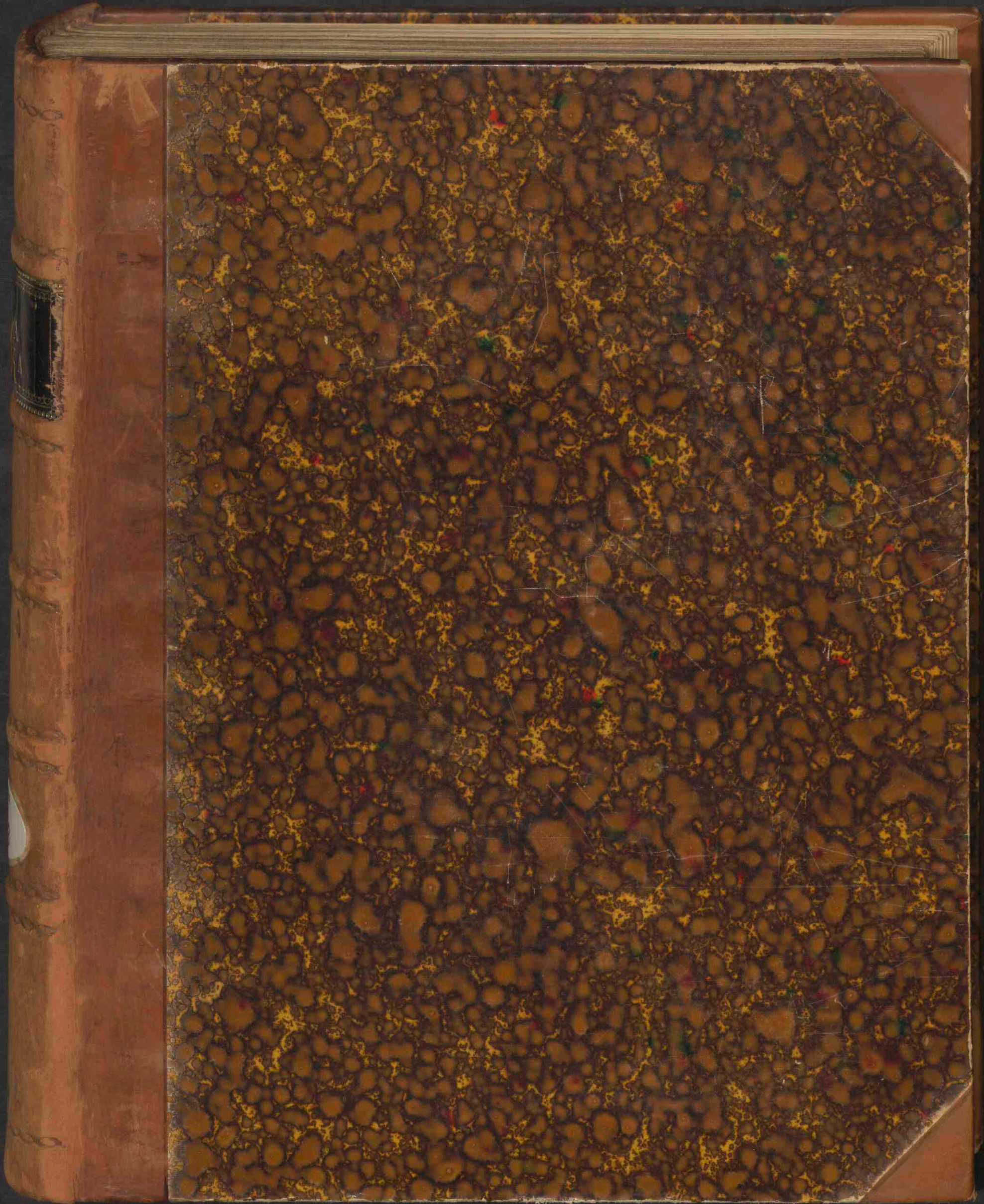

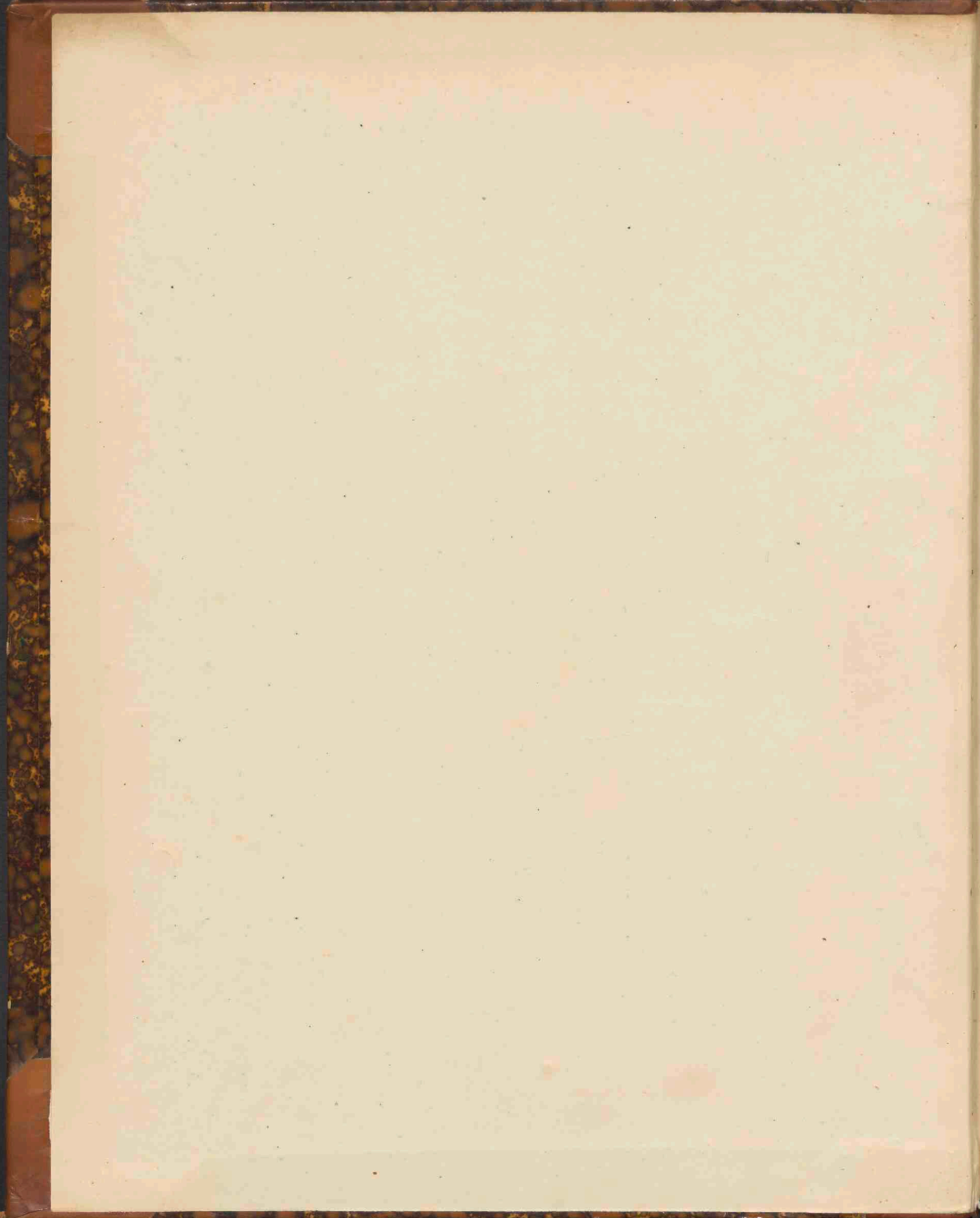
Flora Batava

<https://hdl.handle.net/1874/426628>

~~E-13~~
FF131

F. 1. 8 (Nederland)

Rariora quæ IV 88

R. quæ 250.

FLORA BATAVA.

AFBEELDING EN BESCHRIJVING

DER

NEDERLANDSCHE GEWASSEN.

AANGEVANGEN DOOR WIJLEN

JAN KOPS,

Hoogleeraar te Utrecht,

VOORTGEZET DOOR WIJLEN

F. W. VAN EEDEN,

*Lid van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, de Nederl. Botanische
Vereeniging, enz., te Haarlem,*

EN ONDER REDACTIE VAN

L. VUYCK, Phil. Dr.,

te Wageningen.

TWEE EN TWINTIGSTE DEEL.

HAARLEM,
VINCENT LOOSJES.
1906.

no
3
dit deel
plate
no
1681-1700

FLORA BATAVA

FEDERATION OF THE NETHERLANDS

1865

W. H. VAN DER KAM

AMSTERDAM

THE NETHERLANDS

1865

LIJST VAN DE PLANTEN,

die afgebeeld en beschreven zijn in deel XXII der FLORA BATAVA,
naar den tijd van uitgave gerangschikt.

DRIE HONDERD ZES-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

No.		
1681.	<i>Lepidum virginicum</i> L.	<i>Virginische Kruidkers.</i>
1682.	<i>Carex brizoides</i> L.	<i>Trilgras Zegge.</i>
1683.	<i>Crepis tectorum</i> L.	<i>Daken Streepzaad.</i>
1684.	<i>Aconitum lycoctonum</i> L.	<i>Gele Monnikskap.</i>
1685.	<i>Hemerocallis fulva</i> L.	<i>Roodgele Daglelie.</i>

DRIE HONDERD ZEVEN-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

1686.	<i>Ranunculus nemorosus</i> D. C.	<i>Bosch Ranonkel.</i>
1687.	<i>Avena pratensis</i> L.	<i>Weide Havergras.</i>
1688.	<i>Sisymbrium wolgense</i> Bieb.	<i>Raket van de Wolga.</i>
1689.	<i>Sisymbrium wolgense</i> B.	<i>Raket van de Wolga.</i>
1690.	<i>Sparassis crispa</i> Fr.	<i>Kroezige Sparassis.</i>

DRIE HONDERD ACHT-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

1691.	<i>Viola lutea</i> Smith <i>multicaulis</i> Koch (<i>Viola calaminaria</i> Lej.)	<i>Zinkviooltje.</i>
1692.	<i>Aster corymbosus</i> Ait.	<i>Breedbladige Aster.</i>
1693.	<i>Herniaria hirsuta</i> L.	<i>Behaard Duizendgraan.</i>
1694.	<i>Eragrostis poaeoides</i> Beauv. var. <i>Maior.</i>	<i>Groot Liefdegras.</i>
1695.	<i>Agaricus inamoenus</i> Fries.	<i>Onbekoorlijke plaatszwam.</i>

DRIE HONDERD NEGEN-EN-DERTIGSTE AFLEVERING.

1696.	<i>Mimulus luteus</i> L.	<i>Gele Mimulus.</i>
1697.	<i>Artemisia annua</i> L.	<i>Eenjarige Alsem.</i>
1698.	<i>Cerinthe minor</i> L.	<i>Kleine Wasbloem.</i>
1699.	<i>Thlaspi alpestre</i> L. P. <i>Calaminare</i> Lej. et Court.	<i>Zink Boerenkers.</i>
1700.	<i>Geopyxis ammophila</i> Sale.	<i>Zandminnende Geopyxis.</i>

DRIE HONDERD VEERTIGSTE AFLEVERING.

1701.	<i>Utricularia neglecta</i> Lehm.	<i>Voorbijgezien Waterblaaskruid.</i>
1702.	<i>Artemisia tournefortiana</i> Rehb.	<i>Tournefort's Alsem.</i>
1703.	<i>Plantago aristata</i> Mchx.	<i>Borstelige Weegbree.</i>
1704.	<i>Centunculus minimus</i> L.	<i>Dwergbloem.</i>
1705.	<i>Agaricus fusipes</i> Bull.	<i>Plaatzwam met spoelvormigen steel.</i>

DRIE HONDERD EEN-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

- No.
 1706. *Ambrosia trifida* L.
 1707. *Ambrosia trifida* L.
 1708. *Orchis militaris* L. Floribus Albis Fl. Bat.
 1709. *Ruppia maritima* L.
 1710. *Pholiota unicolor* Fl. Dan.

DRIE HONDERD TWEE-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

1711. *Verbascum collinum* Schrad. *Toorts.*
 1712. *Eragrostis poaeoides* Beauv. Var. minor Host.
 1713. *Galeopsis pubescens* Besser. *Hennepnetel.*
 1714. *Salpichroa rhomboidea* Miers.
 1715. *Didymium muscicollum* Lk.

DRIE HONDERD DRIE-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

1716. *Trifolium elegans* Savi. *Klaver.*
 1717. *Trigonella orthoceras* Karel et Kiril.
 1718. *Thesium humifusum* L.
 1719. *Thesium humifusum* L.
 1720. *Lactarius subduleis* Bull. *Melkzwam.*

DRIE HONDERD VIER-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

1721. *Cichorium endivia* L. *Andijvie.*
 1722. *Lagurus ovatus* L.
 1723. *Brassica elongata* Ehrh. β *Armoracioides* Czern.
 1724. *Sisymbrium loeselii* L.
 1725. *Peziza repanda* Wahlenb.

DRIE HONDERD VIJF-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

1726. *Juglans regia* L. *Notenboom. Walnoot. Olkernoot.*
 1727. *Juglans regia* L.
 1728. *Chlora perfoliata* L. *Bitterplant.*
 1729. *Spiraea salicifolia* L. *Theeboompje.*
 1730. *Nyctalis asterophora* Fr. *Sterdragende Nictalis.*

DRIE HONDERD ZES-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

1731. *Scilla sibirica* Andrews. *Siberische Zeeui.*
 1732. *Corispermum hyssopifolium* L. *Hyssopbladig Vlieszaad.*
 1733. *Coralliorrhiza innata* R. Br. *Koraalwortel.*
 1734. *Muscari comosum* Mill. *Kuifdragende Druifhyacint.*
 1735. *Lactarius glyciosmus* Fr. *Aangenaam riekende Melkzwam.*

REGISTER.

v

DRIE HONDERD ZEVEN-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

No.		
1736.	<i>Euphorbia amygdaloides</i> L.	<i>Amandel Wolfsmelk.</i>
1737.	<i>Vaccinium polyanthum</i> Goeth. et Jongm.	
1738.	<i>Vaccinium intermedium</i> Ruthe.	
1739.	<i>Whitlavia grandiflora</i> Harvey.	<i>Grootbloemige Whitlavia.</i>
1740.	<i>Lactarius theiogalus</i> Bull.	<i>Melkzwam met zwavelgele Melk.</i>

DRIE HONDERD ACHT-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

1741.	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	<i>Wormkruidbladige Phacelia.</i>
1742.	<i>Cephalanthera ensifolia</i> Rich.	<i>Zwaard Boschlelie.</i>
1743.	<i>Amsinckia intermedia</i> Lehm.	
1744.	<i>Trichia chrysosperma</i> D. C.	
1745.	<i>Peziza macropus</i> Pers.	<i>Grootstelige Bekerzwam.</i>

DRIE HONDERD NEGEN-EN-VEERTIGSTE AFLEVERING.

1746.	<i>Galium elongatum</i> Presl.	<i>Groot Moeras Walstroo.</i>
1747.	<i>Isoetes lacustre</i> L. Forma <i>Curvifolium</i> Casp.	
1748.	<i>Erigeron linifolium</i> W.	<i>Vlasbladige Fijnstraal.</i>
1749.	<i>Agaricus placenta</i> Batsch.	
1750.	<i>Agaricus pessundatus</i> Fr.	

DRIE HONDERD VIJFTIGSTE AFLEVERING.

1751.	<i>Rubus arrhenii</i> Lange.	<i>Arrhenius Braam.</i>
1752.	<i>Festuca myuros</i> Ehrh.	<i>Langbaardig Zwenkgras.</i>
1753.	<i>Camelina microcarpa</i> Andrz.	<i>Kleinvruchtige Huttentut.</i>
1754.	<i>Sparganium diversifolium</i> Gräbner.	<i>Verscheidenbladige Egelskop.</i>
1755.	<i>Pluteus leoninus</i> Schaeff.	<i>Leeuwnokleurige Pluteus.</i>

DRIE HONDERD EEN-EN-VIJFTIGSTE AFLEVERING.

1756.	<i>Levisticum officinale</i> Koch.	<i>Lavas.</i>
1757.	<i>Anthemis triumphetti</i> L.	<i>Triumphetti's Kamille.</i>
1758.	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	<i>Wolfsklauw.</i>
1759.	<i>Psilocybe ammophila</i> Dur. et Lev.	<i>Zandminnende Psilocybe.</i>
1760.	<i>Agaricus sub-alutaceus</i> Batsch.	

ALPHABETISCHE NAAMLIJST VAN DE PLANTEN,

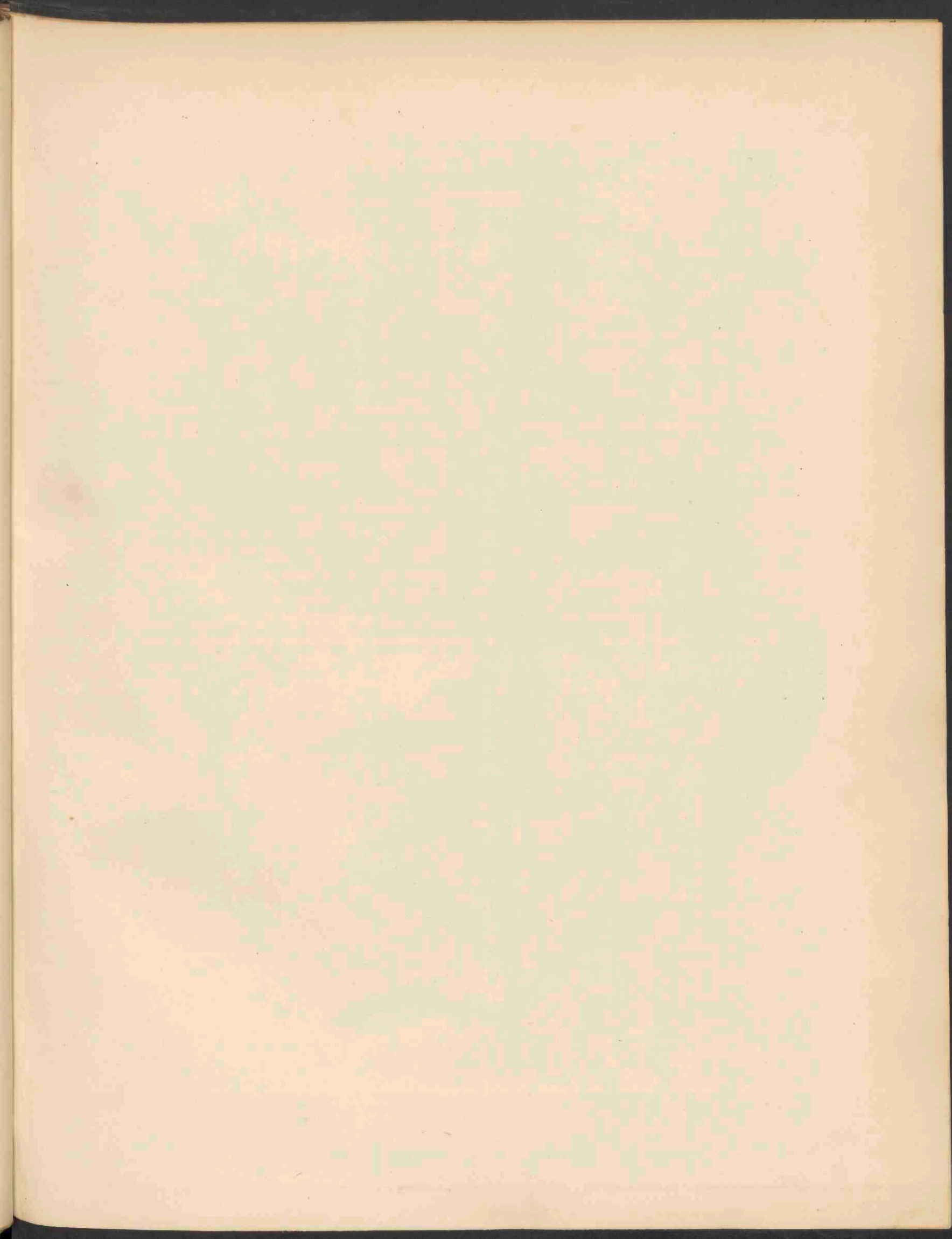
die in dit deel afgebeeld en beschreven zijn.

	No.
Aconitum lycoctonum L.	1684.
Agaricus fusipes Bull.	1705.
" inamoenus Fries.	1750.
" pessundatus Fr.	1749.
" placenta Batsch.	1760.
" sub-alutaceus Batsch.	1706.
Ambrosia trifida L.	1707.
" " "	1743.
Amsinckia intermedia Lehm.	1757.
Anthemis triumphetti L.	<i>Triumphetti's Kamille</i> . . . . .
Artemisia annua L.	1697.
" tournefortiana Rehb.	<i>Tournefort's Alsem</i> . . . . .
Aster corymbosus Ait.	1702.
Avena pratensis L.	<i>Breedbladige Aster</i> . . . . .
	<i>Weide Havergras</i> . . . . . 1687.
Brassica elongata Ehrh. β Armoracioides Czern.	1723.
Camelina microcarpa Andrz.	<i>Kleinvruchtige Huttentut</i> . . . . .
Carex brizoides L.	1753.
Centunculus minimus L.	<i>Trilgras Zegge</i> . . . . .
Cephalanthera ensifolia Rich.	1682.
Cerinth minor L.	<i>Dwergbloem</i> . . . . .
Chlora perfoliata L.	1704.
Cichorium endivia L.	<i>Zwaard Boschlelie</i> . . . . .
Coralliorrhiza innata R. Br.	1742.
Corispermum hyssopifolium L.	<i>Kleine Wasbloem</i> . . . . .
Crepis tectorum L.	1698.
	<i>Bitterplant</i> . . . . .
Didymium muscicollum Lk.	1728.
	<i>Andijvie</i> . . . . .
	1721.
	<i>Koraalwortel</i> . . . . .
	1733.
	<i>Hysopbladig Vlieszaad</i> . . . . .
	1732.
	<i>Daken Streepzaad</i> . . . . .
	1683.
	1715.

	No.
Eragrostis poaeoides Beauv. var. Maior.	1694.
" " " " minor Host.	1712.
Erigeron linifolium W.	Vlasbladige Fijnstraal. . . . . 1748.
Euphorbia amygdaloides L.	Amandel Wolfsmelk. . . . . 1736.
Festuca myuros Ehrh.	Langbaardig Zwenkgras . . . . . 1752.
Galeopsis pubescens Besser.	Hennepnetel . . . . . 1713.
Galium elongatum Presl.	Groot Moeras Walstroo. . . . . 1746.
Geopyxis ammophila Salc.	Zandminnende Geopyxis . . . . . 1700.
Hemerocallis fulva L.	Roodgele Daglelie . . . . . 1685.
Herniaria hirsuta L.	Behaard Duizendgraan . . . . . 1693.
Isoëtes lacustre L. Forma Curvifolium Casp.	1747.
Juglans regia L.	Notenboom, Walnoot, Okkernoot . 1726.
" " "	1727.
Lactarius glyciosmus Fr.	Aangenaam riekende Melkzwam . 1735.
" subdulcis Bull.	Melkzwam . . . . . 1720.
" theiogalus Bull.	Melkzwam met zwavelgele melk. . 1740.
Lagurus ovatus L.	1722.
Lepidum virginicum L.	Virginische Kruidkers. . . . . 1681.
Levisticum officinale Koch.	Lavas. . . . . 1756.
Lycopodium annotinum L.	Wolfshlauw . . . . . 1758.
Mimulus luteus L.	Gele Mimulus . . . . . 1696.
Muscari comosum Mill.	Kuifdragende Druifhyacint. . . . 1734.
Nyctalis asterophora Fr.	Sterdragende Nictalis . . . . . 1730.
Orchis militaris L. Floribus albis Fl. Bat.	1708.
Peziza macropus Pers.	Grootstelige Bekerzwam . . . . . 1745.
" repanda Wahlenb.	1725.
Phacelia tanacetifolia Benth.	Wormkruidbladige Phacelia. . . . 1741.
Pholiota unicolor Fl. Dan.	1710.
Plantago aristata Mchx.	Borstelige Weegbree . . . . . 1703.
Pluteus leoninus Schaeff.	Leeuwkleurige Pluteus. . . . . 1755.
Psilocybe ammophila Dur. et Lev.	Zandminnende Psilocybe. . . . . 1759.

	No.
Ranunculus nemorosus D. C.	1686.
Rubus arrhenii Lange.	1751.
Ruppia maritima L.	1709.
Salpichroa rhomboidea Miers.	1714.
Scilla sibirica Andrews.	1731.
Sisymbrium loeselii L.	1724.
" wolgensse B.	1689.
" " Bieb.	1688.
Sparassis crispa Fr.	1690.
Sparganium diversifolium Gräbner.	1754.
Spiraea salicifolia L.	1729.
Thesium humifusum L.	1718.
" " "	1719.
Thlaspi alpestre L. β Calaminare Lej. et Court.	1699.
Trichia chrysosperma D. C.	1744.
Trifolium elegans Savi.	1716.
Trigonella orthoceras Karel et Kiril.	1717.
Utricularia neglecta Lehm.	1701.
Vaccinium intermedium Ruthe.	1738.
" polyanthum Goeth. et Jongm.	1737.
Verbascum collinum Schrad.	1711.
Viola lutea Smith β multicaulis Koch. (Viola calaminaria Lej.)	1691.
Whitlavia grandiflora Harvey.	1739.
Bosch Ranonkel	1686.
Arrhenius Braam	1751.
Siberische Zeeui	1731.
Raket van de Wolga	1689.
Raket van de Wolga	1688.
Kroezige Sparassis	1690.
Verscheidenbladige Egelskop	1754.
Theeboompje	1729.
Zink Boerenkers	1699.
Klaver	1716.
Voorbijgezien Waterblaaskruid	1701.
Toorts	1711.
Zinkviooltje	1691.
Grootbloemige Whitlavia	1739.

LEPIDIUM VIRGINICUM L. 1681.

LEPIDIDIUM VIRGINICUM L.

Virginische Kruidkers.

Hoogduitsch: Virginische Kresse.

Engelsch: Virginic Cress.

Bloeit: Mei—Aug. ☉.

STELSEL VAN LINNÆUS: Cl. XV. Ord. I. Tetradynamia Siliculosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. N^o, 45.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Siliculae circulares, vix emarginatae. Folia inferiora oblonga vel spatulata, modo parte inferiore pinnatifida. Petala plerumque adsunt. Caetera ut in *L. apetala*, sed cotyledonibus accumbentibus.

Hauwtjes cirkelrond, nauwelijks aan den top uitgerand. Onderste bladen langwerpig of spatelvormig, slechts onderaan vinspletig. Bloembladen meestal aanwezig. Overigens overeenkomend met *L. apetalum*, doch met aanliggende zaadlobben.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem; *b.* hauwtje; *c.* blad.

GROEIPLAATS: Zooals de naam reeds aanwijst een Noord-Amerikaansche plant, die door granen veelvuldig ook in Europa ingevoerd is.

NEDERLAND: In 1888 door Prof. HUGO DE VRIES bij het Horstermeer ontdekt, in 1898 door den Heer KOK ANKERSMIT bij Apeldoorn wedergevonden en door anderen bij Haarlem, Arnhem en Rotterdam aangetroffen. De afgebeelde plant werd ons door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT van uit Apeldoorn toegezonden.

LEPIDIUM VIRGINICUM L.

Cresson de Virginie.

Fleurit: Mai—Août ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. Ord. I. Tetradynamia Siliculosa.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées O. Crucifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 45, Vol. I.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Silicules orbiculaires, très peu échancrées. Feuilles radicales oblongues ou spatulées, seulement dans la partie inférieure pennatilobées. Pétales ordinairement présents. Se ressemblant dans les autres caractères le *L. apetala*, dont l'espèce se distingue comme de toutes les autres par ses cotylédones accumbentes.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur; *b.* silicule; *c.* feuille.

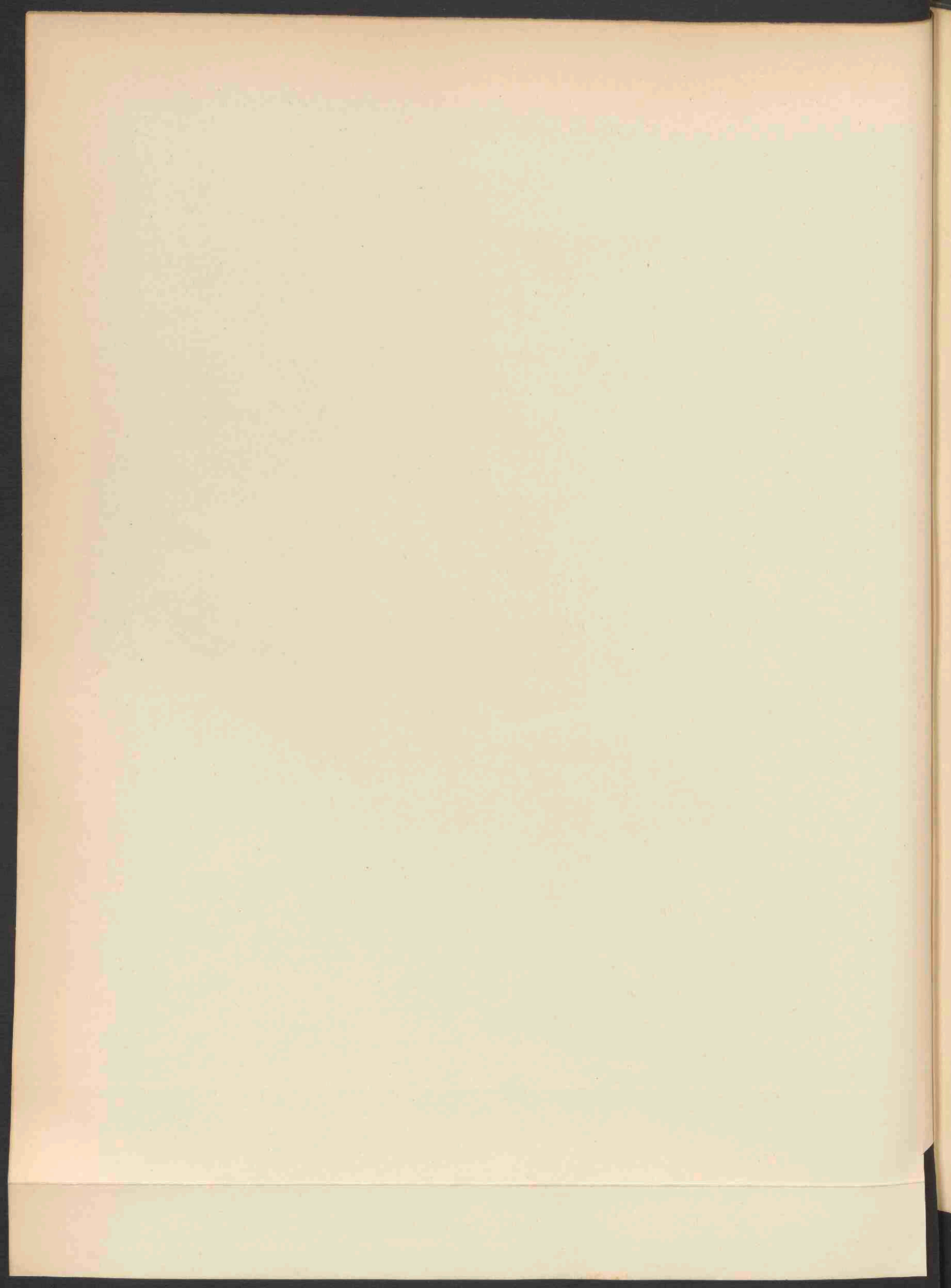
HABITAT: Conformément au nom une plante d'origine Américaine, cependant à plusieurs fois introducée en Europe par le blé.

PAYS-BAS: Découverte en 1888 par le Prof. HUGO DE VRIES près le Horstermeer, elle a été retrouvée par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT près d'Apeldoorn et par d'autres près de Harlem, Arnhem et Rotterdam. La plante dessinée nous a été parvenue d'Apeldoorn par la bienveillance de Mr. KOK ANKERSMIT.

CAREX BRIZOIDES L. 1682.

CAREX BRIZOIDES L.

Trilgras Zegge.

Hoogduitsch: Zittergrasartige Segge.

Engelsch: Quakegrass-like Carex.

Bloeit: Mei—Juni. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI. Ord. III. Monoecia Triandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Cyperaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V, N°. 365.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Spica composita subdisticha, spiculis subquinis alternis approximatis curvatis oblongo-lanceolatis omnibus androgynis inferne masculis, stigmatibus 2, fructibus erectis glumam aequantibus lanceolatis plano-convexis laevibus rostrato-attenuatis margine a basi serrulato-ciliatis, rostro bifido, radice stolonibus elongatis repente.

Aar samengesteld, bijna tweerijig; aartjes ongeveer ten getale van 5 afwisselend, dicht bijeen, gebogen, langwerpig lancetvormig, alle gemengdslachtig, beneden mannelijk; stijlen 2, vruchtjes opgericht, even lang als het kafje, lancetvormig, vlak-bol glad, gesnaveld, langs den rand benedenwaarts getand-gewimperd, snavel tweetandig; wortelstok ver kruipend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloemaartje; *b.* mannelijke bloem; *c.* vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: In vochtige bosschen en op beschaduwde grazige gronden in Midden-Europa.

NEDERLAND: Ofschoon in ons land voor enkele plaatsen opgegeven, was haar indigeniteit niet voldoende zeker. De afgebeelde plant werd door Dr. GOETHART en mij in 1899 bij Wolfhaag in Zuid-Limburg verzameld. De onderzoekingen van eerstgenoemden maken het voorkomen dezer Carex ook elders in ons land waarschijnlijk.

CAREX BRIZOIDES L.

Carex à fleurs d'amourette.

Fleurit: Mai—Juin 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXI. Ord. III. Monoecia Triandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Cyperacées.

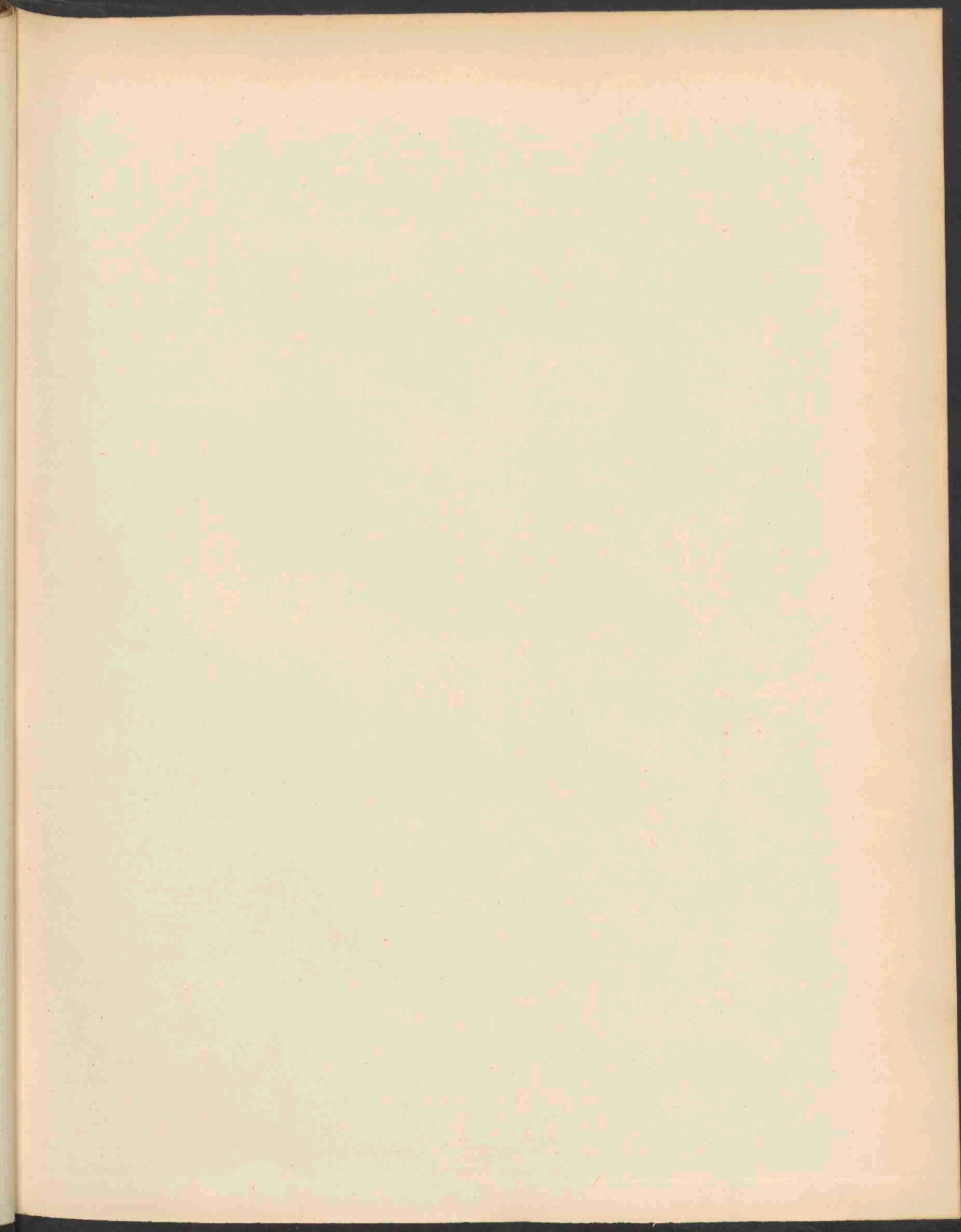
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 365. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Epi composé, presque distique; épillets environ 5, alternes, rapprochés, courbés, oblongs-lanceolés, tous androgyns, mâles à la base. Deux stigmates. Utricules fructifères dressés, égalants les écailles, lancéolés, plans-convexes, sans nervures, munis tout autour d'un bord étroit aigu et denticulé-cilié, insensiblement atténués en un bec allongé et bifide. Souche grêle, longuement rampante.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* épis; *b.* fleur mâle; *c.* utricule.

HABITAT: Bois humides et lieux herbeux ombragés de l'Europe centrale.

PAYS-BAS: Plante signalée pour quelques endroits de notre pays, dont l'indigénité était fort incertaine. La plante dessinée a été recoltée par Mr. le Dr. GOETHART et moi-même près de Wolfhaag à la province de Limbourg. Les explorations scientifiques sur ce genre de Mr. GOETHART nous montreront bientôt que cette espèce est bien plus répandue dans notre pays.

CREPIS TECTORUM L. 1683.

CREPIS TECTORUM L.

Daken Streepzaad.

Hoogduitsch: Dach Grundfeste.

Engelsch: Roof Crepis.

Bloeit: Mei—Oct. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. Ord. I. Syngenesia Polygamia aequalis.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 364.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule foliato corymboso, foliis, radicalibus lanceolatis dentatis vel runcinato-pennatifidis, caulinis linearibus sessilibus sagittatis margine revolutis, involucri foliolis lanceolatis attenuatis pedunculisque cano-pubescentibus, exterioribus linearibus patulis, interioribus in superficie interiori adpresse pilosis, acheniis 10-striatis apice attenuato-contractis subrostratis, rostro scabro.

Stengel bebladerd, tuilvormig vertakt; wortelbladen lancetvormig, getand of schaafswijze ingesneden, stengelbladen lijnvormig, zittend, pijlvormig met teruggeslagen rand; omwindselblaadjes lancetvormig toegespitst, evenals de bloemsteeltjes grijsharig, de buitenste lijnvormig afstaand, de binnenste op de binnenvlakte aangedrukt behaard; vruchtjes 10-ribbig, naar boven versmald met korten ruwen snavel.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* buitenst straalbloempje; *b.* binnenst straalbloempje; *c.* omwindselblaadje met stekels op de rugzijde; *d.* vrucht; *e.* binnenst omwindselblaadje; *d'*. vrucht vergroot.

GROEIPLAATS: Op akkers in Midden- en Noord-Europa en Siberie.

NEDERLAND: Op verschillende plaatsen in ons land verzameld, vooral op zandigen leemgrond. De afgebeelde exemplaren werden ten deele verzameld door mij nabij Gorssel, ten deele n.l. de vruchtdragende nabij Weert door Dr. J. W. C. GOETHART.

CREPIS TECTORUM L.

Crépide des Toits.

Fleurit: Mai—Oct. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX Ord. I. Syngenesia Polygamia aequalis.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Composites.

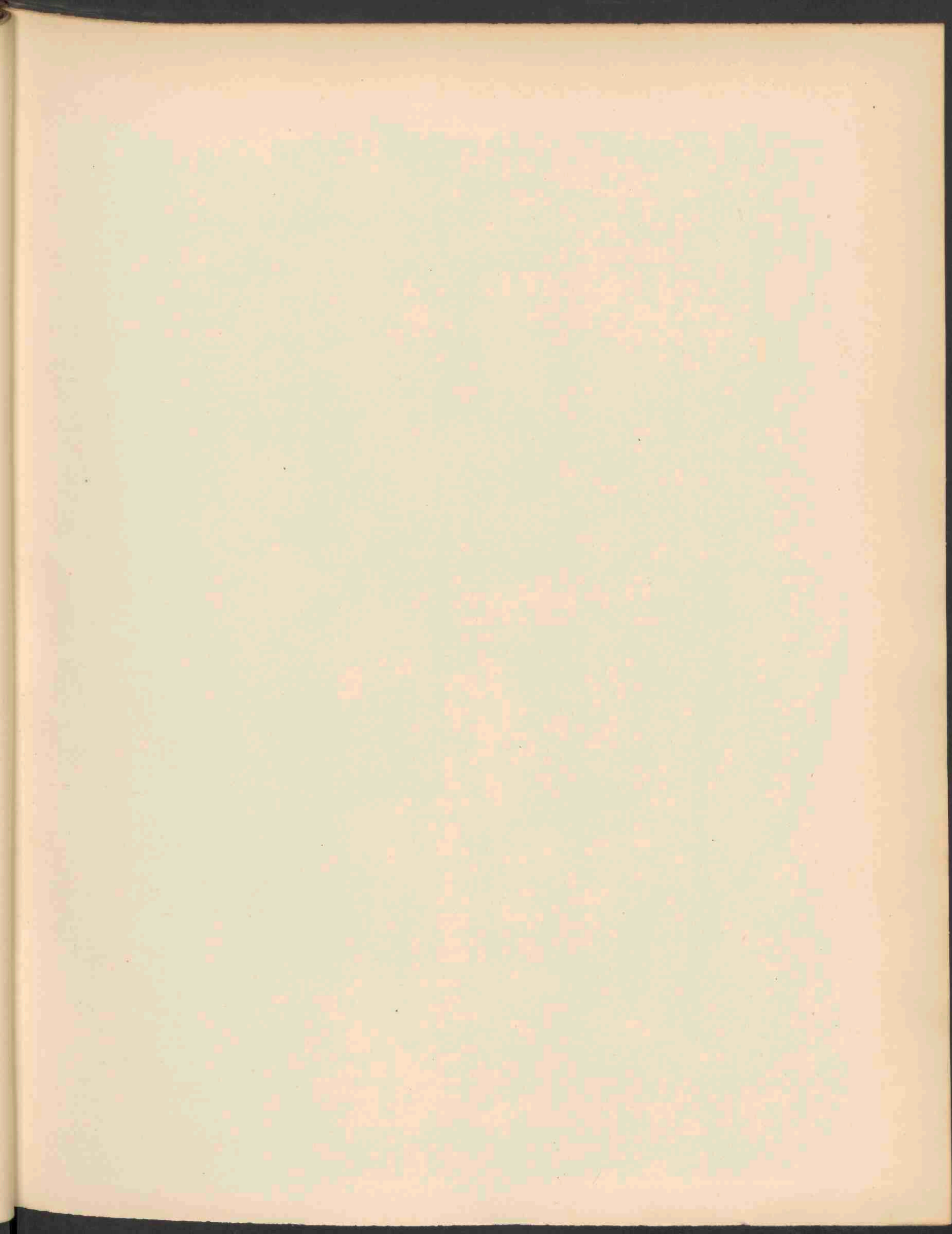
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 364, Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige feuillée à rameaux disposés en un corymbe dressé; feuilles radicales lancéolées dentées ou roncénées-pinnatifides, les caulinaires linéaires, sessiles, sagittées à bords roulés en dessous. Involucre à folioles lancéolées atténuées ou pedunculées, pubescentes-blanchâtres, les extérieures linéaires étalées, les intérieures légèrement pubescentes à la face interne. Akènes à 10 stries, atténués supérieurement à bec court denticulé-scabre.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur extérieure; *b.* fleur intérieure; *c.* foliole de l'involucre à poils raides noirs sur le dos; *d.* akène; *e.* foliole de l'involucre intérieure; *f.* Akène grossi.

HABITAT: Champs de l'Europe Centrale et Septentrionale et de Sibérie.

PAYS-BAS: Dans notre pays la plante a été trouvée dans plusieurs endroits surtout sablonneux et argileux. Les exemplaires dessinés ont été recueillis en partie par moi-même près du village de Gorssel à la province de Gueldre, en partie par Mr. le Dr. GOETHART et spécialement les exemplaires fructifères aux environs de Weert, province de Limbourg.

ACONITUM LYCOCTENUM L. 1684.

ACONITUM LYCOCTONUM L.

Gele Monnikskap.

Hoogduitsch: Wolfs Sturmhut.

Engelsch: Yellow Monkshood.

Bloeit: Juni—Aug. 24.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIII. Ord II. Polyandria Di-pentagynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Ranunculaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. IX, No. 878.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Nectariis erectis, calcare filiformi circinatim convoluto, seminibus undique plicato-rugosis obtuse trigonis carina arguta, foliis palmatis.

Nectarien opgericht, spoor slakkenhuisvormig gewonden, draadvormig; zaden overal geplooidgeaderd, stomp driekant met scherpe kiel; bladen handspletig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* zijdelingsche bloemblaadjes; *b.* binnenkant van een zijdelingsch blaadje; *c.* nectarium en meeldraden; *d.* nectarium vergroot; *e.* meeldraad; *f.* vruchtbeginsels.

GROEIPLAATS: In bergachtige streken van Europa, nu en dan als sierplant gekweekt en vaak verwilderd.

NEDERLAND: Verzameld op verschillende plaatsen van Zuid-Limburg, tusschen Gulpen en Wittem, bij Mechelen, te Epen en bij Valkenberg. Van laatstgenoemde plaats, bij het Johannisputje onder den Schaesberg, verzamelde ik exemplaren voor deze afbeelding.

ACONITUM LYCOCTONUM L.

Aconit Lycoctone.

Fleurit: Juin—Août. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIII Ord. II. Polyandria Di-pentagynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Ranunculacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 878, Vol. IX.

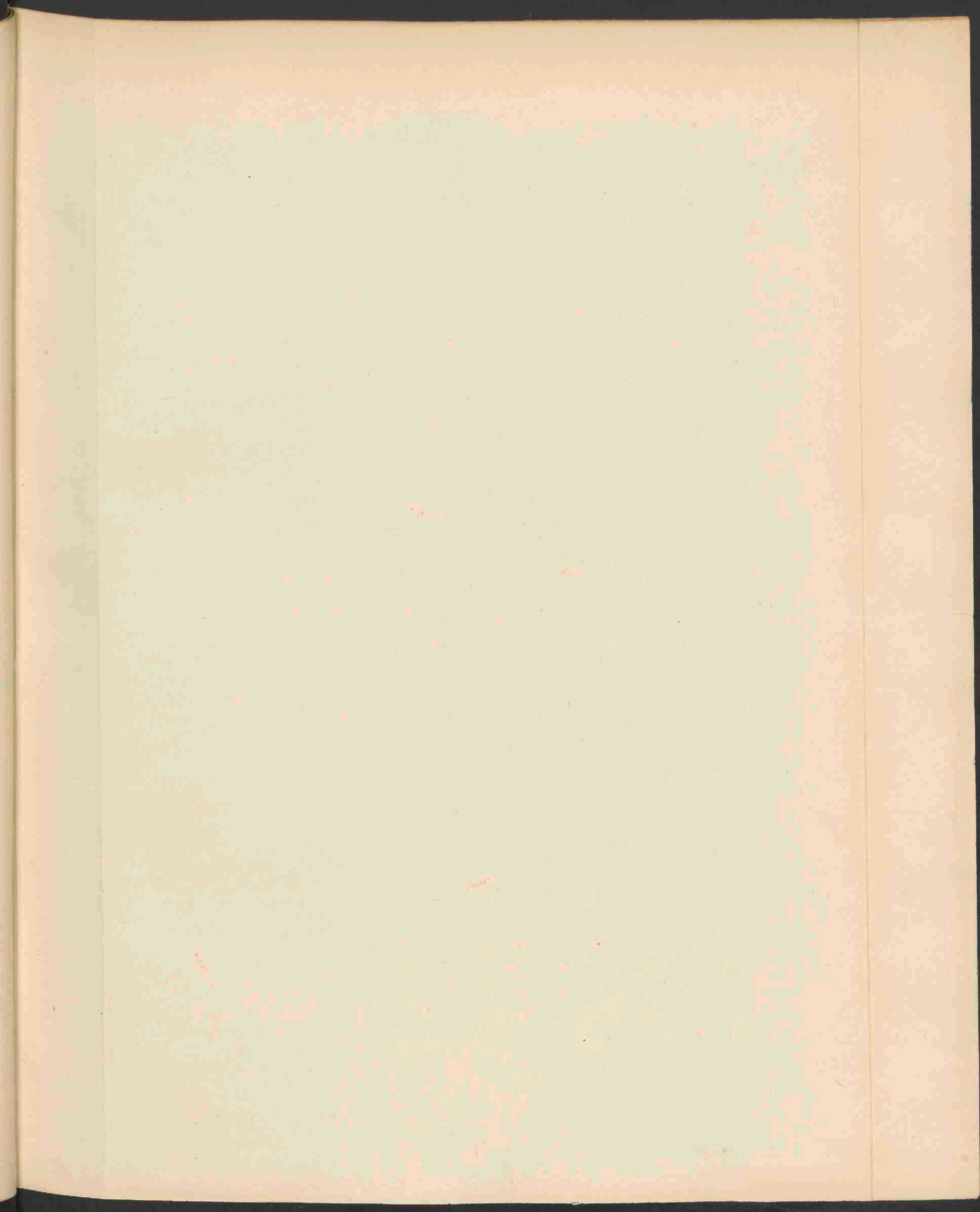
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Pétales nectarifères dressés, à éperon filiforme, courbé en crosse. Graines ridées sur toutes les faces, obtuses trigones à carène étroite.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: Pétales lateraux; *b.* coté intérieure d'un pétale lateral; *c.* pétale nectarifère et étamines; *d.* pétale nectarifère grossi; *e.* étamine; *f.* carpelles.

HABITAT: Bois et prés des montagnes, cultivée dans les jardins et souvent subspontanée.

PAYS-BAS: La plante a été recueillie en plusieurs endroits de la province de Limbourg, entre Gulpen et Wittem, près de Mechelen, de Epen et aux environs de Fauquemont. De ce dernier endroit, j'ai recueilli la plante pour notre dessin, près d'une source au pied du Schaesberg.

HEMERO CALLIS FULVA L. 1685.

HEMEROCALLIS FULVA L.

Roodgele Daglelie.

Hoogduitsch: Rothgelbe Taglilie.

Engelsch: Red-yellow Hemerocallis.

Bloeit: Juni—Juli. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. VI. Ord. I. Hexandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. C. Liliaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Perigonium infundibuliforme, tubo monophyllo, cylindrico, limbo sexpartito. Stamina in basi corollae inserta, subulata, declinata. Semina globosa.

Bloemdek trechtervormig, buis vergroeidbladig, cilindervormig, zoom zesdeelig. Meeldraden aan den voet der bloembuis ingehecht, elsvormig, gebogen. Zaden kogelvormig.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Perigonii laciniis nervosis venosisque, interioribus margine undulatis Kroonslippen geaderd en van nerven voorzien, de binnenste met gekroesden rand.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a. a'*. Meeldraad van voren en van achteren.

GROEIPLAATS: Op bergweiden en op grazige rotsige plaatsen, van Zuid-Europa en China; vaak gekweekt.

NEDERLAND: Bij ons verwilderd in groote menigte in een hakhoutboschje van Robinia Pseudo-Acacia bij den IJsel aan het einde der Bronsbergen, gemeente Steenderen, aldaar gevonden door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT, die ons welwillend exemplaren ter afbeelding toezond.

HEMEROCALLIS FULVA L.

Hémérocalle fauve.

Fleurit: Juin—Juillet. ♀.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. VI. Ord. I. Hexandria Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Liliacées.

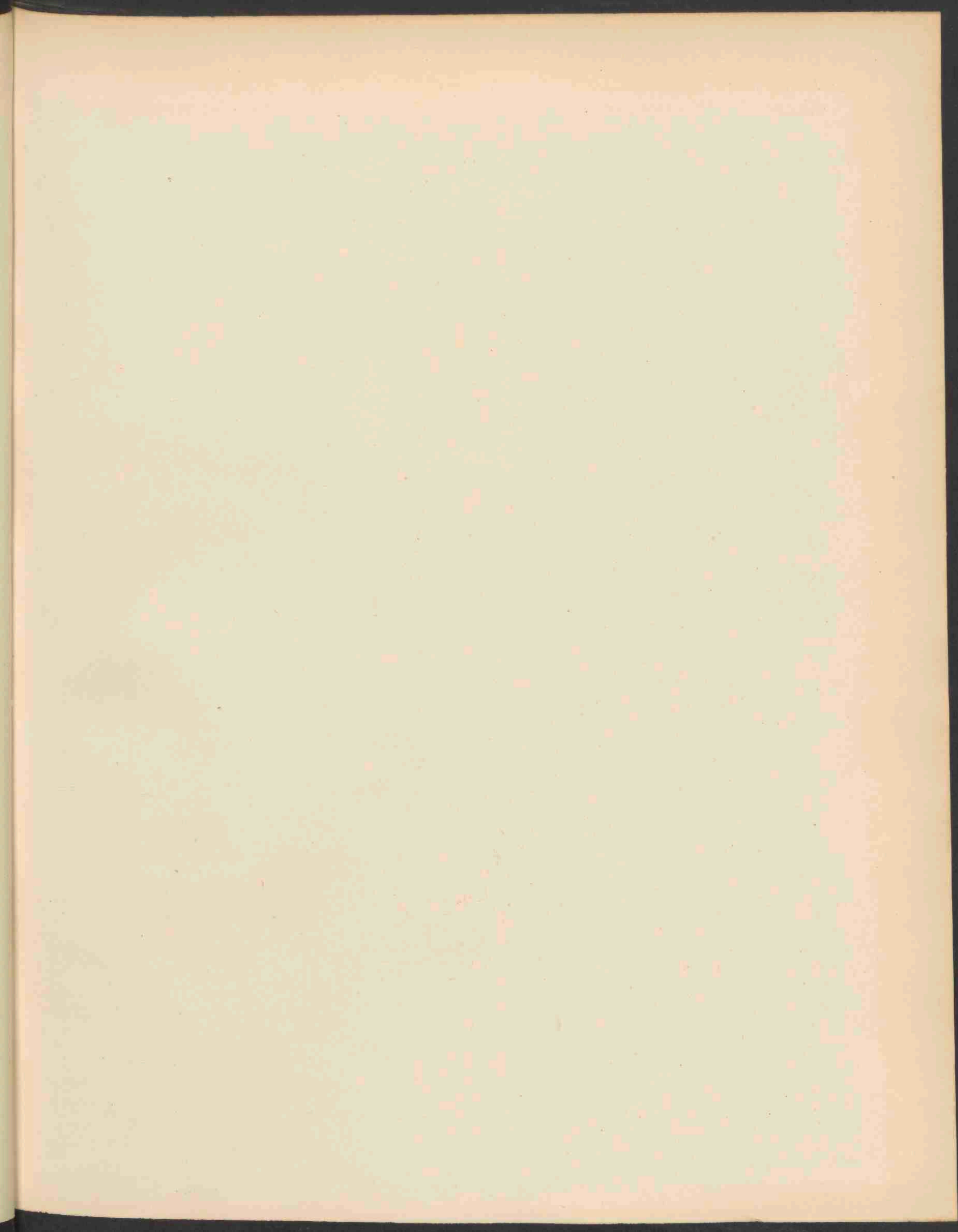
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Périgone infundibuliforme, à divisions soudées à la base en tube étroit et allongé, à limbe étalé. Etamines insérées sur la gorge, subulées, arquées-ascendantes. Graines globuleuses.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Divisions périgona'les presque obtuses, les intérieures à bord ondulé, toutes munies de nervures parallèles réunies par des veinules latérales.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a, a'*. étamine des deux cotés.

HABITAT: Prairies montagneuses et dans les pâturages des alpes de l'Europe méridionale et de Chine. Cultivée partout.

PAYS-BAS: Dans notre pays spontanée en grande quantité dans les broussailles d'Acacia près de la rivière IJsel dans la commune de Steenberg^{derén}, où elle a été trouvée par Mr. H. J. Kok ANKERSMIT, qui nous en offrit bienveillant des exemplaires pour notre dessin

RANUNCULUS NEMOROSUS. D.C. 1686.

RANUNCULUS NEMOROSUS D. C.

Bosch Ranonkel.

Hoogduitsch: Hain Hahnenfuss. Goldranunkel.

Engelsch: Wood Butter cup.

Bloeit: Mei—Juni. 21.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIII. O. III. Polyandria Polygynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Ranunculaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. N°. 26.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis radicalibus palmato-partitis, laciniis obovatis, trifidis, dentatis, pedunculis sulcatis, carpellis lenticulari-compressis marginatis, rostro apice convoluto, receptaculo setoso.

Wortelbladen handvormig verdeeld, met omgekeerd eivormige, driespletige, getande slippen; bloemstelen gevoerd. Vruchtjes lensvormig, berand, met aan den top omgebogen snavel; bloembodem behaard.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem, ontdaan van de bloembekleedselen; *b.* vruchtje.

GROEIPLAATS: Verspreid in verschillende streken van Europa, boschplant van bergachtige plaatsen, in het alpen- en subalpine gebied, doch ook in lagere gebergten en soms ook in de vlakte.

NEDERLAND: In ons land werd zij gedurende de excursie der Nederlandsche Botanische Vereeniging in 1861 gevonden door de Heeren VAN DEN BOSCH, VAN DER SANDE LACOSTE en SURINGAR, op den berg bij den Watersleyhof bij Sittard. In 1901 werd de plant door Dr. GOETHART en MIJ daar wedergevonden in groote hoeveelheid. De afgebeelde plant werd ter teekening van die plaats opgezonden.

RANUNCULUS NEMOROSUS D. C.

Ranuncule des Bois.

Fleurit: Mai—Juin. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIII. O. III. Polyandria Polygynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées O. Ranunculacées.

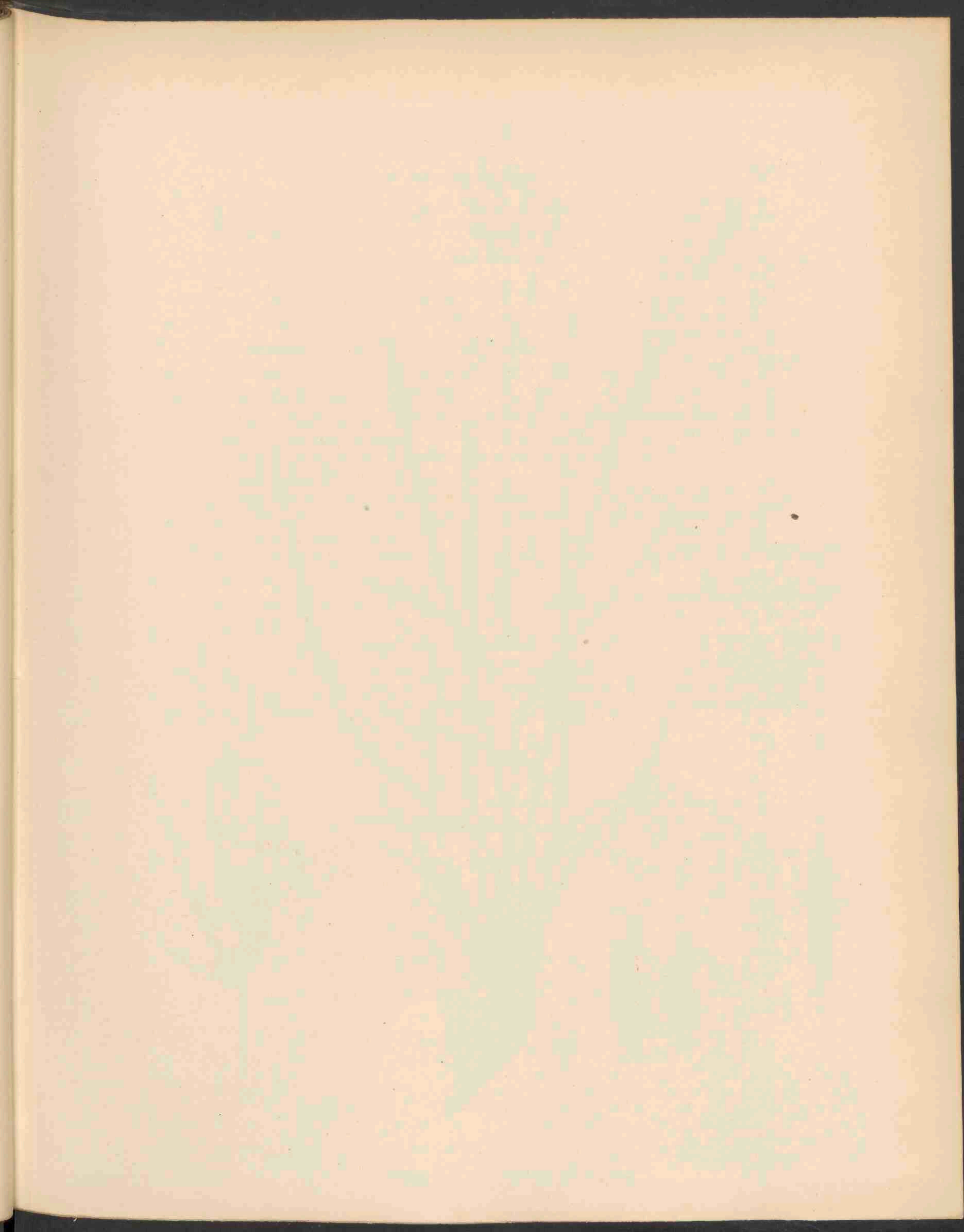
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 26. Vol. I.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles radicales palmati-partites, à segments obovates, trifides, dentés, pédoncules sillonnés; carpelles très-comprimés, bordés, à bec roulé sur lui-même, réceptacle velu.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur, dépourvue des sépales et des pétales; *b.* carpelle.

HABITAT: Diverses contrées de l'Europe, dans les bois montueux de la région alpine et subalpine, mais aussi dans les montagnes plus bas et quelquefois même dans les plaines.

PAYS-BAS: Chez nous elle a été découverte pendant l'excursion de la Société Botanique Néerlandaise en 1861 par Mrs. VAN DEN BOSCH, VAN DER SANDE LACOSTE et SURINGAR sur la colline du Watersleyhof près de Sittard. En 1901 la plante a été retrouvée par Mr. GOETHART et MOI-MÊME en grande abondance.

AVENA PRATENSIS L. 1687.

AVENA PRATENSIS L.

Weide Havergras.

Hoogduitsch: Wiesen Hafer.

Engelsch: Perennial Oat.

Bloeit: Mei—Juli. 24.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. O. II. Triandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Gramineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. III. N°. 206.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Panicula contracta racemosa, ramis inferioribus geminis, superioribus solitariis, omnibus spiculam solitariam vel longioribus inferiorum spiculas binas gerentibus, spiculis 4—5 floris, floribus dorso in medio aristatis valva superiore trinervia axe piloso, ovario apice piloso, foliis linearibus supra scaberrimis, vaginis teretibus.

Samengetrokken vertakte pluim, met bij paren geplaatste onderste takken, de bovenste alleenstaand, alle slechts één pakje of de laagste der onderste twee pakjes dragend; pakjes 4—5 bloemig, deze op het midden van het buitenst bloemkafje genaald, bovenst kelkkafje driernervig, bloeias behaard, evenals de top van het vruchtbeginsel; bladen lijnvormig, aan de bovenzijde zeer ruw, scheeden glad.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloempakje; *b.* onderst kroonkafje; *c.* bovenst kroonkafje; *d.* en *e.* kelkkafjes.

GROEIPLAATS: Op dorre weilanden, langs berghellingen in gematigd Europa en Siberië.

NEDERLAND: De plant werd in ons land in 1885 ontdekt door de Heeren J. D. KOBUS en J. W. CHR. GOETHART bij Gulpen; in Mei 1901 werd zij door Dr. GOETHART en MIJ teruggevonden langs de helling van de Bek bij Gulpen, van waar ook de afgebeelde plant afkomstig is.

AVENA PRATENSIS L.

Avoine des Prés.

Fleurit: Mai—Juillet. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. O. II. Triandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O Graminées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 206. Vol. III.

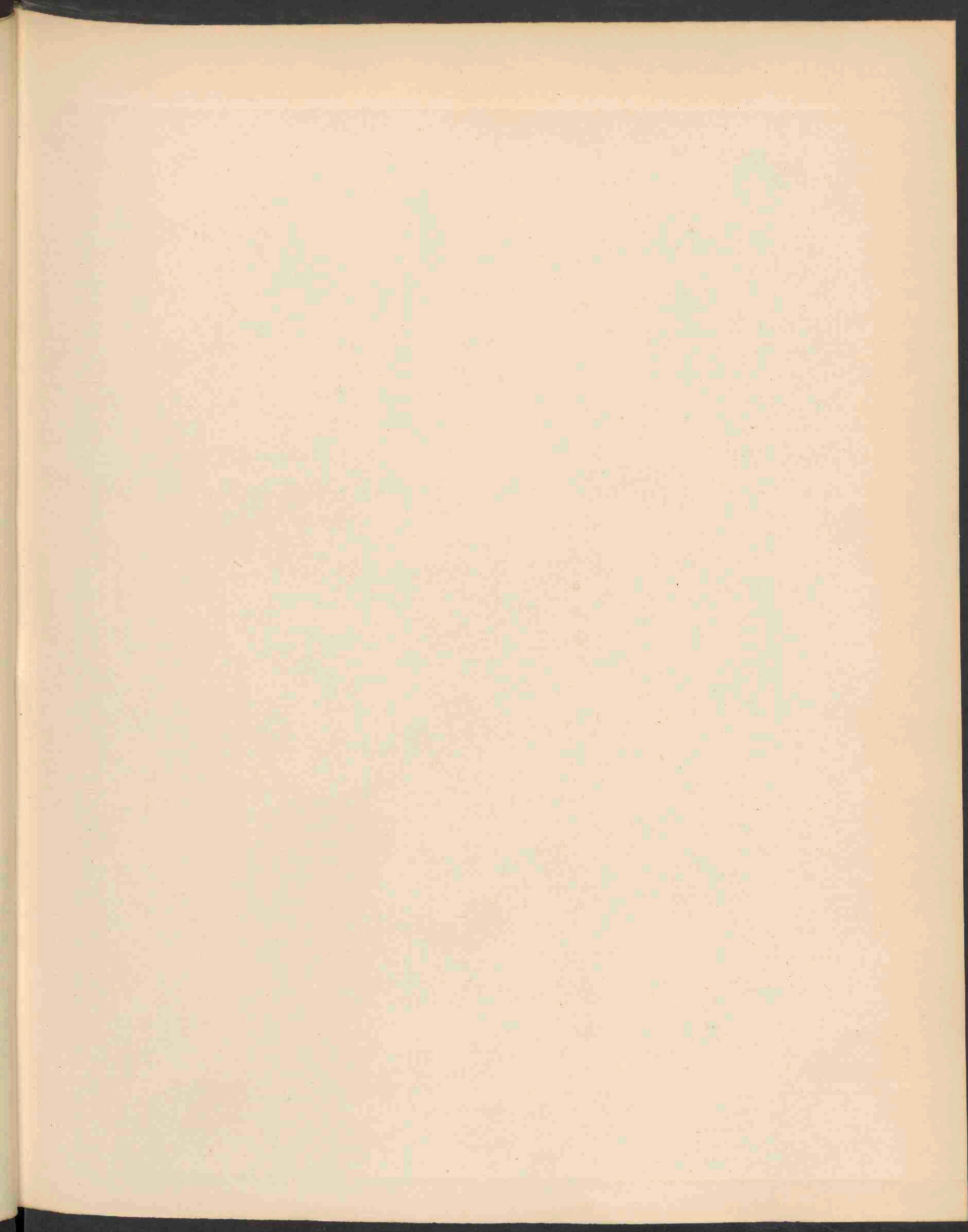
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Panicule contractée presque spiciforme, pédoncules portant 1 ou rarement 2 épillets; les pédoncules inférieurs géminés. Epillets formés de 4—5 fleurs, glume trinerviée, axe de l'épillet barbu sous chaque fleur, arête insérée au milieu du dos. Caryops velu au sommet. Feuilles linéaires, rudes à la face supérieure; gaines glabres.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* épillet; *b.* glumelle inférieure; *c.* glumelle supérieure; *d.* et *e.* glumes.

HABITAT: Prés secs des régions montagneuses de l'Europe tempérée et de la Sibérie.

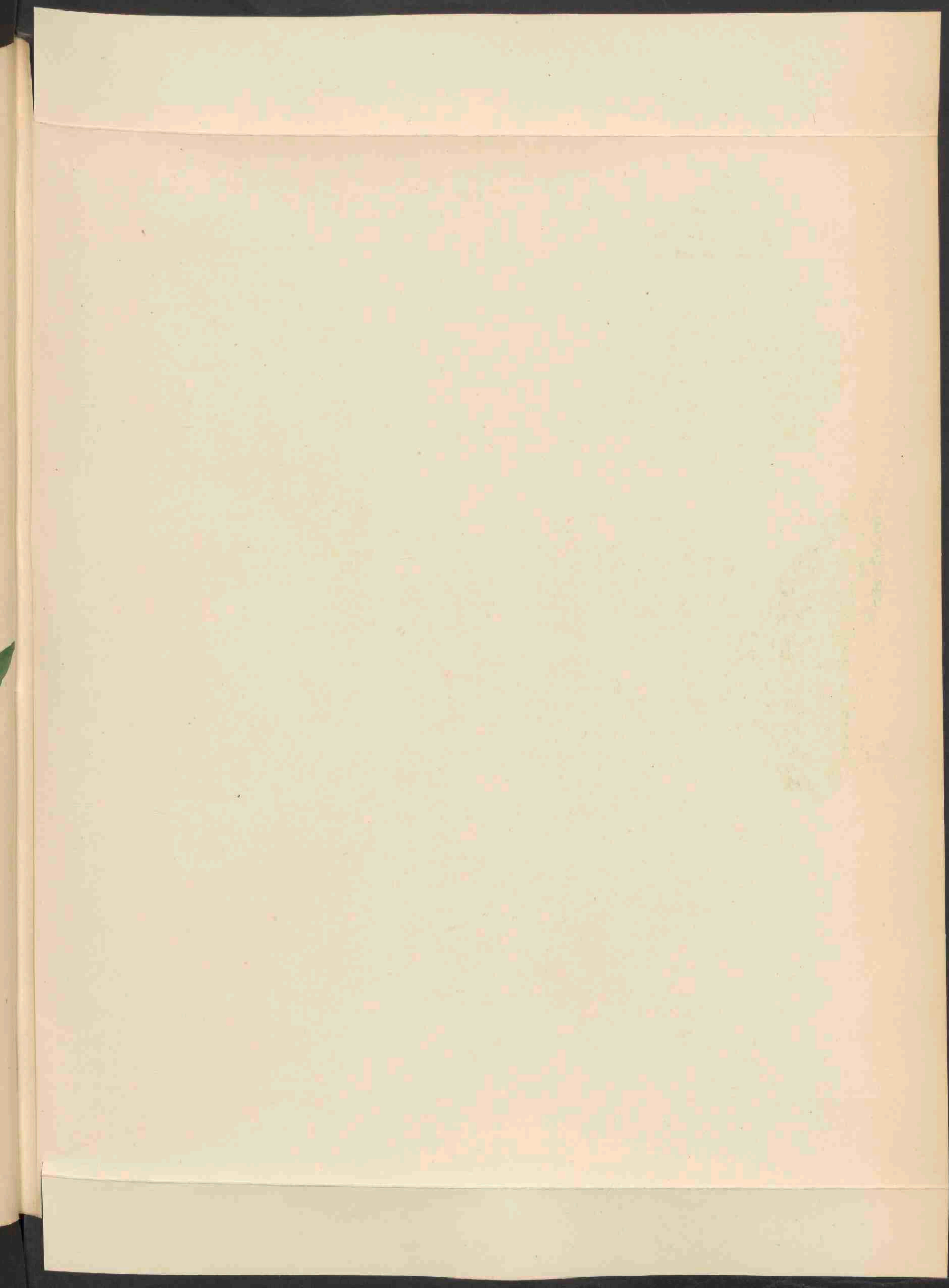
PAYS-BAS: La plante a été découverte dans notre pays en 1885 par Mrs. GOETHART et J. D. KOBUS près de Gulpen; en Mai 1901 elle a été retrouvée par Mr. GOETHART et MOI-MÊME sur la colline du Bek près de Gulpen, place originaire de la plante dessinée.

SISYMBRIUM WOLGENSE BIEB. 1688.

SISYMBRIUM WOLGENSE B. 1689.

SISYMBRIUM WOLGENSE Bieb.

Raket van de Wolga.

Hoogduitsch: Wolga Raukensenf.

Engelsch: Wolga Hedge Mustard.

Bloeit: Juni—September. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. O. I. Tetradynamia Siliquosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II. N°. 116.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Floribus flavis, mediocribus, in paniculis, calycibus sublaevis; siliquis longis linearibus, fere erectis, fasciculatis, pedunculis fructiferis brevibus patentibus; foliis plantarum praecocium late-oblongis, nunc aliquo modo spathulatis, nunc ovatis, grosse crenulatis vel paulo undulato-incisis, caulinaribus pinnatifidis et hastatis cum lobis lateralibus longis sed non crebris, et lobo terminali magno lato, floralibus integris, lineari-oblongis; foliis plantarum serotinarum latius ovatis, interdum basi late cuneatis vel hastato-lobatis.

Bloemen geel, middelmatig groot, met bijna gesloten kelk, in vrij rijke pluimen; hauwen lang lijnvormig, bijna rechtop, gebundeld op eenigszins uitstaande korte vruchtstelen. De voorjaarsplant heeft breed langwerpige, deels eenigszins spatel-, deels eivormige bladen met grof uitgeschulpte, soms een weinig golfswijs uitgesneden randen, daarna komen vinspletige en spiesvormige bladen met weinig talrijke, doch lange zijslippen en groote, breede eindslip en tegen de bloemvorming, enkelvoudige, lijn-langwerpige bladen. Bij den later bloeienden vorm treedt het vinspletige der bladen op den achtergrond en is hun vorm breed eivormig, soms met breed-wigvormigen of spiesvormigen gelobden voet.

VERKLARING DER AFBEELDING: *Pl.* 1688: *a.* bloem. *Pl.* 1689: *a.* bloem; *b.* bloemblad; *c.* vruchtbeginsel; *d.* meeldraden; *e.* jonge meeldraad; *f.* hauw; *g.* geopende hauw; *h.* zaad.

GROEIPLAATS: Zuid-Oostelijk Rusland, doch van daar ook in Duitschland met granen ingevoerd.

NEDERLAND: Zij werd in 1894 en 1896 aan het Pothoofd door den Heer H. J. KOK ANKER-SMIT aangetroffen en later in zijn tuin te Apeldoorn gekweekt. Hierdoor werden de verschillende vormen dezer plant in alle toestanden verkregen en ons ter afbeelding aangeboden. Later werd de plant op soortgelijke plaatsen ook elders gevonden, o. a. bij Rotterdam.

SISYMBRIUM WOLGENSE Bieb.

Sisymbre du Wolga.

Fleurit: Juin—Septembre. 4.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. O. I. Tétradynamia Siliqueuses.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Crucifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 116. Vol. II.

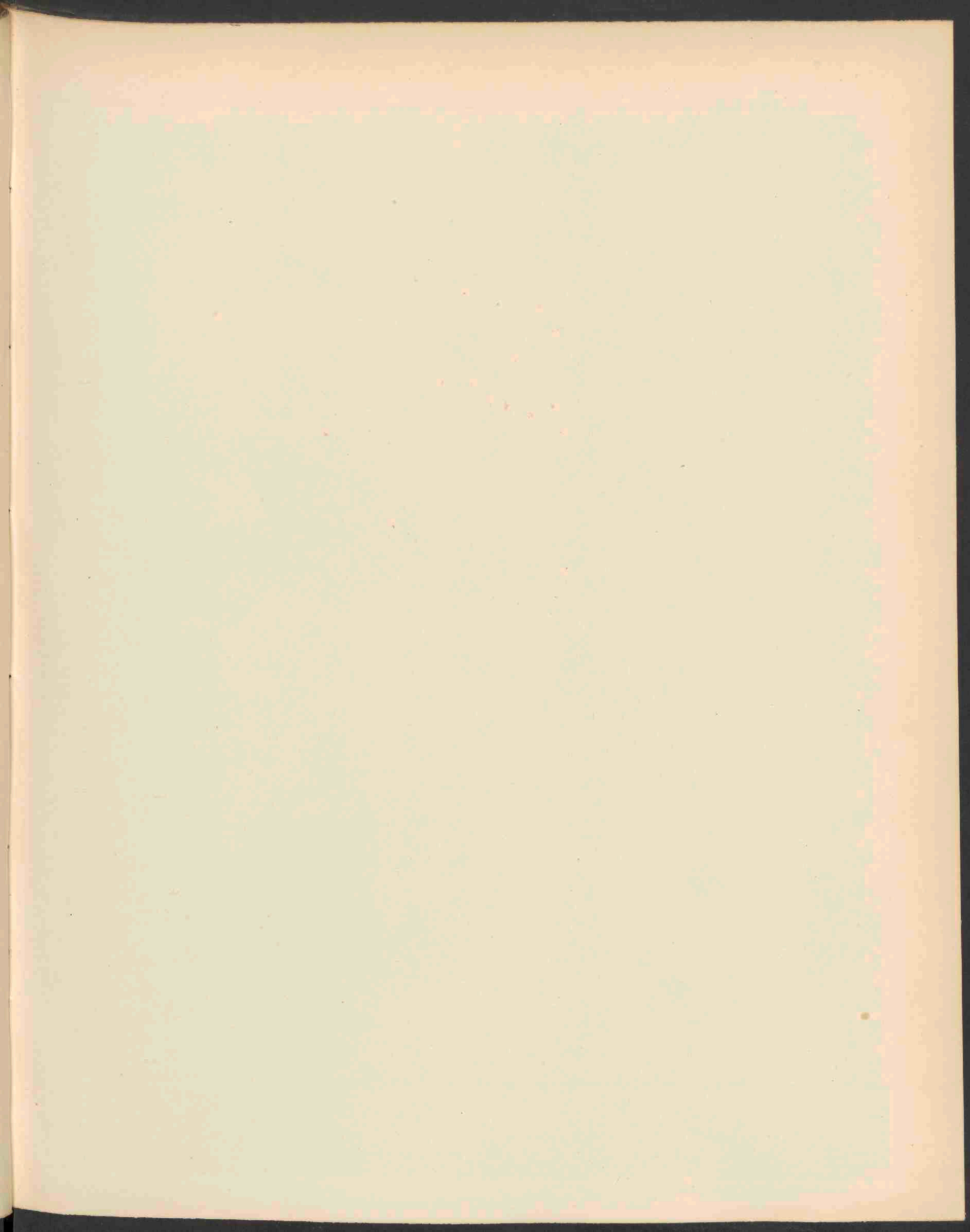
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs jaunes, en panicules, médiocres, à sépales dressés, presque fermés; siliques longues, linéaires, presque dressées, fasciculées, à pédoncules fructifères courts, étalés; feuilles des plantes printanières larges, oblongues, tantôt un peu spathulées, tantôt ovales, grossièrement dentées ou un peu sinuées-incisées; les caulinaires pennatipartites, à lobe terminal hasté et à lobes latéraux longs, mais en petit nombre; les feuilles supérieures entières, liniaires-oblongues; feuilles des plantes tardives larges-ovales, quelquefois cunéiformes à la base ou à lobes hastés.

EXPLICATION DE LA PLANCHE 1688: *a.* fleur. *Planche 1689*: *a.* fleur; *b.* pétale; *c.* ovaire; *d.* étamines; *e.* jeune étamine; *f.* silique; *g.* la même ouverte; *h.* graine.

HABITAT: Originnaire du Sud-Est de la Russie; elle est importée, de même en Allemagne, avec des graines de blé.

PAYS-BAS: Elle a été trouvée en 1894 et 1896 au Pothoofd, près de Deventer, par Mr. H. J. KOK ANKERSMIT, qui a cultivé la plante dans son jardin à Apeldoorn, de manière qu'il a obtenu toutes les formes de cette plante variable. Mr. KOK ANKERSMIT eût la bienveillance de nous procurer toutes ces formes pour la Flore Batave. Plus tard la plante a été retrouvée en des endroits analogues près de Rotterdam et ailleurs.

a.

SPARASSIS CRISPA FR. 1690.

SPARASSIS CRISPA Fr.

Kroezige Sparassis.

September—November.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia, Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Trib. Clavarieae.

GESLACHTSKENMERKEN: Fungi carnosi, ramosi ramis foliaceo-complanatis, e laminis duplicatis compositis, utrinque fertilibus, sporophoris tetrasporis. Speciosissimi.

Vleezige sterk vertakte zwammen, met bladachtig afgeplatte vertakkingen, samengesteld uit dubbele lamellen, die aan beide zijden sporen dragen, sporenhouders viersporig. Aanzienlijke zwammen.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Ramosissima, albida, ramis intricatis, apice recurvis, azonis, serratis.

Zeer sterk vertakt; witachtig-geel, vertakkingen onregelmatig, aan den top teruggebogen, zonder gordels, getand.

Zeer aanzienlijke zwammen, tot 2 voet breed, zodevormend, dikwijls volkomen zittend, somtijds gesteeld.

Cke Hdbk. N°. 958 f. 87; Stev. Brit. Fungi. 11. 289. Hogg and Johnst. t. 24.

GROEIPLAATS: In dennenbosschen in Noord-Europa.

NEDERLAND: Gevonden te Velp en Ede. Bij laatstgenoemde plaats werd de plant in September ingezameld aan den voet van een den, in het bosch de Zyselt door den Heer HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVEEN te Wageningen, terwijl een exemplaar dezer plant mij werd toegezonden door Dr. J. VALCKENIER SURINGAR aldaar.

SPARASSIS CRISPA Fr.

Sparasse Crépée.

Septembre—Novembre.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia, Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulares Mycètes. O. Hymenomycètes. Trib. Clavariées.

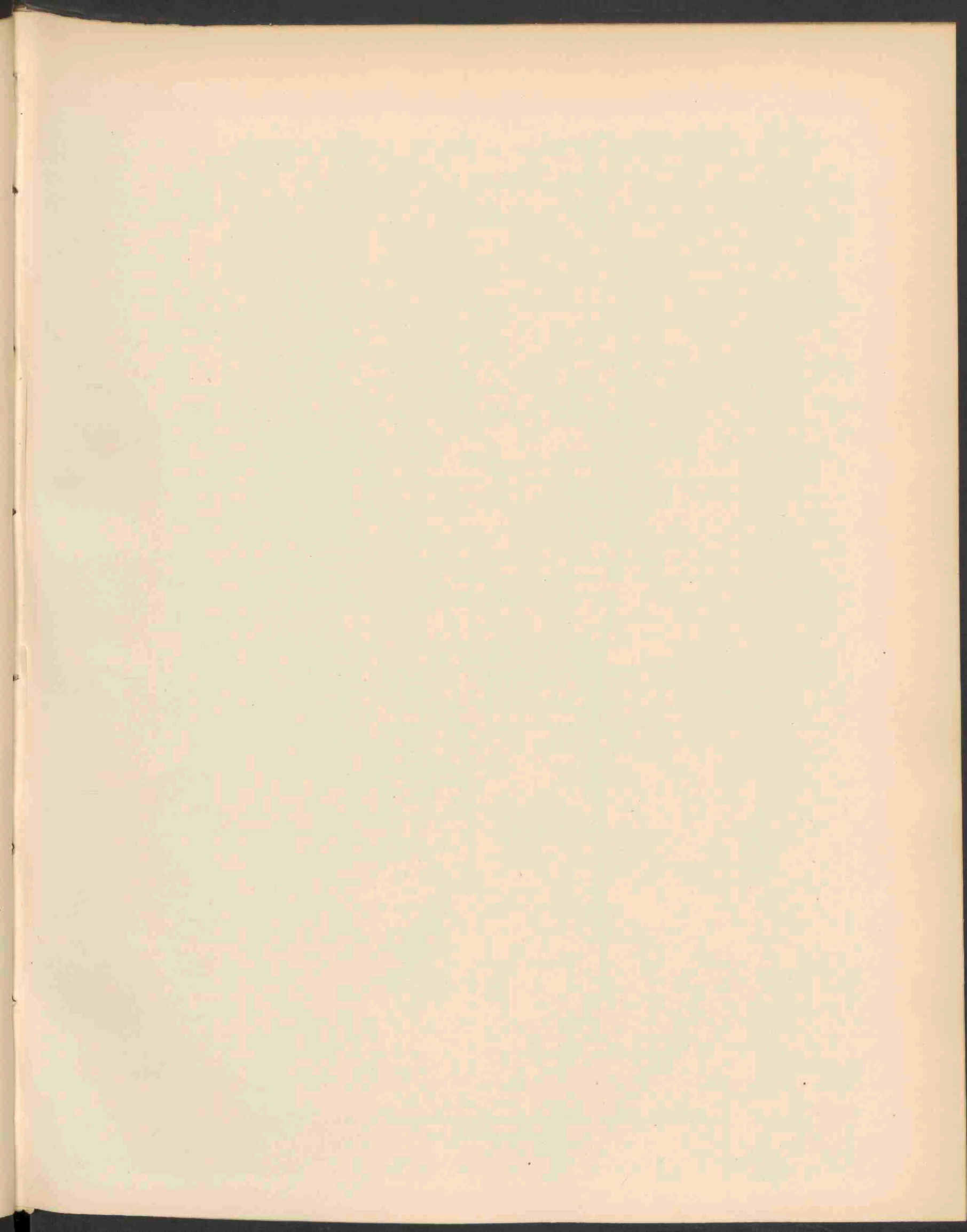
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Champignons charnus, rameux; rameaux complanés en forme de feuilles, composés de deux lamelles amphigènes. Sporophores tétraspores. Champignons robustes.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Champignons charnus très-rameux, blanchâtres, à rameaux entortillés, recourbés au sommet, sans zones et serrés. Champignons très-robustes, jusqu'à 2 pied de largeur, cespiteux, souvent sessiles, quelquefois pédicellés.

Cke Hdbk. N°. 958 f. 87. Stev. Brit. Fungi. 11. 289. Hogg and Johnst. t. 24.

HABITAT: Dans les sapinières de l'Europe Septentrionale.

PAYS-BAS: Trouvée près de Velp et d'Ede, province de Gueldre. Au dernier endroit la plante a été recueillie en Septembre au pied d'un sapin dans le bois „de Zyselt” par Mr. HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVREEN de Wageningen; un exemplaire nous est envoyé par Mr. le Dr. J. VALCKENIER SURINGAR, professeur à l'école d'horticulture à Wageningen.

VIOLA LUTEA SMITH β . MULTICAULIS KOCH 1691.
(V. CALAMINARE LEJ.)

Feb 1903 N. 3 a.

VIOLA LUTEA Smith β MULTICAULIS Koch.

(VIOLA CALAMINARIA Lej.).

Zinkviooltje.

Hoogduitsch: Zink Veilchen.

Engelsch: Zink Violet.

Bloeit: Mei—Juni. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Violaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. N°. 10.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Multicaulis; foliis crenatis, inferioribus ovato-cordatis, superioribus lanceolatis, stipulis digitato-multipartitis, laciniis linearibus media latiore, calcare appendices calycis aequante vel paulo longiore, caudiculis repentibus filiformibus, caulibus simplicibus, floribus magnitudine *Violae tricoloris*.

Stengels talrijk; bladen gekarteld, de onderste eivormig met hartvormigen voet, de bovenste lancetvormig; steunblaadjes handvormig-veeldeelig, met lijnvormige slippen waarvan de middelste de grootste is, spoor even groot als of iets langer dan de kelkaanhangsels; kruipende draadvormige onderaardsche stengels; gewone stengels onvertakt, bloemen even groot als die van *Viola tricolor*.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* kelk; *b.* vrucht.

GROEIPLAATS: Op den zinkhoudenden bodem van het Akener bekken en als zoodanig ook voorkomend in de Zuidelijkste deelen van Limburg. De afgebeelde exemplaren werden door Dr. J. W. CHR. GOETHART en MIJ in Mei 1901 verzameld langs den weg bij Epen, alwaar de soort uiterst talrijk voorkomt. Zij werd aldaar reeds vroeger verzameld, in 1885 door de Heeren J. D. KOBUS en GOETHART, tusschen Cottesen en Gulpen in 1872 door Dr. VAN DER SANDE LACOSTE en in 1837 bij Gulpen door Dr. PLOEM.

VIOLA LUTEA Smith β MULTICAULIS Koch.
(VIOLA CALAMINARIA Lej.).

Violette multicaule.

Fleurit: Mai—Juin. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. I. Pentandrie Monogynie.

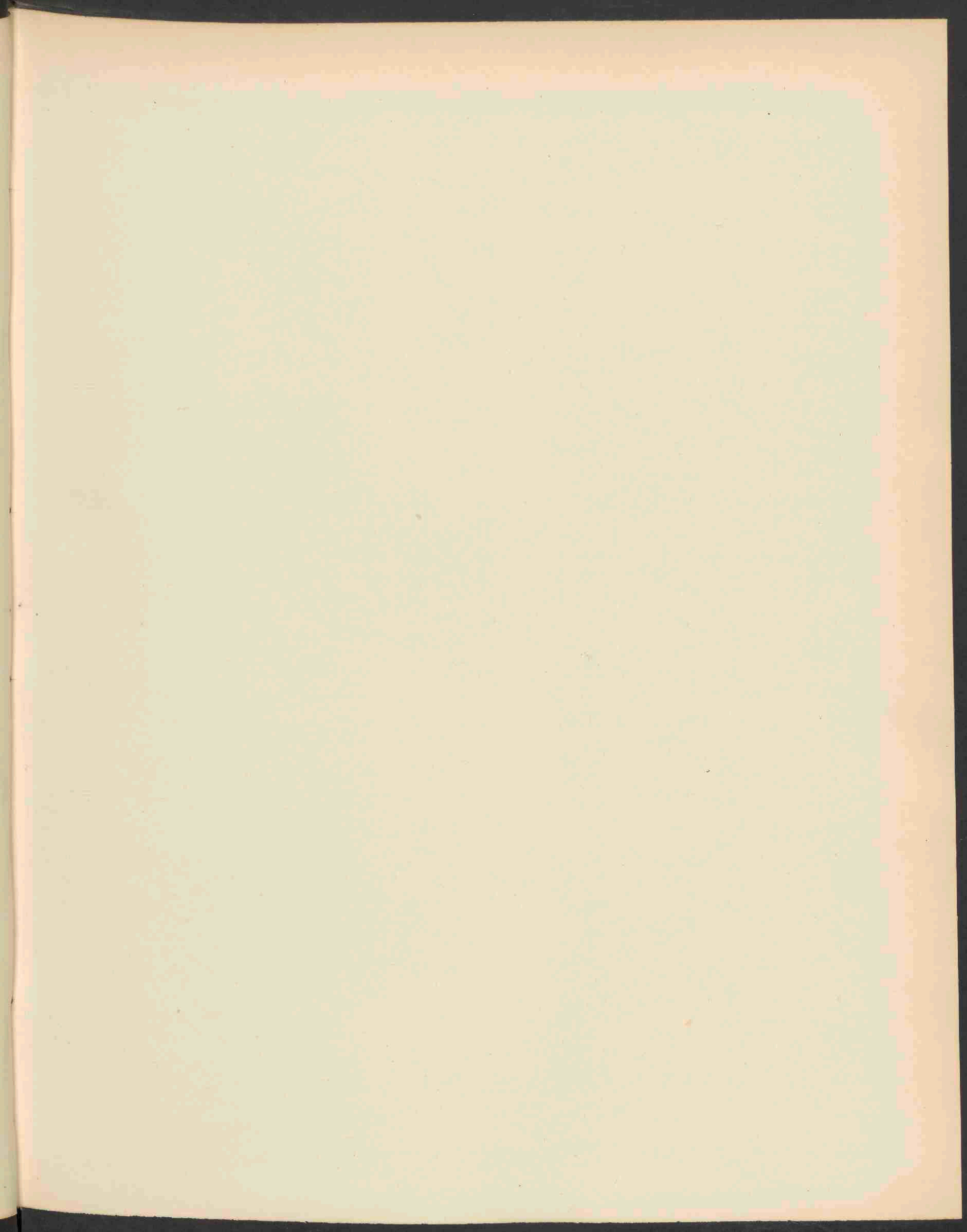
SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Violariées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 10. Vol. I.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges très-rameuses. Feuilles crénelées, les inférieures ovales-cordiformes, les supérieures lancéolées; stipules digitées-multipartites, à lanières linéaires, le lobe central plus grand. Eperon de la même longueur que les appendices du calice ou un peu plus long. Tiges souterraines filiformes, les autres simples. Fleurs de la même grandeur que celles de *Viola tricolor*.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* calice; *b.* fruit.

HABITAT: Plante des terrains zincifères du bassin d'Aix-la-Chapelle, se trouvant par conséquent aussi dans la partie méridionale du Limbourg hollandais. Les exemplaires dessinés ont été ramassés en 1901 par le Dr. J. W. CHR. GOETHART et moi-même le long d'un chemin près d'Epen, où l'espèce croît en grande abondance. Au même endroit elle a été recueillie auparavant, en 1885, par M.M. GOETHART et J. D. KOBUS; entre Cottesen et Gulpen en 1872 par le Dr. VAN DER SANDE LACOSTE et déjà en 1837 près de Gulpen par le Dr. PLOEM.

ASTER CORYMBOSUS AIT 1692.

ASTER CORYMBOSUS Ait.

Breedbladige Aster.

Hoogduitsch: Breitblättrige Aster.

Engelsch: Large-leaved Aster.

Bloeit: Augustus. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. O. II. Syngenesia. Polygamia Superflua.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II. N°. 129.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule e rubro virescente, angulato; foliis radicalibus numerosis, latis, cordatis cum sinu lata irregulari, supra asperis, crassis, dentatis, dentibus latis, curvatis, acuminatis; petiolis longis, angustis, foliis caulinaribus oblongis, petiolis brevibus, late alatis superioribus sessilibus, acutis; inflorescentia strigosa et glandulosa, late corymbosa, irregulari, pedunculis rigidis, crassis, floribus radiantibus circetes 16, pallido-violaceis; bracteis conspicuis, apice viridibus, inferioribus acutis, interioribus oblongis, obtusis; floribus centralibus tandem rubro-brunneis.

Stengel rood aangelopen, hoekig; onderste bladen talrijk, breed, hartvormig met breeden onregelmatigen inham; op de bovenzijde ruw, dik, getand met breede ingebogen tanden, lang en smal gesteeld; stengelbladen langwerpig met korte breed gevleugelde stelen, de bovenste zittend, spits; bloeiwijze stijfharig en beklierd, breed tuilvormig, onregelmatig; bloemstelen stijf, dik; straalbloemen ongeveer 16, bleek violet; omwindselblaadjes aan den top met groene punt, de onderste spits, de bovenste langwerpig, stomp; schijfbloemen ten laatste roodbruin.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* schijfbloem; *b.* straalbloemen; *c.* vrucht.

GROEIPLAATS: Op tamelijk drogen grond op beschaduwde plaatsen, van Canada tot Minnesota en Noord-Carolina; in Europa als sierplant ingevoerd en een enkele maal verwilderd.

NEDERLAND: Zij werd in 1885 in een bosch bij Doetinchem verzameld ter gelegenheid van de excursie der Nederlandsche Botanische Vereeniging. De afgebeelde plant stamt uit het bosch van de Brink bij Arnhem, alwaar de plant in 1889, waarschijnlijk door den Heer H. W. GROLL, werd verzameld.

ASTER CORYMBOSUS Ait.

Astère à corymbes.

Fleurit: Août 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. O. II. Syngenesie. Polygamie Superflue.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Composées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 129. Vol. II.

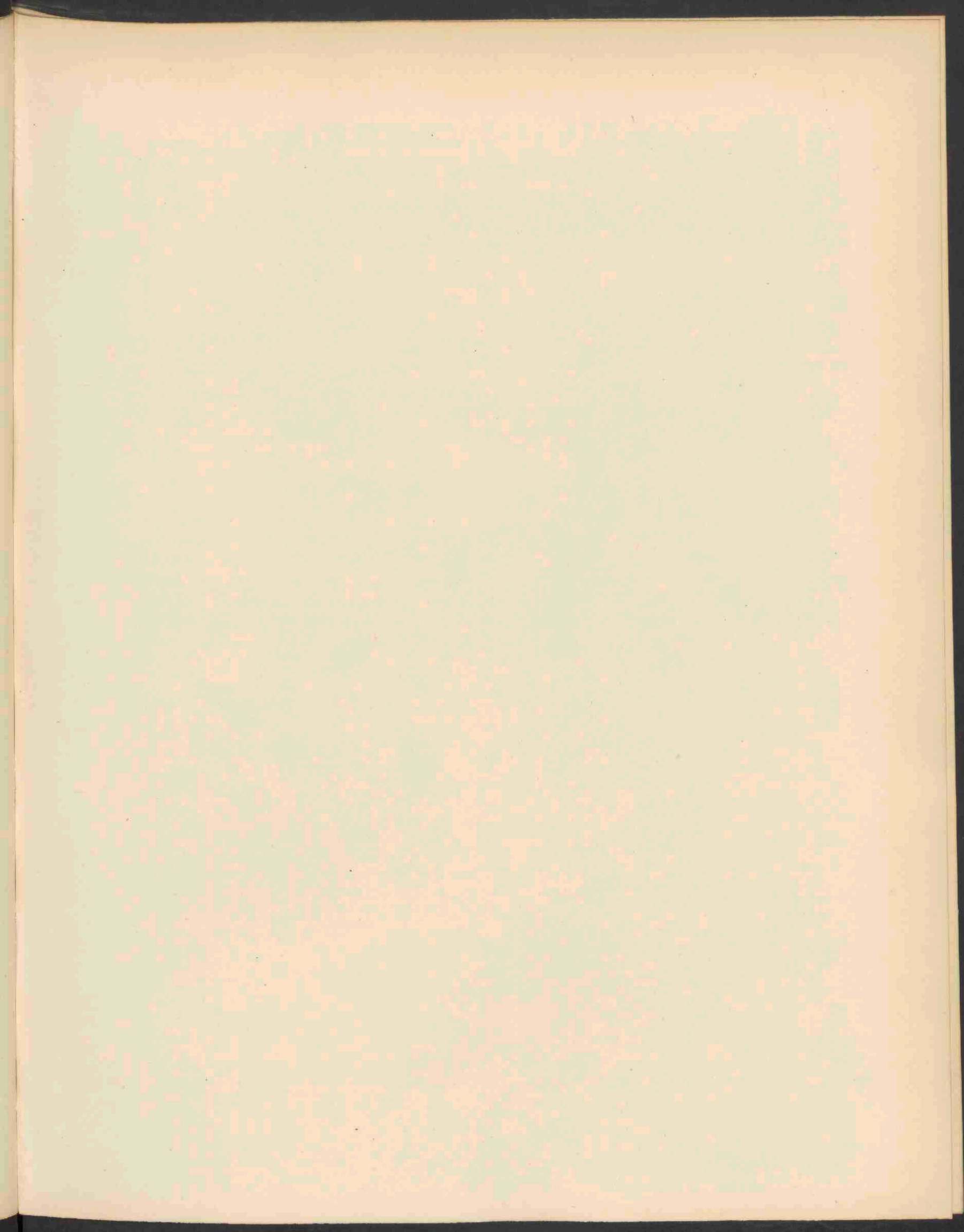
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges lavées de rouge, anguleuses; feuilles radicales nombreuses, larges, cordiformes, à échancrure irrégulière et large; rudes à la face supérieure, charnues, dentées, à dents larges, courbées, acuminées, longuement pétiolées; feuilles raméales oblongues à pétioles courts, pourvus d'ailes larges, les supérieures sessiles, acuminées. Calathides en grappe très-rameuse, large, corymbiforme, munie de poils hérissés et glanduleux, à pédoncules rigides, épais. Fleurs ligulées environ 16, pâles-violettes: péricline à folioles considérables, vertes, les inférieures acutes, les intérieures oblongues, obtuses, fleurs centrales à la fin rouge-brunâtres.

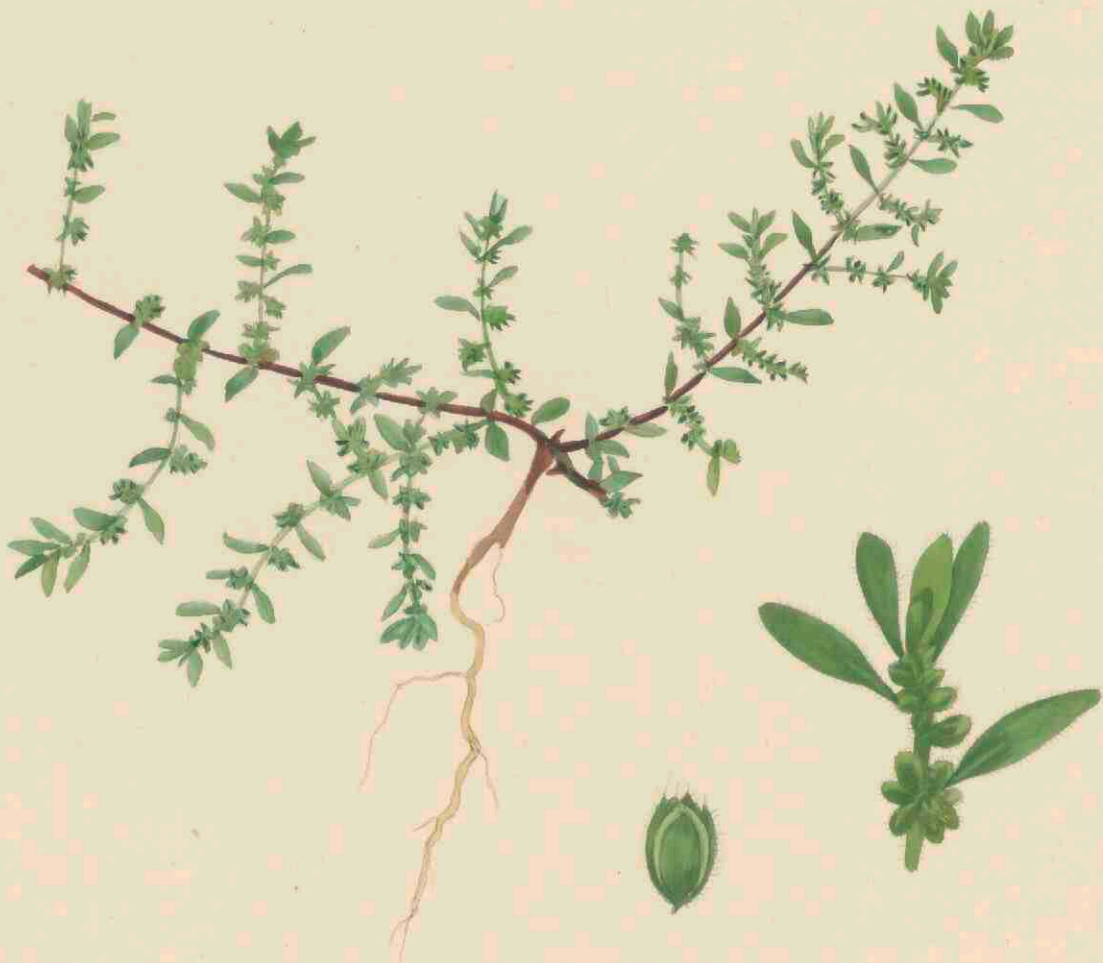
EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur centrale; *b.* fleur ligulée; *c.* akène.

HABITAT: Sur les terrains assez secs aux lieux ombreux de Canada jusqu'à Minnesota et Carolina septentrionale, importée en Europe comme plante cultivée et quelquefois naturalisée.

PAYS-BAS: Elle a été trouvée en 1885 dans un bois près de Doetinchem pendant l'excursion des membres de la Société botanique Néerlandaise. La plante dessinée est originaire d'un bois près d'Arnhem, „de Brink”, et nous a été envoyée, en 1889, probablement par feu Mr. H. W. GROLL.

HERNIARIA HIRSUTA L. 1693.

HERNIARIA HIRSUTA L.

Behaard Duizendgraan.

Hoogduitsch: Behaartes Tausendkorn.

Engelsch: Hairy Herniary.

Bloeit: Juli—Herfst. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Paronychieae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. IX. N°. 663.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caulibus prostratis, foliis calycibusque hirtis, foliis ellipticis oblongisve, basin versus attenuatis, glomerulis axillaribus subdecemfloris, calycis laciniis seta longiore mucronatis.

Stengels liggend, met de bladen en kelk behaard; bladen elliptisch of langwerpig, naar den voet versmald, okselstandig, ongeveer 10-bloemige bloemhoopjes; kelkslippen in een lang stekelhaar uitlopend.

GROEIPLAATS: Op zandige bouwlanden, op dezelfde plaatsen als *Herniaria glabra*, doch veel zeldzamer, in West-Azie en Europa, vooral zuidelijk.

NEDERLAND: In ons land werd zij het eerst aangetroffen in 1893 als opslag in den tuin van den Heer H. J. KOK ANKERSMIT te Apeldoorn, in groote hoeveelheid; later ook op het St. Antonius eiland bij Maastricht. De afgebeelde plant werd ons in 1898 toegezonden door den Heer KOK ANKERSMIT, van eerstgemelde groeiplaats.

HERNIARIA HIRSUTA L.

Herniaire Velue.

Fleurit: Juillet—Automne. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. I. Pentandrie Monogynie.

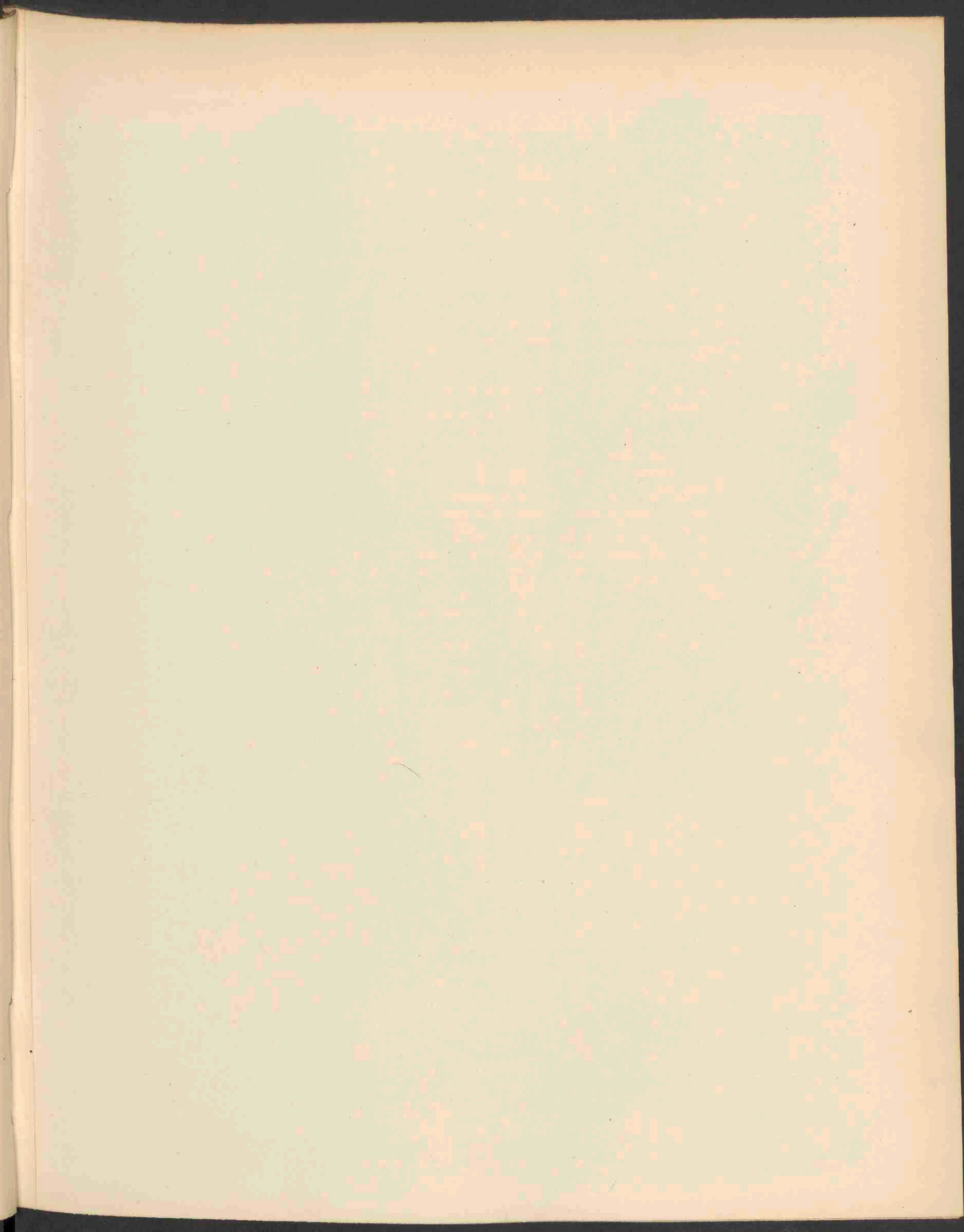
SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Paronychiées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 663. Vol. IX.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges appliquées en cercle sur la terre. Feuilles comme le calice velues, elliptiques ou oblongues, atténuées vers la base, fleurs environ 10 en glomérules axillaires, chaque division du calice terminant en une soie longue.

HABITAT: Lieux sablonneux, aux mêmes endroits que l'Herniaire glabre, mais plus rare, dans l'Ouest de l'Asie et en Europe, surtout l'Europe méridionale.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été rencontrée pour la première fois en 1893, spontanée mais en grande abondance, dans le jardin de Mr. H. J. KOK ANKERSMIT à Apeldoorn; plus tard elle a été recueillie dans l'île St. Antonius près de Maestricht par le curé DE HAAS S. J. La plante dessinée nous a été communiquée en 1898 par la bienveillance de Mr. KOK ANKERSMIT, et provient de l'endroit déjà cité.

ERAGROSTIS POAEOIDES BEAUV. VAR. MAIOR 1694.

ERAGROSTIS POAEOIDES Beauv.

VAR. MAIOR.

Groot Liefdegras.

Hoogduitsch: Grossähriges Liebesgras.

Engelsch: Strong-scented Eragrostis.

Bloeit: Juli—Augustus. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. O. II. Triandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. O. Gramineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Gluma bivalvis, 2—multiflora; valvae flore proximo breviores, deciduae. Flores ovati v. lanceolati, dorso carinato-compressi, margine interiore ventricosi. Gluma bipaleacea, palea inferiore decidua, superiore cum axe persistente. Ovarium glabrum. Styli breves; stigmata plumosa, ad basin floris egredientia. Axis non articulatum secedens.

Bloempakjes met 2 kelkkafjes, 2- tot veelbloemig, kafjes korter dan de naastbijzijnde bloem, afvallend. Bloemen eivormig of lancetvormig, ruggelings kielvormig samengedrukt, aan den binnenrand buikvormig gezwollen. Binnenst kroonkafje afvallend, het bovenst met de as blijvend. Vruchtbeginsel glad. Stijlen kort, stempels vedervormig, aan den voet van de bloem naar buiten tredend. De as valt niet in geledingen uiteen.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Panicula ramis solitariis geminisve, spiculis lineari-oblongis, 15—20 floris, floribus in apice obtuso submarginato, breviter mucronatis, nervo laterali valido praeditis, vaginis glabris ore barbatis, radice fibrosa.

Pluimtakken alleenstaand of gepaard, bloempakjes lijn-langwerpig, 15—20 bloemig, bloemen bij den een weinig uitgeranden top kort toegespitst, met sterk vooruitspringende nerf; bladscheeden glad met gebaarde ooren, wortel vezelig.

GROEIPLAATS: In zandige bouwlanden, in Zuid-Europa, Noord-Afrika en Noord-Amerika, nu en dan ook elders ingevoerd.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd in 1896 gevonden aan het Pothoofd bij Deventer en ons door den Heer H. HEUKELS welwillend toegezonden.

ERAGROSTIS POAEOIDES Beauv.

VAR. MAIOR.

Eragrostide à fleurs de Poa.

Fleurit: Juillet—Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. O. II. Triandrie Digynie.

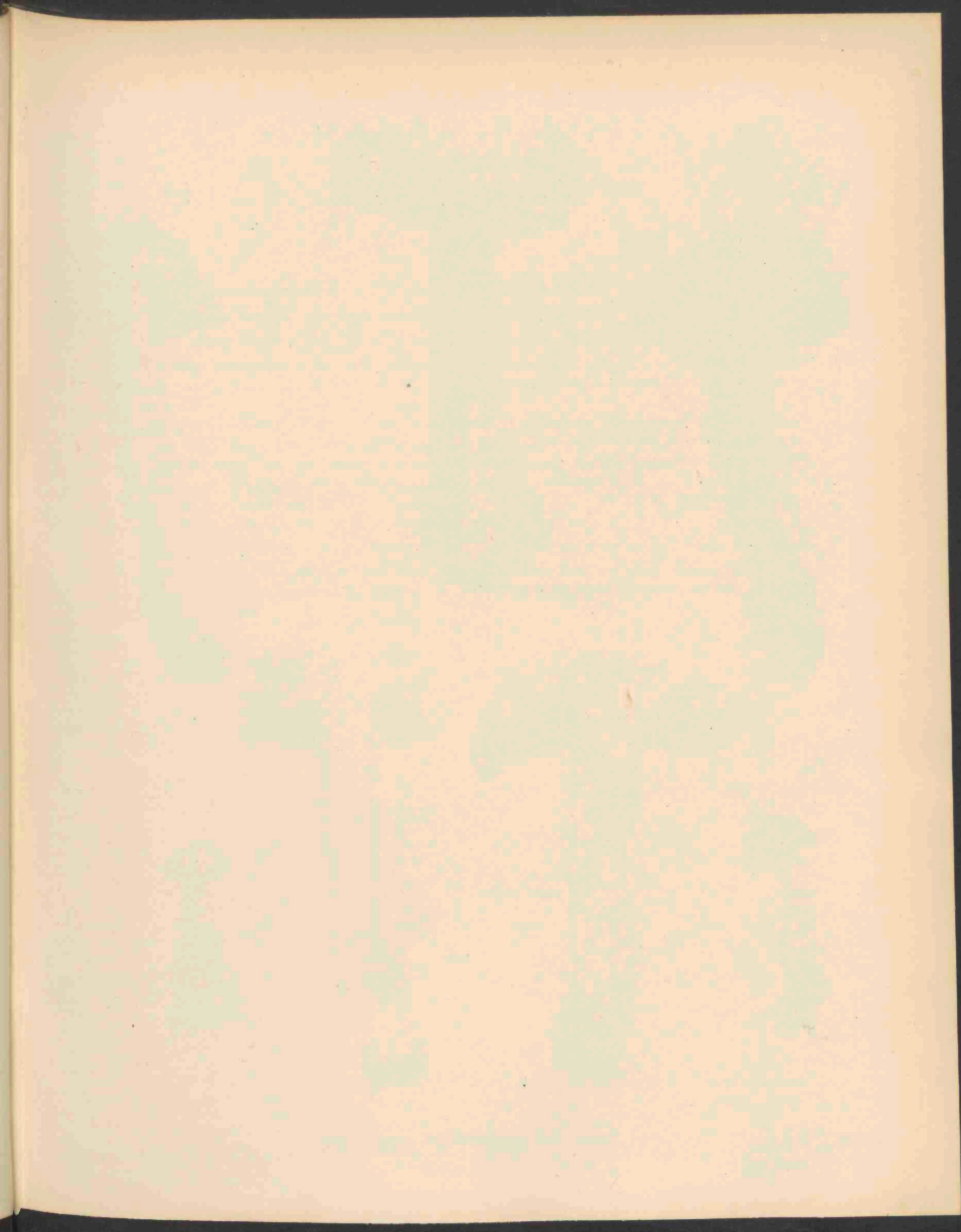
SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. O. Graminées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Glumes bivalvées, contenant de 2 — ∞ fleurs, plus courtes que la fleur prochaine, caduques. Fleurs ovales ou lancéolées, comprimées par le côté, carénées, le côté inférieur ventru. Glumelle inférieure caduque, la supérieure persistant avec l'axe. Caryops libre et glabre. Styles courts, stigmates plumeux, s'étalant en dehors de la base de la fleur. L'axe persiste après la chute des fleurs.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Panicule à rameaux solitaires ou géminés, épillets linéaires-oblongs, à 15—20 fleurs, fleurs au sommet obtuses ou émarginées, mucronulées, à nervures latérales saillantes. Gaînes glabres, à ligule remplacée par de petits poils qui s'allongent vers les bords et forment deux faisceaux qui embrassent la tige. Racine fibreuse.

HABITAT: Lieux sablonneux de l'Europe méridionale, de l'Afrique septentrionale et de l'Amérique du Nord, quelquefois introduite dans d'autres pays de l'Europe.

PAYS-BAS: La plante figurée a été recueillie en 1896 au Pothoofd, près de Deventer, par Mr. H. HEUKELS, qui a bien voulu nous céder un exemplaire pour la Flore Batave.

AGARICUS INAMOENUS FRIES 1695.

AGARICUS INAMOENUS Fr.

Onbekoorlijke plaatszwam.

September—November.

STELSEEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia, Fungi.

NATUURLIJK STELSEEL: Cellulares Mycetes: O. Hymenomycetes. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. X. N°. 725. Ondergeslacht *Tricholoma*.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnoso, convexo-plano, subumbonato, e sericello glabrato, levi; stipite solido aequali, radicato, lamellisq[ue] arcuato-adfixis decurrentibusq[ue] distantissimis candidis.

Hoed vleezig, bol-vlak, min of meer getepeld, eerst zijdeachtig, later kaal, glad; steel gevuld, overal gelijkmatig dik, platen bochtig-aangehecht en aflopend, ver van elkander, witachtig. Stinkende zwam met vuil witten, 2—6 c.M. breeden hoed; steel tusschen mossen, met verbreedten wortelenden voet, ongeveer 8 c.M. lang; sporen bol- of ei-langwerpig, 9—11 × 5—7".

Tricholoma inamoenum Fr., *S. M. I.*, p. 111, *Epicr.* p. 44, *Hym. Eur.* p. 64; *Berk. Outl.* n°. 854, *Oke.*, *Hdbk.* p. 36; *Illustr. pl.* 77; *Saccardo Syll.* V. p. 113.

GROEIPLAATS: In de dennenbosschen in bergachtige streken van Zuidelijk Europa; zeer talrijk.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd gevonden in den tuin van Houtlommer bij Haarlem in Oct. 1891, door wijlen den Heer F. W. VAN EEDEN. Andere groeiplaatsen zijn mij niet bekend geworden.

AGARICUS INAMOENUS Fr.

Agaric fâcheux.

Septembre — Novembre.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie, Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hymenomycètes. Trib. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 725, Vol. X. Sous-genre: Tricholoma.

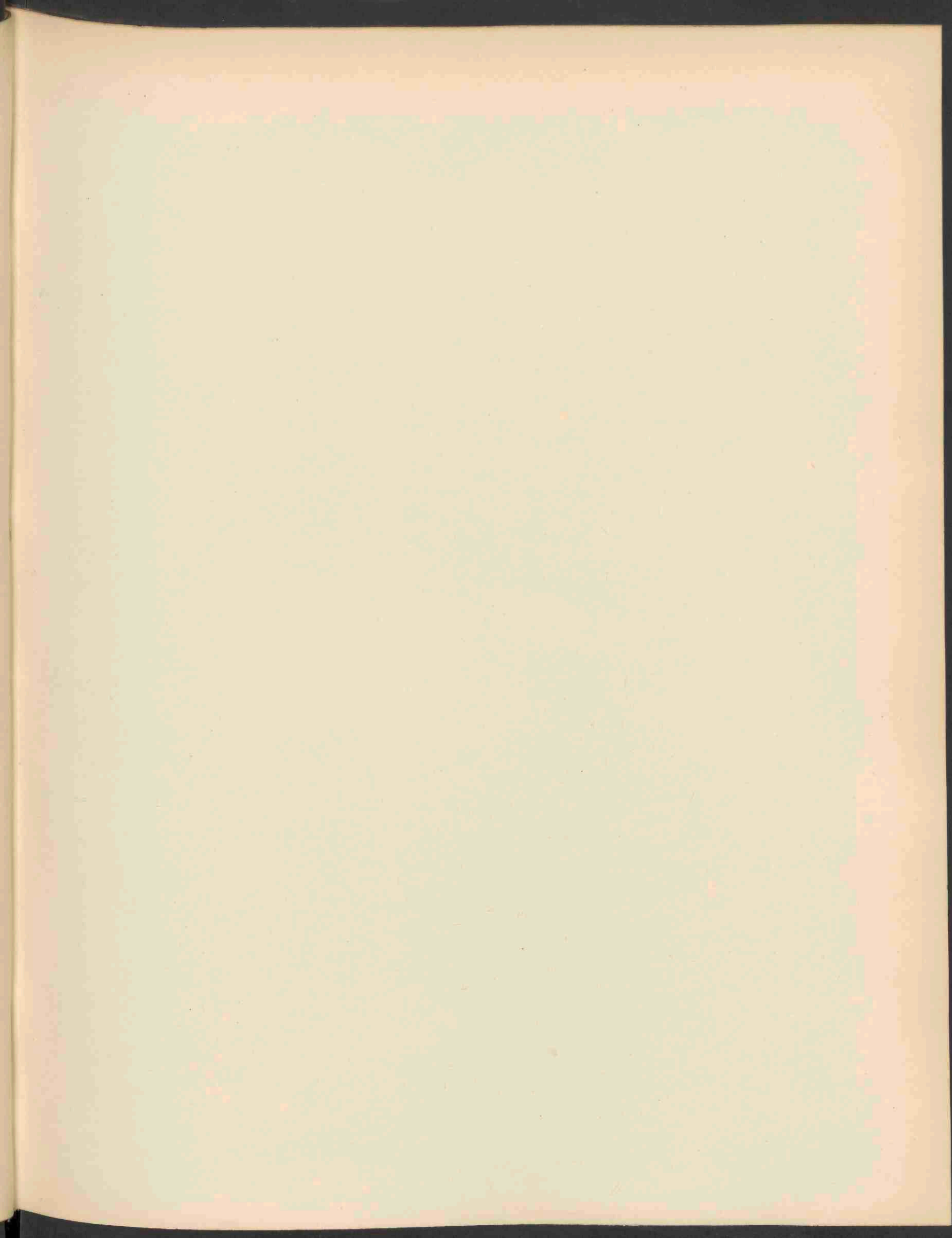
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, plan-convexe, un peu bossu, d'abord soyeux, bientôt nu, lisse; stipe massif égale, s'enracinant. Lamelles arcuées-affixes et decurrentes, très-distantes, blanchâtres.

Tricholoma inamoenum Fr., *S. M. I.*, p. 111, *Epicr.* p. 44, *Hym. Eur.* p. 64; *Berk. Outl.* n°. 854, *Cke, Hdbk.* p. 36; *Illustr. pl.* 77; *Saccardo Syll.* V. p. 113.

HABITAT: Dans les sapinières des lieux montagneux de l'Europe méridionale, très-abondant.

PAYS-BAS: La plante dessinée a été trouvée par feu Mr. F. W. VAN EEDEN dans le jardin de la maison de campagne „Houtlommer” près de Harlem en Octobre 1891. Je ne connais pas d'autre place d'origine dans notre pays.

MIMULUS LUTEUS L 1696.

Feb 1903 N. 2 8

MIMULUS LUTEUS L.

Gele Mimulus.

Hoogduitsch: Gauklerblume. Gelbe Maskenblume.

Engelsch: Yellow Monkey-Flower.

Bloeit: Juni—Herfst. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIV. O. II. Didynamia Angiospermia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Scrophulariaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calyx angulatus; corolla bilabiata, labio inferiore basi bigibboso; filamentis didynamis, stylo filiformi stigmatibus duobus lamelliformibus; capsula linearis v. oblonga, in valvas 2 loculicide dehiscens, valvulis rarissime iterumque bivalvis.

Kelk hoekig, kroon 2-lippig, onderlip aan den voet 2-bultig, tweemachtige meeldraden, een draadvormige stijl met 2 plaatvormige stempels en een lijnvormige of langwerpige hokverbrekende 2-kleppige zaaddoos met zelden nog eens gedeelde kleppen.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule adscendente quadrangulari, ad angulos hirsuta, foliis oppositis orbicularibus, oblongo-ovatis vel fere cordatis, superioribus sessilibus, interdum amplexicaulibus, omnibus acute dentatis; floribus 1—6 terminalibus, racemosis, corolla calyce large duplo maiore, fauce aperta, aureo-flava.

Bladen overstaand, rondachtig, langwerpig-eivormig of bijna hartvormig, de bovenste zittend, somtijds vergroeid stengelomvattend, alle gewoonlijk spits getand; 1—6 eidelings trosvormende bloemen met een kroon ruim tweemaal grooter dan de kelk, open keel, goudkleurig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloemkroon; *b.* dezelfde geopend; *c.* kelk; *d.* meeldraad; *e.* en *f.* vruchten; *g.* zaad; *h.* opengesprongen vrucht; *i.* vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: In boschbeeken van westelijk Noord-Amerika en Chili, als sierplant veelvuldig gekweekt en somtijds verwilderd, in enkele gevallen zelfs geheel ingeburgerd, zooals in het midden-duitsche bergland.

NEDERLAND: Ofschoon zeker meer voorkomend werd zij het eerst vermeld voor Dordrecht, waar Dr. L. POSTHUMUS haar gedurende meerdere jaren stand zag houden aan den binnenkant van den havenmuur aan de Nieuwe Haven aldaar. De afgebeelde plant werd gevonden door den Heer GERDESSEN bij Haarlem en ons ter afbeelding toegezonden door Dr. M. GRESHOFF.

MIMULUS LUTEUS L.

Mimule jaune. Mimule ponctué.

Fleurit: Juin—Automne. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIV. O. II. Didynamie Angiospermes.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Scrophularinées.

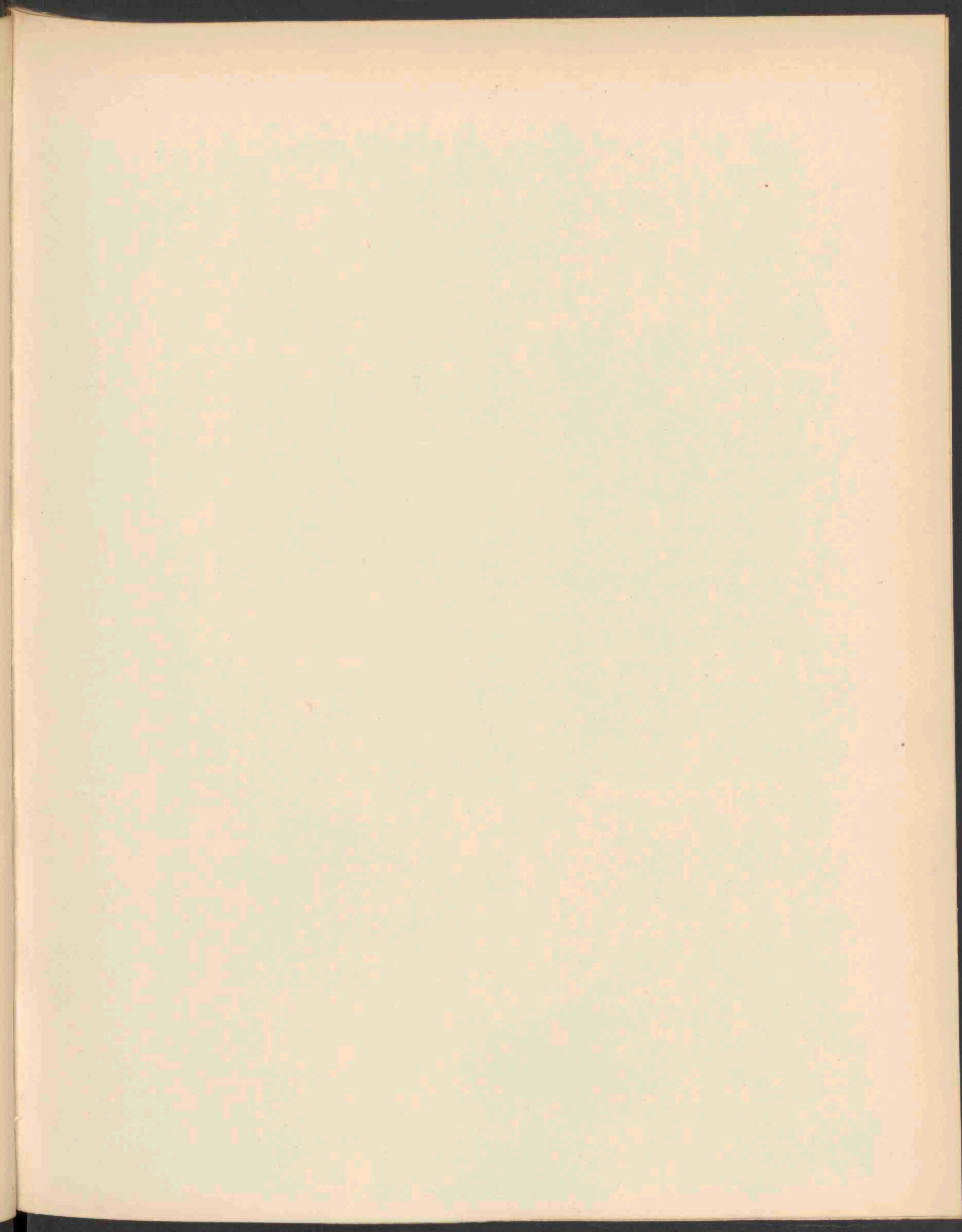
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice anguleux. Corolle bilabée, lèvre inférieure à la base munie de deux bosses. Etamines didyames. Style linéaire à deux stigmates en forme de lame. Capsule linéaire ou oblongue à deux valves et à déhiscence loculicide ou parfois à 4 valves par division septicide des deux premières.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige ascendante quadrangulaire, munie de poils sur les coins; feuilles opposées, orbiculaires, oblongues-ovales ou presque cordiformes à la base, les supérieures sessiles, quelquefois embrassantes, toutes dentées-en-scie; fleurs 1—6 terminales, en grappe; corolle plus que deux fois plus longue que le calice, à gorge ouverte, de couleur d'or.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* corolle; *b.* la même ouverte; *c.* calice; *d.* étamine; *e.* et *f.* capsules; *g.* graine; *h.* fruit ouvert; *l.* ovaire.

HABITAT. Bords des eaux dans les bois de l'Amérique du Nord-Ouest et de Chile, abondamment cultivée dans les jardins et quelquefois subsponnée, çà et là parfaitement naturalisée p. e. dans les contrées montagneuses de l'Allemagne central.

PAYS-BAS: La plante, qui est probablement plus répandue, fut signalée pour la première fois à Dordrecht, où M. le Dr. L. POSTHUMUS eut l'occasion d'observer qu'elle se tenait pendant plusieurs années au côté interne de la muraille du Port Nouveau. La plante dessinée a été trouvée par M. GERDESSEN près de Harlem et nous a été communiquée par la bienveillance du Dr. M. GRESHOFF, directeur du Musée colonial à Harlem.

ARTEMISIA ANNUA L. 1697.

ARTEMISIA ANNUA L.

Eenjarige Alsem.

Hoogduitsch: Einjähriger Beifuss.

Engelsch: Annual Wormwood.

Bloeit: Augustus—October. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. O. II. Syngenesia. Polygamia Superflua.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 334.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule glabro, erecto, sulcato, in paniculam compositam laxe racemosam exeunte; foliis radicalibus longe petiolatis, in circumfície deltoideo-ovatis, duplo pinnatisectis, segmentis primariis petiolulatis, secundariis oblongis, pinnatifidis laciniis acute dentatis; rachide integra; foliis floralibus sessilibus, minoribus, segmentis linearibus; capitulis parvis, globosis, pedunculis nutantibus, foliolis involucri glabri, exterioribus paucioribus, oblongo-linearibus, herbaceis, inferioribus fere orbicularibus, scariosis.

Stengel glad, opgericht, gevoerd, eindigend in een samengestelde, wijd vertakte pluim. Wortelbladen lang gesteeld, in omtrek driehoekig-eivormig, tweemaal vinvormig ingesneden, eerste segmenten gedeeld, de segmenten van de tweede orde langwerpig, vinvormig verdeeld in scherp getande slippen; hoofdas niet getand; bloeibladen zittend en kleiner, met lijnvormige slippen; hoofdjes klein, bolvormig, met knikkende bloemstelen, de buitenste schubben van het onbehaarde omwindsel weinig in aantal, langwerpig-lijnvormig, kruidachtig; de binnenste bijna rond, droog vliezig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* omwindsel; *b.* bloembodem met 1 binnenst omwindselblaadje; *c.* vrouwelijke straalbloem; *d.* tweeslachtige schijfbloem; *e.* vruchtje.

GROEIPLAATS: Zij komt voor in den geheelen Levant, is elders echter met granen ingevoerd.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd door mij gevonden in September 1897 langs den rechter Rijnsoever beneden Arnhem, waarschijnlijk aldaar met in het water geworpen scheepsvuil als zaad aangespoeld.

ARTEMISIA ANNUA L.

Armoise annuelle.

Fleurit: Juin—Septembre. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. O. II. Syngénésie. Polygamie superflue.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées O. Composées.

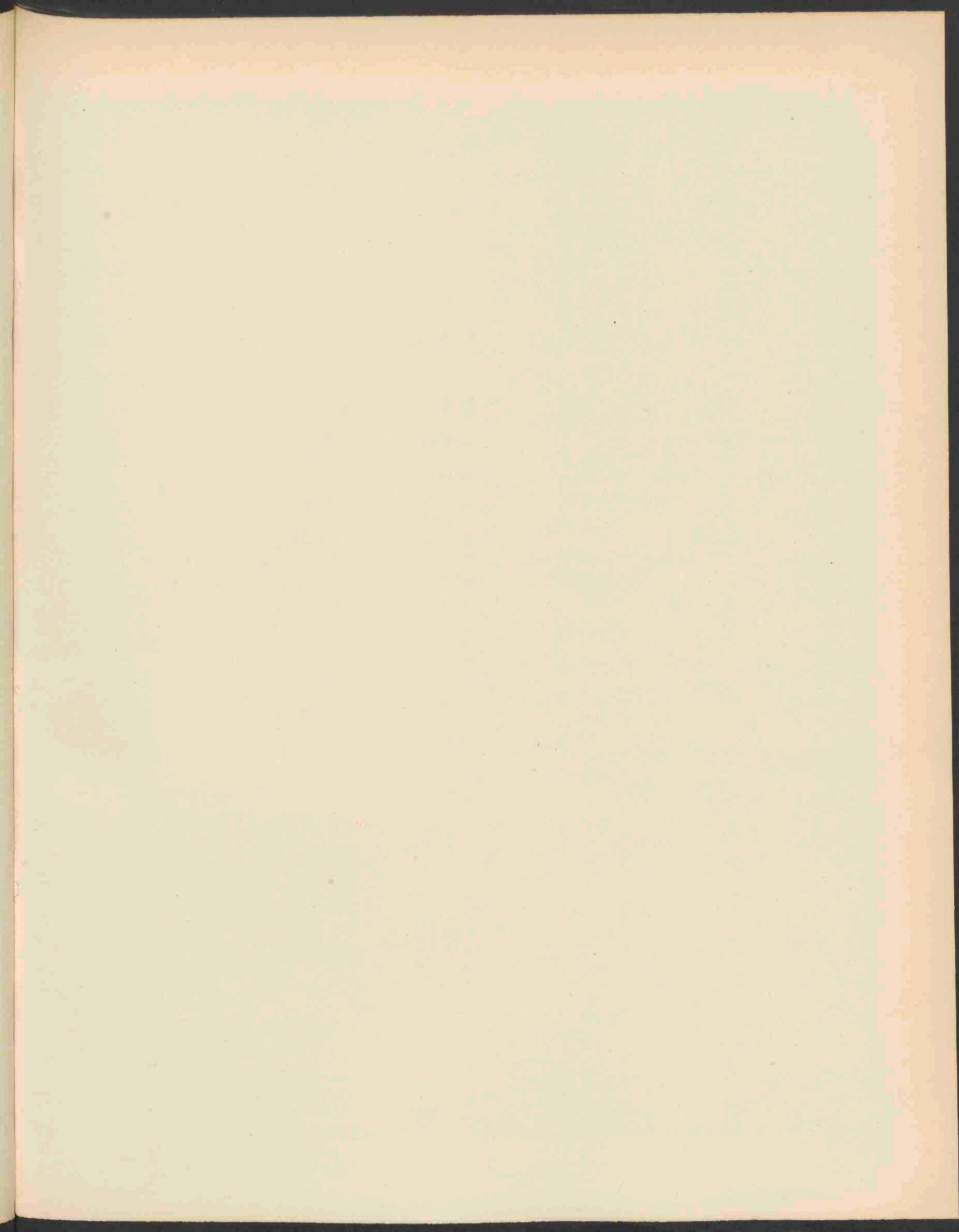
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 334. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges glabres, dressées, sillonnées, se terminant en panicule composée très-ramifiée; feuilles radicales longuement pétiolées, dans leur pourtour deltoïdes-ovales, bipennati-séquées, à lanières primaires pétiolulées, les secondaires oblongues, pennatifides, à dents aiguës; axe entière; feuilles florales sessiles, plus petites, à segments linéaires; calathides petites, en glomérules penchés; péricline glabre à folioles extérieures en petit nombre, oblongues-linéaires herbacées, les inférieures presque orbiculaires, scarieuses.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* péricline; *b.* réceptacle avec une foliole intérieure; *c.* fleur femelle de la circonférence; *d.* fleur hermaphrodite; *e.* akène.

HABITAT: Originnaire du Levant, elle est importée dans plusieurs autres contrées par des grains de blé.

PAYS-BAS: La plante dessinée a été trouvée par moi-même en Septembre 1897 au rivage droit du Rhin au dessous de la ville d'Arnhem, probablement poussée sur le rivage de grains, jetés dans l'eau comme souillure des vaisseaux.

CERINTHE MINOR L. 1698.

CERINTHE MINOR L.

Kleine Wasbloem.

Hoogduitsch: Kleinere Wachsblume.

Engelsch: Little Wax-flower.

Bloeit: Mei—Juli. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. O. I. Pentandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O Boraginaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Nuces 2, liberae, biloculares, affixae area basilari semicirculari plana. Corolla cylindraceo-campanulata, fauce fornicibus destituta. Antherae sagittatae, basi cohaerentes.

Nootjes 2, vrij, tweehokkig, vastgehecht met halfcirkelvormige, vlakke basis. Bloemkroon cylinder-klokvormig, met open keel. Helmknoppen pijlvormig, aan den voet samenhangend.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Corollis ultra tertiam partem quinquefidis, dentibus subulatis erecto-conniventibus, filamentis anthera quadruplo brevioribus Corolla flava.

Bloemkroon tot over een derde gedeelte in vijf slippen verdeeld, met elsvormige opgerichte, samenneigende slippen; helmdraden 4 maal korter dan de helmknoppen. Bloemen geel.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem; *b.* dezelfde opengesneden; *c.* helmknop van ter zijde; *d.* idem van voren; *e.* vruchtbeginsel; *f.* vrucht.

GROEIPLAATS: Op akkers en langs wegen in bergstreken, in het zuidelijk gebied van Europa, zelden ingevoerd.

NEDERLAND: In 1898 werd de afgebeelde plant gevonden door de Heeren P. WESTERHOF en H. W. PETERI te Deventer op het terrein bij de Stoommeelfabriek. Later is door de Heeren W. H. WACHTER en P. JANSEN een exemplaar gevonden op een kolenaschweg te Rotterdam en door den Heer J. MESU te Nieuw- en St. Joosland een exemplaar op een klaverland, bemest met afval van de meelfabriek te Middelburg. De hier vermelde groeiplaatsen werden mij door den Heer H. HEUKELS welwillend medegedeeld.

CERINTHE MINOR L.

Mélinet à fleurs pointues.

Fleurit: Mai—Juillet. ♀.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. O. I. Pentandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Boraginées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Carpelles 2, libres, biloculaires, insérés sur le réceptacle par une base semi-circulaire plane. Corolle cylindrique-campanulée, nue à la gorge. Anthères sagittées, soudées à la base.

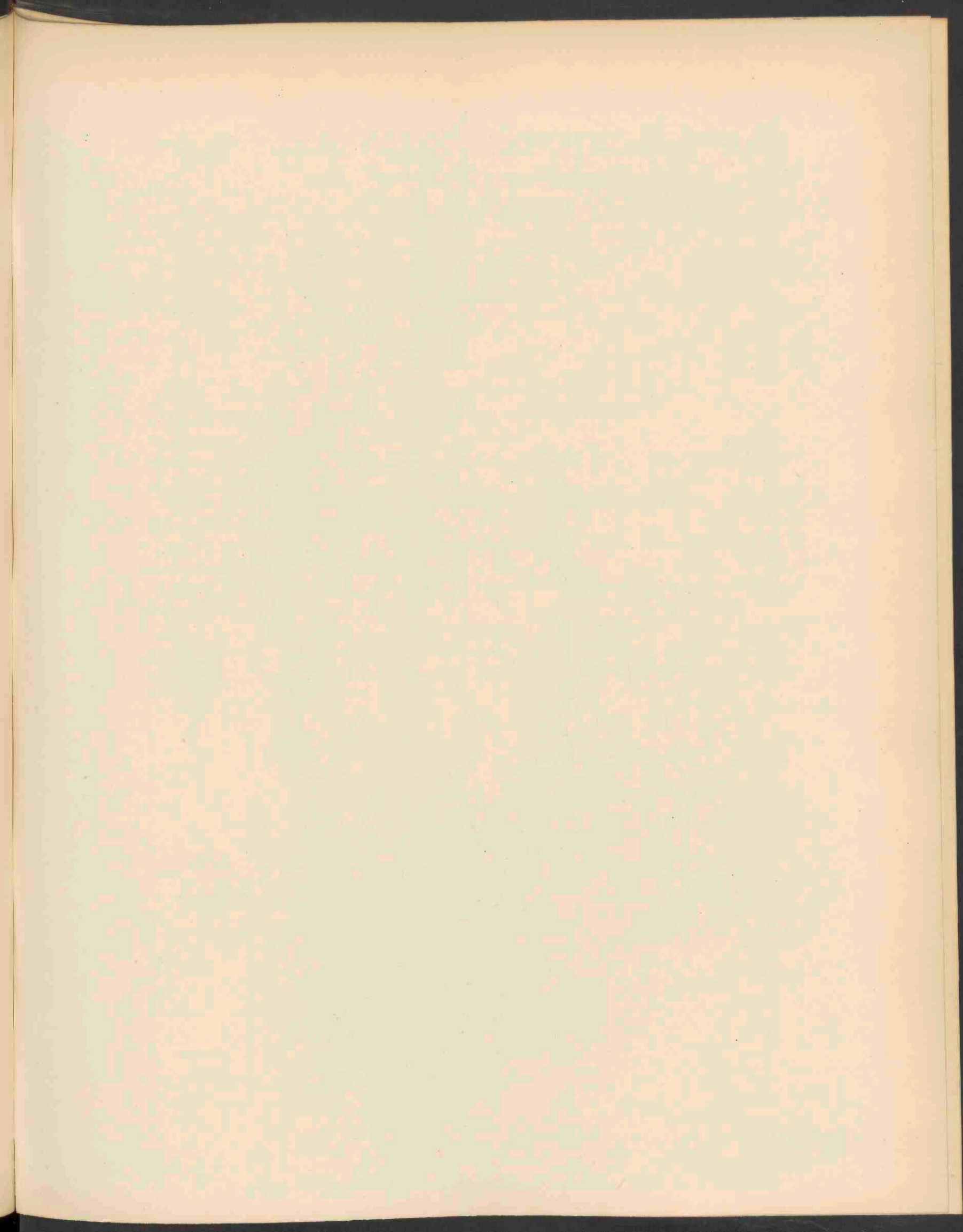
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Corolle fendue jusqu'au tiers de sa longueur en 5 segments subulés, dressés-connivents; anthères quatre fois plus longues que leur filet; corolle jaune.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur; *b.* la même découpée; *c.* anthère en profil; *d.* la même en face; *e.* carpelle; *f.* fruit.

HABITAT: Champs et bords des routes dans les régions montagneuses de l'Europe méridionale; rarement introduite.

PAYS-BAS: La plante dessinée a été trouvée en 1898 par M. M. P. WESTERHOF et H. W. PETERI à Deventer sur un terrain près de la fabrique à blé. Plus tard M. M. W. H. WACHTER et P. JANSEN ont recueilli un exemplaire le long d'un chemin pavé de fraisil près de Rotterdam, tandis que M. J. MESU a trouvé une plante dans un tréflier, engraisé avec les restes de la fabrique à blé à Middelbourg. Je suis redevable des renseignements sur l'habitat de la plante à la bienveillance de M. H. HEUKELS.

THLASPI ALPESTRE L. β CALAMINARE LEJ. ET COURT 1699.

TH. CALAMINARE LEJ.

THLASPI ALPESTRE L. β CALAMINARE Lej. et Court.
(THLASPI CALAMINARE Lej.).

Zink Boerenkers.

Hoogduitsch: Galmei Pfennigkraut.

Engelsch: Zinc-Penny Cress.

Bloeit: April—Mei. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. O. I. Tetradynamia Siliculosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. N°. 68.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Differt a specie cardinali petalis calyce multo longioribus, filamentis petalis brevioribus.

Verschilt van de hoofdsoort, doordien de bloembladen veel langer dan de kelk en de meel-
draden korter dan de bloembladen zijn.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* en *b.* geopende bloemen, de eerste na verwijdering der twee
voorste bloembladen; *c.* en *d.* hauwtjes.

GROEIPLAATS: Een vorm van zinkhoudenden bodem en als zoodanig in het geheele Akener
bekken verspreid.

NEDERLAND: In Zuid Limburg het eerst door Dr. v. D. SANDE LACOSTE, in 1872, langs de
Geul bij Cottesen, Epen en Mechelen waargenomen. De afgebeelde plant werd door Dr. GOET-
HART en MIJ in 1901 tusschen Epen en Mechelen verzameld, alwaar de soort zeer overvloedig groeit.

THLASPI ALPESTRE L. β CALAMINARE Lej. et Court.
(THLASPI CALAMINARE Lej.),

Tabouret Zincide.

Fleurit: Avril—Mai. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. O. I. Tétradynamie Siliculeuse.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Crucifères.

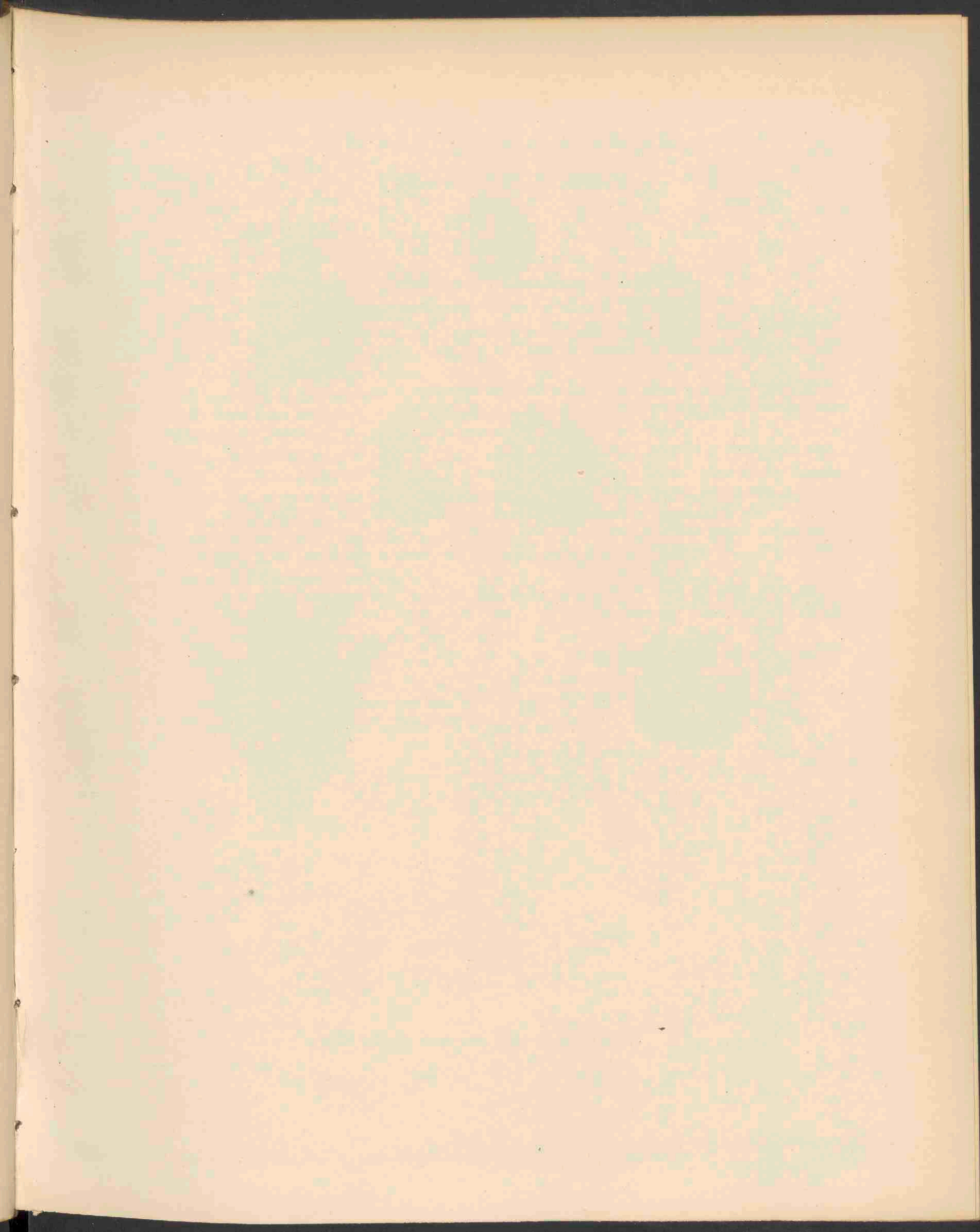
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 68. Vol. I.

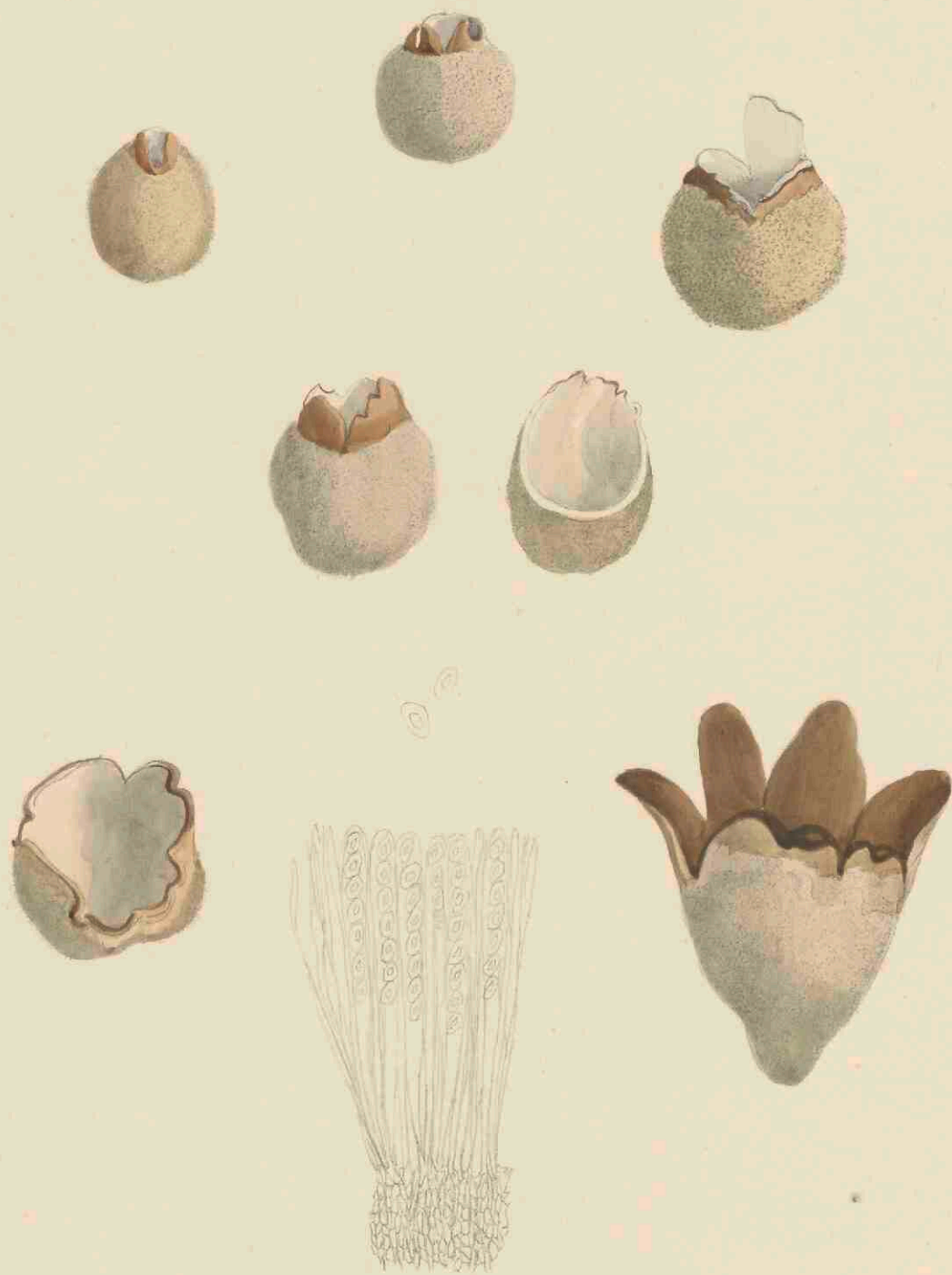
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Se distingue de l'espèce cardinale par ses pétales plus longs que le calice, ses filaments plus courts que les pétales.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* et *b.* fleurs ouvertes; dans la première les pétales antérieurs sont écartés; *c.* et *d.* silicules.

HABITAT: Forme des terrains zincifères et par conséquent se trouvant dans tout le bassin d'Aix-la-Chapelle.

PAYS-BAS: Dans le Limbourg méridional elle a été trouvée pour la première fois par feu le DR. V. D. SANDE LACOSTE, en 1872, le long de la Galoppe près de Cottesen, Epen et Mechelen. La plante dessinée a été recueillie en 1901 par M. J. W. CHR. GOETHART et MOI-MÊME entre Epen et Mechelen, où l'espèce croît en grande abondance.

GEOPYXIS AMMOPHILA SACO, 1700.

GEOPYXIS AMMOPHILA Sacc.

Zandminnende Geopyxis.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Ascomycetes. Trib. Discomycetes.

GESLACHTSKENMERKEN: Ascoma carnosum, cupulare, stipitatum, extus sublæve, stipite tenui v. brevi, subinde radicato, latente, haud sulcato. Asci cylindranei, paraphysati, octospori. Sporidia ellipsoidea v. oblonga, hyalina.

Vruchtlichaam vleezig, bekervormig, gesteeld, van buiten bijna glad, met dunnen of korten steel, daaronder beworteld, weinig zichtbaar, niet gevoord. Sporenbuizen cilindervormig, met paraphysen voorzien, 8-sporig, sporen elliptisch of langwerpig, ongekleurd.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Stipitata, turbinata, fragilis, radicata, ore lacerato, triangulari dentato, intus fusco, demum umbrino, extus pallida, araneosa; stipite elongato, radicato, fragilissimo; ascis cylindraneis; sporidiis ellipticis 20×9 , hyalines; paraphysibus leviter incrassatis.

Gesteeld, bolvormig, breekbaar, beworteld, mond met driehoekige slippen openscheurend, van binnen donker bruin, eindelijk umberkleurig, van buiten lichter, spinnewebachtig; steel lang, beworteld, zeer breekbaar; sporenbuizen cilindervormig; sporen elliptisch, $20 \times 9 \mu$, helder; paraphysen een weinig verdikt.

Geopyxis ammophila Sacc. *Syll. VIII*, n°. 238; *Peziza ammophila* D. et M. *Fl. Algér. t. 25, fig. 2*; *Cooke, Monogr. fig. 100 en 373*; *Phil. Brit. Disc. p. 49*; *Traill., Ann. Scot. Nat. Hist. Jan. 1893, p. 37*; *Massee, Brit. Fungus Flora IV, p. 385*.

GROEIPLAATS: Verborgen in het zand op de wortels van *Psamma*, in Britannië, Frankrijk en Algiers.

NEDERLAND: De afgebeelde planten werden door den Heer F. W. VAN EEDEN gevonden, vermoedelijk in de duinen bij Haarlem.

GEOPYXIS AMMOPHILA Sacc.

Geopyxe ammophile.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. V. Ascomycètes. Trib. Discomycètes.

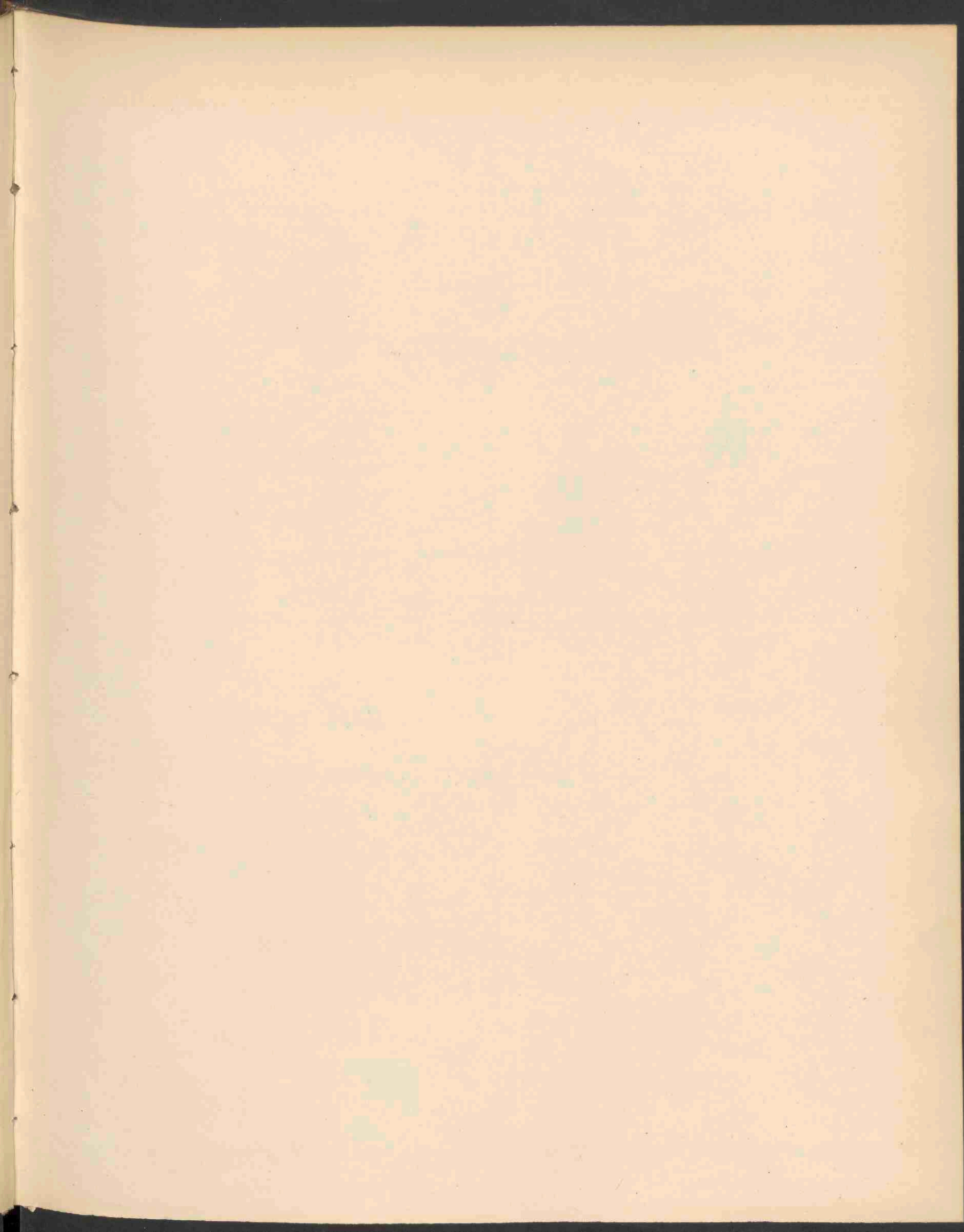
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Ascome charnu, en forme de jatte, stipité, à la face extérieure presque glabre; stipe mince ou court, à la base radicaux, immergé dans le sol, non sillonné. Asques cylindriques, accompagnés de paraphyses, à 8 spores. Spores elliptiques ou oblongues, hyalines.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ascome turbiné, stipité, fragile, radicaux, se déchirant en ouverture stomatique par des lanières triangulaires; en dedans d'une couleur brune foncée, en dehors plus clair, à la fin couleur terre d'ombre, aranéeux; stipe long, s'enracinant, très-fragile; asques cylindriques; spores elliptiques, $20 \times 9 \mu$, hyalines; paraphyses un peu renflés au sommet.

Geopyxis ammophila Sacc. *Syll.* VIII, n°. 238; *Peziza ammophila* D. et M. *Fl. Algér.* t. 25, fig. 2; *Cooke, Mycogr.* fig. 100 et 373; *Phil. Brit. Disc.* p. 49; *Traill. Ann. Scot. Hist.* Jan. 1893, p. 37; *Massee, Brit. Fung. Fl.* IV, p. 385.

HABITAT: Immergé dans le sable aux racines de *Psamma*, en Grande-Bretagne, en France et en Algérie.

PAYS-BAS: Les plantes dessinées ont été trouvées par feu M. F. W. VAN EEDEN, probablement dans les dunes près de Harlem.

UTRICULARIA NEGLECTA LEHM. 1701.

Feb 1900 N. B. C.

UTRICULARIA NEGLECTA Lehm.

Voorbijgezien Waterblaaskruid.

Hoogduitsch: Uebersehener Wasserhelm.

Engelsch: Neglected Bladderwort.

Bloeit: Juni—September. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. II. O. I. Diandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Lentibulariaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. IV. N°. 306.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis undique patentibus pinnato-multipartitis, laciniis capillaribus remote subtiliter spinulosis, calcare oblongo-conico, descendente, labio corollae superiore palatum inflatum bis terve excedente, antheris liberis.

Bladen alzijdig uitstaand veeldeelig gevind, met haarvormige slippen, die op groote afstanden fijn gestekeld zijn. Spoor langwerpig-kegelvormig, afdalend; bovenlip het opgeblazen gehemelte 2—3 maal in lengte overtreffend; helmknoppen vrij.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* onderlip; *b.* bovenlip; *c.* kelk; *d.* spoor; *e.* vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: Verspreid in moerasvenen in de gematigde streken van Europa.

NEDERLAND: De afgebeelde plant werd in Augustus 1899 door Dr. GOETHART in den omtrek van Weert gevonden. Omtrent andere opgaven kan ik voorloopig niet veel melden, zoolang het herbarium-materiaal nog niet herzien is.

UTRICULARIA NEGLECTA Lehm.

Utriculaire négligée.

Fleurit: Juin—Septembre. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. II. O. I. Diandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Lentibulariées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 306. Vol. IV.

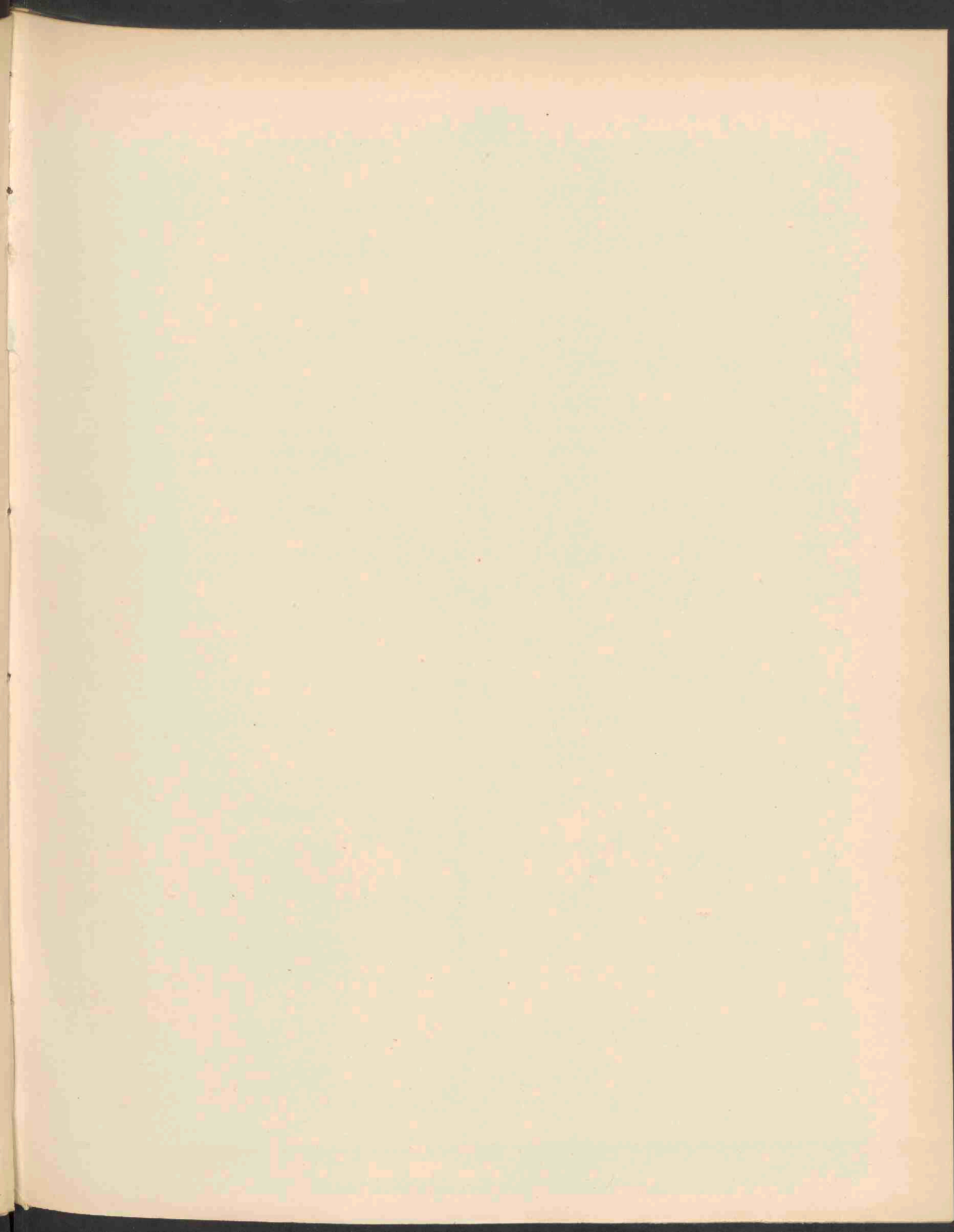
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles étalées en tous sens, 2—3 fois pennatiséquées-multipartites, à segments capillaires, très-finement denticulés-épineux; éperon oblong-conique, descendant; lèvre supérieure de la corolle deux ou trois fois plus longue que le palais renflé; anthères libres.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* lèvre inférieure; *b.* lèvre supérieure; *c.* calice; *d.* éperon; *e.* ovaire.

HABITAT: Mares et eaux stagnantes, surtout dans les tourbières, dans les contrées tempérées de l'Europe.

PAYS-BAS: La plante dessinée a été trouvée en Août 1899 par M. le Dr. J. W. CHR. GOETHART aux environs de la ville de Weert, dans le Limbourg néerlandais. Les anciens renseignements des auteurs sont très-dubieux; j'espère pouvoir donner des notices détaillées après la révision du matériel de l'herbier de la Société botanique Néerlandaise.

ARTEMISIA TOURNEFORTIANA RCHB. 1702.

ARTEMISIA TOURNEFORTIANA Rehb.

Tournefort's Alsem.

Hoogduitsch: Tourneforts Beifuss.

Engelsch: Wormwood of Tournefort.

Bloeit: Augustus—October. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. O. II. Syngenesia. Polygamia Superflua.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 334.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule erecto, herbaceo, glaberrimo; foliis inferioribus pinnatifidis, superioribus indivisis, segmentis acute serratis; capitulis globosis, erectis, spicatis in paniculas erectas, foliosas congestis.

Stengel kruidachtig, opgericht, volkomen kaal; vindeelige onderste en onverdeelde bovenste bladen, met scherp gezaagde bladslippen; kogelvormige, rechtopstaande aarvormige bloemhoofdjes, die tot stijve, bebladerde, rechtopstaande pluimen vereenigd zijn.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloemhoofdje; *b.* omwindselblaadje; *c.* vrouwelijke bloem; *d.* middenbloem.

GROEIPLAATS: Inheemsch van Armenië tot Tibet, vooral in de Kaukasische provinciën van Rusland, doch ook elders ingevoerd.

NEDERLAND: In ons land werd zij het eerst aangetroffen door mij, in 1895, als opslag uit kippenvoer op de buitenplaats van den Heer H. W. DROS te Bennekom; in 1897 werd zij in groot aantal gevonden door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT langs het rasterwerk van het rangeerterrein der Stoomtram Deventer—Borculo te Deventer, terwijl zij ook op het Pothoofd werd aangetroffen door den Heer Tj. STERRINGA.

ARTEMISIA TOURNEFORTIANA Rehb.

Armoise de Tournefort.

Fleurit: Août—Octobre ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. O. II. Syngénésie. Polygamie Superflue.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Composées.

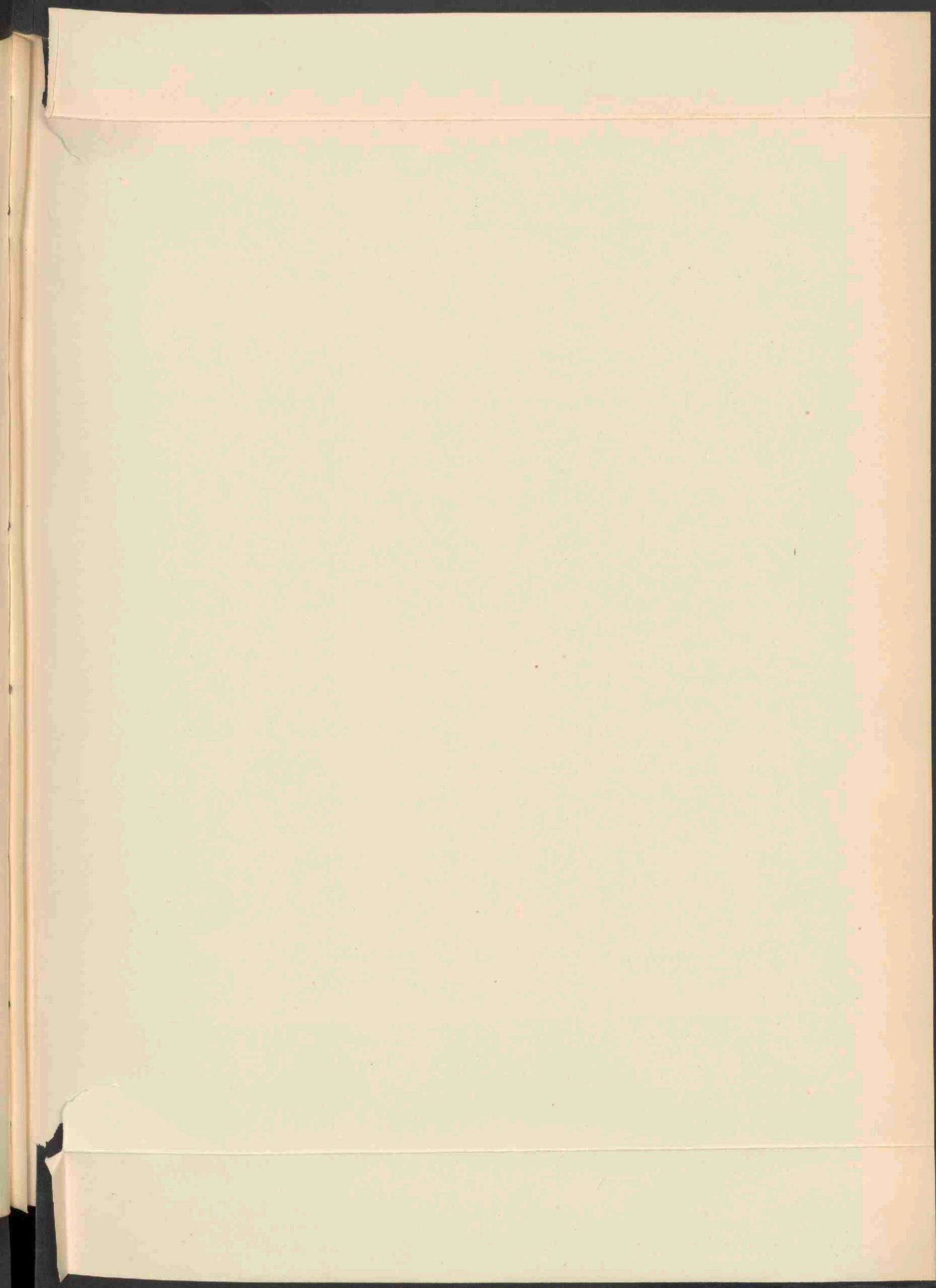
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 334. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige dressée, herbacée, très-glabre; feuilles inférieures pennatipartites, les supérieures entières; les segments dentés en scie; calathides globuleuses, dressées en petites grappes, qui par leur réunion forment une grande panicule feuillée, dressée.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* calathide; *b.* foliole du péricline; *c.* fleur femelle; *d.* fleur du centre.

HABITAT: Indigène de l'Arménie jusqu'au Tibet, surtout dans les provinces Caucases de la Russie; introduite déjà depuis longtemps dans d'autres contrées de l'Europe.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été trouvée pour la première fois en 1895 par MOI-MÊME à la maison de campagne de M. H. W. Dros à Bennekom, village de Gueldre; en 1897 M. H. J. KOK ANKERSMIT d'Apeldoorn l'a retrouvée en grande abondance le long de l'estacade, qui cerne l'emplacement du tramway à vapeur de Deventer à Borculo, à Deventer, tandis qu'elle a été trouvée de même au Pothoofd, près de Deventer, par M. T. J. STERRINGA.

PLANTAGO ARISTATA MCHX. 1703.

PLANTAGO ARISTATA Mchx.

Borstelige Weegbree.

Hoogduitsch: Begraunter Wegerich.

Engelsch: Large bracted Plantain.

Bloeit: Juli—September. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. IV. O. I. Tetrandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Plantaginaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. IV. N°. 257.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule villoso v. glabrato, scapis robustis, erectis, folia superantibus; foliis linearibus, acuminatis, integris, in petiolum brevem attenuatis, interdum prominente 3-nervis; spicis densissimis, cylindraceis, pubescentibus nec lanuginosis; bracteis linearibus, elongatis ascendentibus, pubescentibus, inferioribus saepe floribus decies longioribus; floribus eos Plantaginis maritimae aequantibus; capsulis 2-spermis.

Stengel behaard of kaal; bloeistengels frisch, opgericht, langer dan de bladen; deze lijnvormig, toegespitst, gaaf, tot een korten bladsteel versmald, soms sterk uitspringend 3-nervig; aren zeer dicht, cilindervormig, behaard doch niet wollig, schutbladen harig, lijnvormig, lang, opstijgend, de laagste dikwijls tienmaal langer dan de bloemen; bloemen op die van *Plantago maritima* gelijkend; vruchten 2-zadig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* en *b.* bloemen; *c.* bloemblad met meeldraad; *d.* vruchtbeginsel; *e.* kelk; *f.* schutblad.

GROEIPLAATS: Op drooge vlakten en in de prairiën, van Illinois tot Louisiana en Texas, westelijk tot Britsch Columbie en Nieuw-Mexico, doch ook wijd verspreid als adventiefplant in de Oostelijke Staten.

NEDERLAND: Zij werd reeds het vorig jaar ontdekt als opslag in een tuin te Baarn door Mej. M. BOISSEVAIN; door uitzaaiing werden dit jaar door haar talrijke planten verkregen, van welke deze dame er ons eene ter afbeelding welwillend toezond. Het voorkomen dezer plant moet waarschijnlijk gezocht worden in de omstandigheid, dat verleden jaar een familie uit Canada ten haren huize logeerde, die het zaad dezer plant op toevallige wijze zal hebben meegebracht.

PLANTAGO ARISTATA Mchx.

Plantain aristé.

Fleurit: Juillet—Septembre. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. IV. O. I. Tétrandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Plantaginées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 257. Vol. IV.

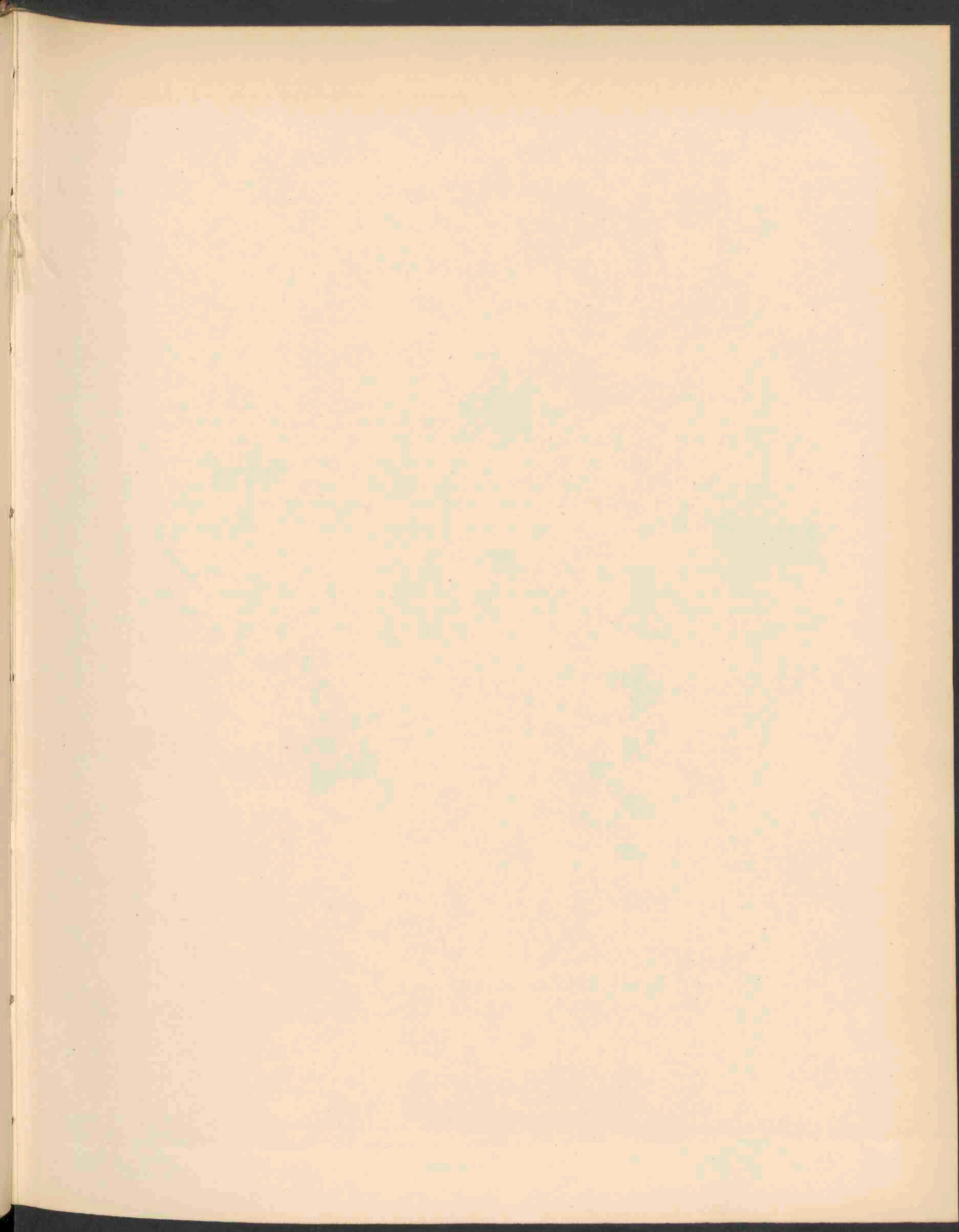
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige poilée ou glabre; pédoncules robustes, dressés, dépassant les feuilles; celles-ci linéaires, acuminées, entières, insensiblement atténuées quelquefois avec 3 nervures saillantes; épis serrés, cylindriques, velus, non laineux en petioles courtes, bractées velues, linéaires, allongées, ascendantes, les inférieures souvent dix fois plus longues que les fleurs; fleurs ressemblant à celles du Plantain maritime; capsule biloculaire, une graine dans chaque loge.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* et *b.* fleurs; *c.* pétale avec un étamine; *d.* ovaire; *e.* calice; *f.* bractée.

HABITAT: Dans les prairies sèches d'Illinois jusqu'à Louisiana et Texas, vers l'ouest jusque la Columbie anglaise et la Nouvelle Mexique; de même très-répondue comme plante adventive dans les états de l'est.

PAYS-BAS: Elle a été trouvée pour la première fois l'année passée par Mlle M. BOISSEVAIN, subspontanée dans un jardin à Baarn; Mlle BOISSEVAIN a obtenu cette année plusieurs plantes de semences de la première, et elle nous en a donné un exemplaire pour notre dessin.

Probablement la plante s'est développée d'une graine, emmenée par hasard par une famille de Canada, qui venait voir les BOISSEVAIN à Baarn.

CENTUNCULUS MINIMUS L. 1704

CENTUNCULUS MINIMUS L.

Dwergbloem.

Hoogduitsch: Acker Kleinling.

Engelsch: Bastard Pimpernel.

Bloeit: Juni—September ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. IV. O. I. Tetrandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. O. Primulaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calyx 4-partitus. Corollae limbus subgloboso-ventricosus; limbus 4-partitus, patens. Stamina 4. Capsula circumscissa.

Kelk 4-deelig. Bloembuis buikvormig opgezwollen, bijna bolrond; zoom 4-deelig, uitstaand. Meeldraden 4. Vrucht een met deksel openspringende zaaddoos.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis alternis ovatis; floribus sessilibus, albis vel pallide roseis. Bladen afwisselend, eivormig, bloemen zittend, wit of licht-rood.

GROEIPLAATS: Op vochtigen zandigen bodem, op heidevelden en in veenstreken in geheel Europa.

NEDERLAND: In ons land reeds vroeger gevonden op Texel, Vlieland, Terschelling en Ameland, te Zwaag Westeinde, Zuid-Laren, Meppel, Denekamp, Voorst, Vorden, Nijmegen, Hoog-Keppel, Zandvoort, Oost-Kapelle, Oisterwijk, Vucht, Eindhoven, Gulpen, Epen en Mechelen.

De afgebeelde plant werd dit jaar door de Heeren J. W. CHR. GOETHART en W. J. JONGMANS verzameld bij Denekamp.

CENTUNCULUS MINIMUS L.

Centenille naine.

Fleurit: Juin—Septembre. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. IV. O. I. Tétrandrie Monogynie.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Primulacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice 4-partite. Corolle suburcéolée, à tube court, à limbe 4-partite, étalée. Etamines 4. Capsule s'ouvrant en pyxide.

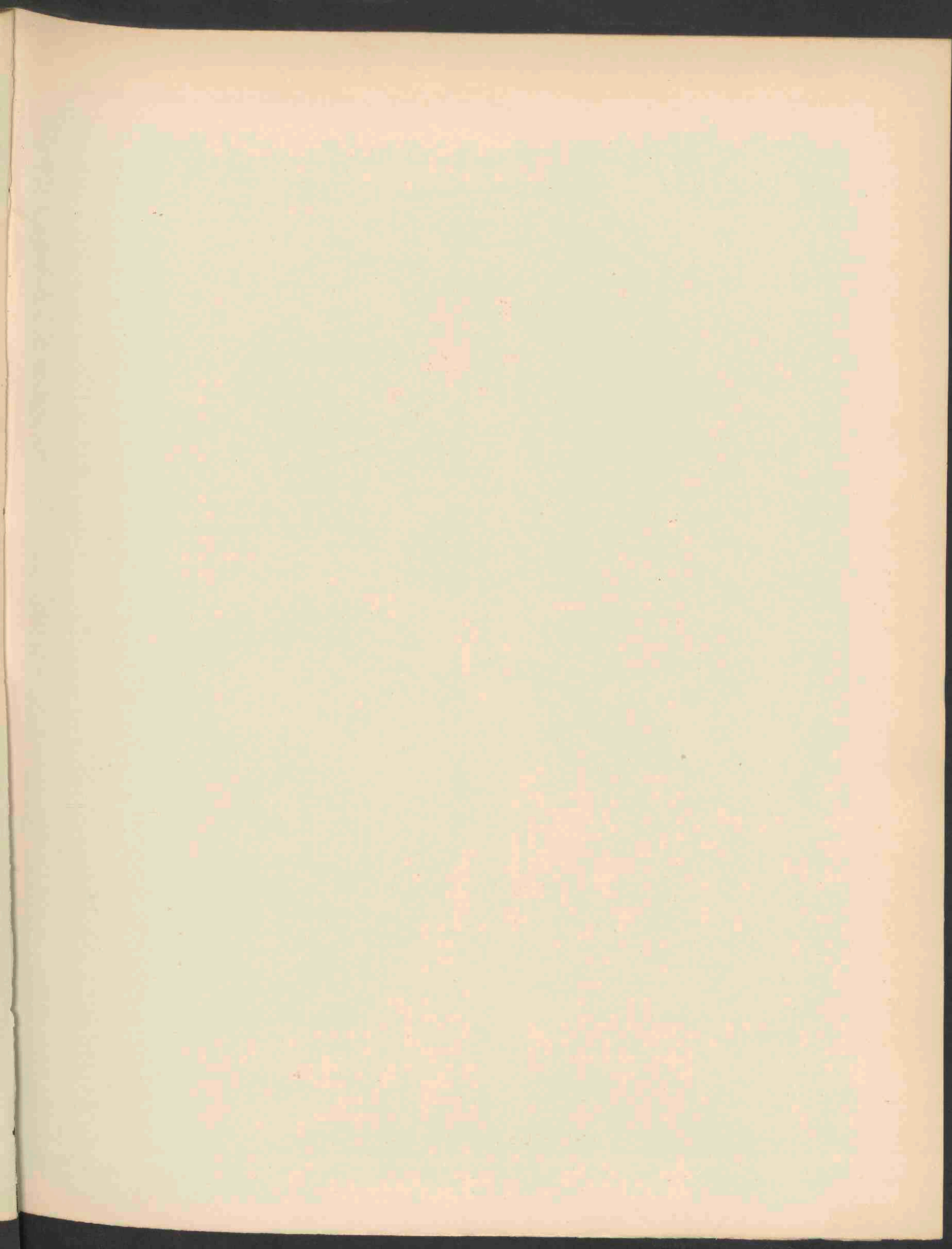
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles alternes ovales, fleurs sessiles, blanches ou rosées.

HABITAT: Bois humides, marais, lieux sablonneux dans toute l'Europe.

PAYS-BAS: Signalée dans notre pays des îles de Texel, Vlieland, Terschelling et Ameland; puis près de Zwaag Westeinde, Zuid-Laren, Meppel, Denekamp, Voorst, Vorden, Nimègue, Hoog Keppel, Zandvoort, Oost-Kapelle, Oisterwijk, Vucht, Eindhoven, Gulpen, Epen et Meehelen.

La plante dessinée a été trouvée cette année par M. M. J. W. Chr. GOETHART en W. J. JONGMANS près de Denekamp, province d'Overijsel.

AGARICUS FUSIPES BULL. 1705.

AGARICUS FUSIPES Bull.

Plaatzwam met spoelvormigen steel.

Juli—September.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Trib. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XIV. N°. 1085.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Subcaespitosa, tenax; pileo carnosio, convexo-explanato, glabro, lævi rimosove, umbone evanescente; stipite e farcto cavo, tumido, sulcato, basi fusiformi-radicato; lamellis annulato-adnexus, secedentibus, latis, distantibus.

Pileus 4 c.M. vel ultra latus. Stipes 6—16 c.M. longus, 1—2½ c.M. crassus; sporae ellipsoideae, 4—6 × 3—4. Pileus rufescenti-vaccinus, expallens, quoque lamellae submaculatae.

Bijna zodevormend, stevig; hoed vleezig, bol-vlak, kaal, glad of met scheuren, met later verdwijnenden bult; steel holwordend, opgezwollen, gevoord, aan den voet spoelvormig beworteld; plaatjes ringvormig aangegroeid, later loslatend, breed, ver uiteenstaand.

Hoed 4 c.M. en breeder; steel 6—16 c.M. lang, 1—2½ c.M. dik; sporen elliptisch 4—6 × 3—4 μ; steel bruinachtig rood, verbleekend; ook de plaatjes iets gevlekt.

Agaricus fusipes Bull., *Champ. t.* 106; *Cke, Hdbk. p.* 63; *Illustr. pl.* 141. *Collybia fusipes*, *Sacc. Syll. V.* 206. *Oud. Révision I. p.* 94.

GROEIPLAATS: Op of bij boomstronken en op rottende takken in eikenbosschen, in Europa.

NEDERLAND: Zij werd gevonden bij Voorst, Naarden, Leiden en Den Haag. De afgebeelde plant werd verzameld door wijlen den Heer F. W. VAN EEDEN in October 1899 op Boekenrode bij Haarlem.

AGARICUS FUSIPES Bull.

Agaric à pied de navette.

Juillet—Septembre.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Sect. V. Cryptogamie. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Trib. Agaricinées. Sous-genre: Collybia.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le No. 1085, Vol. XIV.

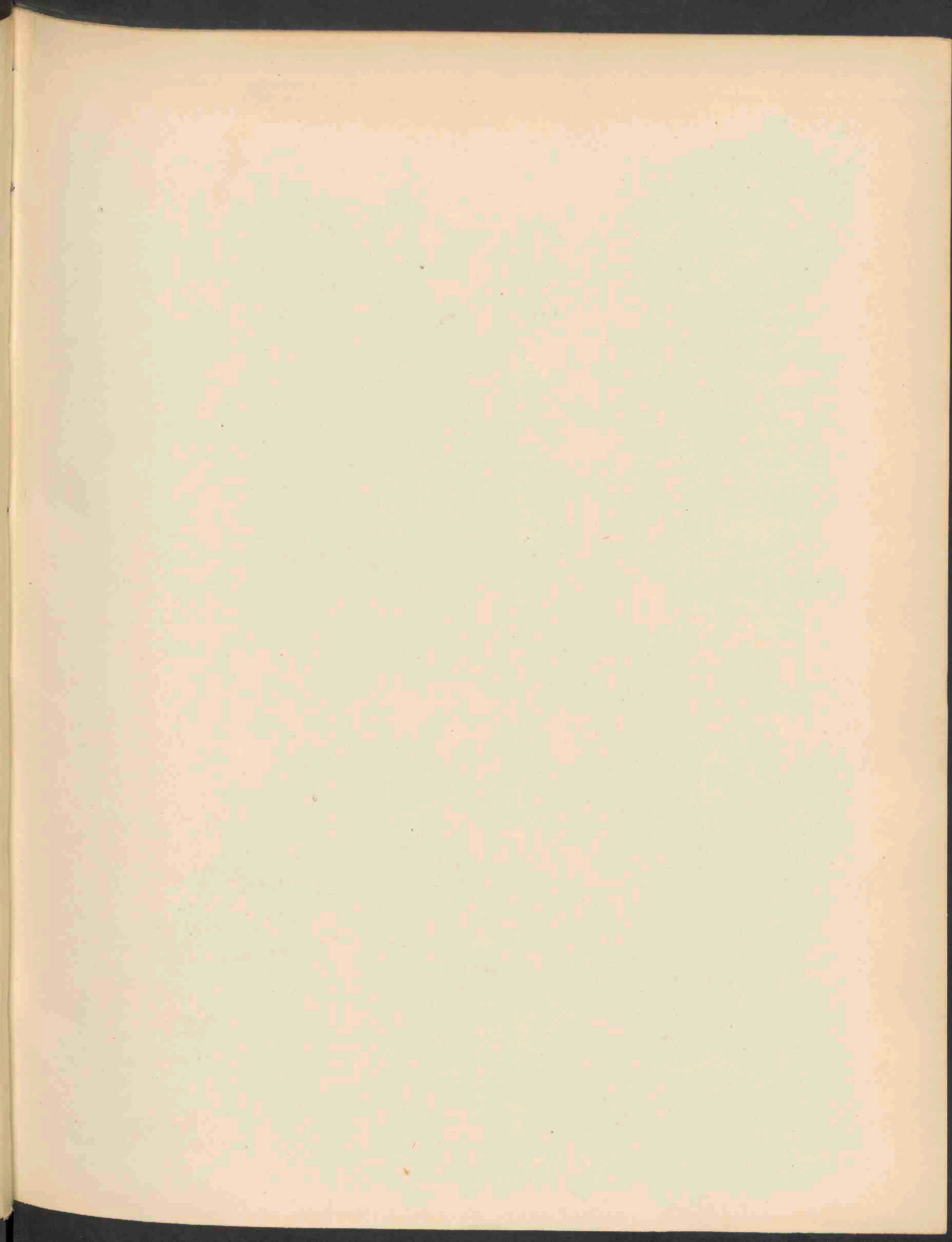
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Champignon gazonnant, ferme. Chapeau charnu, convexe-étalé, nu, glabre ou fendu, muni au centre d'un mamelon disparaissant. Pied massif, puis creux, sillonné, renflé vers le milieu, s'amincissant vers la base en appendice fusiforme; lamelles annulées-adnées, se détachant, larges, espacées.

Chapeau 4 c.M. ou plus large. Pied 6—16 c.M. long, 1—2½ c.M. large. Spores ellipsoïdes 4—6 × 3—4 μ. Pied roussâtre, pâissant, aussi les lamelles souvent tachetées.

Agaricus fusipes Bull., *Champ. t.* 106; *Cke, Hdbk. p.* 63; *Illustr. pl.* 141. *Collybia fusipes*, *Sacc. Syll. V.* 206. *Oud. Révision I. p.* 94.

HABITAT: Au pied des troncs d'arbres et sur des branches pourrissantes dans les bois de chênes, dans l'Europe.

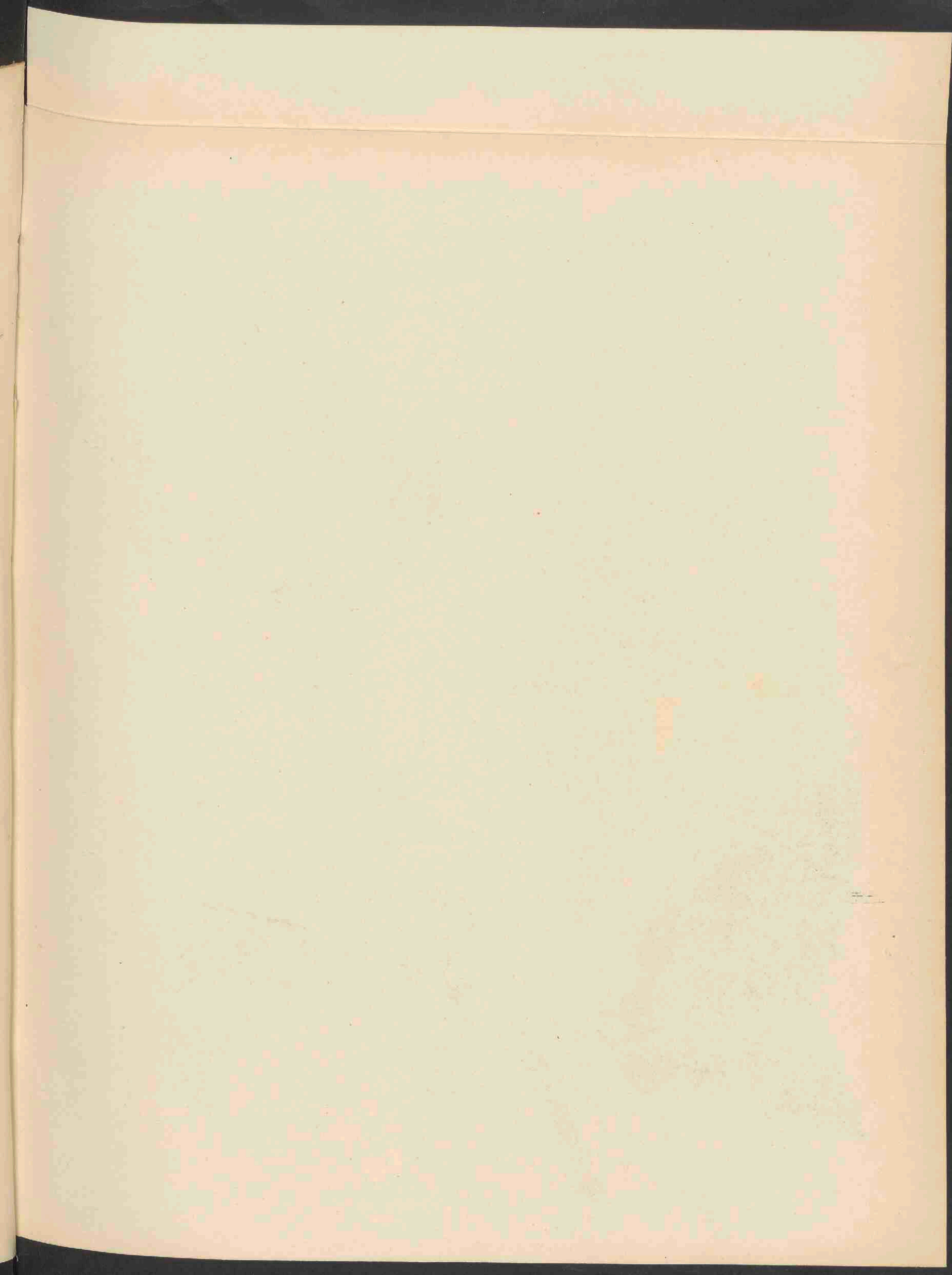
PAYS-BAS: Ce Champignon a été trouvé près de Voorst, Naarden, Leide et la Haye. La plante dessinée a été recueillie par feu M. F. W. VAN EEDEN en Octobre 1899 à la maison de campagne „Boekenrode” près de Harlem.

AMBROSIA TRIFIDA L. 1706.

AMBROSIA TRIFIDA L. 1707.

Jan 1904

113

AMBROSIA TRIFIDA L.

Engelsch: Horse-cane; Bitter-weed, great Ragweed.
Tall Ambrosia, Richweed. Wild Hemp.

Bloeit: Juli—October. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI. Ord. V. Monoecia pentandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Compositae. Subtr. Ambrosiinae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XX. N°. 1552.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Planta annua, scabra, hispida vel subglabra, ramosa. Folia omnia opposita, petiolata, 3-nervia, profunde 3—5-lobata; lobis lanceolatis v. ovatis, argute serrata, acutis v. acuminatis; folia inferiora plerumque magna, superiora nonnunquam ovata et indivisa. Racemi capitulorum sterilium 6—20 c.M. longi, involucris eorum patelliformibus, tricostatis in facie exteriori, crenato-marginatis. Receptacula nuda. Capitula fertilia plerumque glomerata in axillis foliorum superiorum, turbinata vel obovoidea, 5—7-costata, in rostrum conicum producta, quaque costa apice tuberculum gerente.

Eenjarige, ruwe of ruwharige, somtijds bijna kale, vertakte plant. Bladen alle overstaande, gesteeld, driennervig, diep 3-lobbig, met lancetvormige of eivormige, scherp-gezaagde, spitse of toegespitste lobben; onderste bladen dikwijls groot, de bovenste somtijds eivormig en onverdeeld. Onvruchtbare trossen 6—20 c.M. lang; omwindsels der hoofdjes komvormig, aan de buitenzijde 3-ribbig, met gekartelden rand. Bloembodem naakt. Vruchtbare hoofdjes gewoonlijk opeengehoopt in de oksels der bovenste bladen, tolvormig of omgekeerd eivormig, 5—7-ribbig, met kegelvormigen snavel, elke rib aan zijn top met een uitwas.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: Pl. 1706: *a.* gedeelte van een vruchtbaar bloemhoofdje; *b.* vrouwelijke bloempjes; *c.* mannelijk bloemhoofdje; *d.* mannelijk bloempje; *e.* achterzijde omwindsel. Pl. 1707: rechts habitusbeeld op $\frac{1}{7}$ der natuurlijke grootte.

GROEIPLAATS: Op vochtigen bodem, van Quebec tot Florida, westelijk tot het Noordwestelijk gebied, Nebraska, Colorado en Arkansas.

NEDERLAND: Aangevoerd met kippenvoer op de voormalige buitenplaats Groenhoven bij Leiden, alwaar de plant door de Heeren W. M. J. BORST PAUWELS en W. J. JONGMANS werd gevonden en door hen welwillend ter afbeelding werd afgestaan. Zij werd bovendien gevonden door Mevr. SNELLEN te Middelburg.

AANM.: Van nu af heb ik gemeend de Hollandsche namen en die in andere talen te moeten weglaten, voorzoover de plant in ons land of in de andere landen geen werkelijken volksnaam heeft. Het lijkt mij onzinnig toe den wetenschappelijken Latijnschen naam te vertalen, terwijl vele planten, vooral de tegenwoordig afgebeelde, in ons land niet eens tehuis behooren en de meeste andere bij het volk volkomen onbekend zijn, dus stellig ook niet met een Hollandschen naam worden aangeduid. Hetzelfde geldt voor Frankrijk, Engeland en Duitschland.

Hollandsche namen kan men verwachten bij algemeen voorkomende planten, zeer nuttige of vergiftige gewassen. Bij enkele soorten geldt de algemeene geslachtsnaam; ik geloof niet dat bijv. de verschillende soorten van het geslacht Toorts door ons volk worden onderscheiden.

AMBROSIA TRIFIDA L.

Fleurit: Juillet—Octobre. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXI. Ord. V. Monoecia. Pentandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Composées. Subtr. Ambrosiées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1552, Vol. XX.

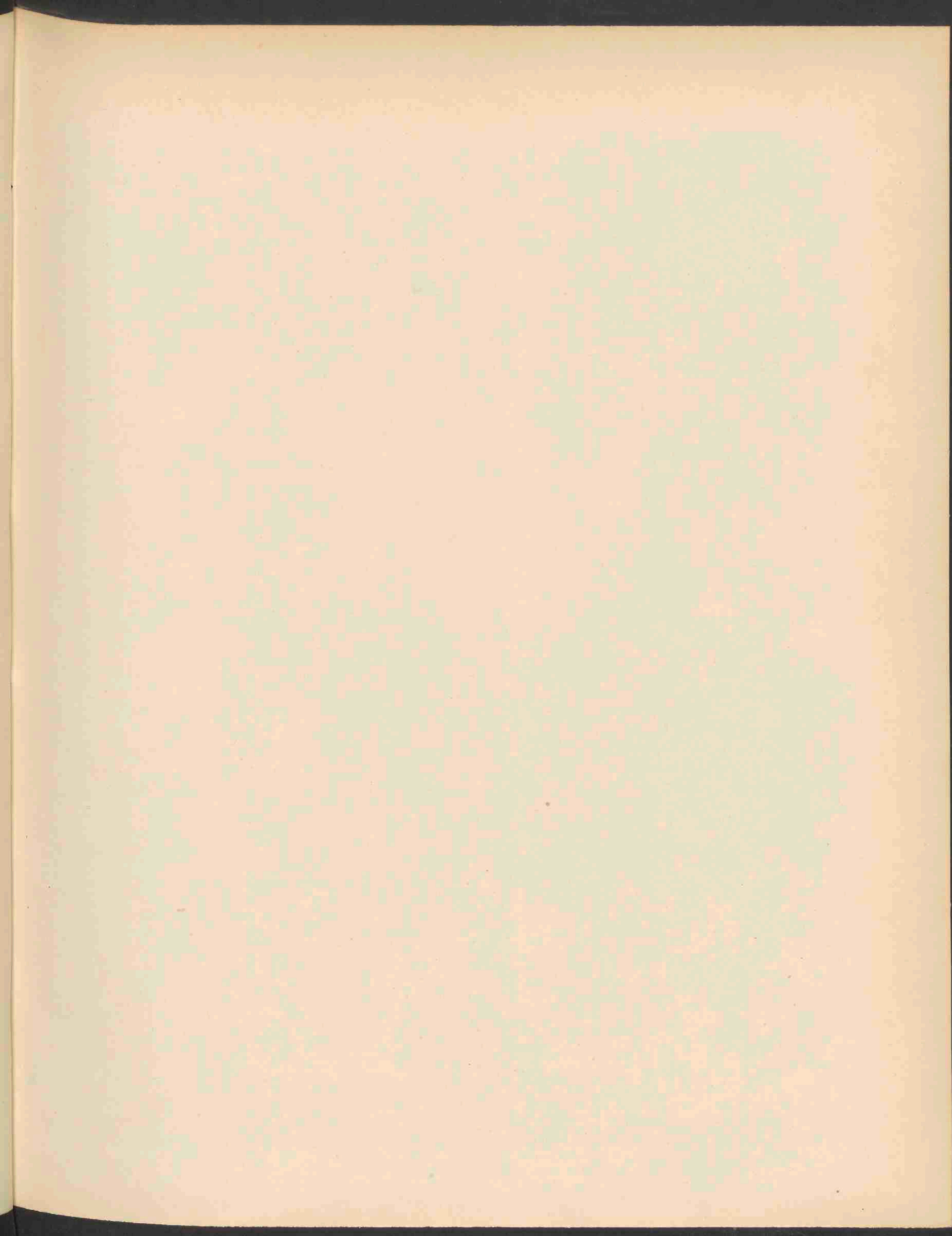
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante annuelle, scabre, hérissée ou presque glabre, rameuse. Feuilles toutes opposées, pétiolées, à 3 nervures, profondément 3—4-pennatifides, à divisions lancéolées ou ovales, grossièrement dentées en scie, aiguës ou acuminées; les inférieures le plus souvent grandes, les supérieures quelquefois ovales et entières. Calathides mâles en épis grêles allongés, 6—20 c.M. longs, à péricline formé d'écaillés longuement soudées en coupe, à la face extérieure muni de trois côtes, crénelé-échancré. Réceptacles nus. Calathides femelles le plus souvent agglomérées à l'aiselle des feuilles supérieures, à péricline turbiné ou obovale, brusquement acuminé en une pointe conique, à 5—7 côtes, munies au sommet d'une épine.

EXPLICATION DE LA PLANCHE 1706: *a.* Partie d'une calathide femelle; *b.* fleurs femelles; *c.* calathide mâle; *d.* fleur mâle; *e.* côté postérieure d'un péricline. Planche 1707: à droit l'habitus de la plante à $\frac{1}{7}$ de sa grandeur naturelle.

HABITAT: Terrains humides de Quebec jusqu'à Florida, à l'Ouest jusque le territoire Nord-Ouest, Nebraska, Colorado et Arkansas.

PAYS-BAS: Apportée avec de la nourriture de poulet à l'ancienne maison de campagne Groenhoven, près de Leide, où la plante a été trouvée par M.M. W. M. J. BORST PAUWELS et W. J. JONGMANS, qui ont eu la bienveillance de nous procurer un exemplaire pour le dessin de la Flore Batave. Elle a été trouvée aussi par Mme SNELLEN à Middelburg.

OBS.: A commencer par cette planche j'ai l'intention d'omettre les noms hollandais et dans les autres langues, c'est à dire quand la plante ne possède pas de nom véritablement vulgaire. Il me semble fort insensé de traduire les noms latins scientifiques, tandis que plusieurs plantes, surtout celles qui sont publiées les années dernières, ne se trouvent pas ordinairement chez nous et beaucoup d'autres sont totalement inconnues à nos gens et pour cette raison jamais ne sont mentionnées par un nom populaire. La même idée se rapporte à la France, l'Angleterre et l'Allemagne. On peut compter sur des noms vraiment populaires chez des plantes partout répandues ou des plantes fort utiles ou nuisibles; chez quelques unes le nom générique est appliqué à toutes les espèces, p. e. je pense que nos gens ne distingueront pas toutes les espèces de Molène.

ORCHIS MILITARIS L. FL. ALBIS FL. BAT. 1708.

ORCHIS MILITARIS L.

Floribus albis.

Bloeit: Mei—Juni. 24.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XX. Ord. I. Gynandria. Monandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Orchidaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. N°. 20.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Zie Dl. XVII. N°. 1322.

Het eenige verschil met de gewone soort bestaat in de kleur der bloemen, die bijna wit is. Deze verscheidenheid vond ik nergens vermeld, waarom wij hier eene afbeelding hebben doen vervaardigen.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem van voren; *b.* bloem van ter zijde.

NEDERLAND: Zij werd gevonden door Dr. J. W. C. GOETHART en mij in de omstreken van Valkenberg in Mei 1899.

ORCHIS MILITARIS L.

Floribus albis.

Fleurit: Mai—Juin. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XX. Ord. I. Gynandria. Monandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Orchidées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 20. Vol. I.

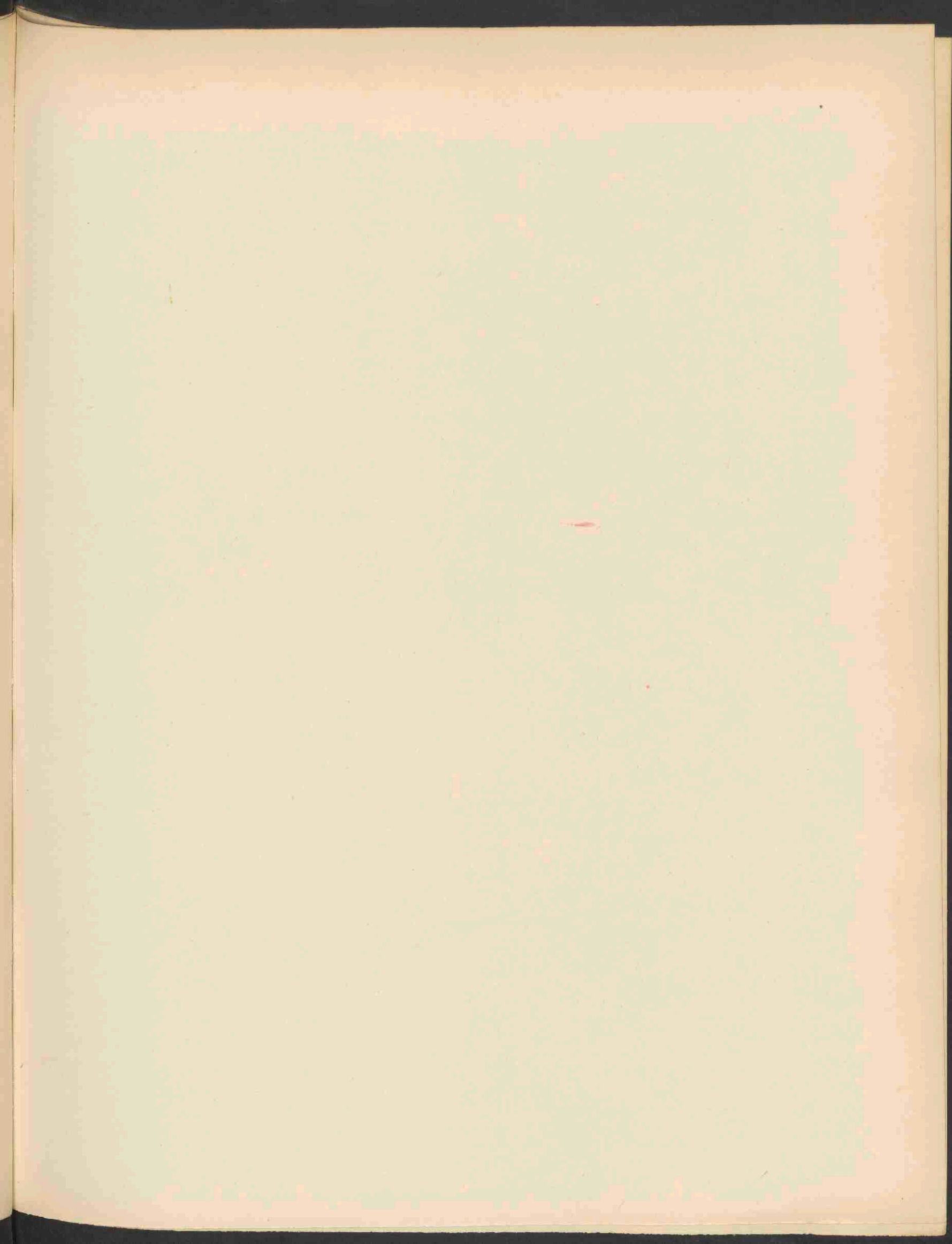
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Voyez le N°. 1322. Vol. XVII.

La seule différence entre la variété et l'espèce existe dans la couleur des fleurs, qui est à peu près parfaitement blanche.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur en face; *b.* fleur en profil.

PAYS-BAS: Elle a été trouvée par Mr. le Dr. J. W. C. GOETHART et moi-même aux environs de Fauquemont en Mai 1899.

Je n'ai trouvé nulle part une description de cette variété et c'est pour cette raison, que nous avons fait reproduire la plante dans la Flore Batave.

RUPPIA MARITIMA. L. 1709.

RUPPIA MARITIMA L.

Bloeit: Augustus—September. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. II. Ord. I. Diandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Potamogetonaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 361.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Antherarum sacculis oblongis; fructibus ovatis, obliquis, erectis. Hokjes der helmknoppen langwerpig; vruchten eivormig, scheef, opgericht.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* jonge bloeikolf uit de vliezige bladscheede komende; *b.* helmknoppen en stamper aan de voorzijde der bloeikolf; *c.* achterzijde der bloeikolf; *d.* Aanhechting der 8 stampers; *e.* vrucht; *f.* doorsnede der vrucht; *g.* kern der vrucht.

GROEIPLAATS: In de kuststreken langs de Oost-, Noord- en Middellandsche Zee en van den Atlantischen Oceaan; ook in zilte moerassen in het binnenland.

NEDERLAND: De plant was bekend van Schouwen en Zuid-Beveland. De afgebeelde plant werd gevonden in Augustus 1902 door den Heer W. J. JONGMANS bij Hellevoetsluis en door hem welwillend voor ons doel afgestaan. Tevens ben ik dank verschuldigd aan Dr. GOETHART, onder wiens toezicht de detail teekeningen werden vervaardigd, waardoor een beter inzicht werd verkregen in de bloemshikking dan uit de meeste beschrijvingen valt op te maken.

RUPPIA MARITIMA L.

Fleurit: Août—Septembre. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. II. Ord. I. Diandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédones. Ord. Potamées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 361. Vol. V.

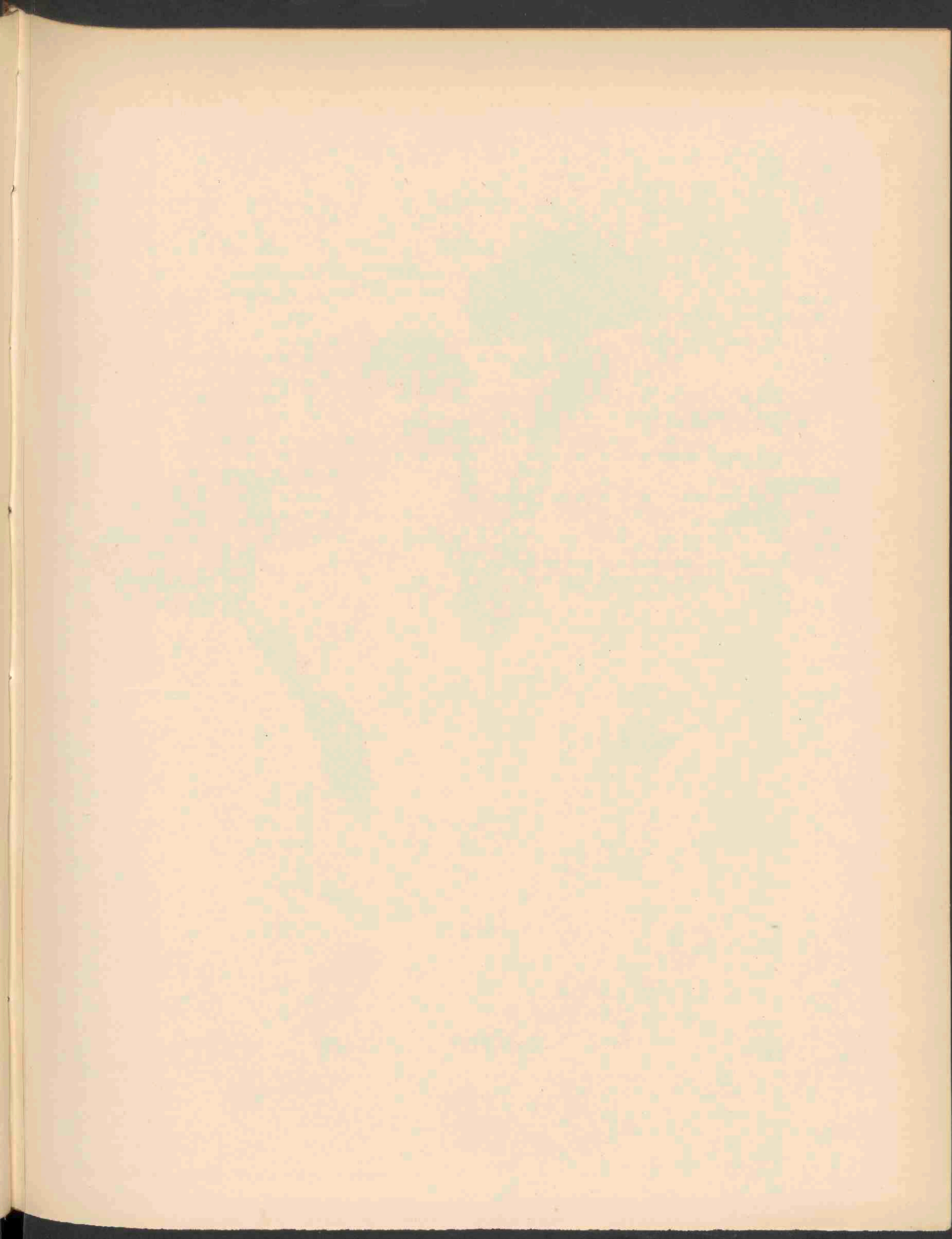
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Loges des anthères oblongues, fruits ovoïdes, obliques et dressés.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Spadice jeune sortant de la gaine spathiforme; *b.* anthères et ovaire de la côté antérieure du spadice; *c.* les mêmes de la côté postérieure; *d.* manière de fixation des 8 carpelles; *e.* fruit, *f.* coupe longitudinale du fruit; *g.* noyau du fruit.

HABITAT: Rivages de la mer baltique, la mer du Nord, la Méditerranée et l'Atlantique; aussi dans les eaux salées au milieu des terres.

PAYS-BAS: Schouwen et Zuid-Beveland, province de Zélande. La plante figurée a été trouvée en Août 1902 par M. W. J. JONGMANS près de Hellevoetsluis, qui avec bien de cordialité m'a procuré un exemplaire pour la Flore Batave. Je suis aussi très-redevable à M. le Dr. GOETHART de la peine, qu'il a prise en surveillant la composition des détails de notre dessin, par laquelle on peut acquérir une meilleure vue sur la disposition des fleurs qu'est possible de la plupart des descriptions.

PHOLIOTA UNICOLOR FL. DAN. 1710.

PHOLIOTA UNICOLOR Fl. Dan.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XI. N°. 815.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosulo, e campanulato convexo, subumbonato, glabro, leviusculo, hygrophano; stipite e faretto fistuloso, subglabro, concolore, annulo tenui integro; lamellis adnato-secedentibus, latis, subtriangulis, ochraceo-cinnamomeis.

Subcaespitosa, pusilla, e badio ochracea, demum margine striata.

Hoed iets vleezig, klokvormig bol, met eenigszins verheven centrum, glad, effen, hygrophaan; steel eerst gevuld, later hol, bijna glad, eenkleurig, ring dun, gaaf; plaatjes aangegroeid, doch loslatend, breed, bijna driehoekig, geelbruin tot kaneelkleurig.

Ph. unicolor Vahl. *Fl. Dan.* t. 1071, f. 1; *Sommerf. Lapp.* p. 261; *Bull.* t. 530, f. 2; *Fr. Hym. Eur.* p. 225; *Cooke, Ill.* t. 356; *Oudemans: Révision I*, p. 227.

Vrij wel in groepen bijeengroeïend, klein, donker okerkleurig, ten laatste met gestreepten rand. Hoed 2—2½ c.M. breed, sporen 9—10:5 μ.

GROEIPLAATS: Aan boomstronken, afgevalen takken, enz., verspreid door Europa en Zuid-Afrika.

NEDERLAND: Brummen, Zuid-Beveland en te Haarlem, alwaar zij gevonden werd 15 October 1902 door Dr. M. GRESHOFF, die zoo vriendelijk was mij een exemplaar ter afbeelding toe te zenden.

PHOLIOTA UNICOLOR Fl. Dan.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Tr. Agaricenées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 815. Vol. XI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau peu charnu, campanulé puis convexe, légèrement mamelonné, lisse, glabre, hygrophane. Pied d'abord plein puis fistuleux, presque glabre, concolore. Anneau mince, au bord entier. Feuilletts adnés, mais se détachant, larges, presque triangulaires, ochracés ou couleur de canelle.

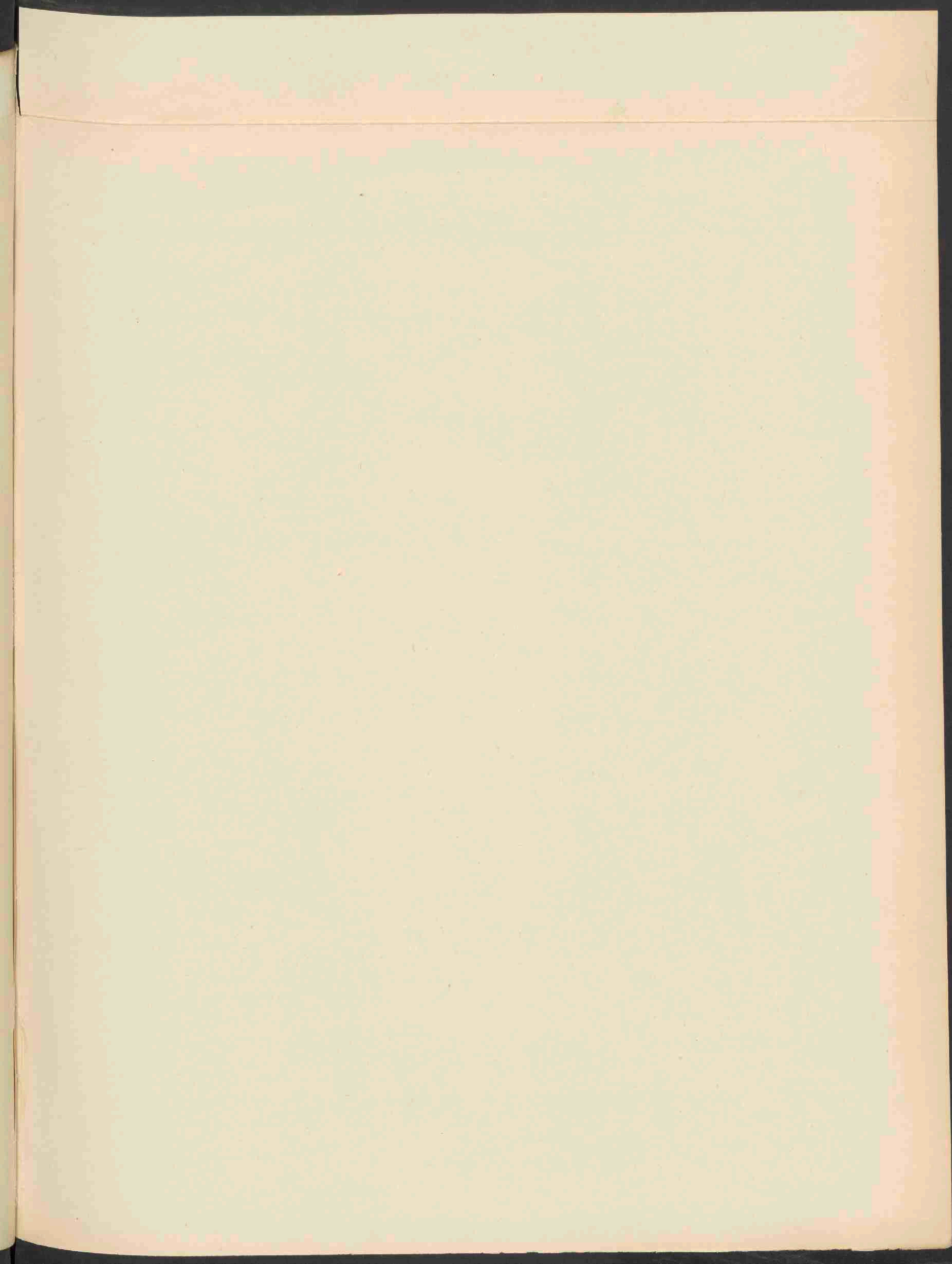
Ph. Unicolor Vahl, *Fl. Dan.* t. 1071, f. 1; *Sommerf. Lapp.* p. 261; *Bull.* t. 530, f. 2; *Fr. Hym. Eur.* p. 225; *Cooke, Ill.* t. 356; *Oud. Révision I*, p. 227.

Champignon en groupes, petit, ochracé ou couleur de tan, à la fin strié au bord.

HABITAT: Sur les souches vermoulus, le bois pourrissant, les vieilles touffes de roseaux, en Europe et l'Afrique méridionale.

PAYS-BAS: Trouvé dans la province de Gueldre, de Zélande et de la Hollande septentrionale.

La plante figurée a été trouvée aux environs de Harlem en 1902 par M. le Dr. GRESHOFF, qui m'a envoyé avec bien d'amitié un échantillon pour notre dessin.

VERBASCUM COLLINUM SCHRAD. 1711.

VERBASCUM COLLINUM SCHRAD.

(VERBASCUM NIGRUM × THAPSUS; V. THOMAEANUM WIRTG.)

Toorts.

Hoogduitsch: Wollkraut.

Engelsch: Mullein.

Bloeit: Juli—Augustus. ☉ ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Scrophulariaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II. N°. 103.

HYBRIDE KENMERKEN: Caule superne angulato, saepe sub-racemoso ramoso; foliis utraque facie sparse tomentosus vel facie superiore tantum hirto, crenatis; inferioribus longe-lanceolatis, superioribus brevi-decurrentibus, oblongo-ovatis, summis amplexicaulibus. Pedunculis longitudine calicem aequantibus vel eo paullo brevioribus; staminibus omnibus cum lana dilutius violacea; antheris staminum longiorum plerumque paullo decurrentibus.

Stengel naar boven kantig, vaak eenigszins trosvormig vertakt. Bladeren beiderzijds dunviltig, of van boven slechts kortharig, gekarteld, de onderste lang lancetvormig, de bovenste kort afflopend langwerpigeivormig, de allerbovenste stengelomvattend. Bloemstelen even lang als of iets korter dan de kelk. Alle meeldraden licht-purperwollig. Helmknoppen der langste meeldraden meestal iets afflopend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem, nat. gr.; *b.* bloem opengespreid, iets vergr.; *c.* kelk, vergr.; *d.* meeldraad, sterk vergr.; *e.* vrucht, vergr.

GROEIPLAATS: Noord Duitschland, Gascogne en waarschijnlijk ook elders tusschen de stamouders.

NEDERLAND: De plant werd gevonden te Apeldoorn door wijlen den Heer H. J. Kok ANKERSMIT, in diens tuin Marocco, tusschen de stamouders en door hem ter afbeelding aan mij toegezonden.

VERBASCUM COLLINUM SCHRAD.

(VERBASCUM NIGRUM × THAPSUS; V. THOMAEANUM WIRTG.)

Molène.

Fleurit: Juillet—Août. ☉ ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Scrophulariées.

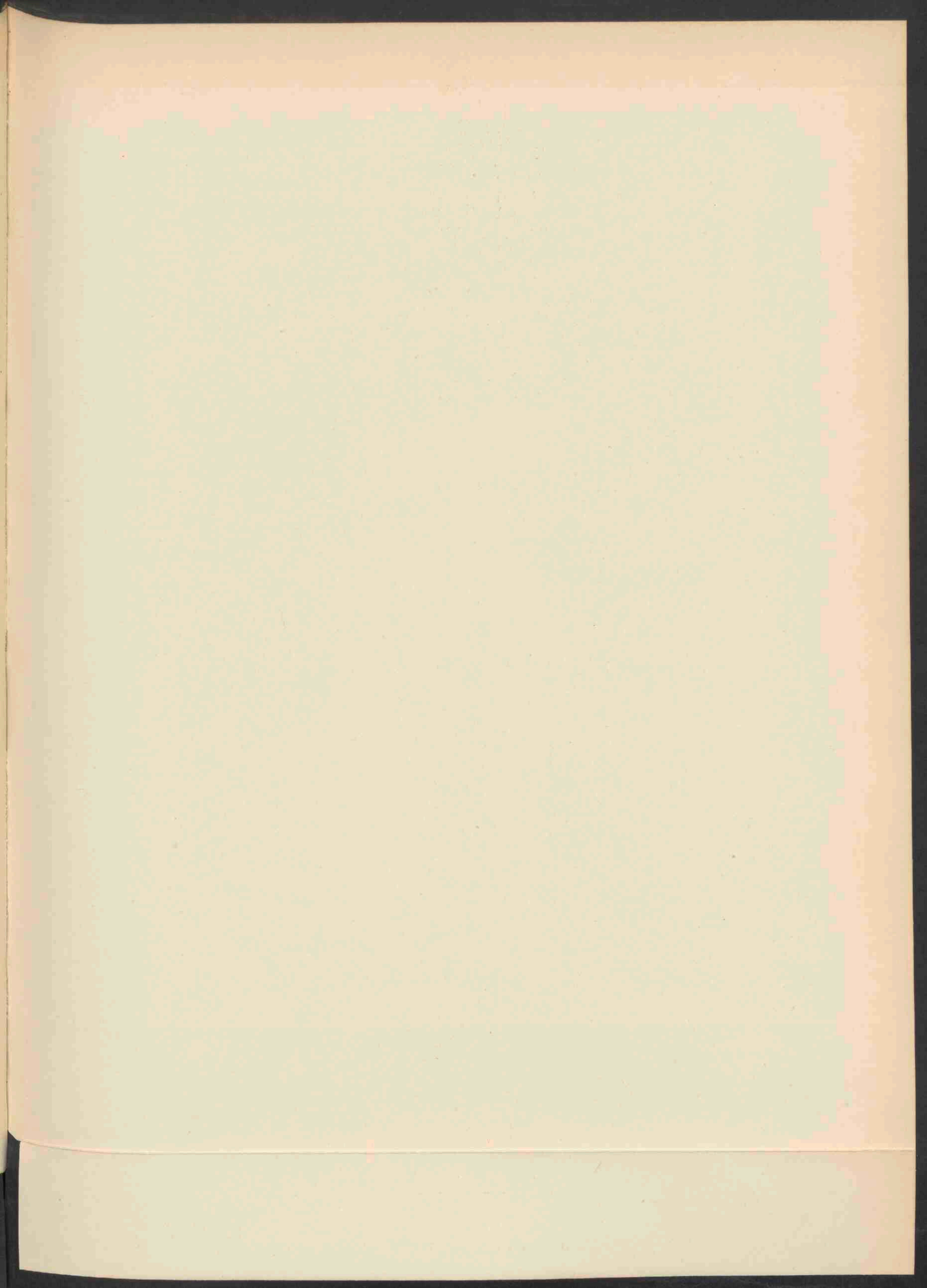
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 103. Vol. II.

CARACTÈRES HYBRIDES: Tige vers le sommet anguleuse, souvent un peu rameuse; feuilles aux deux faces tomenteuses ou à la face supérieure seulement pubescentes, crénelées, les inférieures longuement lancéolées, les caulinaires brièvement décurrenentes, oblongues-ovales, les supérieures embrassantes. Pédoncules de la même longueur que le calice ou un peu plus courts; étamines à filets tous munis de poils en partie violets; anthères plus longues que les filets, souvent un peu décurrenentes.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur, gr. nat.; *b.* fleur étalée un peu grossie; *c.* calice gr.; *d.* étamine largement grossie; *e.* fruit.

HABITAT: En Allemagne septentrionale et en Gascogne et probablement dans beaucoup d'autres contrées entre les parents.

PAYS-BAS: La plante a été trouvée entre ces parents par feu M. H. J. KOK ANKERSMIT dans son jardin Marocco, à Apeldoorn et nous a été envoyée par lui pour notre dessin.

ERAGROSTIS POAEOIDES BEAUV. VAR MINOR 1712.

ERAGROSTIS POAEOIDES BEAUV.

Var. minor Host.

Bloeit: Augustus. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. Ord. II. Triandria. Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Gramineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XXII. N°. 1694.

SOORTELIJKE KENMERKEN: annua, rarius perennans, culmis erectis vel geniculato-ascendentibus; foliis linearibus planis, vaginis pilosis ore barbatis; paniculae aequalis patentis oblongae ramis solitariis alternis, longiusculis, pedicellis capillaribus divergentibus spicula brevioribus, spiculis anguste lanceolato-linearibus 8—20 floris, glumella elliptica, obtusa, nervo laterali valido.

Eenjarig, zelden overblijvend; halm opgericht of knievormig opstijgend; bladen lijnvormig, vlak; scheede behaard met gebaarden zoom; takken der langwerpige, gelijkmatig uitstaande pluim alleenstaande, afwisselend en vrij lang, steeltjes der bloempakjes haarvormig, uitstaande, korter dan de bloempakjes, deze smal, lancet-lijnvormig, 8—20 bloemig, met elliptische stompe kelkkafjes, voorzien van stevige zijnerven.

VERKLARING DER AFBEELDING: a. bloempakje vergr.

GROEIPLAATS: In Midden- en Zuid-Europa, van België, Midden- en Zuid-Frankrijk, Duitschland tot midden Rusland, Altaisch Siberië, Oost-Indië, de Canarische eilanden en Noord-Afrika.

NEDERLAND: De plant werd het eerst aangetroffen aan het Pothoofd bij Deventer in 1896, van waar door bemiddeling van den Heer H. HEUKELS in 1897 ons planten ter afbeelding werden toegezonden.

ERAGROSTIS POAEOIDES BEAUV.

Var. minor Host.

Fleurit: Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. Ord. II. Triandria. Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Graminées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1694. Vol. XXII.

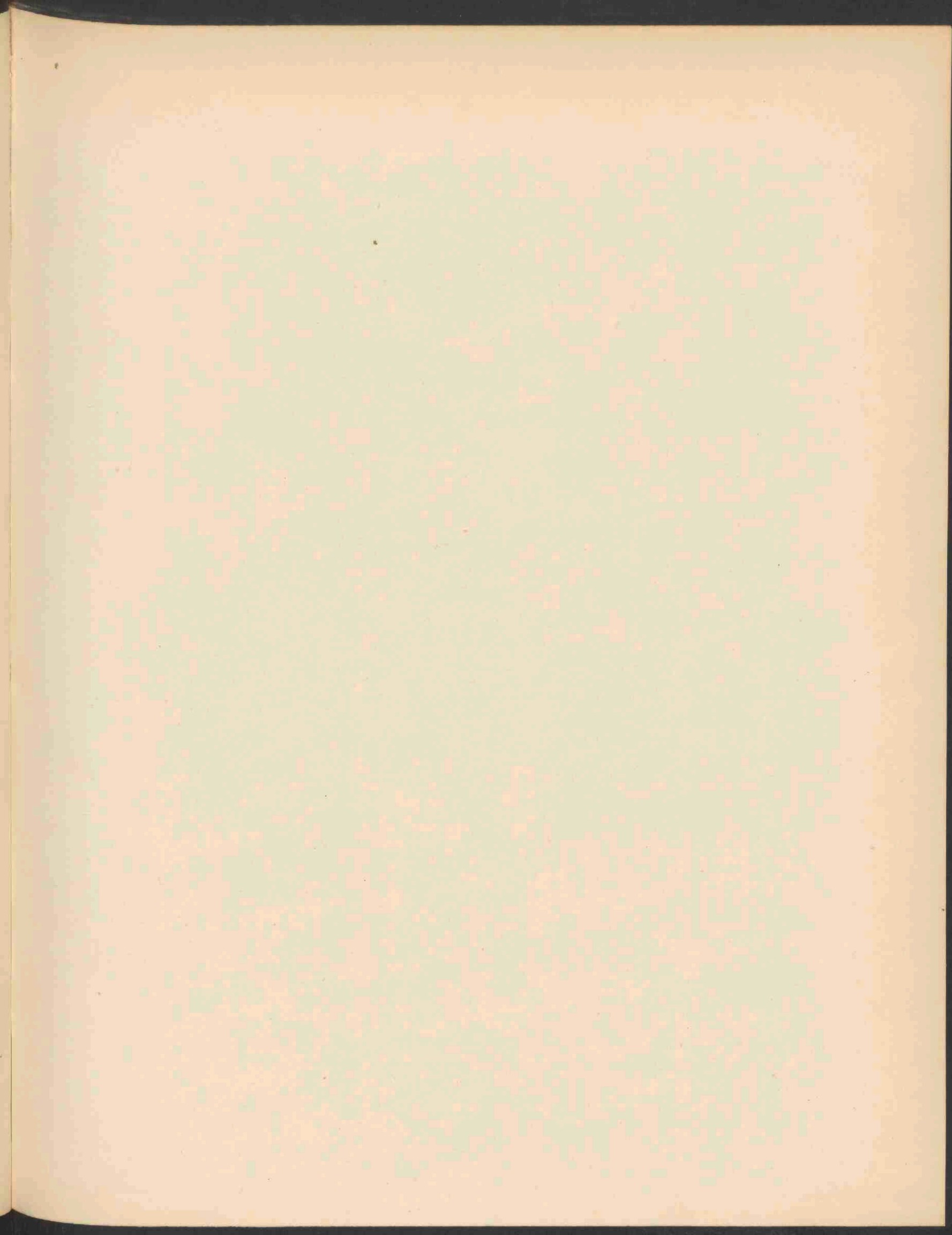
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Annuelle ou perennante; chaumes dressés ou genouillés-ascendants, feuilles linéaires planes, gaines hérissées ou barbues; rameaux de la panicule égale, étalée, oblongue solitaires, alternes, assez longs, à pédicelles capillaires, divergents, plus courts que l'épillet; ceux-ci lancéolés-linéaires, renfermant de 8 à 20 fleurs étroitement imbriquées; glumelle elliptique, obtuse à nervures latérales saillantes.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* épillet grossi.

HABITAT: Europe centrale et méridionale, la Belgique, la France centrale et méridionale, l'Allemagne jusqu'à la Russie centrale, la Sibérie altaïque, les Indes orientales et les îles Canariennes et l'Afrique boréale.

PAYS-BAS: Elle a été découverte au Pothoofd près de Deventer en 1896, d'où, par l'intermédiaire bienveillant de M. H. HEUKELS des plantes me sont envoyées pour notre dessin.

GALEOPSIS PUBESCENS. BESSER. 1713.

GALEOPSIS PUBESCENS BESSER.

Hennepnetel.

Hoogduitsch: Daun.

Engelsch: Galeopsis.

Bloeit: Juli—Augustus. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIV. Ord. I. Didynamia Gymnospermia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Labiatae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 333.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule pube deorsum adpressa molli tecto sub geniculis hispido et subincrassato, foliis lato-ovatis acuminatis, inferioribus subcordatis, tubo corollae calyce longiore, lacinia media labii inferioris subquadrata, plana, crenulata, leviter emarginata.

Stengel door benedenwaarts gekeerde haren zacht, onder de een weinig gezwollen knoopen stekelharig; bladen breed eivormig, toegespitst, de onderste bijna hartvormig; bloemkroonbuis langer dan de kelk; middenslip der onderlip vlak, bijna vierkant, lichtelijk uitgerand gekarteld.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem en kelk, voorzijde; *b.* dezelfde, ter zijde; *c.* bovenlip met meeldraden en stamper; *d.* kelk; *e.* meeldraad van ter zijde; *e'* van voren; *f.* stijl en stempels; *g.* vrucht

GROEIPLAATS: Op bouwland en langs wegen, in boschrijke streken van Midden Duitschland en Zwitserland.

NEDERLAND: In ons land het eerst gevonden in een boschje bij Emmen, gedurende de excursie der leden van de Nederlandsch Botanische Vereeniging in 1889; later hier en daar als aangevoerde plant waargenomen; zoo werd de hier afgebeelde plant verzameld en ons welwillend ter hand gesteld door den Heer F. J. STRUYKENKAMP, Custos aan het Botanisch Laboratorium te Leiden, die haar aantrof op het voormalig buitengoed Groenhoven aldaar. Waarschijnlijk ook aldaar opslag uit kippenvoer.

GALEOPSIS PUBESCENS BESSER.

Fleurit: Juillet—Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIV. Ord. I. Didynamia. Gymnospermia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Labiées.

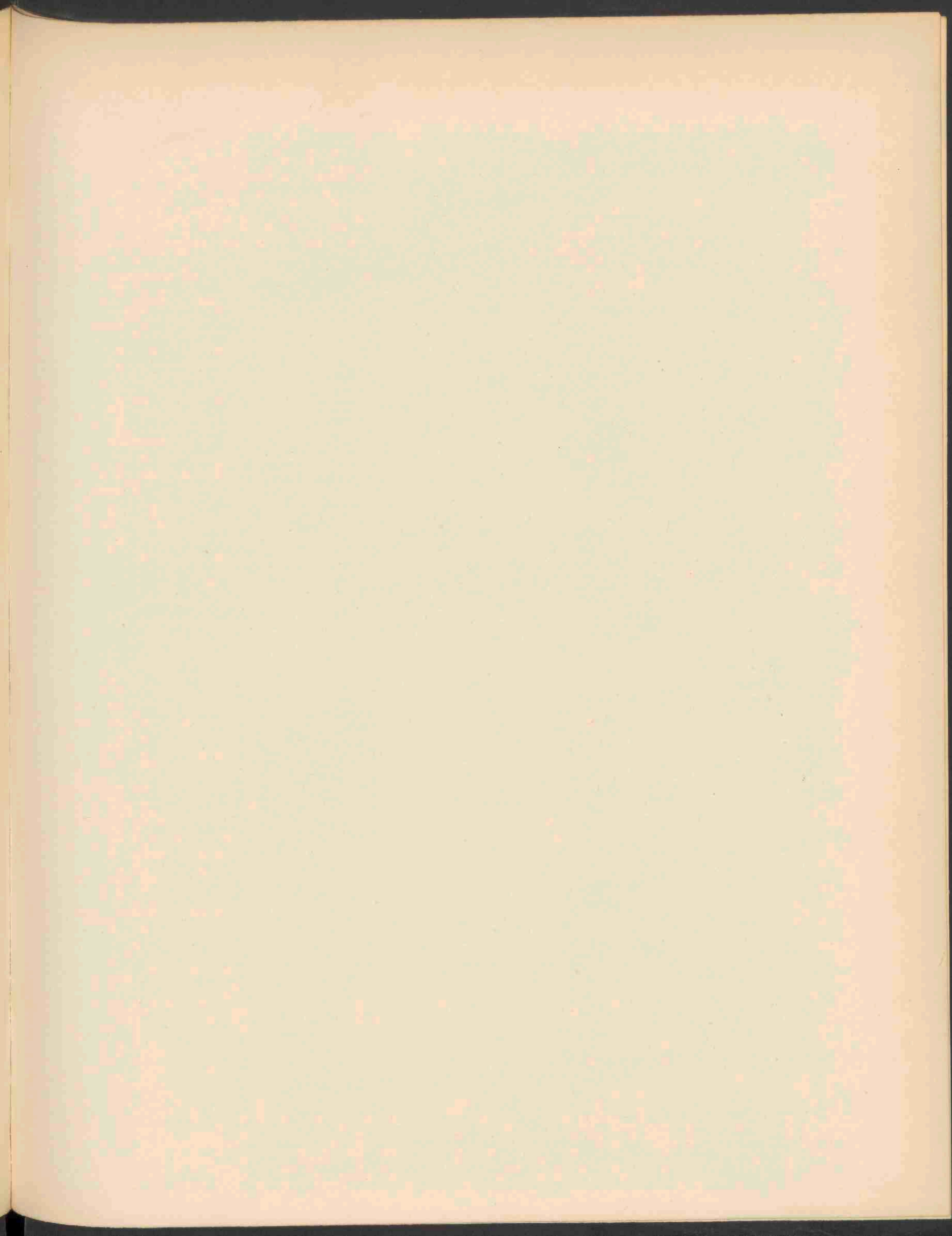
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 333. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige un peu gonflée et hérissée sous les noeuds, munie dans le reste de son étendue de poils raides dirigés en bas; feuilles largement ovales, acuminées, les inférieures presque cordées à la base; corolle à tube plus long que le calice, à lobe moyen de la lèvre inférieure presque carré, plan, un peu échancré, crénelé.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur et calice en face; *b.* les mêmes en profil; *c.* lèvre supérieure avec les étamines et le style; *d.* calice; *e.* étamine en profil; *e'* la même en face; *f.* style et stigmates; *g.* fruit.

HABITAT: Dans les champs, bords des chemins, dans les contrées boisées de l'Allemagne centrale et de la Suisse.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été trouvée pour la première fois dans un petit forêt près de Emmen, village de la province de Drenthe, pendant l'excursion des membres de la Société botanique Neerlandaise en 1889; plus tard signalée çà et là comme plante adventive; la plante qui nous a fourni le dessin, a été recueillie et nous a été offerte gracieusement par M. F. J. STRUYKENKAMP, Custos au laboratoire botanique de l'Université de Leide, qui l'avait trouvée près de l'ancienne maison de campagne Groenhoven. La plante probablement est emportée avec du fourrage pour les poules.

SALPICHROA RHOMBOIDEA MIERS. 1714.

SALPICHROA RHOMBOIDEA MIERS.

Bloeit: Augustus—September. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Solanaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calyx tubulosus vel brevis, 5-fidus v. 5-partitus, lobis linearibus, fructifer haud v. vix auctus. Corolla longe tubulosa v. urceolata, fauce aequali contracta v. parum dilatata, non coronata; lobi 5, acuti induplicato-valvati, saepius breves, erecti v. patentes. Stamina supra medium tubum affixa, inclusa vel breviter exserta, filamentis filiformibus; antherae breviter oblongae v. fere lineares, connectivo tenui, loculis parallelis in longitudinem dehiscen-tibus. Discus carnosus, saepe crassus. Ovarium 2-loculare; stylus filiformis, stigmatē dilatato breviter lateque 2-lamellato v. subintegro; ovula numerosa. Bacca ovoidea v. oblonga. Semina compressa; embryo subperiphericus, valde curvus, cotyledonibus semiteretibus.

Herbae suffrutices v. frutices, ramis divaricatis vel flexuosis, glabri v. pubescentes, siccitate saepius nigricantes. Folia integra, longiuscule petiolata, saepius parvula. Pedicelli solitarii. Flores albi v. flavi, nunc 2—3 pollicares, nunc vix semipollicares.

Kelk buisvormig of kort, 5-spletig of 5-deelig, met lijnvormige slippen, bij vruchtrijpheid in het geheel niet of nauwelijks vergroot. Bloemkroon lang buis- of urnvormig, met gelijkmatig samengesnoerden keel of een weinig verwijd, doch niet van schubben voorzien; lobben 5, spits, met naar binnen gevouwen klepvormige knopligging, dikwijls kort, opgericht of uitstaand. Meeldraden boven het midden der buis aangehecht, ingesloten of kort uitstekend, helmraden draadvormig, helmhokjes kort, langwerpig of bijna draadvormig, met smal helmbindsel en evenwijdige in de lengte openspringende hokjes. Schijf vleezig, vaak dik. Vruchtbeginsel 2-hok-kig; stijl draadvormig. Stempel verwijd, kort en breed, 2-platig of bijna gaaf; eitjes talrijk. Bes eivormig of langwerpig; zaden samengedrukt, kiem een weinig aan den omtrek gelegen, sterk gekromd; zaadlobben halfronde. Kruiden, halfheesters of heesters, met uitgespreide of gebogen takken, die glad of behaard, bij het drogen meestal zwart worden. Bladen gaafrandig, vrij lang gesteeld, dikwijls klein. Bloemstelen alleenstaand. Bloemen geel of wit, nu eens 2—3 duim lang, dan weer nauwelijks een halve duim lang

SOORTELIJKE KENMERKEN: Suffrutex, caule procumbente sublignoso helvolo, apice herbaceo-viridi, ramoso, ramis suboppositifoliis flexuosis viridibus subangulatis pilosulis; foliis ovato-rhombeis obtusiusculis vel acuminatis, supra piloso-pruinosis, subtus pallidioribus glabris, nervosis; pedunculis solitariis unifloris alaribus subaxillaribusque gracilibus pilosiusculis subpendulis.

Halfheestertje met kruipende, half houtachtige, vuilgele stengels, die aan den top echter kruidachtig en groen zijn, vertakt, takken vrij wel tegenover de bladen, bochtig, groen, iets hoekig, behaard; bladen ei-ruitvormig, stomp, of een weinig toegespitst, aan den voet scheef, in den steel versmald, aan de bovenzijde harig-berijpt, van onder bleeker, glad, geaderd, bloem-stelen alleenstaand eenbloemig, oksel- of bijna okselstandig, slank, iets behaard en een weinig neerhangend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem en kelk, vergroot; *b.* opengespreide bloemkroon; *c.* meeldraad van terzijde; *c'* van achter; *d.* stamper; *e.* doorschijnende vrucht, nat. gr.; *f.* vrucht in jonger stadium; *g.* doorgesneden vrucht, nat. gr.; *h.* zaadje, vergr.

GROEIPLAATS: In Magellania, Bonaire, de Pampas, rond Monte Video en in Zuid-Brazilië.

NEDERLAND: De plant werd 4 November 1901 gevonden in het park te Rotterdam door den Heer F. W. NIEMANN, waarschijnlijk per scheepsgelegenheid aldaar aangevoerd. De plant werd ons op ons verzoek ter afbeelding toegezonden door de Heeren WACHTER en JANSSEN aldaar, dien wij voor deze bereidwilligheid gaarne dankzeggen.

SALPICHROA RHOMBOIDEA MIERS.

Fleurit: Août—Septembre. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Solanées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice tubuleux ou court, à 5 lobes ou à cinq divisions, à lanières linéaires ne s'accroissant pas ou à peine à la maturité. Corolle longuement tubuleuse ou urcéolée, à gorge régulièrement resserrée ou un peu élargie, sans écailles; lobes 5 aigues, à préfloraison valvaire, enroulée en dedans, souvent courtes, dressées ou étalées. Etamines insérées au dessus du milieu du tube, incluses ou brièvement exsertes; filaments filiformes, anthères courtes, oblongues ou presque filiformes à connective étroite et à loges parallèles, s'ouvrant en long. Disque charnu, souvent épais. Ovaire à deux loges, multiovulée. Style filiforme. Stigmate élargi, court et large bilobé, ou presque entier. Baie ovale ou oblongue; graines comprimées, embryon un peu superficiel, fortement courbé; cotyledons sémi-cylindriques.

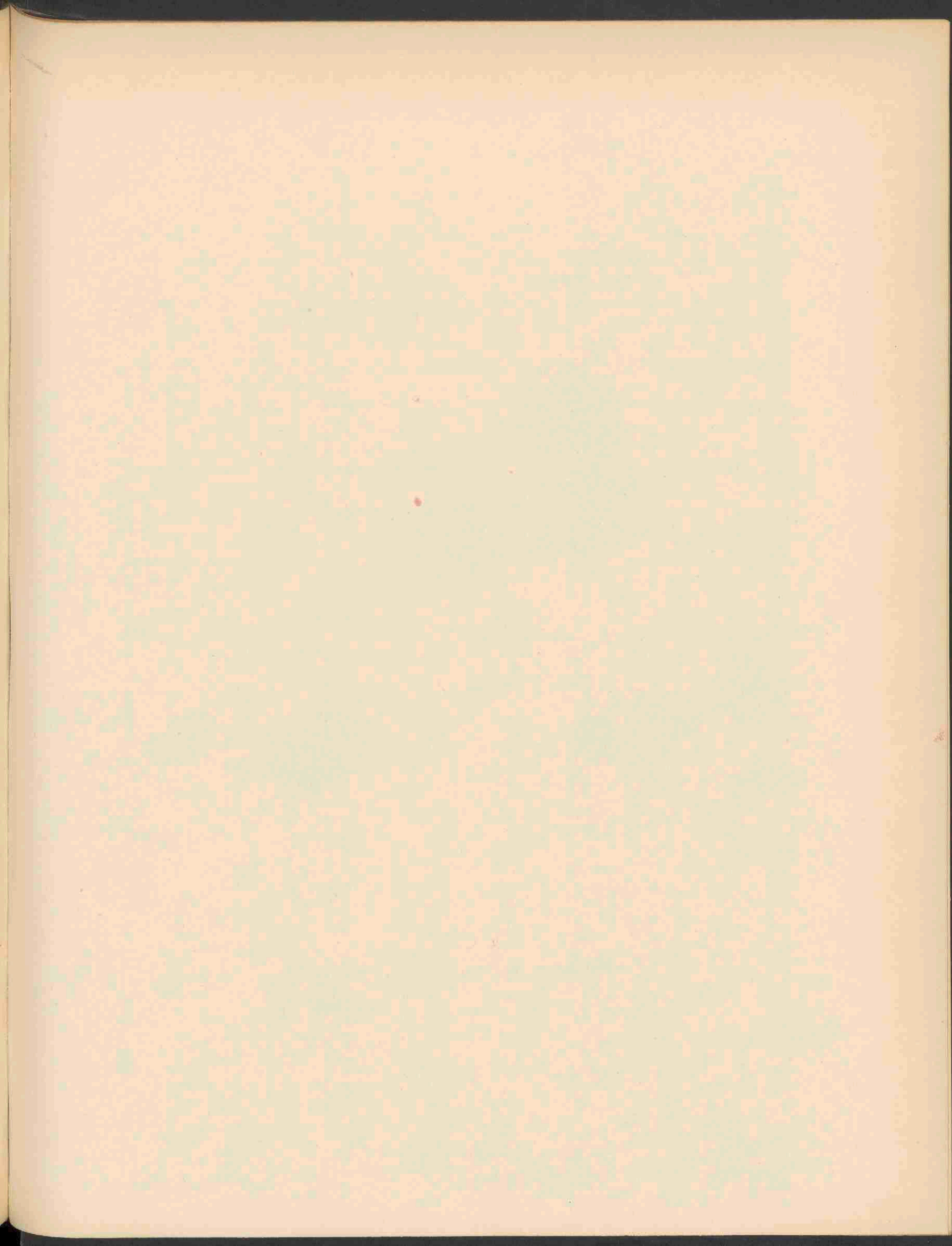
Plantes herbacées ou arbrusseaues, à rameaux diffus, ou flexueux, qui se noircissent en séchant, glabres ou poilus. Feuilles entières, assez longuement pétiolées, souvent petites. Pédoncules solitaires. Fleurs jaunes ou blanches, tantôt 2—3 pouces longues, tantôt à peine un demi pouce de longueur.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Petit sémi-arbrusseau, à tige sarmenteuse, sémi-ligneuse, d'un jaune sale, au sommet cependant herbacée, verte et rameuse, à rameaux opposés aux feuilles, flexueux, verts, un peu anguleux, poilus; feuilles ovales-rhomboides, obtuses ou un peu acuminées, à la base obliques, atténuées en pétiole, à surface supérieure poilue, au dessous plus pâles, lisses, nerviées; pédoncules solitaires, à fleurs solitaires, axillaires ou presque axillaires, minces, un peu poilus et légèrement recourbés.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur et calice grossis; *b.* corolle étalée; *c.* étamine en face; *c'*. la même par dessous; *d.* ovaire; *e.* baie transparente, gr. nat.; *g.* fruit découpé, gr. nat.; *h.* graine gr.

HABITAT: En Magellanie, Bonaire, aux Pampas, aux environs de Monte Vidéo et en Brésil méridional.

PAYS-BAS: La plante a été découverte le 4 Novembre 1901 dans le Parc à Rotterdam par M. F. W. NIEMANN, probablement apportée là par manière d'un vaisseau; elle nous a été envoyée sur notre demande par MM. WACHTER et JANSEN, qui nous sommes bien reconnaissant pour leur bienveillance.

DIDYMIUM MUSCICOLA LK. 1715.

DIDYMIUM MUSCICOLUM Lk.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Myxomycetes. Tr. Stemoniteae.

GESLACHTSKENMERKEN: Spumarioides, congestum, stipitibus membranaceis compressis, botryosoramosis, hyalinis, peridiis rotundatis difformibus lobatisque albido-pulverulentis, sporidiis atris.

Op schuim gelijkend, dicht bijeen, met vliezige samengedrukte steeltjes, trosvormig vertakt, hyalin; peridieën rond, verschillend van vorm en gelobd, wit bestoven; sporen zwart.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Stipitatum, globosum, connatum botryoideum, cinereum, furfuraceum. Stipite lato diffluente fusco.

Gesteeld, bolvormig, druifvormig vergroeid, grijs beschubd, met breede donkerbruine uitvloeiende steel.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* pas openspringende peridieën; *b.* dezelfde van ter zijde, geheel opengesprongen; *c.* dezelfde van boven; *d.* inwendig weefsel; *e.* jonge sporen.

Fr. Syst. Myc. III, p. 122.

GROEIPLAATS: Zeldzaam op mossen.

NEDERLAND: Werd door mij den 12 November 1901 gevonden op mos aan een dooden appelboom op den huize Stadwijk onder Voorschoten.

DIDYMIUM MUSCICOLUM Lk.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Myxomycètes. Tr. Stémonites.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Spumarioïde, entassé, avec des pédicules membraneux, comprimés, botryoides-ramifiés, hyalines; péridies arrondies, difformes, lobées, blancheâtres, pulvérulées. Sporidies noires.

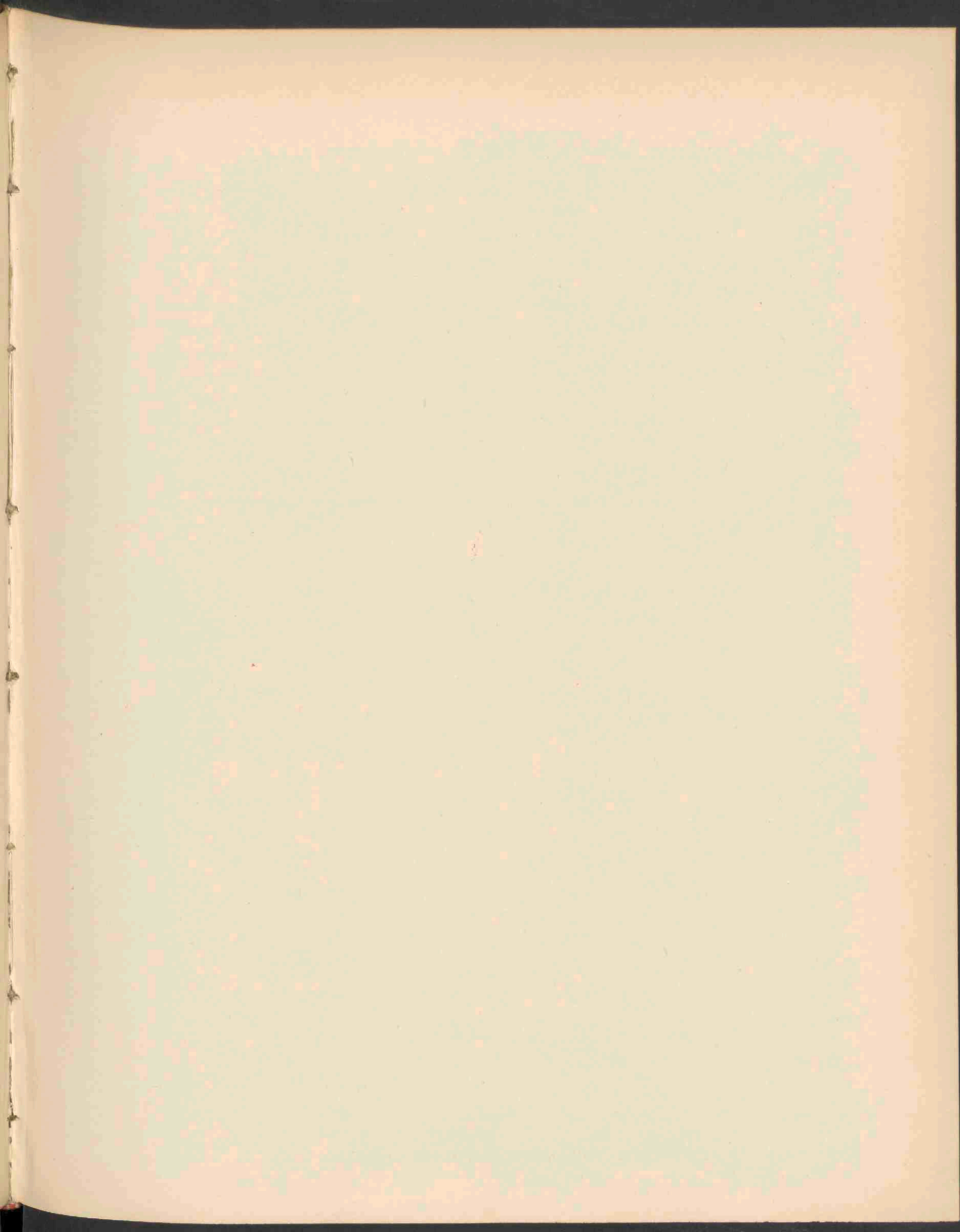
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Stipité, globuleux, botryoïde-attaché l'un à l'autre, de couleur grise-furfurée.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* péridies qui commencent à s'ouvrir; *b.* la même en profil; *c.* la même par dessus; *d.* tissu de l'intérieur; *e.* jeunes sporidies.

HABITAT: Rare sur des mousses.

PAYS-BAS: Trouvé par moi le 12 Novembre 1901 sur des mousses au dessus d'un arbre mort dans le jardin de Stadwijk, maison de campagne près du village de Voorschoten.

TRIFOLIUM ELEGANS SAVI. 1716.

Jan. 1907

TRIFOLIUM ELEGANS SAVI.

Klaver.

Bloeit: Juni—Juli. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia. Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 324.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caules non fistulosi, magis prostrati; folia obovata nervis secundariis evidentioribus; flores et capitula subminora.

Stengels niet hol en meer neerliggend; bladen omgekeerd eivormig, met sterker te voorschijn tredende nerven; bloemen en hoofdjes iets kleiner dan bij *Trifolium hybridum*, van welke soort *T. elegans* als varieteit beschouwd wordt.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloempje van ter zijde; *b.* idem, voorzijde; *c.* kiel met meeldraden en stamper; *d.* meeldraden; *e.* deel van den bladrand, vergroot; *f.* habitusbeeld der plant op $\frac{1}{6}$ der natuurlijke grootte.

GROEIPLAATS: In Zuid Europa en klein Azië op droge heuvels en kalkrotsen.

NEDERLAND: Hier en daar als ingevoerde plant waargenomen; de hier afgebeelde typische plant danken wij aan de welwillendheid van den Heer F. J. STRUIJKENKAMP, die haar 15 October 1902 vond op Oranjelust bij Leiden, vermoedelijk daar aangevoerd met kippenvoer.

TRIFOLIUM ELEGANS SAVI.

Trèfle.

Fleurit: Juin—Juillet. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia. Décandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées Ord. Papilionacées.

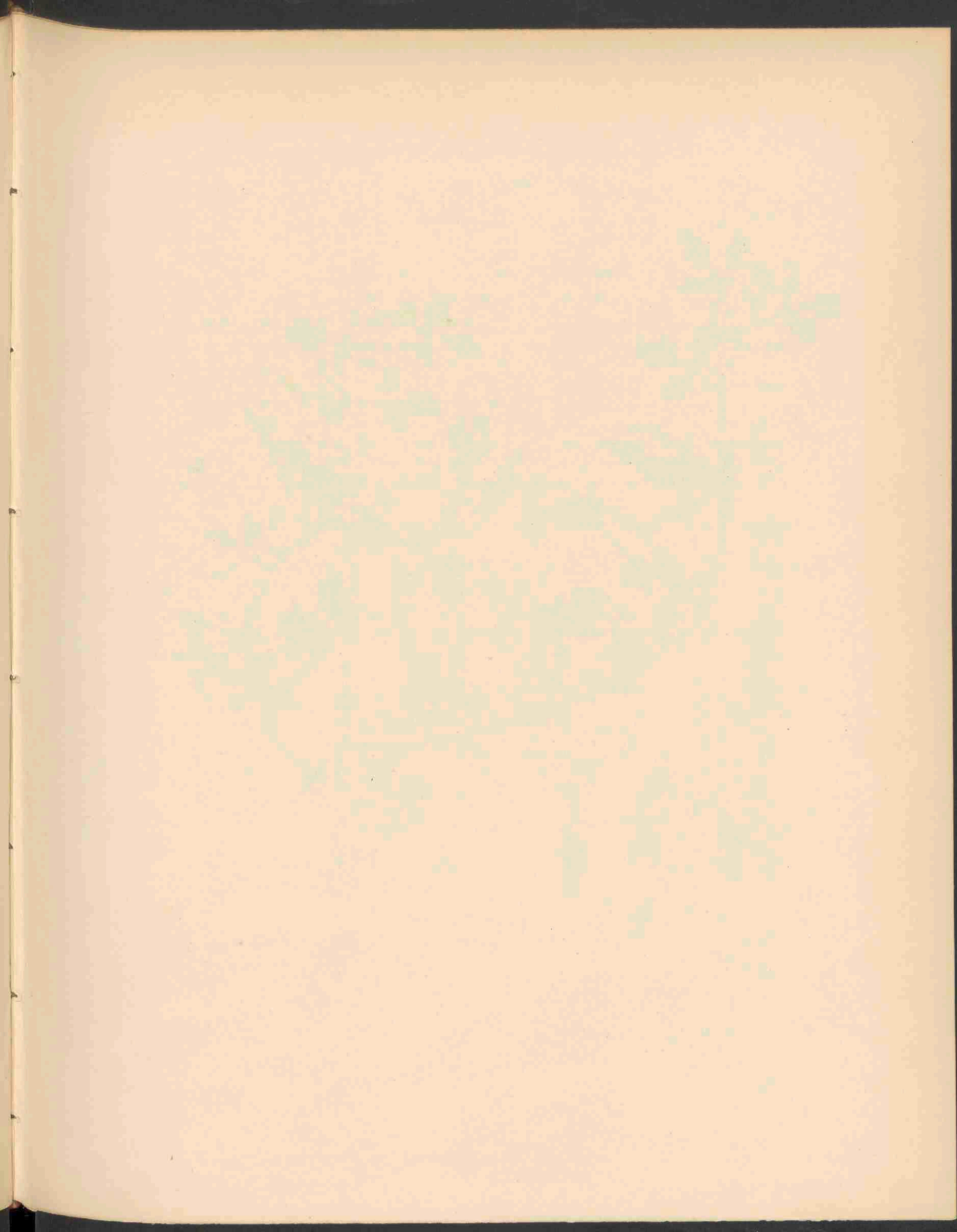
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 324. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tiges non fistuleuses et plus couchées à la base; folioles largement obovées à nervures secondaires plus saillantes; fleurs et capitules plus petites que chez le trèfle hybride, de quelle espèce le *Trifolium elegans* ne serait qu'une variété.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur en profil; *b.* la même en face; *c.* carène avec les étamines et l'ovaire; *d.* étamines; *e.* partie du bord d'une foliole grossie; *f.* habitus de la plante à $\frac{1}{6}$ de la grandeur naturelle.

HABITAT: Europe méridionale et l'Asie mineur sur des collines sèches et des rochers calcaires.

PAYS-BAS: Cà et là importée; la plante dessinée typique nous a été offerte par M. F. J. STRUIJKENKAMP, qui l'avait trouvée le 15 Août 1902 près d'une ancienne maison de campagne à Leide, probablement apportée avec du fourage pour les poules.

TRIGONELLA ORTHOCERAS KAREL ET KIRIL. 1717.

TRIGONELLA ORTHOCERAS KAREL. ET KIRIL.

Bloeit: Juni—Augustus. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia. Decandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Papilionaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XXII, N°. 1698.

SOORTELIJKE KENMERKEN: adpresse hirta, erecta, stipulis semisagittatis, dentatis; foliis obovatis superne dentatis; peduncule subnullo; floribus 2—4 sessilibus, calycis corolla parum brevioris dentibus subulatis tubo sublongioribus; leguminibus adpresse puberulis, linearibus, subcompressis, rectis, reticulato-areolatis, areolis longitudinaliter elongatis.

Opgericht, aangedrukt behaard; steunblaadjes half pijlvormig, getand; blaadjes omgekeerd eivormig naar voren getand; bloemen bijna zittend, 2—4; kelk iets korter dan de kroon met elsvormige iets langer dan de buis zijnde slippen; peulen aangedrukt behaard, lijnvormig, een weinig samengedrukt, recht, netvormig rimpelig geaderd, met putrimpels die in de lengte gerekt zijn.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloempje; *b.* hetzelfde zonder de vlag; *c.* kiel; *d.* vergroot gedeelte van het oppervlak der peul.

GROEIPLAATS: In Zuid Oostelijk Rusland, Songarije en Altaisch Siberië, nu en dan elders ingevoerd.

NEDERLAND: De plant werd bij ons aangetroffen in een enkel exemplaar op de buitenplaats Groenhoven in Juli 1898, vanwaar zij mij welwillend werd aangeboden door den Heer F. J. STRUIJKENKAMP te Leiden.

TRIGONELLA ORTHOCERAS KAREL. ET KIRIL.

Fleurit: Juin—Août. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XVII. Ord. IV. Diadelphia. Décandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Papilionacées.

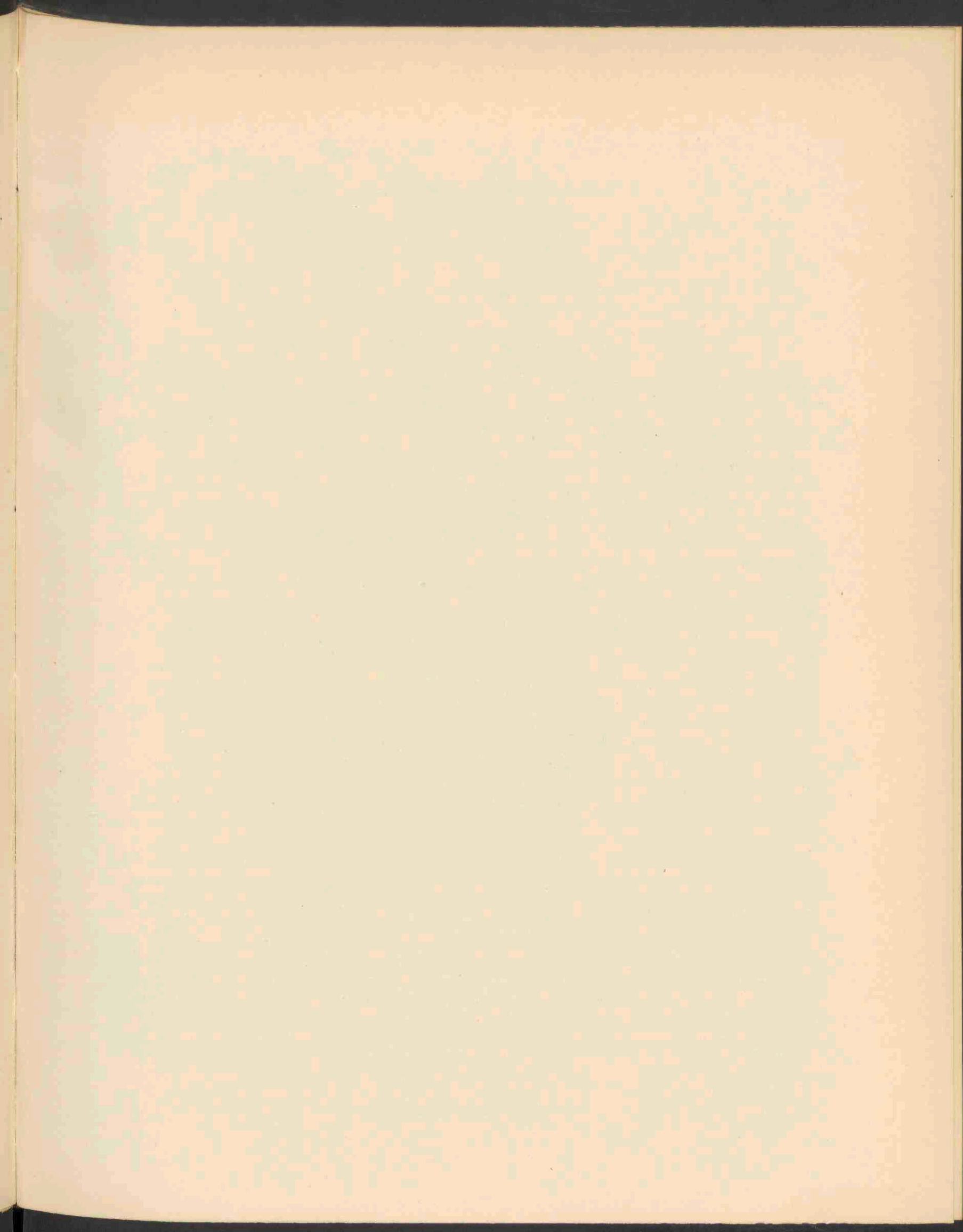
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1698, Vol. XXII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante dressée, à poils appliqués; stipules demi-sagittées, dentées; folioles obovales, dentées en scie vers le sommet; fleurs presque sessiles, 2—4, calice un peu plus court que la corolle à dents subuleuses, dépassant un peu la longueur du tube. Gousses pubescentes à poils appliqués, linéaires, un peu comprimées, non courbées, réticulées-veinées à approfondissements allongés.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur; *b.* la même moins l'étendard; *c.* carène; *d.* Partie de la surface de la gousse grossie.

HABITAT: Dans le Sud-ouest de la Russie, en Songarie et la Sibérie altaïque; quelquefois importée ailleurs.

PAYS-BAS: La plante a été trouvée en un seul piece à la maison de campagne Groenhoven, près de Leide en Juillet 1898 par M. F. J. STRULKENKAMP, qui m'a offert la plante gracieusement pour notre dessin.

THESIUM HUMIFUSUM L. 1718.

THESIUM HUMIFUSUM L.

Hoogduitsch: Bergflachs. Vermeinkraut.

Engelsch: Bastard Toadflax.

Bloeit: Juni—Augustus. 24.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. I. Pentandria, Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Santalaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Flores hermaphroditi. Perigonii pars libera nunc hypocraterimorpha, saepius infundibuliformis vel campanulata, 5-raro 4-loba, persistans vel tarde decidua; sinu uno axim spectante, lobis medio plerumque fasciculo pilorum ad antheras tendente donatis. Stamina e basi cuiusque lobi v. paulo infra, filamento lineari, anthera oblonga biloculari, loculis longitudinaliter dehiscentibus. Discus epigynus plerumque indistinctus, nunc margine brevi liber. Ovarium inferum. Stylus stamina attingens vel multo brevior. Stigma obtusum vel capitatum, nunc obscure 2—3-lobum. Placenta filiformis, erecta, saepius cavitate ovarii longior et tunc sinuata vel contortu plicata, interdum brevis rectaque. Ovula 3, ex apice placentae pendentia. Nux ellipsoidea, caduca, perigonii parte libera saepius coronata, nervis primariis sub lobis sitis et secus pedicellum decurrentibus secundariis alternantibus totidem vel ex bifurcatione numero duplici, nervulisque transversis saepe donata. Embryo in axi albuminis carnosus, radícula supera cotyledonibus longiore. Herbae vel fruticuli, in temperatis veteris orbis et Africae australis non rari.

Bloemen tweeslachtig. Vrij gedeelte van het bloemdek nu eens schotelvormig, vaak trechtervormig of klokvormig, 5- zelden 4-lobbig, blijvend of laat afvallend; een insnijding naar de as gericht, terwijl de lobben in het midden meestal een behaarde lijst dragen, die naar de meeldraden gekeerd is. Deze ingeplant aan den voet van iedere lob of iets lager, met draadvormige helmdraden en langwerpigen 2-hokkigen helmknop, hokjes in de lengte openspringend. Schijf epigynisch, meestal onduidelijk, soms met een vrijen korten rand. Vruchtbeginsel onderstandig; stijl even lang als de meeldraden of veel korter. Stempel stomp of knopvormig en dan onduidelijk 2—3-lobbig. Zaadlijsten draadvormig, opgericht, dikwijls langer dan de holte van het vruchtbeginsel en dan gebogen of bochtig geplooid, soms kort en recht. Eitjes 3, hangend van af den top der zaadlijst. Nootje ellipsvormig, afvallend, dikwijls door het vrij gedeelte van het bloemdek gekroond, voorzien van onder de lobben gelegen en langs den bloemsteel afloopende primaire nerven, evenveel of door splijting in dubbel aantal met de eerste afwisselende secundaire nerven en vaak ook dwarsnerfjes; kiem in het midden van het vleezige kiemwit, met bovenwaartsch worteltje dat langer is dan de zaadlobben. Kruiden of heestertjes, in de gematigde streken der oude wereld en van Zuid-Afrika niet zeldzaam.

SOORTELIJKE KENMERKEN: *T. divaricatum*: radice descendente ramosa multicauli, foliis linearibus acutis uni-vel subtrinerviis, ramularum angulis foliis superioribus bracteis bracteolisque margine scabro-denticulatis, bracteolis fructu brevioribus, lobis perigonii basi utrinque auricula undulato-dentata donatis; nuce ellipsoidea pedicello sub 2—4° longiore nervis primariis basi crassioribus, secundariis 10 ramosis vix minoribus, nervulis tertiariis obliquis minoribus.

β. humifusum: Caulibus prostratis elongatis simplicibus vel ramosis, ramulis floriferis aequalibus brevibus demum patentibus, bractea fructu subbrevisiore, nuce pedicello suo triplo quadruplove perigonio supero basi contracto duplo longiore.

T. divaricatum: Wortel afdalend, vertakt, veelstengelig; bladen lijnvormig spits, een- of bijna drienervig, kanten der takken, bovenste bladen, steunblaadjes en schutblaadjes met ruw getanden rand; steunblaadjes korter dan de vrucht; bloemdeklobben aan den voet ter weerszijden voorzien van een golfsgewijs getand oortje; nootje elliptisch 2—4 maal langer dan zijn steeltje met aan den voet dikke hoofdnerven, 10 vertakte nauwelijks kleinere secundaire nerven en schuine kleinere tertiaire nerfjes.

Hiervan onderscheidt zich als:

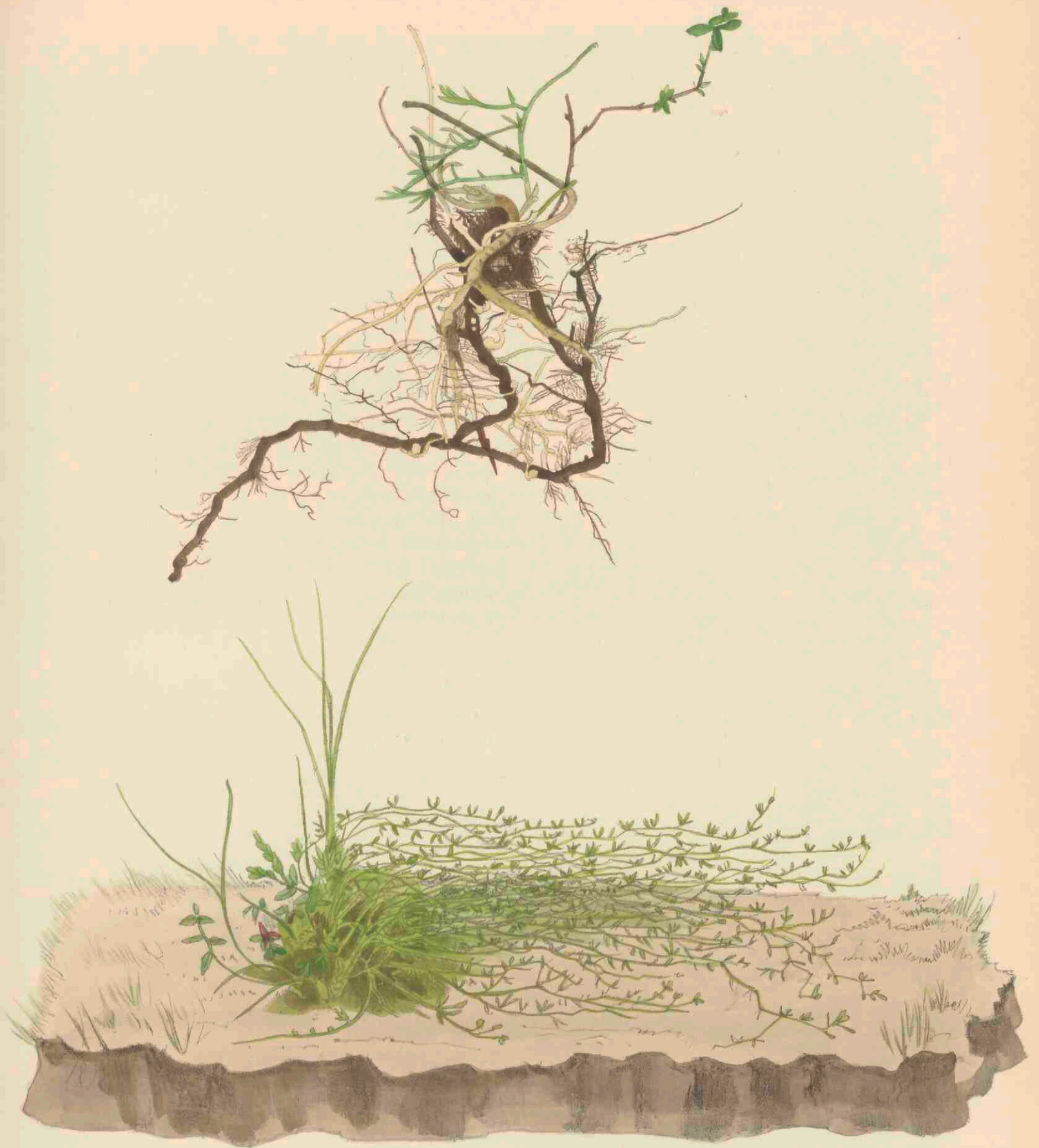
Var. *humifusum*: Stengels neerliggend, lang, enkelvoudig of vertakt, bloeiende takken van gelijke gestalte, kort, ten laatste uitstaand; steunblaadjes korter dan de vrucht, nootje 3—4 maal langer dan zijn steeltje en twee maal grooter dan het bovenstandig aan den voet samengetrokken perigonium.

VERKLARING DER AFBEELDING: Pl. 1718: a. bloempje; b. hetzelfde terzijde; c. vrucht; d. takje met blaadjes, vergroot.

GROEIPLAATS: In zandige weilanden, zich nestelend op de wortels van een groot aantal planten; algemeen verspreid over gematigd Europa en Russisch Azië, doch zich niet tot Skandinavië uitstrekkend; in Groot Brittagne slechts op de kalkhoudende weilanden van de zuidelijke graafschappen, ook vermeld voor België, doch niet voor Denemarken; in Frankrijk langs de Westkust.

NEDERLAND: Deze wortel-parasiet werd in Augustus 1902 het eerst waargenomen door Prof. J. M. JANSE en Dr. J. W. CHR. GOETHART in de duinen bij Katwijk. Op deze groeiplaats beslaat de plant een zeer uitgebreid gebied, terwijl later bleek dat de soort reeds vroeger door den Heer P. J. VAN BREEMEN bij den Haag was gevonden. Het vermoeden ligt voor de hand, dat deze plant daar reeds langen tijd moet gewoekerd hebben, doch dat zij tot nog toe aan de waarnemingen was ontsnapt. De afgebeelde planten zijn van daar afkomstig. Misschien dat zij ook nog elders in onze duinstreek zal worden aangetroffen.

THESIUM HUMIFUSUM L. 1719.

THESIUM HUMUFISUM L.

Fleurit: Juin—Août. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Santalées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Fleurs hermaphrodites. Partie libre du périgone en forme de plat, le plus souvent en limbe infundibuliforme ou en forme de cloche, à 5- rarement 4 divisions, persistant ou tard caduc; une incision tournée vers l'axe, tandis que les lobes sont munies au milieu d'une bordure poilue, tournée vers les étamines. Celles-ci insérées à la base des divisions périgonales ou un peu plus bas; filets subulés, anthères introrses oblongues biloculaires s'ouvrant en long. Disque épigynique, le plus souvent indistinct, quelquefois à bord court libre. Ovaire infère. Style aussi long que les étamines ou plus court. Stigmate obtus ou capité et alors obscurément 2—3-lobé. Placenta filiforme, dressé, souvent plus long que la cavité de l'ovaire et alors courbé ou sinué-plié, quelquefois court et droit. Ovules 3, suspendus à l'extrémité du placenta central libre. Fruit ellipsoïde, caduc, souvent surmonté par le limbe persistant du périgone, muni de nervures primaires situées sous les lobes et passant sur le pédoncule, autant de nervures secondaires ou par fissure en nombre double et alternant avec les premières et souvent aussi des petites nervures transversales. Embryon au milieu de l'albumen charnue, radicule supère, dirigée vers le hile, plus longue que les cotylédons. Plantes herbacées ou petits arbrisseaux des pays tempérés des deux hémisphères.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: *T. divaricatum*: Racine rameuse, faisant naissance à beaucoup de tiges; feuilles linéaires aiguës uni- ou presque trinerviées. Angles des rameaux, feuilles supérieures, stipules et bractées à bords grossièrement dentées; bractées plus courtes que le fruit; divisions périgonales munies à la base des deux côtés d'une oreillette onduleuse-dentée. Fruit elliptique, 2—4 fois plus long que son pédoncule, muni à la base de nervures primaires épaisses, 10 nervures secondaires ramifiées à peine plus minces que les autres et encore de petites nervures tertiaires obliques.

La variété, *humifusum* se distingue par les tiges étalées en cercle sur la terre, longues, simples ou rameuses, tiges florales de la même forme, courtes plus tard étalées à angle droit; bractées plus courtes que le fruit, celui-ci 3—4 fois plus long que le pédoncule et deux fois plus grand que le périgone supérieur contracté à sa base.

EXPLICATION DE LA PLANCHE 1718: *a.* fleur; *b.* la même en profil; *c.* fruit; *d.* petit rameau grossi.

HABITAT: Dans les prés sablonneux, parasite sur les racines d'un grand nombre de plantes, généralement répandue dans l'Europe tempérée et la Russie Asiatique se n'étendant pas en Scandinavie. En France le long de la côte de l'ouest, en Grande Bretagne seulement dans les prés calcaires des contrées du Sud, signalée aussi pour la Belgique, pas trouvée en Danemark.

PAYS-BAS: Cette plante parasitaire des racines a été observée pour la première fois par M. M. le Prof. J. M. JANSE et le Dr. J. W. CHR. GOETHART dans les dunes près de Katwijk. A cet endroit la plante occupe un terrain assez étendu, tandis que plus tard la même espèce a été retrouvée dans l'herbier de M. P. J. VAN BREEMEN comme plante indéterminée, trouvée déjà depuis quelque temps dans les environs de la Haye. Il me semble que cette parasite a existé depuis longtemps dans nos dunes, mais que merveilleusement on n'a jamais trouvée cette indigène, qui peut être encore plus répandue dans notre pays.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX TILDEN FOUNDATION

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

1909

1910

1911

1912

1913

1914

1915

1916

1917

1918

1919

1920

1921

1922

1923

1924

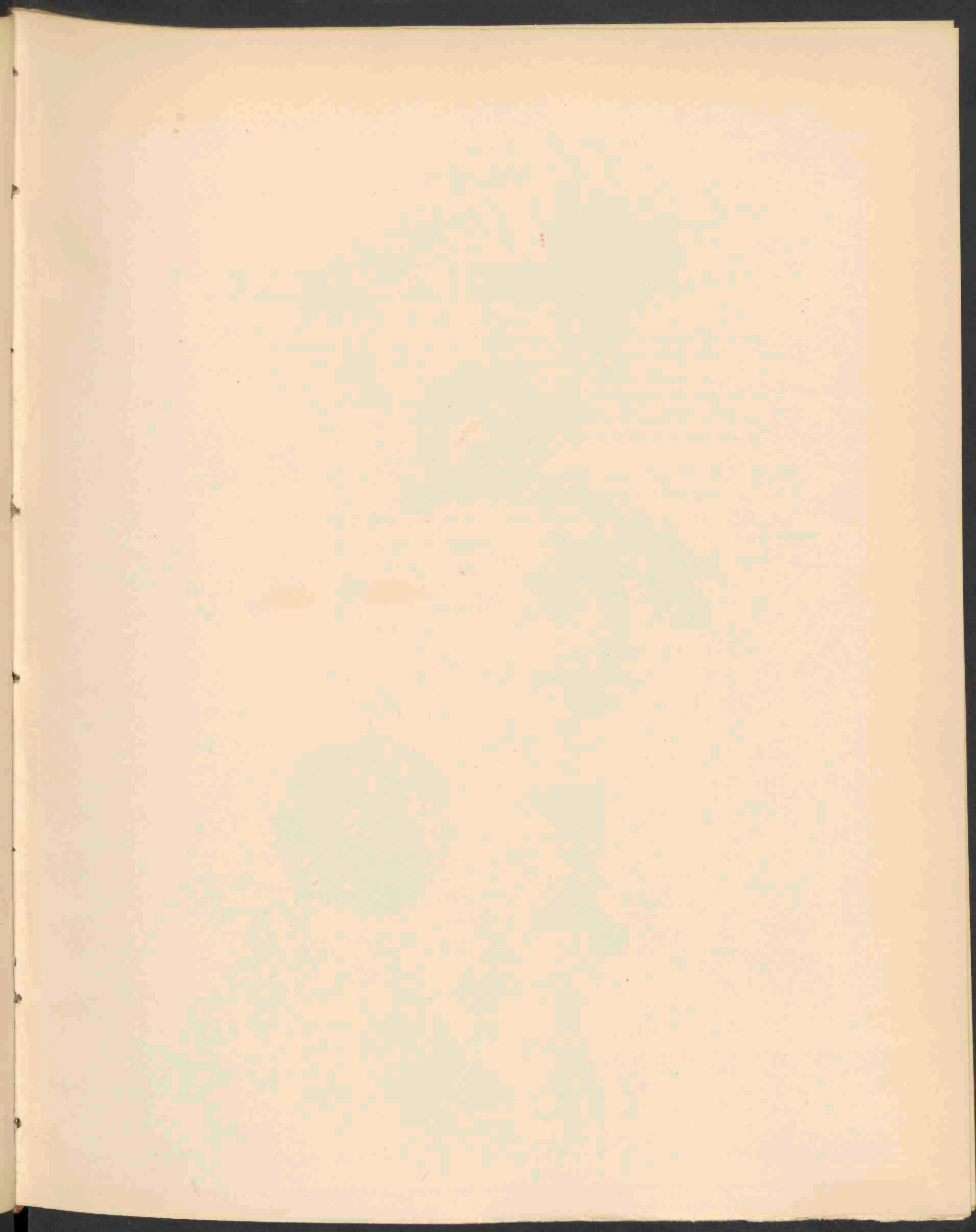
1925

1926

1927

1928

1929

LACTARIUS SUBDULCIS BULL. 1720.

LACTARIUS SUBDULCIS BULL.

Melkzwam.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XI. N°. 825.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Inodorus; pileo carnosus, tenui papillato, demum depresso, levi, glabro, azono, sicco stipiteque e farcto cavo, aequali, subpruinato rufescentibus; lamellis adnatis, confertis, pallidioribus lacte submite, albo; sporis ovoideis, echinulato-papillosis, 7 μ . diam.

Reukeloos; hoed vleezig, dun, met tepelvormige verhevenheid, ten laatste afgeplat; onbehaard, zonder randen, droog, met boven den voet holle steel, gelijk dik, een weinig bedauwd, roodachtig; plaatjes aangegroeid dicht opeen, lichter van kleur; melk zacht, wit; sporen eivormig, met stekelige papillen bezet, 7 μ in doorsnede.

Fr. Epier. p. 345. *Hym. Eur.* p. 437; *Bernh. Roch.* t. 38, f. 1; *Berk. Outl.* N°. 208; *Agaricus, Bull.* t. 227; *Sowerby* t. 204; *Bolton* t. 3; *Harz* t. 53; *Barla* t. 20, f. 4—10; *Quél.* t. 11, f. 3; *Lenz.* f. 11; *Cooke, Ill.* t. 1002; *Sacc. Syll.* V. 450; *Oud. Rév.* I. p. 160.

GROEIPLAATS: In bosschen algemeen in Europa, Aziatisch Siberië, Noord-Amerika en Lapland.

NEDERLAND: Omstreken van Haarlem, Leiden, Den Haag, Rijzenburg, Putten, Apeldoorn, Wageningen en Zuid-Beveland.

De afgebeelde plant werd in 1887 te Mariendaal bij Arnhem gevonden.

LACTARIUS SUBDULCIS BULL.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 825. Vol. XI.

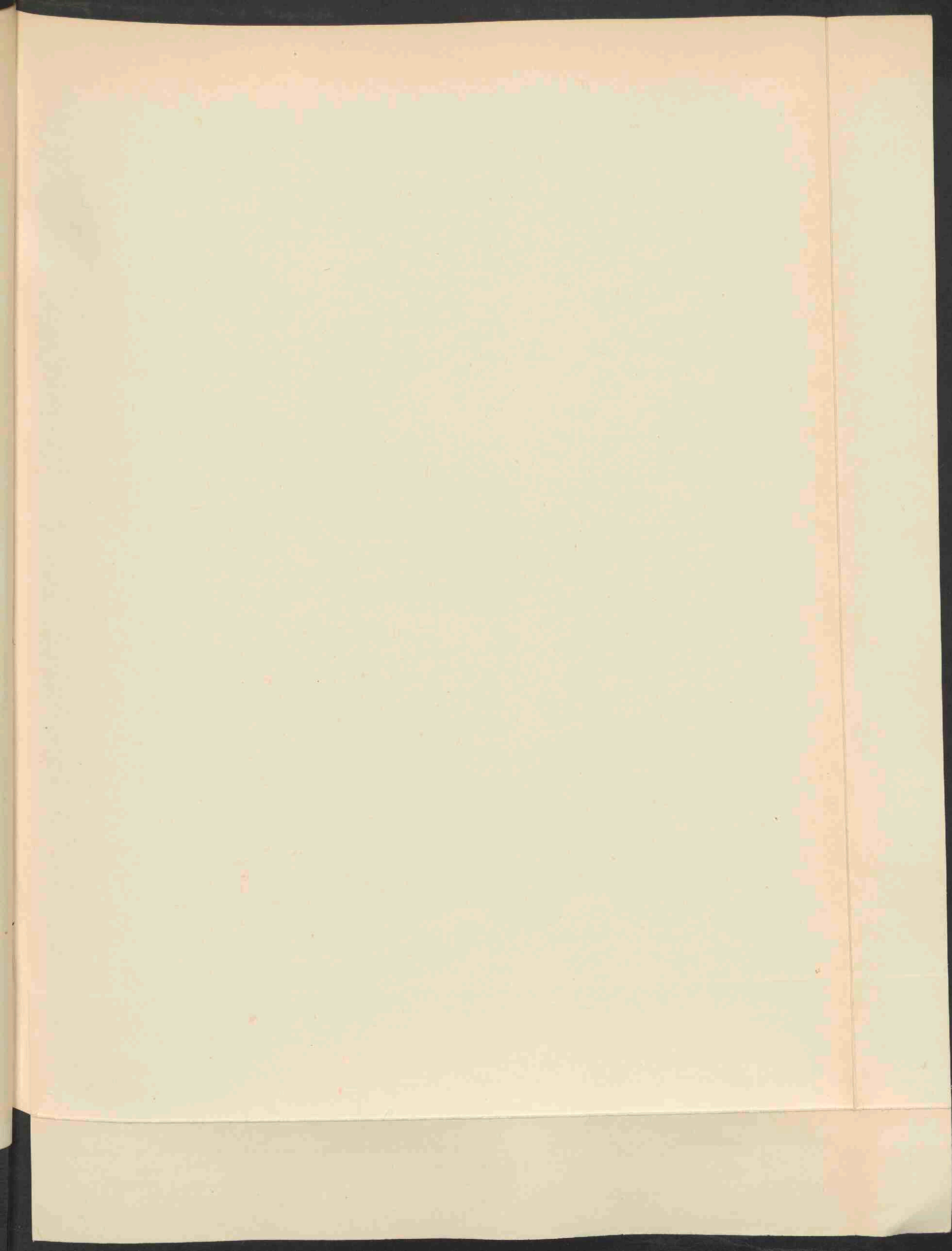
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Inodore, chapeau charnu, mince, muni d'un mamélon au centre, à la fin déprimé, lisse, glabre, sans zones, sec. Pied au dessus du centre creux, cylindrique, un peu vermeillé rougeâtre. Feuilletts adnés rapprochés, un peu plus pâles que le chapeau, lait doux, blanc. Spores ovales, munies de papilles épineuses, 7 μ en diamètre.

Fr. Epic. p. 345, *Hym. Eur.* p. 437; *Bern. Roch.* t. 38, f. 1; *Berk. Outl.* N°. 208; *Agaricus, Bull.* t. 227; *Sowerby* t. 204; *Bolton* t. 3; *Harz* t. 53; *Barla* t. 20. f. 4—10; *Quél.* t. 11, f. 3; *Lenz.* f. 11. *Cooke, Ill.* t. 1002; *Sacc. Syll.* V. 450; *Oud. Rév.* 1, p. 160.

HABITAT: Commun dans les bois de l'Europe, la Sibérie asiatique, l'Amérique du Nord et la Laponie.

PAYS-BAS: Environs de Harlem, Leide, la Haye, Ryzenbourg, Putten, Apeldoorn, Wageningen et Zuid-Beveland.

La plante figurée a été trouvée à Mariendaal près de la ville d'Arnhem en 1887.

CICHORIUM ENDIVIA. L. 1721.

CICHORIUM ENDIVIA L.

Andijvie.

Hoogduitsch: Endivie.

Engelsch: Endive.

Bloeit: Juli—Augustus. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. Ord. I. Syngenesia Polygamia aequalis.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XI. N°. 832.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Capitulis geminis pluribusve congestis sessilibus pedunculatisque, foliis floralibus lato-ovatis basi cordata amplexicaulibus, pappo acheniis quadruplo brevioribus.

Hoofdjes bij paren of meerdere bijeen, zittend of gesteeld, bloeibladen breed eivormig, met hartvormigen stengelomvattenden voet, vruchtpluis vier maal korter dan de vruchtjes.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloempje, nat. gr.; *b.* hetzelfde, vergr.; *c.* schutblaadje; *d.* plant in haar geheel op $\frac{1}{7}$ der ware grootte; *e.* jonge vrucht.

GROEIPLAATS: Stamt uit Indië, doch wordt nu allerwege als groente verbouwd.

NEDERLAND: Een enkele maal verwilderd; zoo werd de afgebeelde plant gevonden langs een weg te Haarlem door den Heer BUISMA in Juli 1899, terwijl Dr. M. GRESHOFF aldaar zoo welwillend was een exemplaar ter teekening toe te zenden.

CICHORIUM ENDIVIA L.

Endive.

Fleurit: Juillet—Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. Ord. I. Syngenesia Polygamia aequalis.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Composées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 832. Vol. XI.

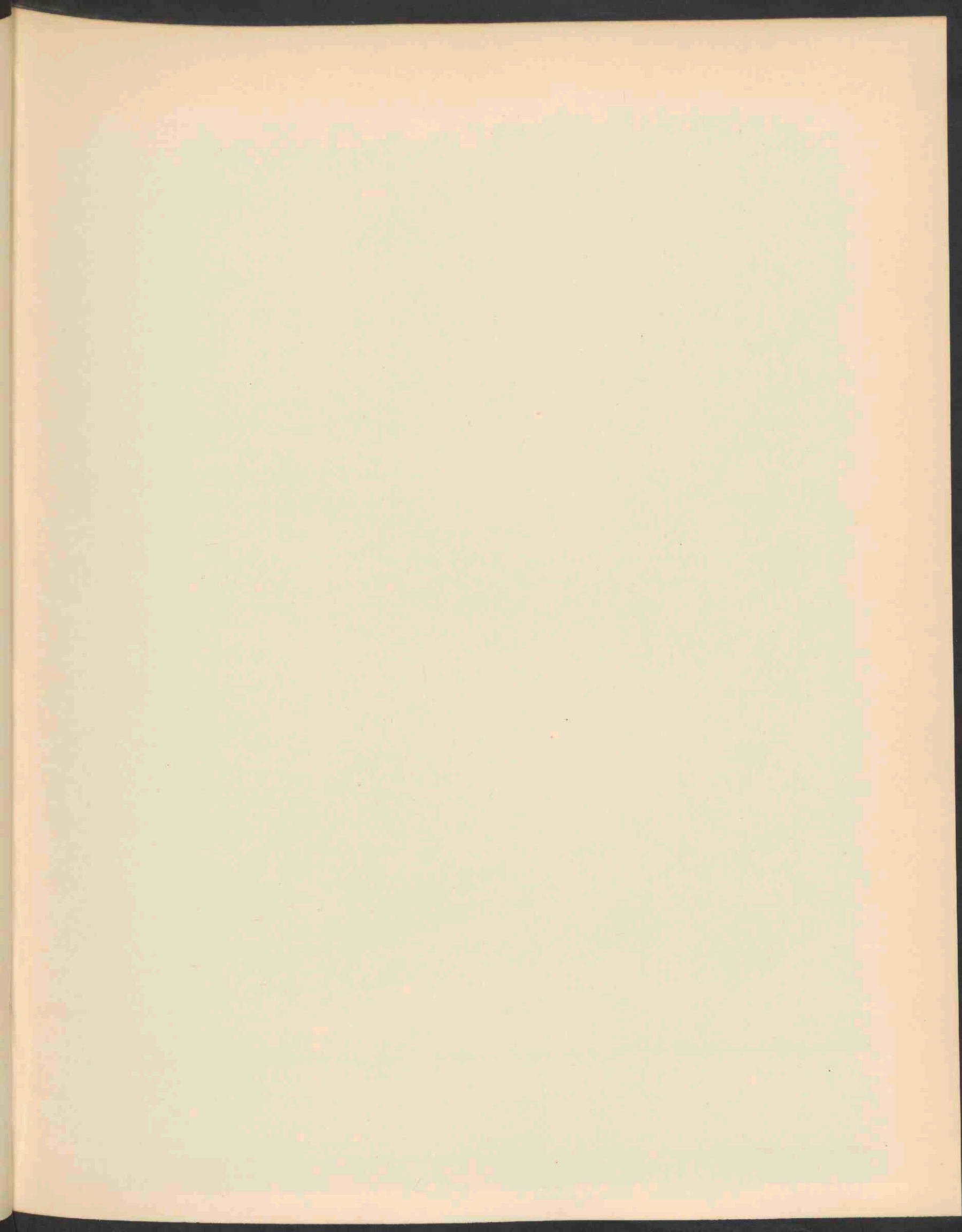
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Calathides géminées ou en plus grande quantité, les unes pédonculées, les autres sessiles; feuilles florales largement ovales, cordées embrassantes à la base; achènes surmontés d'une couronne d'écailles 4-fois plus courte que l'achène.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur de l'extérieur, gr. nat.; *b.* la même grossie; *c.* foliole du péricline; *d.* plante entière à $\frac{1}{7}$ de sa longueur; *e.* fruit jeune.

HABITAT: Plante de l'Inde, mais cultivée dans tous les jardins potagers.

PAYS-BAS: Quelquefois subsponnée; la plante dessinée a été trouvée le long d'un chemin à Harlem par M. BUISMA en Juillet 1899 et nous a été offerte par l'intermédiaire bienveillant de M. le Dr. M. GRESHOFF à Harlem.

LAGURUS OVATUS. L. 1722.

LAGURUS OVATUS L.

Bloeit: Juni—Juli. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. Ord. II. Triandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Graminea.

GESLACHTSKENMERKEN: Spiculae a latere compressae uniflorae, hermaphroditae cum rudimento pedicelliformi secundi floris. Glumae binae plumosae sub-aequales subulato-attenuatae flosculo longiores. Glumella concava longe bifido-aristata dorso infra apicem arista longiore geniculata instructa palea angustior bicarinata. Squamulae binae subcarnosae. Stigmata bina sessilia terminalia pilosa lateraliter emergentia. Caryopsis oblonga glumellis inclusa sed libera. Herba annua panicula densa spiciformi ovata pilosissima.

Pakjes zijdelings samengedrukt, eenbloemig, tweeslachtig met den steelvormigen aanleg van een tweede bloem. Kelkkafjes twee, vedervormig behaard, bijna even lang. Onderst kroonkafje hol, met lange tweespletige naald en beneden den top op den rug met een nog langere knievormig gebogen naald voorzien; bovenst kroonkafje smaller, tweekielig. Twee bijna vleezige zwellichaampjes. Stempels 2, zittend, eindstandig behaard en zijdelings buiten de bloem uitstekend. Vrucht langwerpig, door de kroonkafjes omsloten, doch niet vergroeid.

Eenjarige kruiden met dichte aarvormige, sterk behaarde, eironde pluim.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Annuus, culmis foliosis erectis vel ascendentibus, foliis villosis late linearibus, vaginis mollibus, superioribus subinflatis, ligula brevi obtusa pubescente; spica obtusa ovato-oblonga, vel subglobosa, glumis angustissime linearibus longe ciliatis, glumellae arista dorsali e spica longe exserta.

Eenjarig. Halmen bebladerd, opgericht of opstijgend; bladen behaard, breed, lijnvormig met zachtharige scheeden, waarvan de bovenste een weinig opgeblazen zijn; tongetje kort, stomp, zachtharig; aar stomp, eivormig, langwerpig of bijna bolrond; kelkkafjes zeer smal, lijnvormig, langgewimperd; onderst kroonkafje met een rugnaald, die ver buiten de aar uitsteekt.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* geopende bloem; *b.* jonge bloem; *c.* bloem met bovenst kelkkafje en den steelvormigen aanleg der tweede bloem.

In alle figuren beteekent: *A.* naald onderst kroonkafje; *B.* naalden top onderst kroonkafje; *C.* onderst kelkkafje; *D.* bovenst kelkkafje; *E.* onderst kroonkafje; *F.* bovenst kroonkafje; *G.* steriele bloem.

GROEIPLAATS: In de landen der Middellandsche zee van Europa en Noord-Afrika, op de Canarische eilanden en op Madera; in de wijnbergen van Midden-Europa, komt ook voor in Engeland en in Zuid-België.

NEDERLAND: Werd door BOERHAAVE, misschien ten onrechte, als inlandsch vermeld. De afgebeelde plant werd mij in 1897 toegezonden door wijlen den Heer F. W. VAN EEDEN, als gevonden in de omstreken van Haarlem.

LAGURUS OVATUS L.

Fleurit: Juin—Juillet. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. Ord. II. Triandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Graminées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Epilets comprimés par le côté, renfermant une fleur hermaphrodite avec le rudiment d'une deuxième fleur. Glumes 2, plumeuses presque de même longueur, plus longues que la fleur, terminées par une longue arête plumeuse; glumelle inférieure concave terminée par deux dents aristées et munie près du sommet d'une arête dorsale très-longue, genouillée. Glumelle supérieure plus étroite, bicarénée. Glumellules 2, presque charnues. Stigmates 2, sessiles, placés au sommet de l'ovaire, plumeux, s'étalant à la base de la fleur. Caryops fusiforme, libre, enfermé par les glumelles.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante annuelle; chaumes dressés ou ascendants; feuilles larges-linéaires, mollement velues ainsi que leurs gaines dont la supérieure est un peu enflée; ligule courte, obtuse, pubescente. Epi obtus, ovoïde ou subglobuleux. Glumes très-étroites linéaires longuement ciliées; glumelle inférieure portant une arête dorsale dépassant longuement l'épi.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur ouverte; *b.* fleur jeune; *c.* fleur hermaphrodite avec glume supérieure et le rudiment d'une deuxième fleur. Dans toutes les figures *A.* signifie: l'arête dorsale de la glumelle inférieure; *B.* dents aristées de la même glumelle; *C.* glume inférieure; *D.* glume supérieure; *E.* glumelle inférieure; *F.* glumelle supérieure; *G.* fleur stérile.

HABITAT: Aux pays de la Méditerranée, en Europe méridionale et l'Afrique boréale, aux îles canariennes et en Madère; dans les vignes de l'Allemagne centrale, se trouve aussi en Angleterre et en Belgique.

PAYS-BAS: Signalée, peut-être à tort, comme plante indigène par BOERHAAVE. La plante dessinée m'a été envoyée par feu M. F. W. VAN EEDEN, qui l'avait trouvée aux environs de Harlem.

BRASSICA ELONGATA EHRH. β ARMORACIOIDES CZERN, 1723.

BRASSICA ELONGATA Ehrh.

VAR. ARMORACIOIDES CZERN.

Bloeit: Mei—Juli. ☉ of ♃.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. Ord. II. Tetradynamia. Siliquosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. IV. N°. 250.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis inferioribus hirtis, in petiolum attenuatis pinnatifidis, superioribus glabris integris oblongo-linearibus, siliquis in pedicello eis subaequilongo patenti erectis brevibus torulosis stylo earum latit. aequilongo vel sublongiori.

Onderste bladen behaard, in den bladsteel versmald, vinvormig ingesneden, de bovenste glad gaafrandig, langwerpig lijnvormig; hauwen kort, schuins uitstaand op hunne bijna even lange steeltjes, om de zaden verdikt met een stijl, die even lang of iets langer is dan de dikte van de hauw bedraagt. De varieteit onderscheidt zich door bijna niet ingesneden bladen.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem; *b.* bloemblad; *c.* meeldraad; *d.* vruchtbeginsel.

GROEIPLAATS: In Hongarije en Zuid Rusland.

NEDERLAND: De plant werd het eerst gevonden door wijlen den Heer H. J. Kok ANKERSMIT in 1877, aan de Welle; later n.l. in 1879 en 1893 aan het Pothoofd bij Deventer, van welke laatste groeiplaats hij ons een exemplaar ter afbeelding heeft toegezonden.

BRASSICA ELONGATA Ehrh.

VAR. ARMORACIOIDES CZERN.

Fleurit: Mai-Juillet. ☉ ou ☿.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. Ord. II. Tetradynamia. Siliquosa.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Crucifères.

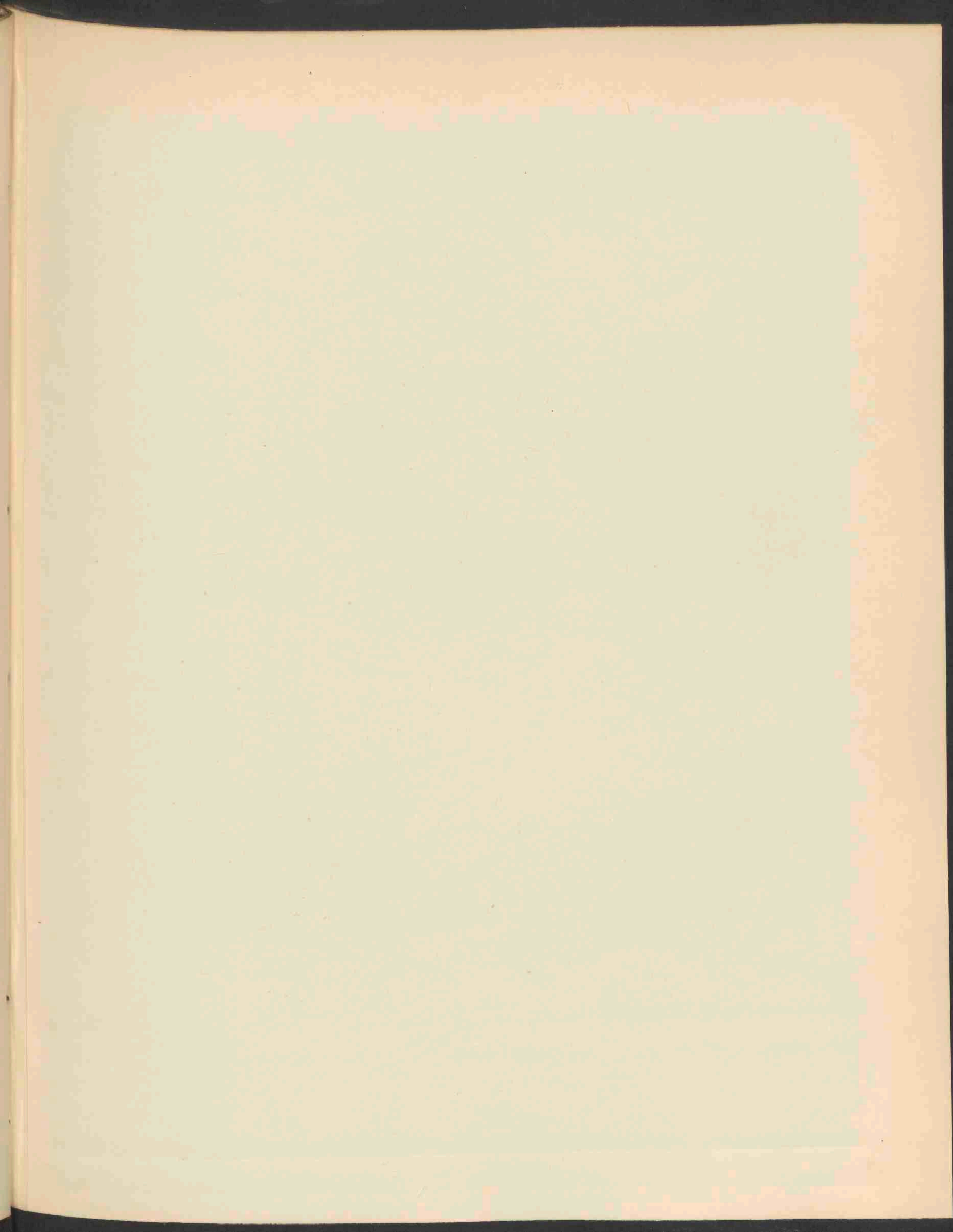
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 250. Vol. IV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles inférieures poilues, atténuées en pétiole, pennatiséquées, les supérieures glabres, entières, oblongues-linéaires; siliques courtes, étalées-dressées sur leurs pédoncules environ de même longueur, toruleuses; style aussi long ou un peu plus long que la largeur de la silique. La variété armoracioides se distingue par ses feuilles fort peu incisées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur; *b.* pétale; *c.* étamine; *d.* ovaire.

HABITAT: L'Hongrie et la Russie méridionale.

PAYS-BAS: La plante a été trouvée pour la première fois par feu M. H. J. KOK ANKERSMIT près de Welle en 1877; plus tard, en 1879 et en 1893, au Pothoofd près de Deventer, de quel endroit il nous a envoyé un exemplaire pour notre dessin.

SISYMBRIUM LOESELII L. 1724.

SISYMBRIUM LOESELII L.

Bloeit: Mei—Herfst. ○ en ○○.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XV. Ord. II. Tetradynamia. Siliquosa.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. II. N°. 116.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pilis patulis vel reversis hirtum rarius glabratum; foliis sublyratoruncinatis, laciniis dentatis basi non auriculatis, floribus maiusculis, calyce patenti, siliquis in pedicello gracili erecto-patulo eis triplo brevioribus erectiusculis subarcuatis tenuibus glabris, junioribus racemo brevioribus; stylo brevissimo, stigmatibus bilobis.

Sterk behaard met uitstaande of teruggebogen haren, zeldzamer kaal; bladen bijna liervormig, schaafsgewijze ingesneden met getande, aan den voet niet geoorde slippen; bloemen tamelijk groot met uitstaande kelkbladen; hauwen op slanke schuin opstaande en driemaal kortere stelen, opgericht, iets gebogen, dun en glad; de jongste niet boven den tros uitstekend; stijl zeer kort met 2-lobbigen stempel.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* bloem van boven; *b.* dezelfde van ter zijde.

GROEIPLAATS: Op bouwlanden en langs wegen in Zweden, Zuid Duitschland, Rusland en West Himalaya.

NEDERLAND: Bij ons voor het eerst als aangevoerde plant waargenomen op het Pothoofd bij Deventer in 1877 door den Heer L. J. VAN DER VEEN; later op soortgelijke terreinen ook elders.

De afgebeelde planten zijn deels ontleend aan een exemplaar door den Heer H. J. Kok ANKERSMIT in 1897 te Apeldoorn verzameld; het wortel-exemplaar werd door mij in hetzelfde jaar langs den Rijn beneden Arnhem gevonden.

SISYMBRIUM LOESELII L.

Fleurit: Mai—Automne. ☉ et ☽.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. Ord. II. Tetradynamia. Siliquosa.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Crucifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 116, Vol. II.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante très poilue aux poils étalés ou recourbés, rarement glabre; feuilles presque lyrées, roncénées-pennatipartites à lobes dentés à la base non auriculés; fleurs assez grandes, à sépales étalés; pédoncules étalés-dressés et trois fois plus courts que les siliques; celles-ci dressées, un peu courbées, grêles et glabres, ne dépassant jamais les fleurs supérieures. Style très-court à stigmate bilobé.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* fleur par dessus; *b.* la même en profil.

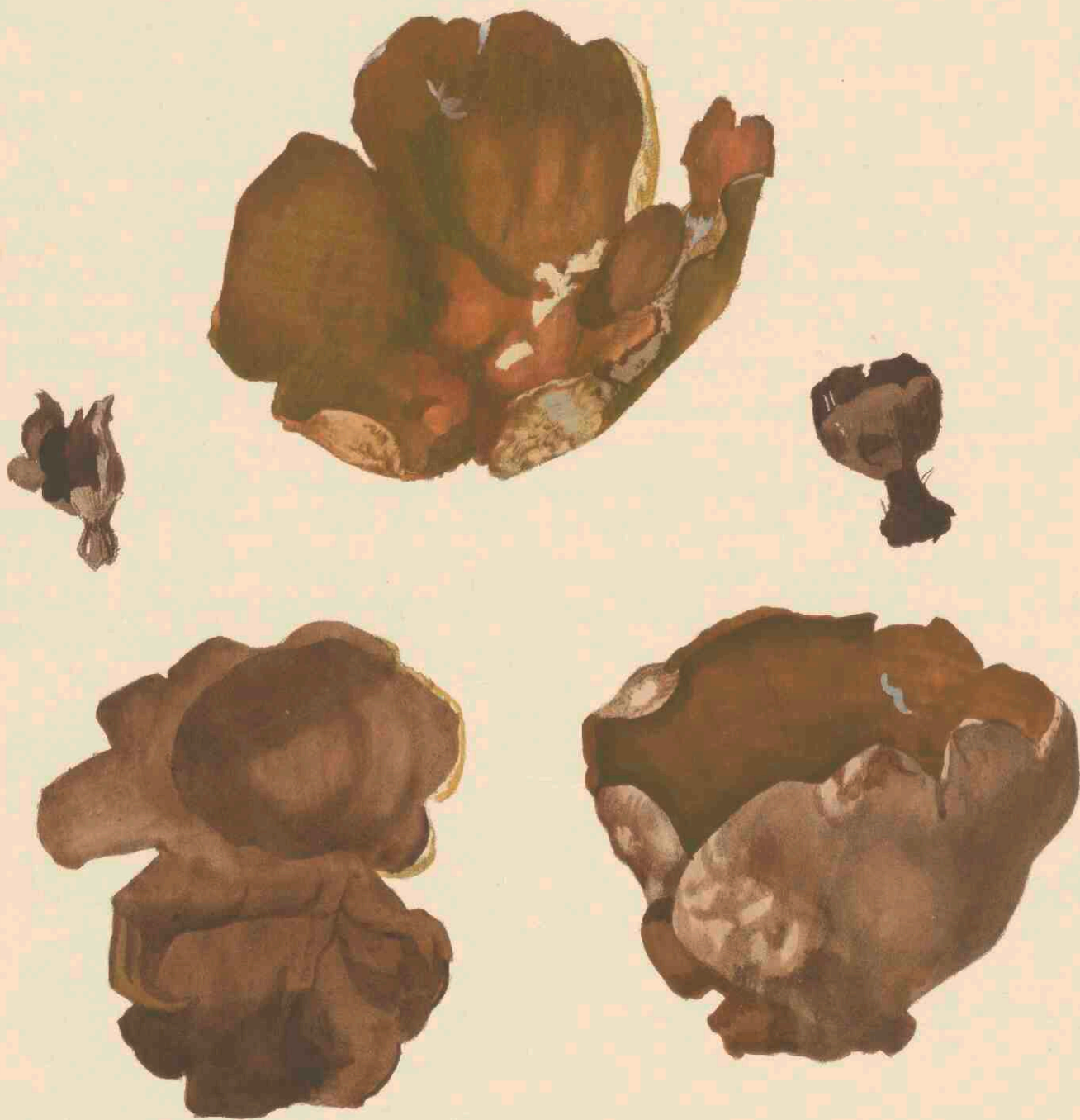
HABITAT: Moissons et bords des chemins, en Suède, l'Allemagne méridionale, la Russie et l'Himalaya.

PAYS-BAS: Chez nous la plante a été signalée pour la première fois près de Deventer en 1877 par M. L. J. VAN DER VEEN; plus tard dans des terrains semblables.

Les dessins sont tirés en partie d'un exemplaire trouvé par M. H. J. KOK ANKERSMIT en 1897 près d'Apeldoorn, en partie d'une plante trouvée par moi au même temps le long du Rhin près d'Arnhem.

PEZIZA REPANDA WAHLENB, 1725.

PEZIZA REPANDA Wahlenb.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Ascomycetes. Tr. Discomycetes. Fam. Pezizae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XIV, N°. 1090.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Magna, inciso-repanda, intus subrugosa fusca, extus farinosa albida, basi radicato-producta; ascis cylindraceis; sporidiis ellepsoideis, hyalinis 2-guttulatis, levibus, 18—20: 10; paraphysibus filiformibus parvis.

Ascoma demum totum explanato-reflexum, centro umbilicatum, 4—10 c.M. lat.

Groot, bochtig-ingesneden, van binnen donkerbruin, een weinig ruw, van buiten meelachtig witbestoven; aan den voet in een steel versmald; asci cilindervormig; sporen elliptisch, doorschijnend met 2 droppels, glad, 18—20: 10 μ ; paraphysen draadvormig verspreid. Beker ten laatste geheel uitgespreid-teruggeslagen, in het midden met verhevenheid, 4—10 c.M. breed.

GROEIPLAATS: Op boomstronken, balken en op den grond; in Zweden, Denemarken, Italië, Zwitserland, Duitschland, Cuba, Australië en Noord-Amerika.

Wahl. Ups. p. 466; *Discina repanda*, *Fr. S. M.* II, p. 51; *Cooke, Mycogr.* f. 240; *Phill., Disc.* p. 66; *Sacc. Syll.* VIII, N°. 373; *Masse, Br. F.* IV, p. 428.

NEDERLAND: In het Haagsche bosch door mij gevonden in Mei 1898.

PEZIZA REPANDA Wahlenb.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Ascomycètes. T. Discomycètes. Fam. Pezizées.

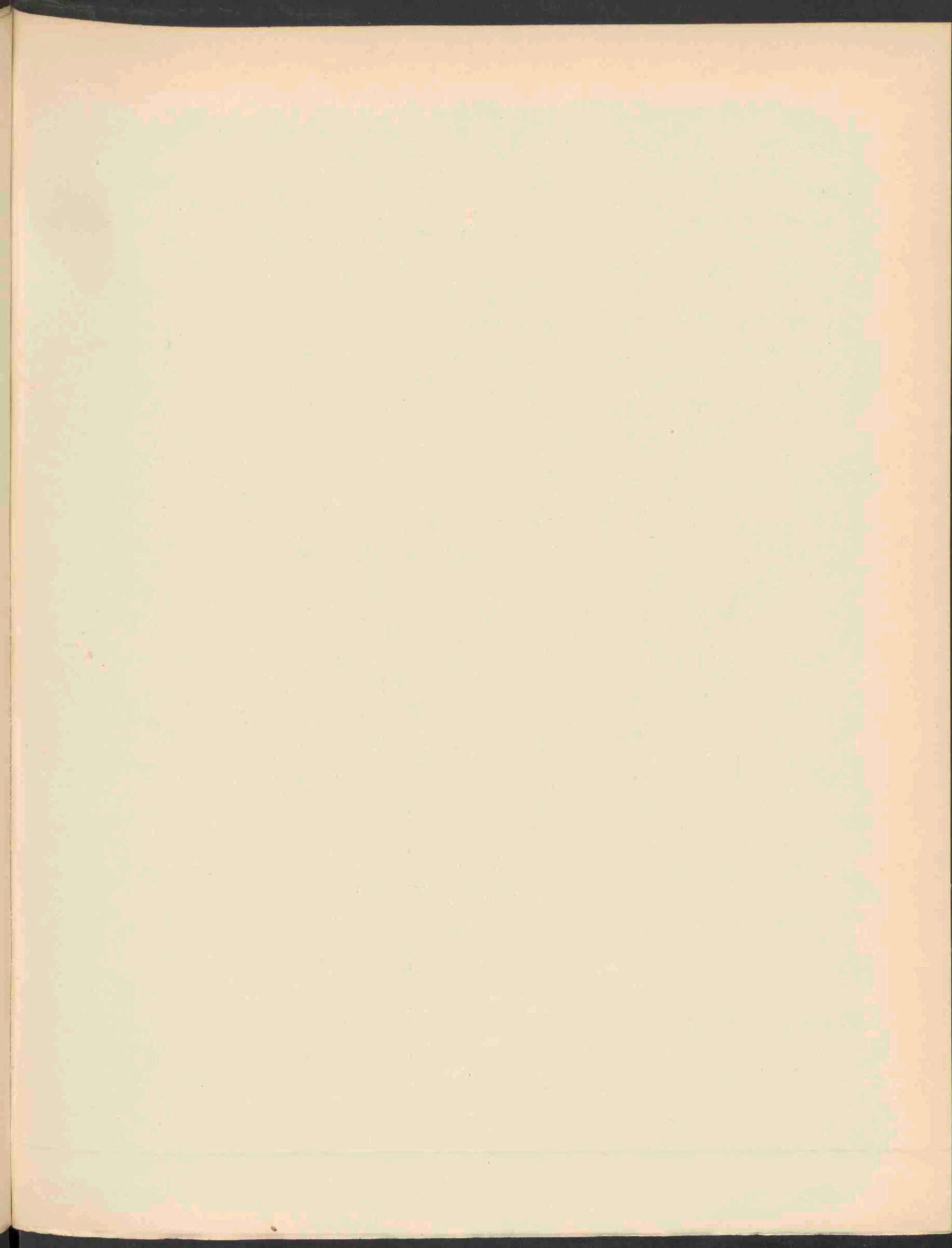
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1090. Vol. XIV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ascome grand, flexueux-incisé, à l'intérieur brun-foncé, subrugueux, d'un blanc farinacé, à la base prolongé en racine; asques cylindriques; spores ellipsoïdes, hyalines, biguttulées, lisses, 18—20: 10 μ ; paraphyses filiformes en petit nombre. Ascome à la fin tout-à-fait explané-repandu, au centre ombiliqué, 4—10 c.M. de latit.

HABITAT: Sur les troncs d'arbres, des poutres et sur la terre en Suède, Danemarck, l'Italie, la Suisse, l'Allemagne, la Belgique, en Cuba, Australie et dans l'Amérique du Nord.

Wahl. Ups. p. 466; *Discina repanda*, *Fr. S. M.* II, p. 51; *Cooke, Mycogr.* f. 240; *Phill., Disc.*, p. 66; *Sacc., Syll.* VIII, N°. 373; *Massée, Br. T.* IV, p. 428.

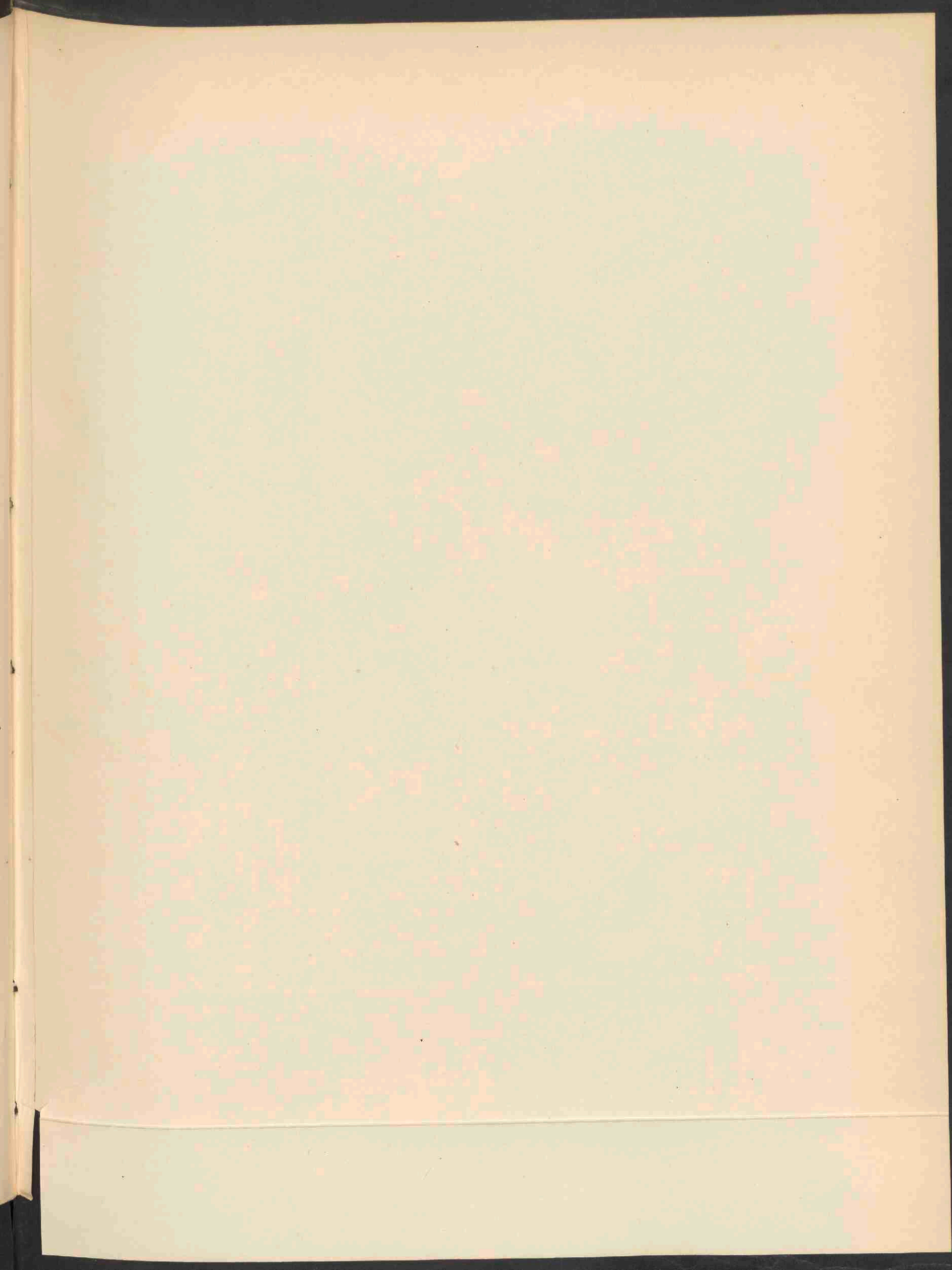
PAYS-BAS: Trouvé par moi au bois de la Haye en Mai 1898.

JUGLANS REGIA L. 1726.

JUGLANS REGIA L. 1727.

JUGLANS REGIA L.

Notenboom. Walnoot. Okkernoot.

Hoogduitsch: Walnuss.

Engelsch: Walnut.

Bloeit: Mei. 21.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI. Ord. V. Monoecia. Pentandria-Polyandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Juglandaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Flores monoici, masculini amentacei. Perigonium 2—6-partitum. Stamina plurima in medio perigonii inserta; filamenta brevissima; antherae 2-oculares, longitudinaliter dehiscentes. Flores femini solitarii, bini ternive in apice ramulorum, involuero destituti. Calyx superus, 4 dentatus deciduus. Petala 4, herbacea. Ovarium 1 locale, 1 ovulatum, ovulo erecto. Stigmata 2, lanceolata, elongata vel 1, peltatum, 4-lobum. Drupa carnosa, putamine 2—4 valvi. Semen exalbuminosum. Embryo cotyledonibus carnosus, bifidis, gyroso-plicatis. Radicula supera, ab hilo remota. Arborea foliis exstipulatis, non punctatis.

Bloemen eenhuizig; mannelijke in katjes. Bloemdek 2—6-deelig. Meeldraden vele op het midden van het bloemdek ingeplant; helmraden zeer kort, helmknoppen 2-hokkig, overlans open-springend. Vrouwelijke bloemen alleenstaand of bij paren of drieën aan den top der takken, zonder omwindsel. Kelk bovenstandig, 4-tandig, afvallend. Bloembladen 4, kruidachtig. Vruchtbeginsel 1-hokkig, 1-eiig, met rechtopstaand eitje. Stempels 2, lancetvormig, lang. Noot vleezig, schaal met 2—4 kleppen. Zaad zonder kiemwit. Kiem met vleezige zaadlobben, deze tweedeelig en met bochtige windingen. Worteltje bovenstandig, van de hilus afgewend. Boomen met bladen zonder steunblaadjes, de bladen ongestippeld.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliolis subnoventis ovalibus glabris subserratis subaequalibus, fructibus globosis.

Blaadjes meestal 4 jukkig, ovaal, glad, een weinig gezaagd en bijna even groot. Vruchten bolvormig.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: Pl. 1726. Bloemdragende tak. *a.* Mannelijke bloem, voorzijde. *b.* Dezelfde van achter gezien. *c.* Vrouwelijke bloem (vergroot). Pl. 1727. Vruchtdragende tak. *a.* Noot in den bolster. *b.* Noot. *c.* Noot door midden gedeeld. *d.* Kern der noot.

GROEIPAALTS: Komt in het Oosten voor, misschien zelfs wild in Noord-Griekenland; elders vaak aangeplant als sierboom en ter wille van de zaden.

NEDERLAND. Ofschoon ook hier steeds aangeplant, behoort de plant tot de typische boom-vertegenwoordigers, die uitmuntend ons klimaat verdragen. Hoewel dus geen indigene plant zijnde, wordt zij evenals in de meeste Europeesche Flora's tot onze Flora gerekend, waarom een afbeelding in dit werk mag geacht worden op hare plaats te zijn.

JUGLANS REGIA L.

Noyer.

Fleurit: Mai. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXI. Ord. V. Monoïcia. Pentandria-Polyandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Juglandées.

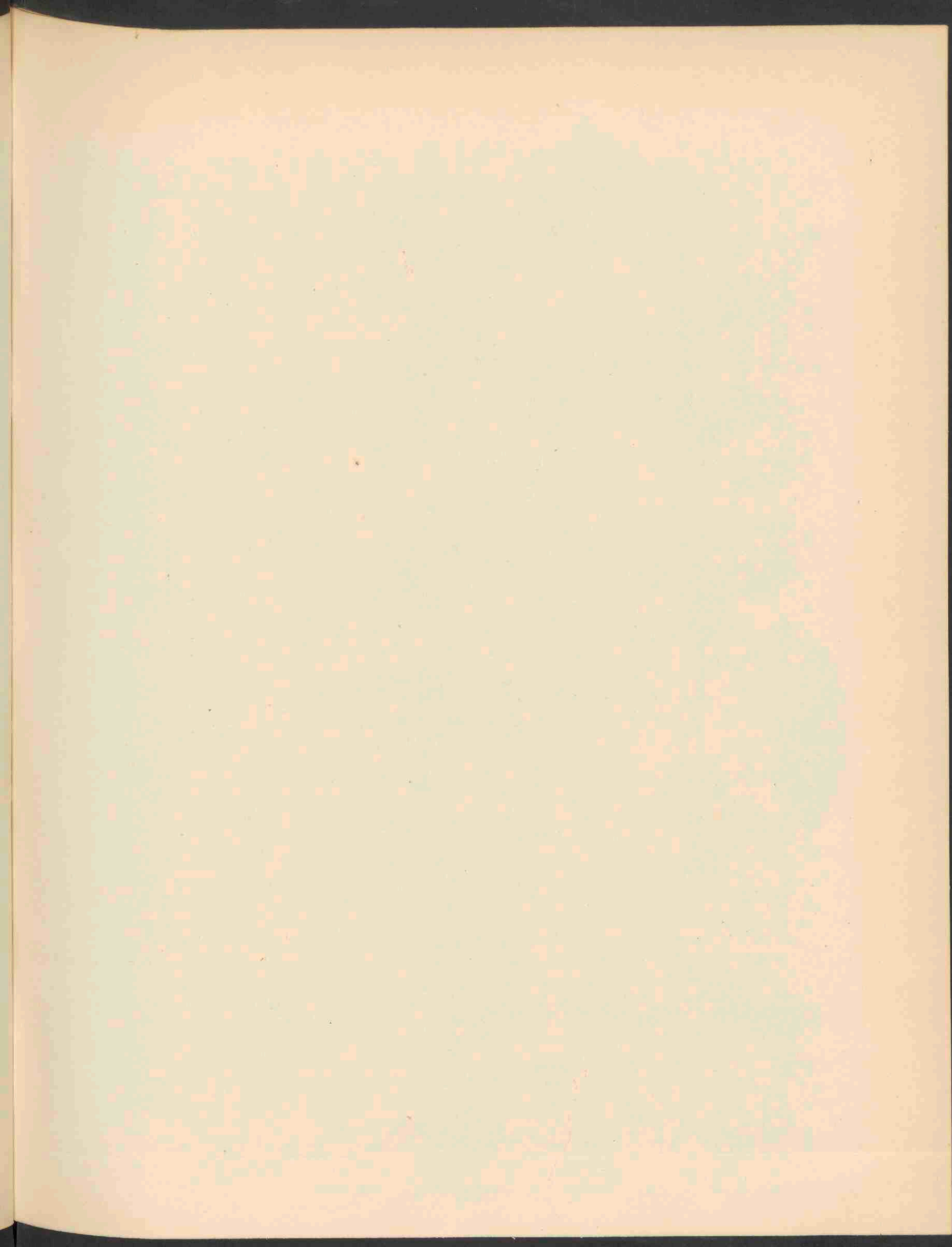
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Fleurs monoïques; les mâles disposées en chatons. Involucre à 2—6 lobes. Etamines plus ou moins nombreuses, insérées sur le réceptacle; filets très-courts, anthères biloculaires, s'ouvrant en long. Fleurs femelles agrégées et entourées de bractées ou solitaires dans les involucre qui sont eux-mêmes solitaires ou plusieurs réunis. Calice à limbe 4-denté, caduc; péricone à limbe 3—4-fide, herbacé. Ovaire uniloculaire, uniovulé. Ovule dressé. Stigmates 2, lancéolés, longs. Noix charnue, à 2—4 valves ligneuses. Graine sans albumen. Embryon avec des cotylédons charnus, bilobés, sinués-mamelonnés. Radicule opposée au hile. Arbres à feuilles exstipulées et non ponctuées.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles à 7—9 folioles ovales, presque égales, sinuées au bord. Fruits globuleux.

EXPLICATION DES PLANCHES: Pl. 1726. Tige avec fleurs. *a.* Fleurs mâles. *b.* Les mêmes vues par dessous. *c.* Fleur femelle. Pl. 1727. Tige fructifère. *a.* Noix dans l'enveloppe. *b.* Noix. *c.* Noix divisée en deux. *d.* Graine.

HABITAT: Originnaire de l'Orient, peut-être à l'état sauvage au Nord de la Grèce; cultivé comme arbre ornementaire et pour ses fruits.

PAYS-BAS: Quoique aussi dans notre pays l'arbre est cultivé le long des chemins, il est un des représentants les plus typiques de nos arbres, qui supporte très bien notre climat. Ainsi n'appartenant pas à nos plantes indigènes, il est compté dans presque toutes les Flores Européennes comme dans la notre parmi les arbres spontanés, de manière qu'une figure de cette plante ne doit pas manquer dans cet ouvrage.

CHLORA PERFOLIATA L. 1728.

CHLORA PERFOLIATA L.

Bitterplant.

Hoogduitsch: Bitterling.

Engelsch: Yellow wort.

Bloeit: Juni—Aug. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. VIII. Ord. I. Octandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Gentianaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calyx 8 partitus Corolla hypocrateriformis, limbo octopartito. Stamina 8, fauci inserta. Stigmata 2, leviter emarginata. Capsula unilocularis; placentae marginibus valvularum introflexis adnatae. Flores lutei.

Kelk 8-deelig. Kroon komvormig, met 8-deeligen zoom. Meeldraden 8, op de keel ingeplant. Stempels 2, een weinig uitgerand. Zaaddoos 1-hokkig; zaadlijsten aangegroeid op de naar binnen gebogen randen der kleppen. Bloemen geel.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Foliis caulinis triangulari-ovatis tota sua latitudine connatis, calyce ad basin octofido, laciniis subulatis uninerviis corolla brevioribus, corollae laciniis oblongis obtusis.

Stengelbladen driehoekig-eivormig, over hun geheele breedte saamgegroeid, kelk tot den voet 8-spletig, met eennervige elsvormige slippen, die korter zijn dan de bloemkroon; kroonslippen langwerpig, stomp.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem. *b.* Dezelfde op overlangsche doorsnede. *c.* Stempels. *d.* Bladpaar.

GROEIPLAATS: Op vochtige plaatsen, meestal op kalkgrond, in West-, Centraal- en Zuid-Europa tot aan den Kaukasus. Ook plaatselijk in Engeland en Ierland.

NEDERLAND: De plant werd reeds door DE GORTER aangeduid als groeiende veel bij de stad Brielle en op Staalduin bij den Haag. Op gezag van EHRLHART (Beitr. VI, p. 47) werd deze opgave van DE GORTER gewijzigd en meende men dat hij *Saponaria Vaccaria* zoude bedoeld hebben, waarom deze plant dan ook in de Flora van VAN HALL en in den Prodrromus Florae Batavae als inlandsch werd opgenomen. Eerst in 1854 werd de opmerkzaamheid weder op *Chlora* gevestigd, toen de Heer G. VAN HENNEKELER haar terugvond op het Groene Strand te Rockanje. Het bleek toen echter de *Ch. serotina* te zijn, door sommigen als een varieteit tot deze soort gerekend. Bij de nieuwe bewerking van den Prodrromus bleek mij van *Ch. serotina* reeds een exemplaar in het herbarium der Nederlandsche Botanische Vereeniging zich te bevinden, in 1761 door VAN ROYEN bij Staalduin verzameld, terwijl uit het herbarium van HALL zich een plant uit 's-Gravenhage van 1842 bevindt. De opgave van DE GORTER heeft stellig betrekking op de exemplaren door VAN ROYEN verzameld of verkregen. Bij Staalduin werd de plant echter niet weder gevonden, wel talrijk bij Rockanje. In 1871 toch zond de Heer HUYSMAN, Apotheker te Brielle een aantal planten in, naar welke de tegenwoordige afbeelding vervaardigd werd. Daar men het toen er algemeen voor hield dat slechts *Ch. serotina* bij Brielle voorkwam en deze afbeelding veel meer gelijkenis vertoonde met *Ch. perfoliata*, werd met de publicatie dezer plaat gewacht. Nu het in de laatste jaren zeker is geworden dat *Ch. perfoliata* ook bij Rockanje en omstreken voorkomt, heb ik niet geschroomd deze afbeelding in het licht te geven, waarna dan de meer algemeene varieteit *serotina* in een komende jaargang kan opgenomen worden.

CHLORA PERFOLIATA L.

Chlorette perfoliée.

Fleurit: Juin—Août. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. VIII. Ord. I. Octandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Gentianées.

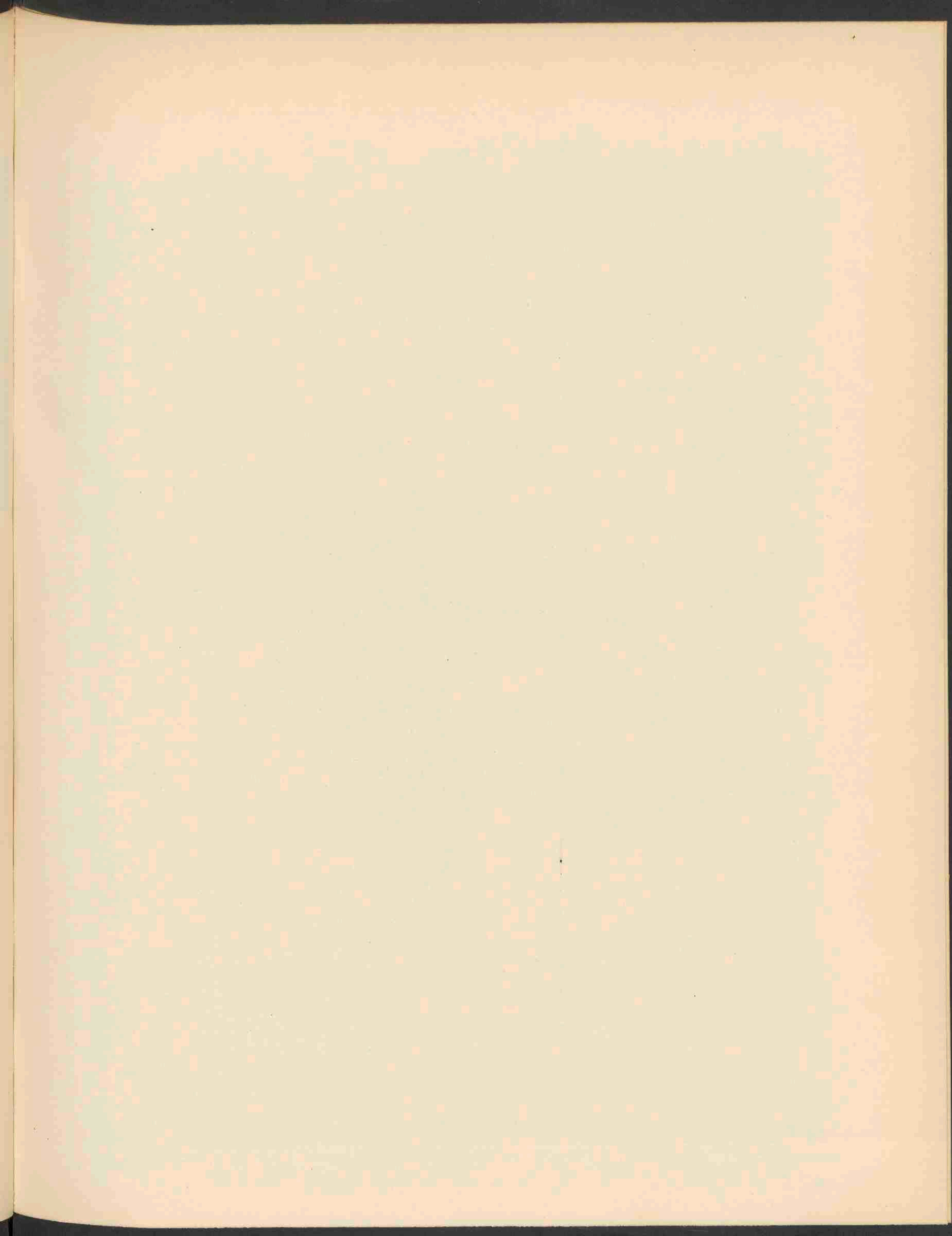
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Calice divisé en 8 divisions. Corolle en coupe à limbe 8-fide. Etamines 8, insérées sur la gorge de la corolle. Stigmates 2, un peu échancrés. Capsule uniloculaire; placentas insérés sur les bords rentrants des valves.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles caulinaires ovales-triangulaires, soudées à la base dans toute leur largeur. Calice à 8 divisions linéaires, subulées, subuninerviées, plus courtes que la corolle; celle-ci à divisions oblongues, obtuses.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur. *b.* La même en division centrale. *c.* Stigmates. *d.* Pair de feuilles opposées.

HABITAT: Lieux humides, surtout aux terrains calcaires, en Europe occidentale, centrale et méridionale jusque dans le Caucase; aussi localement en Angleterre et dans l'Irlande.

PAYS-BAS: La plante a été déjà signalée par DE GORTER, croissant abondamment près de la ville de Brielle et à Staalduin près de la Haye (c. a. d. la maison de campagne Staalduin est située le long de la Meuse au voisinage du village 's-Gravezande). A l'autorité de EHRHART (Beitr. VI, p. 47) on a modifié cette notice en croyant que DE GORTER aurait trouvé la *Saponaria Vaccaria*, de manière que cette plante a été mentionnée comme indigène dans la Flora Septentrionale de VAN HALL et dans le Prodrômus Florae Batavae. Ce n'était pas avant 1854 que fut dirigée de nouveau l'attention sur cette plante, lorsque M. G. VAN HENNEKELER l'a retrouvée dans le „groene strand” près de Rockanje. Alors la plante se manifestait comme *Chlora serotina*, par quelques botanistes considérée comme une variété de *Ch. perfoliata*. En préparant la nouvelle édition du Prodrômus je pouvais constater que dans l'herbier de la Société botanique Néerlandaise se trouvait déjà un exemplaire de *Ch. serotina*, recueilli en 1761 par VAN ROYEN près de Staalduin, tandis que dans l'herbier de feu M. VAN HALL se trouvait une plante recueillie en 1842 près de la Haye. La notice de DE GORTER se rapporte certainement sur les exemplaires trouvés ou reçus par VAN ROYEN. La plante n'a pas été retrouvée près de Staalduin; elle est au contraire très abondante près de Rockanje. En 1871 M. HUYSMAN, pharmacien à Brielle a fait parvenir un grand nombre de plantes, qui ont servi pour notre dessin. Parce qu'on était en ce temps généralement d'opinion que près de Brielle se trouvait seulement la *Chlorette serotina* et notre figure montrait une plus grande ressemblance avec la *Ch. perfoliata*, on a différé la publication de cette planche. Or la présence de *Ch. perfoliata* près de Rockanje et dans les environs constatée manifestement dans les années dernières, je n'ai pas hésité à publier notre dessin et j'ai l'intention de présenter la variété *serotina* bien plus répandue, dans une livraison prochaine.

SPIRAEA SALICIFOLIA. L. 1729.

SPIRAEA SALICIFOLIA L.

Theeboompje.

Hoogduitsch: Weidenblättriger Spierstrauch.

Engelsch: Willow Spiraea.

Bloeitijd: Juli—Aug. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XII. Ord. II. Icosandria. Di-Pentagynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Rosaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XIII. N°. 988.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliis oblongo-lanceolatis inaequaliter subduplicato-serratis glabris, panicula terminali pyramidali. Flores rosei.

Bladen langwerpig-lancetvormig, ongelijk bijna dubbel gezaagd, glad, pluim eidelings pyramide-vormig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloempje. *b.* Kelk. *c.* Vruchtbeginsels (vergroot).

GROEIPLAATS: Sierstruik uit Zuid-Oost Europa, veelvuldig aangeplant en nu en dan half of geheel verwilderd. Soms groote afstanden bedekkend.

NEDERLAND: Ook hier bekende tuinplant, die hier en daar uit tuinen verwilderd is en misschien op andere wijze aangevoerd. De afgebeelde plant werd door den Heer J. R. KATZ in Aug. 1898 in de omstreken van Deventer aangetroffen en ons welwillend ter afbeelding toegezonden.

SPIRAEA SALICIFOLIA L.

Spirée à feuilles de Saule.

Fleurit: Juillet - Août. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XII. Ord. II. Icosandria. Di-Pentagynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. O. Rosacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 988. Vol. XIII.

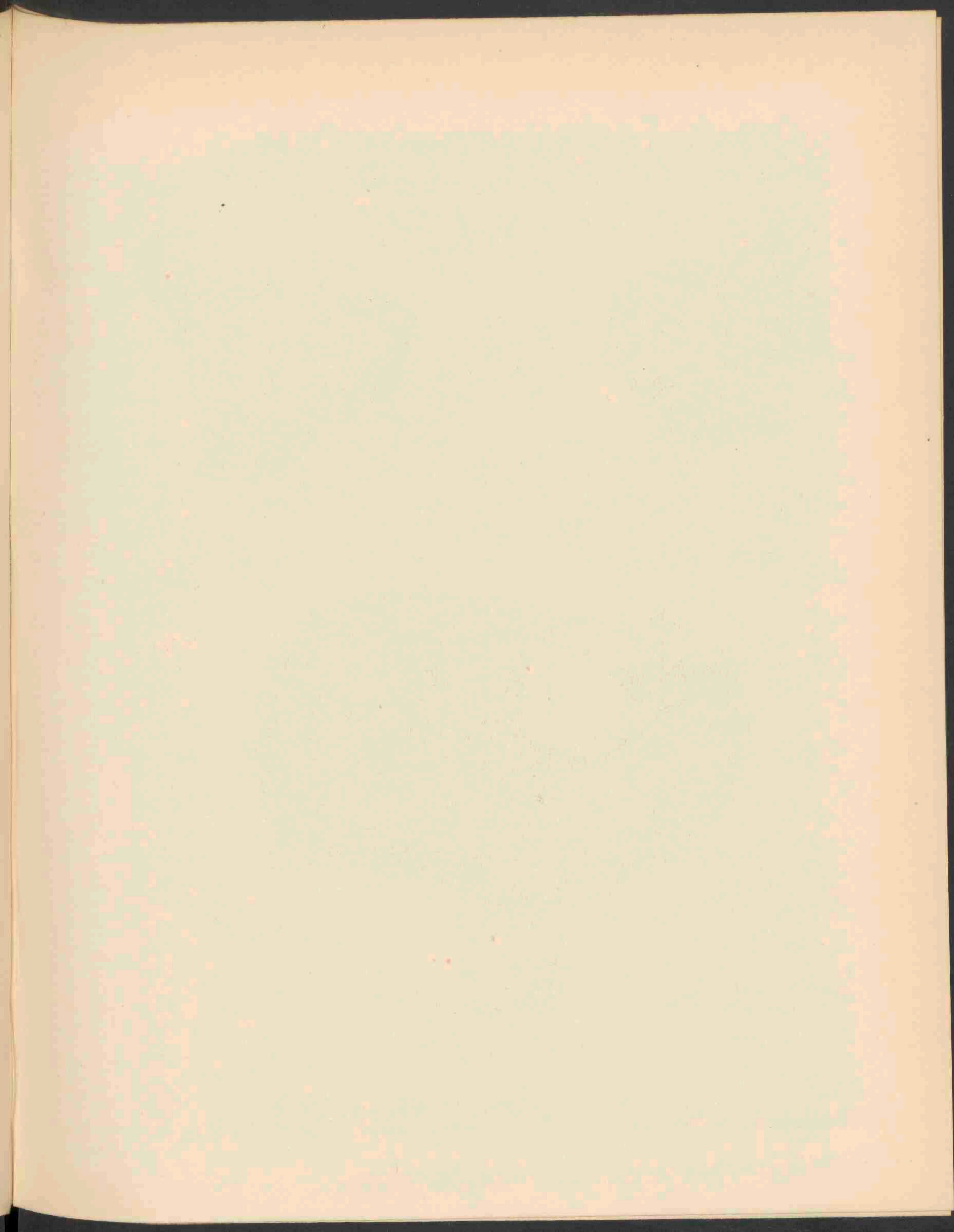
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles oblongues-lancéolées, irrégulièrement et presque doublement dentées, glabres, fleurs en panicule terminale pyramidale.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur. *b.* Calice. *c.* Carpelles, toutes les figures grossies.

HABITAT: Arbrisseau ornementaire du Sud-Est de l'Europe, abondamment cultivé et quelquefois à moitié ou totalement en état sauvage, parfois répandu dans une grande distance.

PAYS-BAS: Plante de jardin très répandue, çà et là se trouvant parfois dans le voisinage des jardins et quelque fois apportée d'autre manière. La plante dessinée a été trouvée en 1898 par M. J. R. KATZ aux environs de Deventer, qui nous l'a offerte gracieusement pour notre dessin.

NYCTALIS ASTEROPHORA FR 1730.

NYCTALIS ASTEROPHORA Fr.

Sterdragende Nictalis.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia, Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes, O. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Pileus symmetricus, in nonnullis speciebus conidea longa in superficie gerens; lamellis adnatis s. decurrentibus, crassis, margine obtuso; stipite centrali, carnoso cum pileo in structura congruente; sporis incoloribus levibus, ellipsoideis v. subglobosis.

Hoed symmetrisch, bij sommige soorten op zijn oppervlakte lange conidiën dragende; plaatjes aangegroeid of aflopend, dik, met stompen rand. Steel centraal, van inhoud overeenkomende met het hoedvleesch; sporen kleurloos, glad, elliptisch of bijna rond.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileus usque ad 1 d.M. latus, carnosus, conicus, demum hemisphaericus, flocculosus et subfarinosus ab conidiis stellulatis, albus demum luridus; lamellis adnatis, distantibus, angustis, subfurcatis, rectis, fuscis; stipite circiter 1 d.M. longo, gracili, contorto, farcato, albo, demum fusco, subfarinoso; sporis ellipticis, levibus $3 \times 2 \mu$.

Hoed ongeveer 1 d.M. breed, vleezig, kegelvormig, later halfbolvormig, vlokkig en een weinig melig door de groote stervormige conidien, wit dan vaal; plaatjes aangegroeid, wijd afstaand, smal, iets gevorkt, recht, bruin; steel ongeveer een d.M. lang, slank en gedraaid, opgevuld, wit, later bruinachtig, iets melig; sporen elliptisch, glad, $3 \times 2 \mu$.

Fries. Hym. Europ., p. 463; *Oke. Hdbk.*, p. 344; *Oke. Illustr.*, pl. 1132 B.; *Sacc. Syll.* V, p. 501; *Oud. Rév.* I, p. 183.

VERKLARING DER AFBEELDING: Rottende *Russula nigricans*, waarop talrijke exemplaren der beschreven paddestoel. Bij *a* is deze in jeugdigen toestand, bij *b* op ouderen leeftijd afgebeeld.

GROEIPLAATS: Deze parasitische zwam schijnt hoofdzakelijk op rottende exemplaren van *Russula nigricans* voor te komen en derhalve aan de verspreiding dezer champignon gebonden te zijn.

NEDERLAND: Uit ons land zijn opgaven bekend uit Utrecht en bij Apeldoorn. De afgebeelde plant werd 9 Sept. 1903 gevonden in de nabijheid van Arnhem op een excursie door Mej. C. E. DESTRÉE tot het inzamelen van paddestoelen gehouden en mij welwillend ter afbeelding toegezonden.

NYCTALIS ASTEROPHORA Fr.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL: Cellulares Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Chapeau symétrique dans quelques espèces recouvert à la surface de longues chlamydo-spores. Feuilletts adnés ou décourants, épais, au tranchant arrondi. Pied central, charnu, confluent avec la substance du chapeau. Spores blanchâtres, lisses, ellipsoïdes ou presque globuleux.

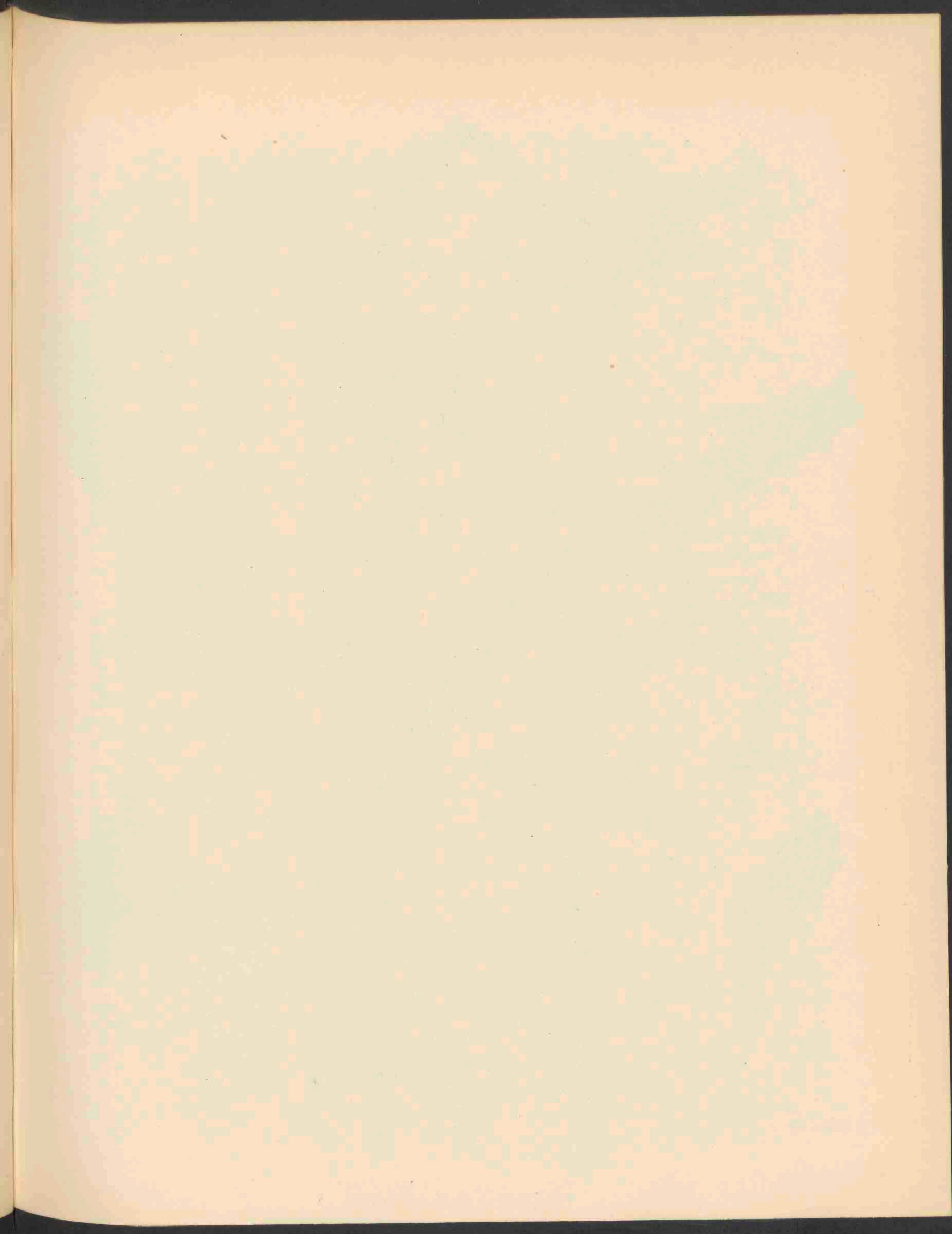
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau presque 1 d.M. en diamètre, plus tard hémisphérique, floconneux et poudré par des conidies en forme d'étoile, blanc, plus tard au teint fauve. Feuilletts adnés, espacés, un peu fourchés, droits, fauves. Pied environ 1 d.M. de longueur, mince, tordu, plein, blanc, puis fauve, un peu fariné; spores elliptiques, lisses, $3 \times 2 \mu$.

Fries. Hym. Eur., p. 463; *Cke. Hdbk.*, p. 344; *Cke. Illustr.*, pl. 1132 B.; *Sacc. Syll.* V, p. 501; *Oud. Rév.* I, p. 183.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *Russula nigricans* pourrissante sur laquelle se trouvent plusieurs exemplaires du champignon décrit.

HABITAT: Il semble que ce champignon parasitique se trouve seulement sur la *Russula nigricans* et pour cela dans sa distribution limité par l'occurrence de la *Russula*.

PAYS-BAS: Dans notre pays nous avons des notices de Utrecht et de Apeldoorn. La plante dessinée a été trouvée pendant une excursion mycologique, arrangée par Mlle C. E. DESTRÉE, aux environs d'Arnhem et m'a été présentée par la bienveillance de quelques participants à cette excursion.

SCILLA SIBIRICA ANDR. 1731.

Jaar 1903
N. 26

SCILLA SIBIRICA ANDREWS.

Siberische Zeeui.

Hoogduitsch: Siberische Meerzwiebel.

Engelsch: Siberian Squill.

Bloeit: Maart—April. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. VI. Ord. I. Hexandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Liliaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. VIII. N°. 622.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Scapo compresso, uno latere plano, altero convexo, foliis plerumque 2—4, laete viridibus longiore; foliis late-linearibus, apice cucullato-acuminatis; racemo 1—3-floro; floribus nutantibus, perianthemo subcampanulato.

Bloeisteel samengedrukt met eene vlakke en eene gewelfde zijde, meestal langer dan de 2—4 levendig groene, breed-lijnvormige, aan den top kapvormig toegespitste bladen. Bloeiwijze 1—3 bloemig. Bloemen hangend, met eenigszins klokvormig bloemdek.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloemdekblad met meeldraad. *b.* Vruchtbeginsel. *c.* Jonge vrucht. *d.* Dezelfde bovenop gezien. *e.* Vrucht op dw. doorsnede. *f.* Doorsnede bloeisteel.

GROEIPLAATS: Europeesch Rusland en de Kaukasus, elders vaak voorkomende sierplant.

NEDERLAND: In de bloembollenvelden nabij Haarlem algemeen gekweekt, doch volgens mededeelingen van den Heer J. JESWIET wordt de plant thans uiterst talrijk gevonden op Oostduin nabij Haarlem, alwaar zij minstens 10 jaren heeft stand gehouden, ofschoon de bollen daar ter plaatse niet meer gekweekt worden. De afgebeelde plant werd mij op 21 April 1903 toegezonden door Dr. M. GRESHOFF, te Haarlem.

SCILLA SIBIRICA ANDREWS.

Scille de Sibérie.

Fleurit: Mars—Avril. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. VI. Ord. I. Hexandria. Monogynia

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Liliacées.

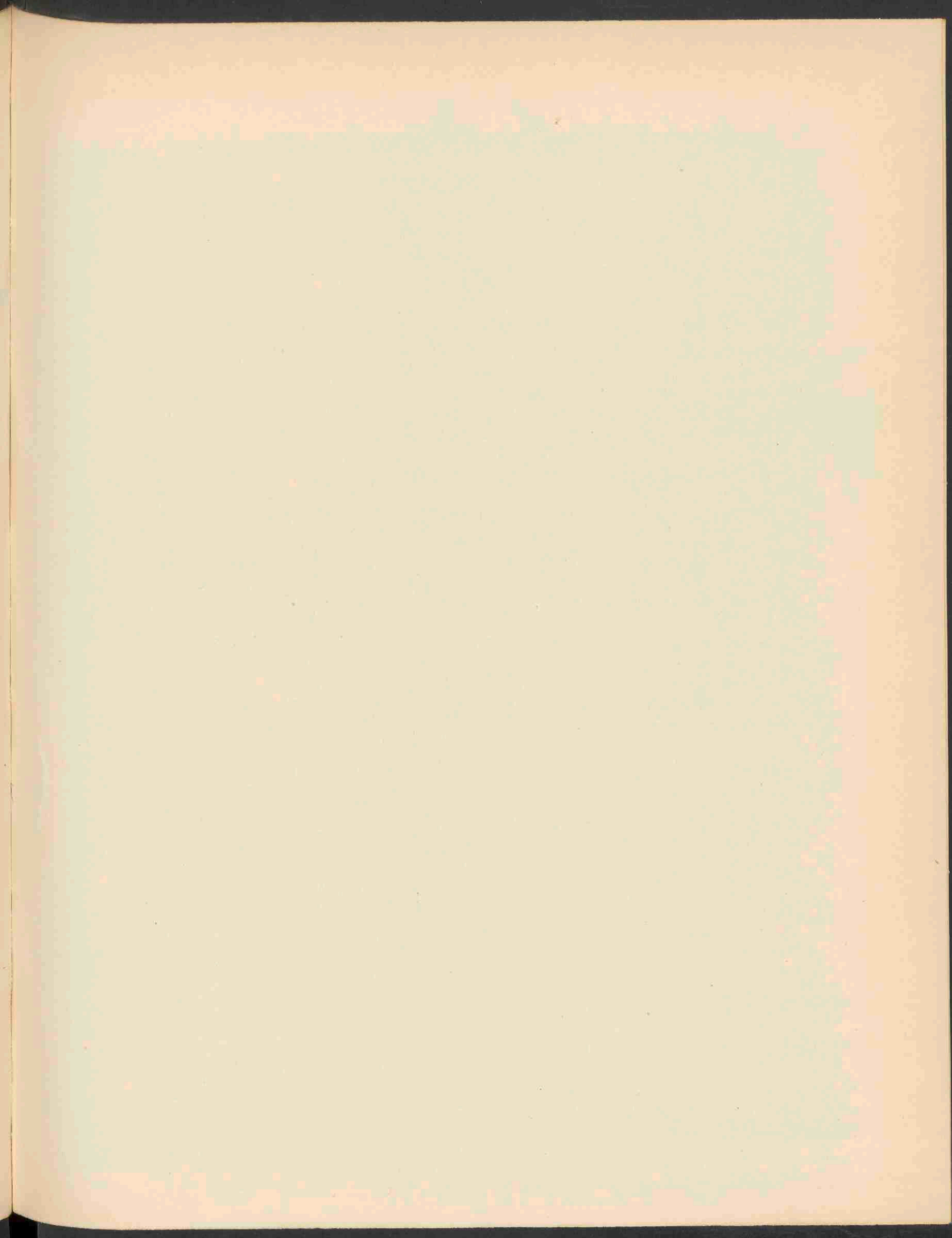
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 662. Vol. VIII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige florale comprimée d'un côté aplatie, de l'autre convexe; ordinairement plus longue que les 2—4 feuilles; celles-ci d'un vert gai, larges-linéaires, aigues, et cucullées au sommet; grappe à 1—3 fleurs penchées à divisions subcampanulées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a* Division du péricône avec étamine. *b*. Ovaire. *c*. Jeune capsule. *d*. La même vue par dessus. *e*. Capsule coupe transversale. *f*. Coupe transversale de la tige florale.

HABITAT: En Russie européenne et dans le Caucase; ailleurs cultivé comme plante d'ornement.

PAYS-BAS: Cultivé partout dans les champs de bulbes au voisinage de Harlem; mais d'après les informations de M. J. JESWIET la plante se trouve maintenant en de nombreux exemplaires à Oosterduin près de Harlem, où elle a persisté pendant une dizaine d'années, bien que les bulbes ne sont plus cultivés aujourd'hui en cet endroit. La plante dessinée m'a été envoyée par M. le Dr. M. GRESHOFF à Harlem.

CORISPERMUM HYSSOPIFOLIUM L. 1732.

CORISPERMUM HYSSOPIFOLIUM L.

Hysopbladig vlieszaad.

Hoogduitsch: Ysopblättriger Wanzensame.

Bloeit: Aug.—Sept. ☉

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. 2. Pentandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Chenopodiaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XII. N°. 957.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Perigonio diphylo; nucibus glabris subrotundo-ovalibus alatis, ala opaca, margine angustissime pellucida apice integra bimucronataque; bracteis superioribus ovatis acuminatis margine membranaceo latitudine dimidia partis herbaceae cinctis foliisque uninerviis mucronatis.

Bloemdek twebladig. Vruchtjes glad, rondachtig-eivormig, gevleugeld; vleugel donker, slechts aan den rand zeer smal doorzichtig, aan den top ongedeeld, met 2 stekelpuntjes; bovenste schutblaadjes eivormig toegespitst, omringd door een rand, die de helft van de breedte van het kruidachtig gedeelte beslaat; bladen eennervig, stekelpuntig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Schutblaadje vergroot; *b.* Vruchtje nat. gr.; *b'* vergroot, bolle buitenzijde. *c.* hetzelfde vlakke binnenzijde.

GROEIPLAATS: Op kiezelzand langs rivieroeveren, meestal aangevoerde plant, welke zeer plaatselijk is.

NEDERLAND: Zij werd het eerst in 1900 op een krib in de Lek bij Rijswijk door den Heer B. J. VAN WAGENSVELD aangetroffen. In het volgend jaar stonden zeer vele exemplaren op den zandigen oever langs de rivier in de nabijheid van die krib, terwijl zij ook in 1902 in vrij veel exemplaren weder voorkwam. In Sept. 1902 was de Heer VAN WAGENSVELD zoo welwillend mij een exemplaar ter afbeelding toe te zenden. De planten behooren tot de door ASCHERSON onderscheiden vorm leptopterum, d. w. z. met dunne vleugel aan de vrucht.

CORISPERMUM HYSSOPIFOLIUM L.

Corisperme à feuilles d'hysope.

Fleurit: Août—Septembre. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. II. Pentandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Chénopodiacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 957. Vol. XII

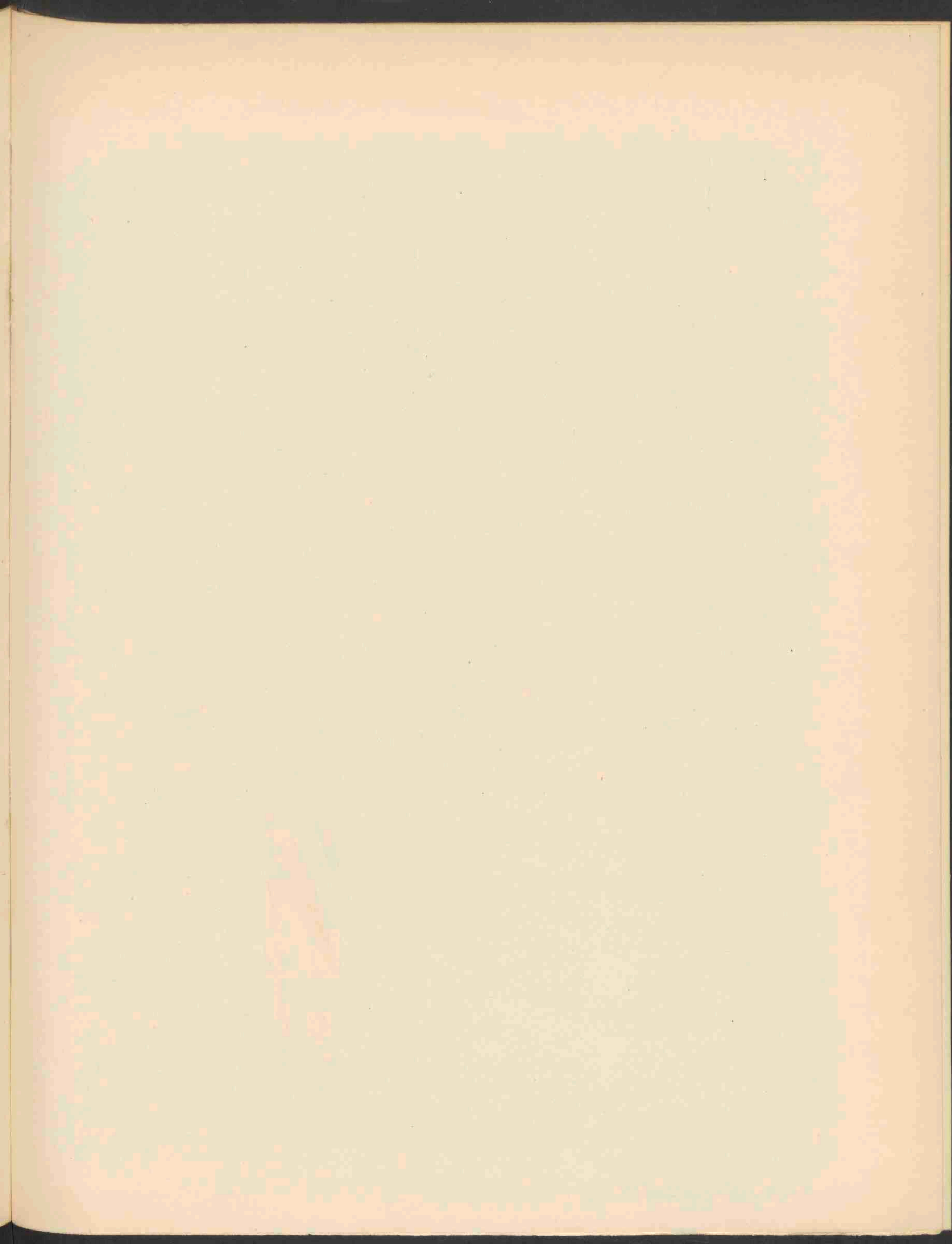
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Périgone à deux sépales; graines glabres, lenticulaires, entourées d'une aile membraneuse blanche-scarieuse et pellucide, plus ou moins émarginée au sommet mucroné; bractées supérieures ovales, acuminées entourées d'un bord membraneux de demi-largeur de la partie herbacée; feuilles uninerviées, mucronulées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Bractée grossie. *b.* Graine gr. nat. *b'* grossie, au dos convexe. *c.* La même sur la face opposée aplatie.

HABITAT: Sur le sable argilleux le long des rivières, le plus souvent plante transférée, qui est très locale.

PAYS-BAS: Elle a été trouvée pour la première fois en 1900 sur un batardeau dans la rivière Lek près du village de Rijswijk, Province de Gueldre, par M. B. J. VAN WAGENSVELD. L'année suivante il se trouvait un grand nombre de plantes au voisinage du batardeau le long de la rivière sur ses bords sablonneux, tandis qu'en 1902 la plante reviendrait de nouveau. En Septembre 1902 M. VAN WAGENSVELD eût la bienveillance de m'envoyer un exemplaire pour notre dessin. Toutes les plantes appartiennent à la forme leptopterum, nommée ainsi par ASCHERSON à cause de l'aile mince du fruit.

CORALLIORRHIZA INNATA R. BR. 1733.

CORALLORRHIZA INNATA Br.

Koraalwortel.

Hoogduitsch: Korallenwurz.

Engelsch: Coralroot.

Bloeit: Mei—Juni. 21.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XX. Ord. I. Gynandria. Monandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Orchidaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Perigonum ringens. Labellum basi cum laciniis perigonii lateralibus conjunctum et calcar breve, ibidem adnatum, referens. Anthera libera, terminalis, decidua. Pollen in massulas 4, solidas, subglobosas, conglobatum.

Bloemdek grijzend. Lip aan den voet met de zijdelingsche bloemdekklippen vereenigd en een korte met het bloemdek op dezelfde plaats vergroeide spoor dragend. Meeldraad vrij, eindstandig, afvallend. Stuifmeel tot 4 klompjes opgehoopt, deze gevuld, bijna bolrond.

SOORTELIJKE KENMERKEN. Spica pauciflora, perigonii laciniis acutis, inferioribus deflexis, labello oblongo obtuso utrinque obtuse unidentato disco longitudinaliter bicalloso.

Aar weinigbloemig; bloemdekklippen spits, de onderste teruggebogen; lip langwerpig, stomp, ter weerszijde stomp-1 tandig en met een in de lengte van 2 verhevenheden voorziene schijf.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a* Bloem, voorzijde vergr. *b*. Bloem van terzijde (vergr.). *c*. Vergroot gedeelte van den stengel om de aanhechting der bloemen aan te toonen.

GROEIPLAATS: In vochtige bosschen, wijd verspreid over Europa, van Noord-Italië tot de arktische streken, in Russisch Azië en Noord-Amerika, zoo ook op enkele plaatsen in Oostelijk Schotland.

NEDERLAND: Zij werd in een duinboschje in Noord-Holland ontdekt door de Heeren E. HEIMANS, BIJLEVELD EN ZOON in Juni 1902, waarna mij een exemplaar ter afbeelding werd toegezonden.

CORALLORRHIZA INNATA. Br.

Coralline parasite.

Fleurit: Mai—Juin. ♀.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XX. Ord. I. Gynandria. Monandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Orchidées.

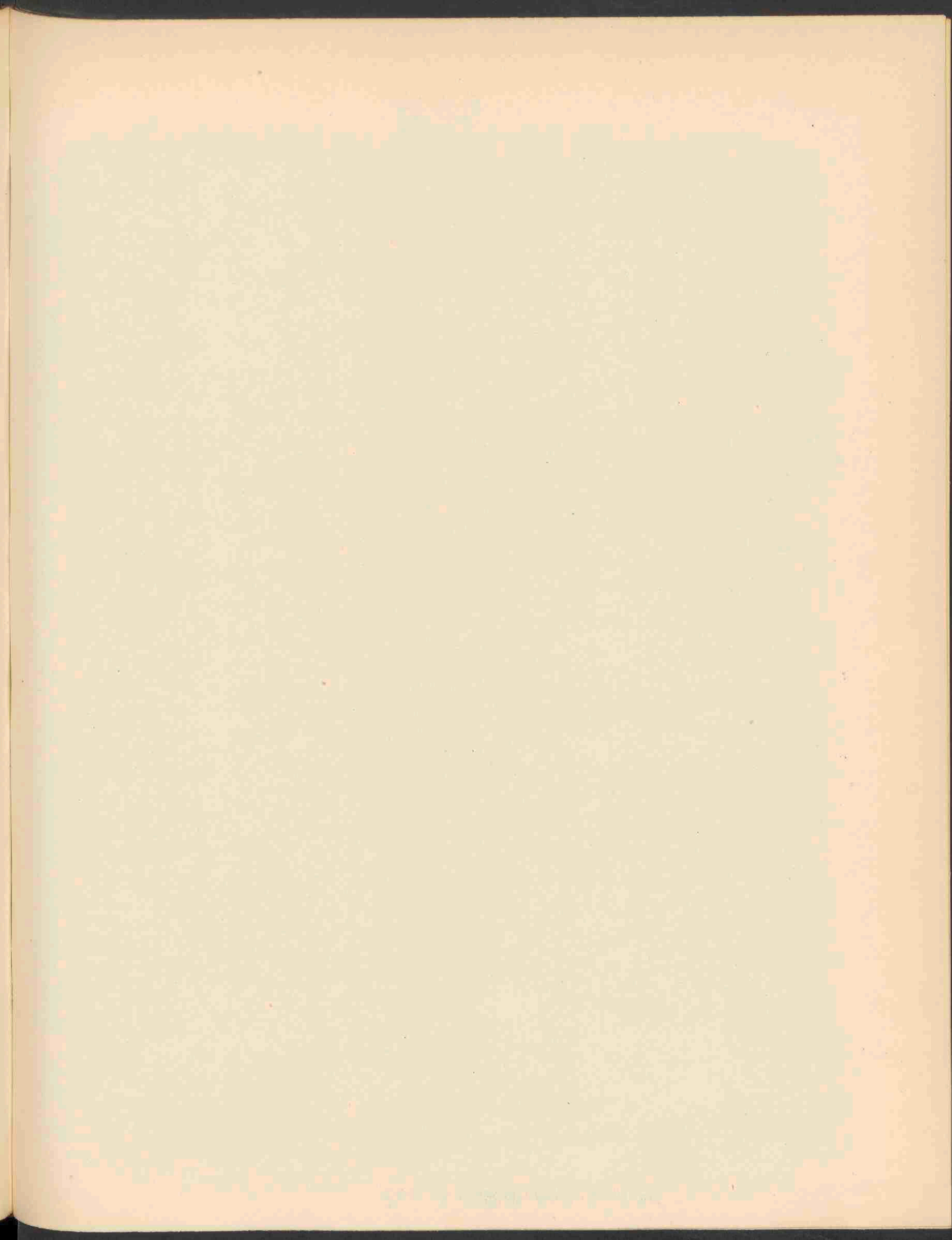
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Péricone à divisions conniventes; labelle muni d'un très court éperon sacciforme, trilobé, à lobes latéraux très petits. Anthère libre, terminale, caduque; masses polliniques bipartites à lobes se recouvrant l'un l'autre.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs en épi lâche et pauciflore; péricone à divisions aigues, les inférieures pendantes; labelle oblong, obtus, muni à la base de 2 callosités, trilobé.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur en face. (gr.) *b.* Fleur en profil (gr.). *c.* Partie grossie de la tige pour montrer l'insertion des feuilles.

HABITAT: Bois humides; plante venant sur le bois mort, bien répandue dans l'Europe du Nord de l'Italie jusqu'aux régions arctiques, dans la Russie asiatique et l'Amérique du Nord, ainsi que dans quelques terrains de l'Ecosse Orientale.

PAYS-BAS: Elle a été recueillie en Juin 1902 dans une vallée boisée des dunes de la province d'Hollande septentrionale par M.M. E. HEIMANS, BIJLEVELD ET FILS; un peu plus tard on a mis un exemplaire à ma disposition pour notre dessin.

MUSCARI COMOSUM MILL. 1784

MUSCARI COMOSUM Mill.

Kuifdragende Druifhyacint.

Hoogduitsch: Schopf-Bizamhyacinthe.

Engelsch: Tufted Muscari.

Bloeit: Mei—Juni. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. VI. Ord. I. Hexandria Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Liliaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 394.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Floribus angulato-cylindricis, inferioribus remotis horizontaliter patentibus, superioribus longius pedicellatis erectis approximatis comosis neutris, foliis linearibus canaliculatis.

Bloemen hoekig-cilindervormig, de onderste met grootere tussenruimten, horizontaal uitstaande, de bovenste langer gesteeld, opgericht kuifvormig dicht opeengehoopt, ongeslachtelijk; bladen lijnvormig, goetvormig.

VERKLARING DER AFBEELDING: Het groote exemplaar rechts vertoont een afwijking in de bovenste bloemen, waarschijnlijk ten gevolge van een ziekelijke aandoening; het exemplaar links toont de normale ontwikkeling. *a.* Bloempje, vergr.; *b.* hetzelfde opengesneden en uitgespreid. *c.* Meeldraad. *d.* Stamper. *e.* Dezelfde op dwars doorsnede.

GROEIPLAATS: In boschjes en op akkers in Midden Europa zeer verspreid voorkomend, nu en dan elders ingevoerd.

NEDERLAND: In Juni 1900 werd door den Heer H. KONING tusschen Oud Valkenberg en Ingber het meest rechts afgebeelde exemplaar gevonden, waartoe de figuren *a*, *d* en *e* behooren. Aangezien deze exemplaren, in een 3-tal gevonden, door een ziekelijke degeneratie de topbloemen niet in goede ontwikkeling vertoonen, meende men deze planten voor *M. tenuiflorum* te moeten houden.

Deze degeneratie vertoonde zich echter ook bij tal van gedroogde exemplaren van *M. comosum*, in 's Rijks Herbarium voorkomende. De links afgebeelde plant werd door mij in het laatst van Juni van dat zelfde jaar in een korenland bij Oud Valkenberg verzameld. Hiertoe behoort fig. *b* en de afgebeelde bladbreedte; deze bladen waren ook iets donkerder. Ik heb gemeend dat beide planten tot *M. comosum* moeten gebracht worden.

MUSCARI COMOSUM Mill.

Muscari à toupet.

Fleurit: Mai—Juin. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. VI. Ord. I. Hexandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Liliacées.

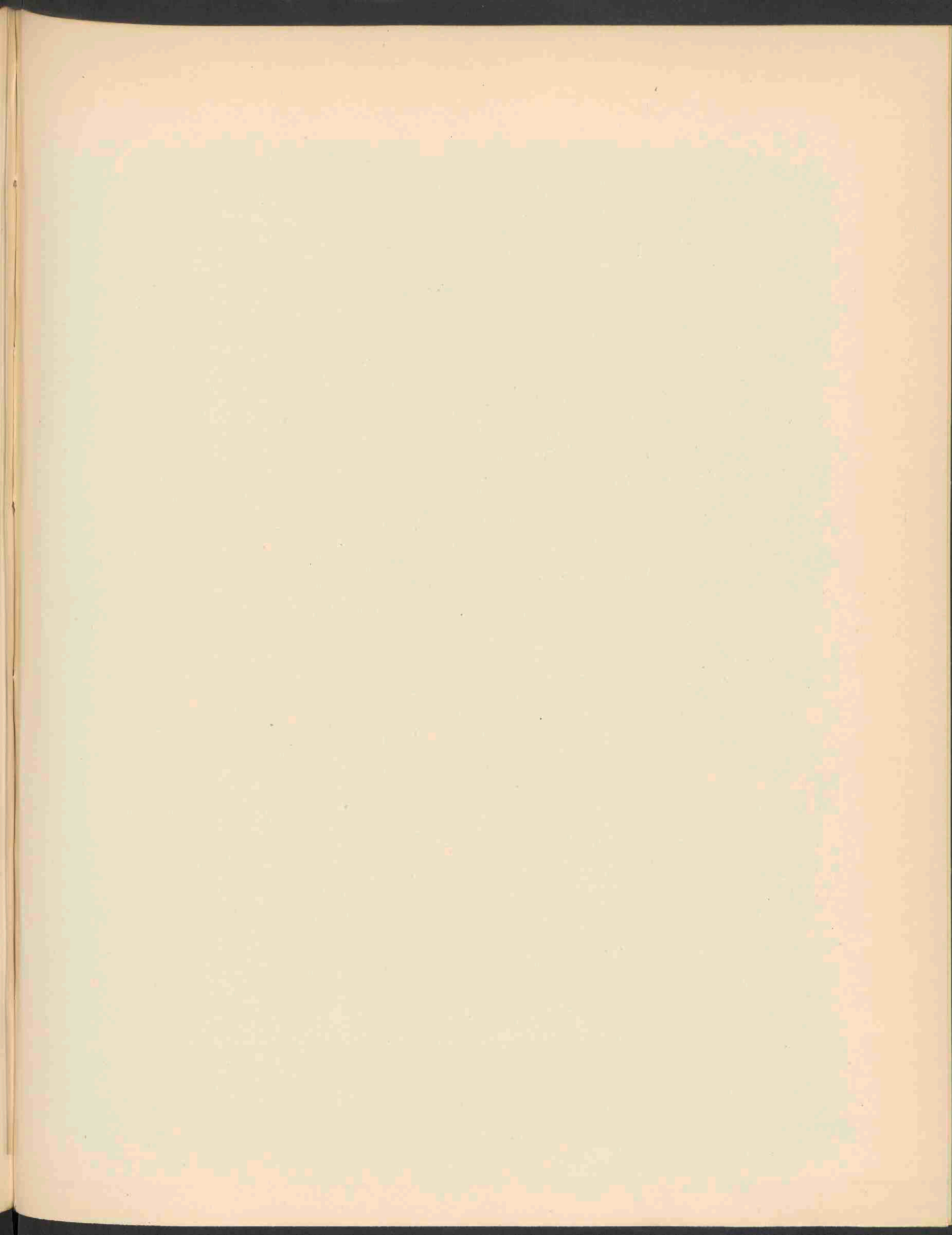
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 394. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Fleurs en grappe d'abord dense, puis lâche et très allongée; pédicelles horizontaux, plus longs que le péricone, oblong et fortement urcéolé dans les fleurs fertiles; celles-ci d'un brun livide; les stériles dressées très allongées et fasciculées en houppe terminale plus large que la grappe, d'un beau violet, ainsi que les pédicelles et le haut de la tige. Feuilles longues, canaliculées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: L'exemplaire à droit montre une déviation des fleurs supérieures, probablement causée par une maladie parasitique; l'exemplaire à gauche nous montre un développement normal. *a.* Fleur grossie. *b.* La même découpée et étalée. *c.* Etamine. *d.* Ovaire. *e.* Section transversale de l'ovaire.

HABITAT: Lieux ombrageux et champs en Europe centrale, très répandue, de temps en temps transférée ailleurs.

PAYS-BAS: En Juin 1900 M. H. KONING a trouvé entre Vieux-Fauquemont et Ingber la plante figurée à droit, à la quelle se rapportent les figures *a*, *d* et *e*. Parce que les exemplaires, trouvés en nombre de trois, nous montrent les fleurs terminales mal développées par une dégénération morbide, on croyait avoir trouvé des spécimens du *Muscari tenuiflorum* Tausch. Cependant cette dégénération se montrait de même chez plusieurs exemplaires desséchés de *M. comosum* de l'Herbier de l'Etat. La figure dessinée à gauche se rapporte à une plante trouvée par moi-même en Juin de la même année dans un champ de blé près de Vieux Fauquemont. A cette plante se rapportent la figure *b* et la pièce de feuille dessinée; les feuilles étaient d'une couleur plus foncée. Il me semblait que les deux plantes appartenaient à l'espèce *M. comosum*.

LACTARIUS GLYCIOSMUS FR. 1735.

LACTARIUS GLYCIOSMUS Fr.

Aangenaam riekende melkzwam.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Fr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XIV. N°. 1094.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Ovidus. Pileus 4—7 c.M. in diam., convexus, dein planus, umbonatus, siccus, luridus, lividus v. fulvus, opacus, squamulosus; lamellae subdecurrentes, confertae e lutescente pallide ochraceae, stipite 4—8 c.M. longo, pubescente, pallido, farcto, lacte albo, invariabili, e submiti acri; sporis subglobosis, 6—10 μ .

Met sterke aangename geur. Hoed 4—7 c.M. breed, bol, later afgeplat, bultig, droog, bleekgeel, grijs of bruinachtig, dof, eenigszins schubbig; plaatjes eenigszins aflopend, opeengehoopt, geelachtig, later bleek okerkleurig; steel ongeveer 6 c.M. lang, zacht, bleek, gevuld, melk wit, onveranderlijk, eerst zacht, langzamerhand zeer scherp wordend; sporen bijna rond, 6—10 μ .

Fries. Epicr., p. 348; *Oke. Hdbk.*, p. 315; *Mass. Br. Fung. Fl.* III, p. 27; *Sacc. Syll.* V, p. 444; *Oud. Rév.* I, p. 157.

GROEIPLAATS: In bosschen voornamelijk onder dennen, in Europa en Noord-Amerika.

NEDERLAND: Opgaven zijn bekend van Baarn, Apeldoorn, Breda en Bergen op Zoom. Het afgebeelde exemplaar werd door mij half October 1903 bij Bennekom verzameld.

LACTARIUS GLYCIOSMUS Fr.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulares Mycètes. O. Hyménomycètes. Fr. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1094. Vol. XIV.

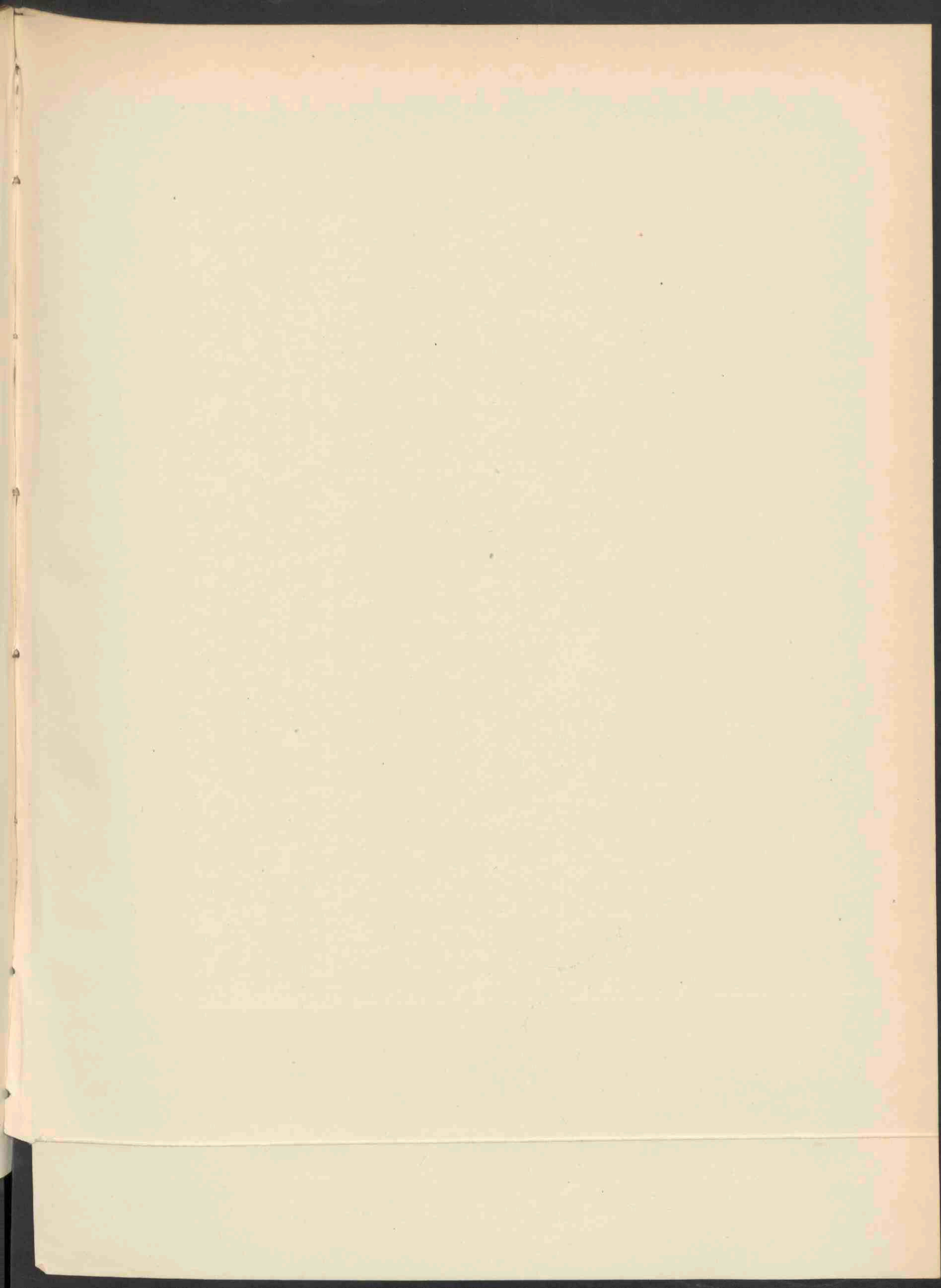
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Champignon d'une odeur agréable. Chapeau 4—7 c.M. de largeur, convexe, à la fin déprimé, omboné, sec, livide ou fauve, terne, squamuleux; feuillets presque décurrents, rapprochés, jaunâtres à la fin pâles-ochracés; pied environ 6 c.M. long, pubescent, pâle, plein. Lait invariable blanc, d'abord doux, puis âcre. Spores presque globuleuses 6—10 μ .

Fries. Epicr., p. 348; *Cke. Hdbk.*, p. 315; *Mass. Br. Fung. Fl.* III, p. 27; *Sacc. Syll.* V, p. 444; *Oud. Rév.* I, p. 157.

HABITAT: Dans les bois de sapins en Europe et dans l'Amérique du Nord.

PAYS-BAS: La champignon a été signalée près de Baarn, d'Apeldoorn, de Breda et de Bergen sur Zoom. L'exemplaire dessiné a été trouvé par moi-même près du village de Bennekom en Octobre 1903.

EUPHORBIA AMYGDALOIDES L. 1736.

Jan 1903
H. 20

EUPHORBIA AMYGDALOIDES L.

Amandel Wolfsmelk.

Hoogduitsch: Mandel Wolfsmilch.

Engelsch: Wood Spurge.

Bloeit: April—Mei. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI. Ord. I. Monoecia Monandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Euphorbiaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. N°. 44.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Umbellae multifidae ramis iterato-bifidis, glandulis lunato-bicornibus, capsulis glabris, subtiliter punctulato-scabris, seminibus laevibus, foliis pubescentibus, annotinis obovato-oblongis lanceolatisve in petiolum attenuatis, hornotinis caulium iuniorum oblongis, involucris ovatis, involucellis in patellulam planam connatis.

Takken van het veelstralige scherm herhaaldelijk vorkswijze vertakt, klieren halve maanvormig in twee hoorns uitlopende, zaaddoos onbehaard, door kleine puntjes eenigszins ruw, zaden glad; bladen zachtharig, die van het vorig jaar omgekeerd eivormig langwerpig of lancetvormig in den bladsteel versmald, die van dit jaar aan de jongere stengels langwerpig; omwindselbladen eivormig, bladen der omwindseltjes tot een vlak scholteltje aaneengegroeid.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloempje bovenop gezien. *b.* Hetzelfde van terzijde gezien met twee knoppen. *c.* Vrucht van terzijde. *d.* Vrucht van boven gezien. *e.* Meeldraad. *f.* Top van den links afgebeelden stengel.

GROEIPLAATS: In bosschen en kreupelhout, in gematigd en Zuidelijk Europa en West-Azië, zich echter niet tot Skandinavië uitstrekkend, ook in Engeland in het zuidelijk gedeelte vrij algemeen.

NEDERLAND: Deze voor ons land nieuwe soort werd ontdekt op eene excursie in Zuid-Limburg, den 28^{en} Mei 1903 en mij welwillend door DR. J. W. C. GOETHART ter afbeelding toegezonden, als gevonden nabij Valkenberg.

EUPHORBIA AMYGDALOIDES L.

Euphorbe à feuilles d'Amandier.

Fleurit: Avril—Mai. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXI. Ord. I. Monoecia. Monandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées Ord. Euphorbiées.

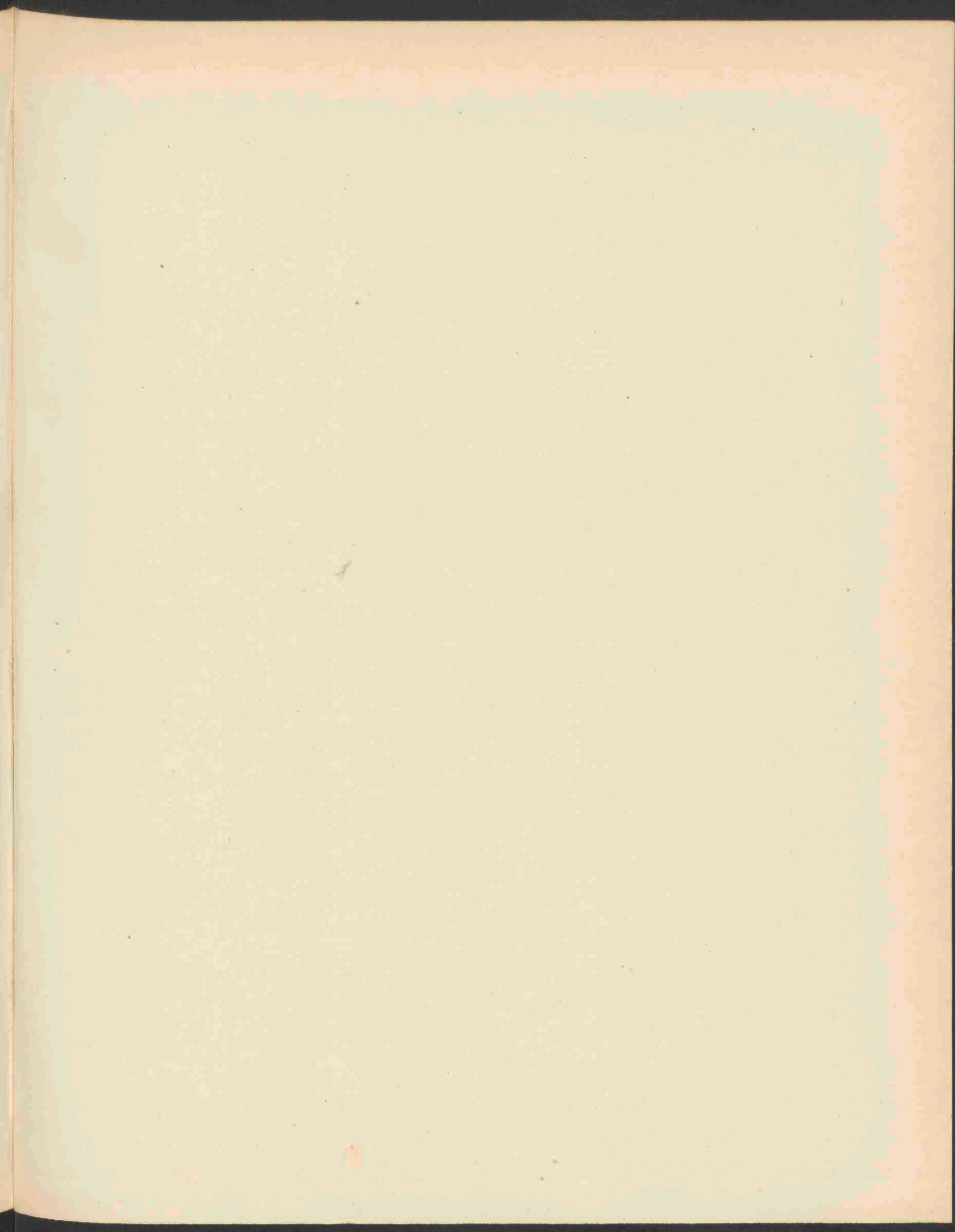
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 44. Vol. I.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ombelle multifide à rayons une ou deux fois bifourchés; glandes de l'involucre sémi-lunaires bicornées, capsule glabre, ponctuée de blanc, graines lisses; feuilles velues, celles des tiges non fleuries qui ont passé l'hiver plus grandes, plus fermes, d'un vert plus foncé et souvent rougeâtres, obovées, longuement atténuées en pétiole, très rapprochées et formant presque une rosette; les autres placées au dessus sur les tiges fleuries et développées seulement depuis le printemps sont plus molles, plus petites d'un vert jaunâtre, plus écartées, sessiles, oblongues ou obovées, arrondies à la base, feuilles du verticille ombellaire obovées, bractées soudés par paire formant un disque plan.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Verticille ombellaire vue par dessus. *b.* La même vue en profil avec deux boutons. *c.* Capsule vue en profil. *d.* Capsule vue par dessus. *e.* Etamine. *f.* Extrémité de la tige figurée à gauche.

HABITAT: Bois et broussailles de l'Europe tempérée et méridionale et de l'Asie occidentale, mais n'atteignant pas la Scandinavie; aussi très commun dans la partie méridionale d'Angleterre.

PAYS-BAS: Cette plante nouvelle pour notre flore a été trouvée pendant une excursion dans le Limbourg du Sud, le 28 Mai 1903 et m'a été envoyée par la bienveillance du DR. J. W. C. GOETHART, qui l'avait recueillie près de Fauquemont.

VACCINIUM POLYANTHUM GOETH. ET JONGM. 1737.

VACCINIUM MYRTILLUS × VITIS IDAEA
FORMA MULTIFLORA Nov. Form.

(VACCINIUM POLYANTHUM GOETH. ET JONGM.).

Bloeit: April—Mei. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. VIII. Ord. I. Octandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Vacciniaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 383.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Frutex altitudine V. Vitem Idaeam parum superans, rhizomate longe repente; valde ramoso, caulibus erectis parce ramosis, ramis erectis parum elongatis, haud tortuosis, obtuse quadrangularibus, praecipue in novellis breviter pubescentibus. Folia sempervirentia, coriacea, horizontalia, elliptica, acutiuscula, apice reflexa, subpungentia, haud emarginata, margine subincrassata, nonnihil revoluta, crenato-serrata, ima basi parce sed evidenter ciliata, superne nitente atro-viridia, in pagina inferiore subglauescentia, punctata breviter pilosa, utrinque venulosa; petiolo semitereti, erecto, curvato, utrinque parce pubescente. Inflorescentiae racemosae, axillares usque ad 5-florae, ad 1—3 in apice ramorum confertae. Pedunculus dimidius longitudine corollae, glaber, patenti-recurvatus, bracteolis 2, ovalibus margine laevibus munitus. Calyx breve campanulatus, segmentis saepissime 5, triangulari-rotundatis, obtusis, pilis glanduliferis deficientibus. Corolla carnea, late ovoideo-globosa, ore late aperto, segmentis saepissime 5 apice revolutis. Stamina filamentis brevibus, ciliatis, antheris imo dorso affixis, breviter bicalcaratis. Stylus exsertus. Baccae maturae ignotae. Floret m. Aprili—Maio. (DR. J. W. O. GOETHART et W. J. JONGMANS.)

Struikje slechts weinig hooger dan bij *Vaccinium Vitis Idaeae* met langen, kruipenden, sterk vertakten wortelstok, rechtopstaande, weinig vertakte stengels en opgerichte, weinig verlengde, niet bochtige, stomp vierhoekige takken, die vooral in de jeugd kort zachtharig zijn. Bladeren blijvend, leerachtig, horizontaal uitstaande, elliptisch, vrij scherp met teruggebogen, iets stekenden top, die niet uitgerand is; de bladzoom een weinig verdikt en zwak achterwaarts gerold, getand-gezaagd, aan den voet spaarzaam doch duidelijk gewimperd; de bovenzijde der bladeren is donkergroen en glimmend, de achterzijde witachtig zeegroen, gestippeld en kort behaard, terwijl beide zijden geaderd zijn. De halfronde, gebogen, opgerichte bladsteel is rondom zwak behaard. De trosvormige tot 5-bloemige bloeiwijzen zijn okselstandig en staan ten getale van 1—3 aan de toppen der takken bijeen. De bloemstelen zijn half zoo lang als de kroon, teruggebogen-uitstaande, onbehaard en dragen twee eivormige onbehaarde voorblaadjes. De kort komvormige kelk heeft (meestal) 5 afgerond driehoekige, stompe onbehaarde lobben. De fraai vleeschroode kroon is dwars-ovaal met wijde monding en (meestal) 5 aan den top teruggeslagene lobben. De kort gewimperde helmraden zijn onder aan den rug van de helmknop vastgehecht, die twee zeer korte stekeltjes draagt. De styl steekt buiten de kroon uit. Rijpe bessen zijn onbekend.

Bloeit April, Mei, veertien dagen later dan *Vaccinium Myrtillus × Vitis Idaeae* f. *intermedia*.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem. *b.* Dezelfde zonder kroon, vergroot. *c.* Dezelfde, maar nadat ook de meeldraden op één na verwijderd zijn. *d.*, *e.* en *f.* Meeldraden van verschillende zijden gezien.

GROEIPLAATS: Deze vorm van den bastaard *Vaccinium Myrtillus × Vitis Idaeae* werd in 1903 ontdekt door den Heer SCHEERS in een dennenbosch bij Assel (Veluwe), waar zij een vrij groote oppervlakte van den bodem bedekte. Zij groeide daar naast de stamouders en de forma *intermedia* van den bastaard. Het schijnt dat deze zeer sierlijke vorm nog niet beschreven werd.

VACCINIUM MYRTILLUS × VITIS IDAEA
FORMA MULTIFLORA Nov. Form.

(VACCINIUM POLYANTHUM GOETH. ET JONGM.).

Fleurit: Avril—Mai. h.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. VIII. Ord. I. Octandria. Monogynia.

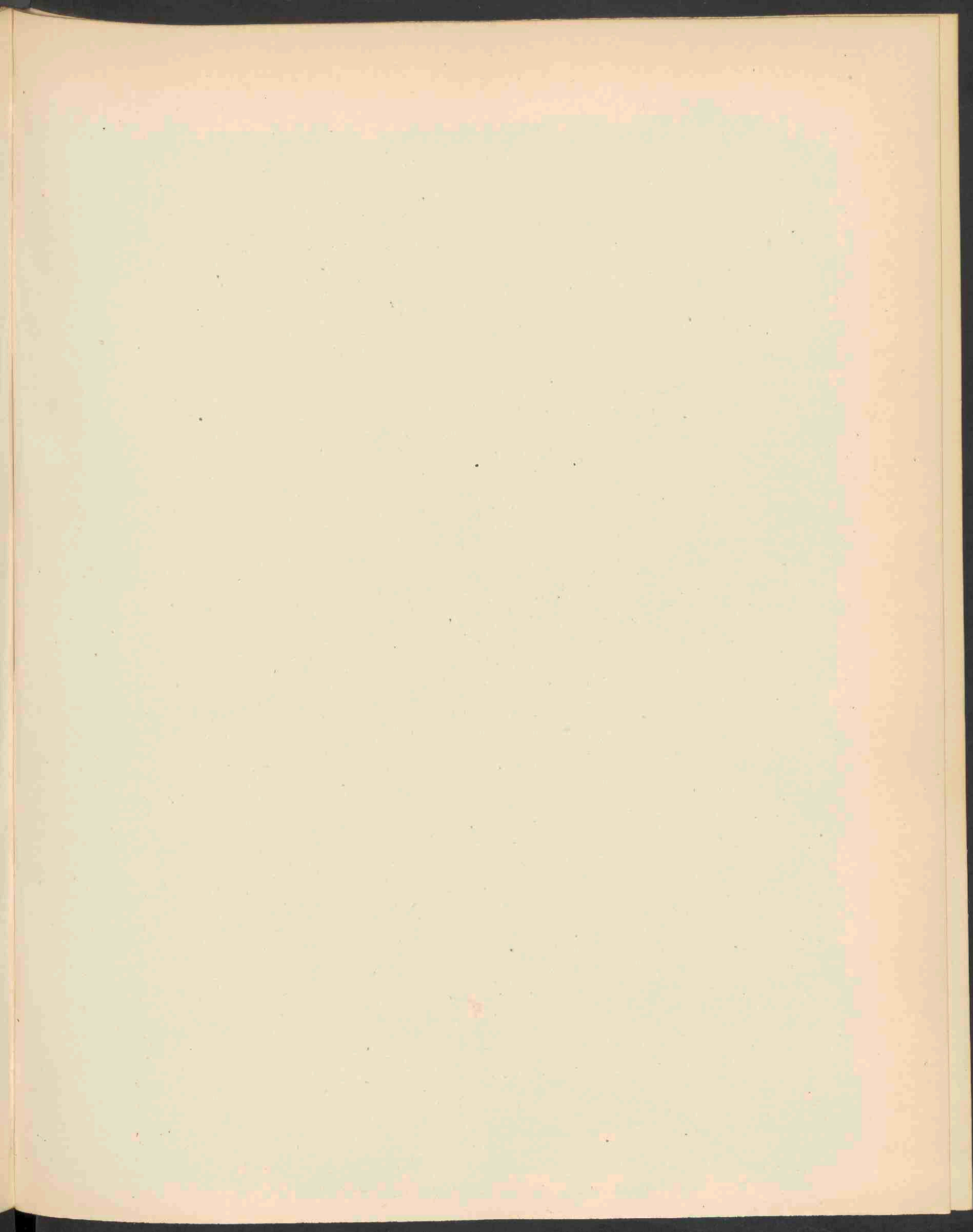
SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Vacciniées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 383. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Sous-arbrisseau un peu plus haut que le *Vaccinium Vitis Idaea*, à racines longuement rampantes, très ramifiées; tiges dressées, peu rameuses, à rameaux dressés, peu allongés, non tortueux, obtusement quadrangulaires, surtout les jeunes brièvement pubescents. Feuilles persistantes, coriaces, horizontales, elliptiques, aiguës, au sommet un peu recourbées et presque piquantes, non émarginées, à bords un peu épaissis et faiblement roulés en dessous, crénelées-dentées en scie, rarement mais distinctement ciliées à la base, luisantes et d'un vert foncé au dessus, subglaucous et ponctuées au dessous, veinées sur les deux faces, pétioles semi-cylindriques, dressés, courbés, sur les deux côtés un peu pubescents. Inflorescences rameuses, axillaires jusque 5-flores, 1—3 agrégées au sommet des rameaux. Pédoncules à moitié plus longs que la corolle, glabres, étalés recourbés, à deux bracteoles ovales à bords lisses. Calice brièvement campanulé, le plus souvent à 5 divisions triangulaires-arrondies, obtuses, sans poils glanduleux. Corolle incarnadine, largement ovoïde-globuleuse, à embouchure large et à 5 segments au sommet roulés en dehors. Étamines à filaments brefs, ciliés et à anthères affixées à la base du dos, brièvement bicalcarées. Style saillant. Baies mûres inconnues. (Description de M.M. le Dr. J. W. C. GOETHART et W. J. JONGMANS.)

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur. *b.* La même dans la corolle et grossie. *c.* La même mais après qu'aussi les étamines, exceptée une, sont enlevées. *d. e. f.* Étamines en diverses dispositions.

HABITAT: Cette forme du bâtard de *Vaccinium Myrtillus* × *Vitis Idaea* a été découverte en 1903 par M. SCHEERS dans un bois de sapins près d'Assel, province de Gueldre, où elle recouvrait une assez grande distance. Elle croissait à côté des parents et de la forme intermedia du même bâtard. Il semble que cette forme bien jolie n'a pas été décrite.

VACCINIUM INTERMEDIUM RUTHE. 1738.

VACCINIUM MYRTILLUS × VITIS IDAEA FORMA INTERMEDIA

(VACCINIUM INTERMEDIUM RUTHE.)

Bloeit: April. h.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. VIII. Ord. I. Octandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Vacciniaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. V. N°. 383.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Frutex altitudine fere Vaccinii Myrtilli, rhizomate longe repente, valde ramoso, caulibus erectis, ramosissimis, ramis elongatis, erecto-patentibus, subtortuosis, obtuse quadrangularibus, praecipue in novellis breviter pubescentibus. Folia partim semper-virentia, partim decidua, coriacea, horizontalia, eiusdem speciminis et elliptica et obovata et lanceolata, acutiuscula vel obtusa, haud emarginata, ipso apice acuminata, subpungentia vix reflexa, margine pene plano, crenato-serrata, ima basi haud ciliata, sordide-viridia, superne nitentia, inferne obsolete punctata, pilis brevibus obsita, utrinque venulosa, petiolis semiteretibus, erectis, curvatis, superne parce pubescentibus. Flores in apice ramorum conferti et racemos paucos 1—2 (-3) flores formantes, et (rarius) solitarii in axillis foliorum ramorum novellorum, pedunculo brevi, tertiam partem corollae aequante, patente, glabro, bracteolis 2 ovatis, margine laevibus praedito. Calyx brevis, campanulatus, segmentis saepissime 5 triangulari-rotundatis, obtusis, margine pilis glanduliferis sparsis. Corolla albido-rubella, ovoideo-globosa, ore latiusculo, segmentis 5 (rarius 4), revolutis. Stamina filamentis parum arcuatis, ciliatis, antheris dorsifixis, brevissime bicalcaratis. Stylus exsertus. Baccae rubrae. Floret m. Aprili.

Struikje bijna zoo hoog als *Vaccinium Myrtillus* met een ver kruipenden, rijk vertakten wortelstok, opgerichte, sterk vertakte stengels en verlengde schuin opwaarts gerichte iets heen en weer gebogen flauw vierhoekige takken, die, vooral in de jeugd, kort zachtharig zijn. Bladeren ten deele blijvend, ten deele afvallend, leerachtig, horizontaal uitstaande, bij hetzelfde individu nu eens elliptisch, dan weer omgekeerd eivormig, of lancetvormig, een weinig spits of stomp, aan den top niet uitgerand, maar de top zelf spits, bijna stekend en iets teruggebogen, de bladrand is zoo goed als vlak, getand-gezaagd en ook aan den voet kaal. De bladeren zijn donkergroen, aan de bovenzijde glanzend, van onderen met flauwe stippels en korte haartjes; aan weerskanten zwak generfd. De bladsteel is halfmond, opgericht en gebogen en aan de bovenzijde zwak behaard. De bloemen staan aan de toppen der takken en vormen daar 1—2 arm- (1—2 (-3)) bloemige trosjes of staan (zeldzamer) in den oksel van de een of twee onderste bladeren der in hetzelfde jaar gevormde takken. De korte bloemsteel meet slechts $\frac{1}{2}$ van de lengte der kroon, is onbehaard en staat schuin uit, zij draagt twee eivormige voorblaadjes met enkele klierharen aan den rand. De kelk is kort komvormig, meestal met 5 driehoekig-afgeronde, stompe, onbehaarde slippen. De witte met rood overgoten kroon is ovaal-bolvormig met matig wijde monding en 5 (zelden 4) teruggesloede onbehaarde slippen. De meeldraden hebben gewimperde, zwak gebogen helmdraden en een aan den rug vastgehechten helmknop met twee zeer korte stekeltjes. De styl steekt boven de kroon uit. De bessen zijn rood.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a* en *a'*. Bloemen van *Vaccinium intermedium*, van boven en van terzijde gezien. *b* en *b'*. Dezelfde afbeelding van een 4-deelige bloem van *V. intermedium*. *c*. Bloem van *V. polyanthum*. *d*. Bloem en meeldraden van *V. Vitis Idaea*, van boven en van terzijde gezien. *e*. Bloem van *V. Myrtillus*. Fig. A stelt een plant van *V. intermedium* voor op een zesde der ware grootte.

GROEIPLAATS: In min of meer vochtige dennenbosschen in Midden Europa, vooral in Oost-Duitschland, terwijl van West-Duitschland geene groeiplaatsen bekend schijnen te zijn.

NEDERLAND: Deze bastaard werd in het voorjaar van 1903 ontdekt in een dennenbosch bij Assel (Veluwe) door de Heeren KOORNNEEF en SCHEERS, waar de plant ettelijke plekken van $\pm 100 M^2$. geheel bedekt, onder verdringing der stamouders.

VACCINIUM MYRTILLUS × VITIS IDAEA FORMA INTERMEDIA

(VACCINIUM INTERMEDIUM RUTHE.)

Fleurit: Avril. fl.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. VIII. Ord. I. Octandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Vacciniées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 383. Vol. V.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Sous-arbrisseau de l'hauteur de *Vaccinium Myrtillus*, à racines longuement rampantes, très ramifiées; tiges dressées, très rameuses, rameaux allongés, dressés-étalés, un peu tortueux, obtusement quadrangulaires, surtout les jeunes brièvement poilues.

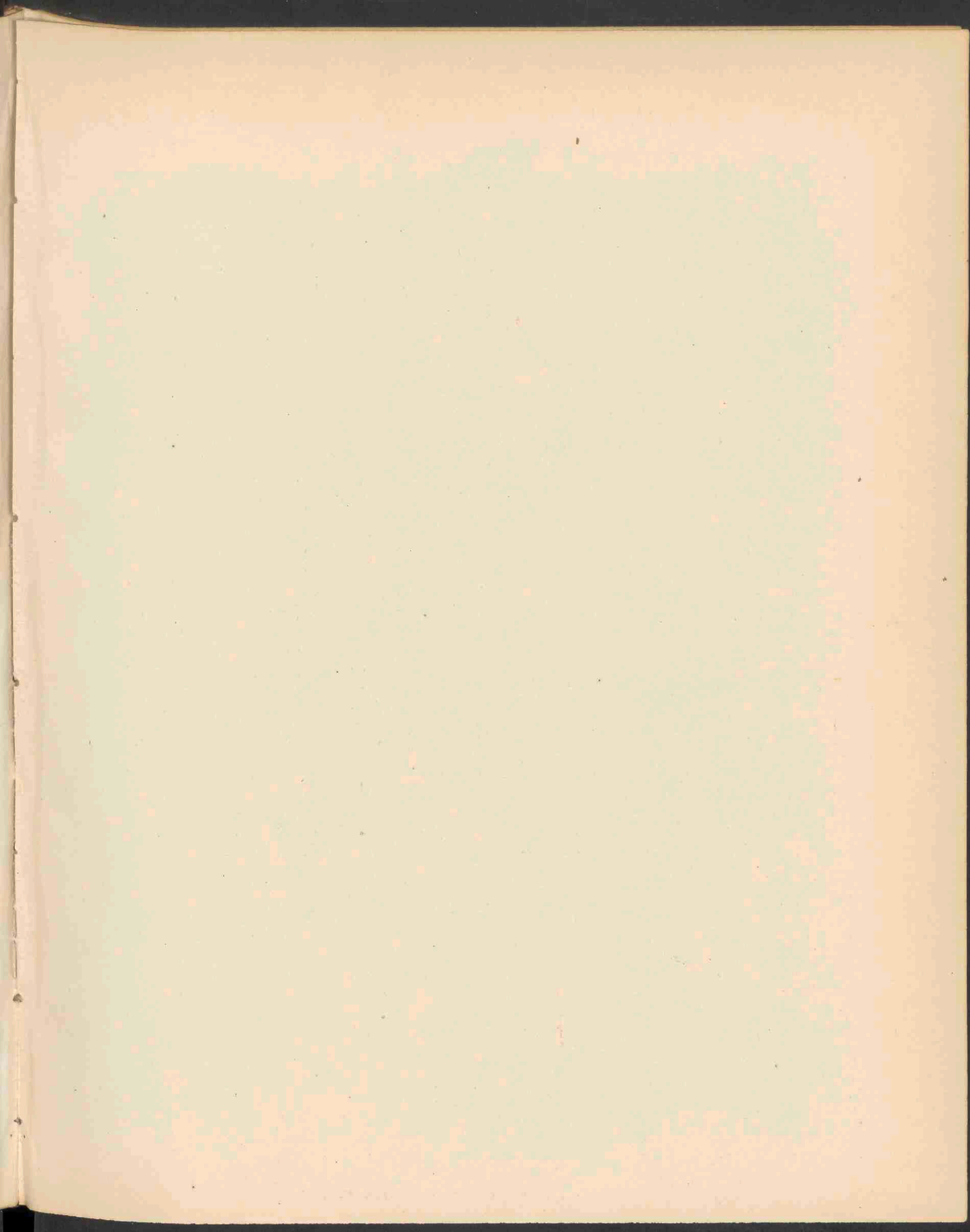
Feuilles en partie caduques, en partie persistantes, horizontales, coriaces sur la même pièce elliptiques, obovées et lancéolées, aiguës ou obtuses, non émarginées, mais acuminées presque un peu piquantes, au sommet un peu recourbées à bords presque plans, crénelées dentées en scie, même à la base glabres, d'un vert obscur, luisantes au dessus, à peine ponctuées et brièvement poilues au dessous, veinées sur les deux faces; pétioles à demi cylindriques, dressés, courbés, à la face supérieure un peu pubescents. Fleurs agrégées au sommet des rameaux en formant 1- ou 2 grappes pauciflores (1—2), ou rarement à l'aisselle des feuilles des rameaux de l'année dernière, à pédoncules trois fois plus courts que la corolle, étalés, glabres avec deux bractéoles ovales à bords lisses. Calice court, campanulé, le plus souvent à 5 divisions triangulaires-arrondies, obtuses, et un peu glanduleuses sur le bord. Corolle blanche-rougeâtre, ovoïde-globuleuse, à embouchure large et à 5, rarement 4, segments roulés en dehors. Etamines à filaments un peu arcués, ciliés, anthères dorsifixes, brièvement bicalcarées. Style plus long que la corolle. Baies rouges.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a* et *a'*. Fleurs de *Vaccinium intermedium*, vues en face et en profil. *b* et *b'*. Mêmes aspects d'une fleur à quatre divisions de *V. intermedium*. *c*. Fleur de *V. polyanthum*. *d*. Fleur et étamines de *V. Vitis Idaea*, vue par dessus et en profil. *e*. Fleur de *V. Myrtillus*. Fig. A nous montre une plante de *V. intermedium* à une seizième de sa grandeur naturelle.

HABITAT: Dans les bois de sapins plus ou moins humides en Europe centrale, surtout dans l'Allemagne orientale, tandis qu'il semble qu'on n'a pas encore signalé la plante dans les provinces occidentales de l'Allemagne.

PAYS-BAS: Cette plante bâtarde a été trouvée dans un bois de sapins par M.M. KOORNNEEF et SCHEERS au printemps de 1903 près d'Assel, province de Gueldre, où elle occupait plusieurs terrains d'environ 100 M², en exterminant les parents.

WHITLAVIA GRANDIFLORA HARVEY 1789.

WHITLAVIA GRANDIFLORA HARVEY.

Grootbloemige Whitlavia.

Hoogduitsch: Grossblumige Whitlavia.

Engelsch: Large-flowered Whitlavie.

Bloeit: Juli—Aug. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Hydrophyllaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Aangezien *Whitlavia* thans als ondergeslacht tot *Phacelia* gebracht wordt, verwijs ik naar de geslachtsbeschrijving bij *Phacelia tanacetifolia*, afgebeeld op plaat 1741.

De kenmerken van het vroegere geslacht *Whitlavia* zijn: Ovula et semina numerosa vel pauciora; testa favoso-punctata. Corollae fornicibus reductis in 5 squamas parvas, truncatas vel emarginatas, quae singulae adnatae sunt cum imo basi cuiusque carpelli; filamentis parum exsertis; stylo supra medium bifido.

Eitjes en zaden talrijk of in geringer aantal; zaadhuid putrimpelig; aanhangsels der kroon tot 5 kleine, afgeknotte of uitgerande schubben verminderd, waarvan telkens een is vergroeid met het onderste deel van elk vruchtblad; helmraden weinig uitstekend; styl boven het midden in tweeën gespleten.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Planta circiter 35 c.M. alta, laxa ramosa, hirsuta et glandulosa, foliis ovatis vel deltoideis, inciso-dentatis; corollae tubo cylindraceo, ventricoso, laciniis triplo longiore; filamentorum appendicibus piliformibus.

Plant ongeveer 35 c.M. hoog, los vertakt, behaard en van klieren voorzien, met eivormige of deltavormige, ingesneden-getande bladen, kroonbuis cilindervormig, beneden iets opgezwollen, driemaal langer dan de slippen; aanhangselen der helmraden haarvormig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Opengesneden bloem. *b.* Kelk met vruchtbeginsel. *c.* Stamper. *d.* Meeldraad. *e.* Jonge vrucht.

GROEIPLAATS: Zuid Californie, doch als zeer gezochte tuinplant algemeen gekweekt.

NEDERLAND: In ons land werd de plant gevonden 16 Juli 1902 te Rijswijk in Gelderland, door den Heer B. J. VAN WAGENSVELD, die mij welwillend een exemplaar ter afbeelding deed geworden.

WHITLAVIA GRANDIFLORA HARVEY.

Whitlavia à grandes fleurs.

Fleurit: Juillet—Août. ☉

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Hydrophyllées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Parce que *Whitlavia* à nos jours est considéré comme un sous-genre de *Phacelia*, je peux renvoyer pour la description de ce genre au planche 1741 de la livraison suivante.

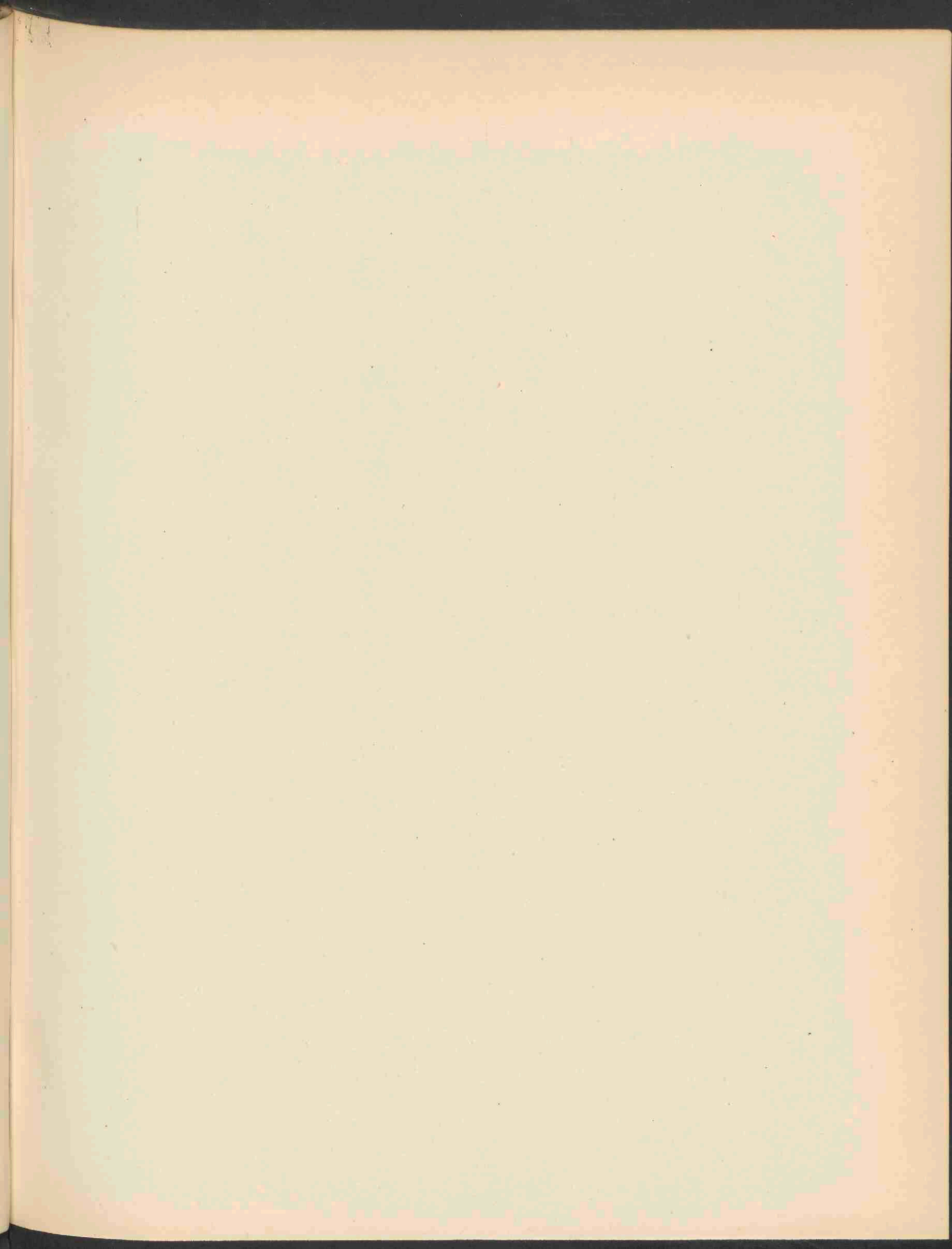
Les caractères du genre *Whitlavia* d'autrefois sont les suivants: Ovule et graines en grand nombre ou en nombre plus petit; test alvéolé-ponctué. Appendices de la corolle réduites en 5 petites écailles, tronquées et émargonnées, dont chaque fois une est adnée avec la base d'une carpelle opposée; les filaments un peu saillants, style bifide au dessus du milieu.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante d'une hauteur de 35 c.M, lâchement rameuse, poilue et glanduleuse; feuilles ovées ou deltoïdes, à bords incisés-dentés; tube de la corolle cylindrique, à la base un peu soufflé, trois fois plus long que les lobes. Appendices des étamines en forme de poils.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur découpée. *b.* Calice avec l'ovaire. *c.* Ovaire. *d.* Étamine. *e.* Jeune fruit.

HABITAT: Sud Californie, mais généralement cultivé comme plante des jardins.

PAYS-BAS: Dans notre pays la plante a été trouvée le 16 Juillet 1902 à Rijswijk, province de Gueldre, par M. B. J. VAN WAGENSVELD, que eût l'obligeance de nous en fournir un exemplaire pour notre figure.

LACTARIUS THEIOGALUS BULL. 1740.

LACTARIUS THEIOGALUS Bull.

Melkzwam met zwavelgele melk.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Cl. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. Ord. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XIV. N°. 1094.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Pileo carnosos, tenui, e convexo depresso, levi, glabro, viscoso, stipiteque e farcto cavo, levi, rufo-fulvis, lamellis adnato-decurrentibus, confertis, e pallido rufescentibus, lacte ex albo sulphureo, tarde acri.

Hoed vleezig, dun, eerst bol, later afgeplat, zacht, glad, kleverig, evenals de later hol wordende, gladde steel, rood-bruinachtig geel; plaatjes aangegroeid-aflopend, dicht bijeen, eerst licht, dan roodachtig; melk eerst wit, later zwavelgeel, eerst zeer laat scherpsmakend.

Fr. Epicr., p. 342, *Hym. Eur.*, p. 432; *Berkl. Out.*, p. 206; *Kickx*, p. 202; *Sacc. Syll.* V, p. 441; *Oud. Rév.* I, p. 156; *Agaricus Bull.*, t. 567, f. a. *Krombh.*, t. I, f. 23, 24.

GROEIPLAATS: In loofbosschen van Europa en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

NEDERLAND: Hier te lande waargenomen in het Westland en bij Loosduinen. Zelf vond ik de champignon op 14 Oct. 1903 onder Bennekom (P. 5, 28, 13), later 8 Nov. op het herstellingsoord Oranje Nassausoord.

LACTARIUS THEIOGALUS Bull.

Lactaire à lait sulphuré.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

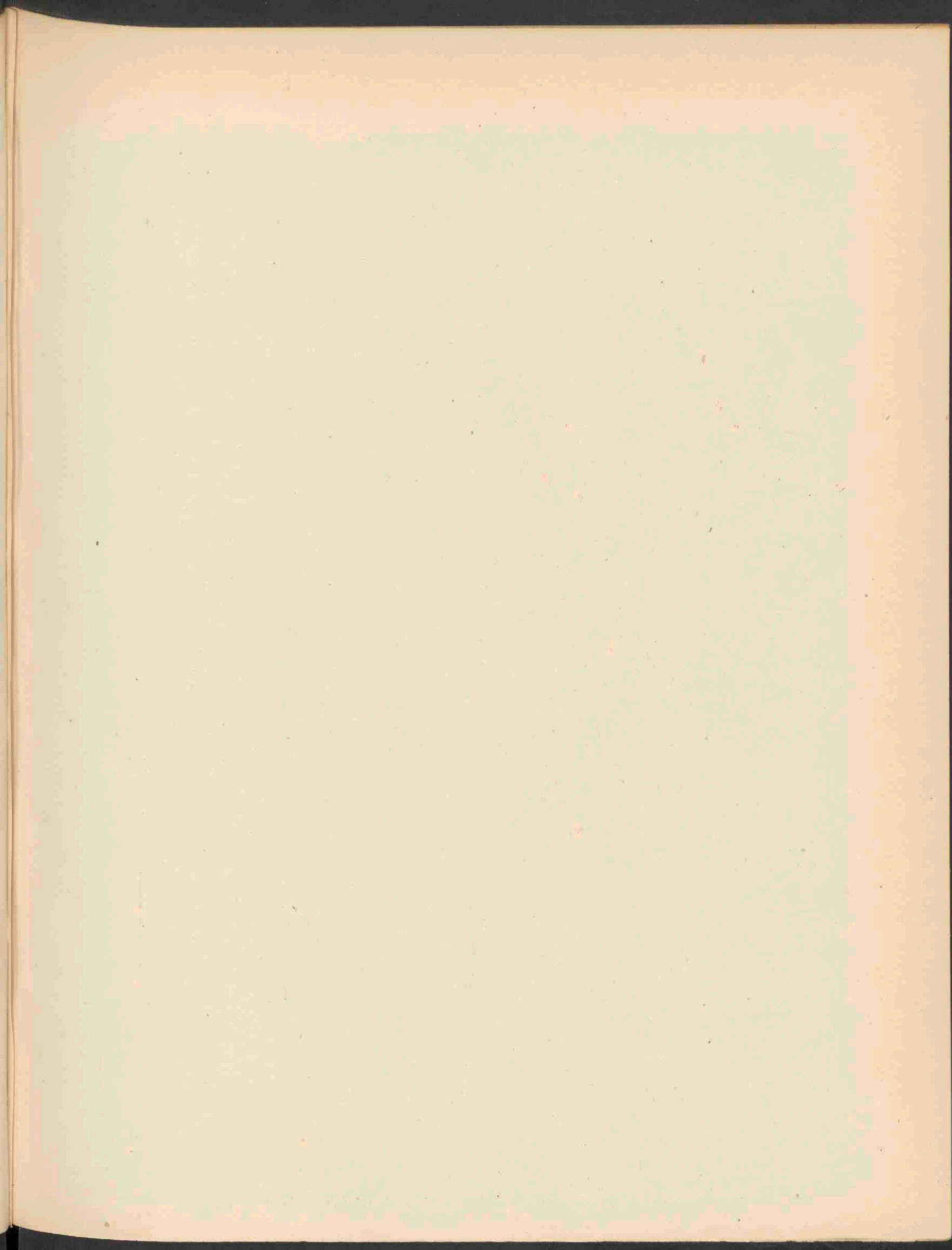
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1094. Vol. XIV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, mince, convexe, puis déprimé, lisse, glabre, visqueux, comme le pied à la fin creux et lisse, roux-fauve, feuillets adnés-décurrents, rapprochés, d'abord blanchâtres, enfin jaunâtres, lait d'abord blanc, devenant jaune.

Fr. Epicr., p. 342, *Hym. Eur.*, p. 432; *Berkl. Outl.*, p. 206; *Kickx*, p. 202; *Sacc. Syll.* V, p. 441; *Oud. Rév.* I, p. 156; *Agaricus, Bull.*, t. 567, f. a. *Krombh.*, t. I, f. 23, 24.

HABITAT: Bois feuillés de l'Europe et des Etats Unis de l'Amérique du Nord.

PAYS-BAS: Dans notre pays signalé dans le Westland et à Loosduinen. J'ai trouvé la champignon moi-même le 14 Oct. 1903 à Bennekom, province de Gueldre, plus tard le 8 Nov. non loin de là à l'établissement Oranje Nassausoord.

PHACELIA TANACETIFOLIA BENTH. 1741.

Jan 1905 N. 20

PHACELIA TANACETIFOLIA Benth.

Wormkruidbladige Phacelia.

Hoogduitsch: Rainfarnblättrige Phacelie.

Engelsch: Tansy-leaved Phacelia.

Bloeit: Juli—Sept. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Hydrophyllaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Herbae annuae vel rarius perennae, plerumque hirsutae vel scabrae, foliis alternis, integris, dentatis, lobatis, pennatifidis vel dissectis, inferioribus rarius oppositis; floribus coeruleis purpureis vel albis in cymis scorpioideis terminalibus; calice 5-lobato, fructifero parum ampliato; corolla campanulata, subrotata, tubulosa vel hypocrateriformi, nonnunquam appendiculata, lobis imbricatis; staminibus exsertis vel inclusis, affixis ad basin corollae; antheris plerumque ovatis; ovario 1-loculari, placentis 2 angustis, valvis adnatis; stylis imo connatis; ovulis 2 vel plurimis in quaque placenta; capsula 1-loculari vel spurie subbiloculari ab placentis intrusis, bivalva; seminibus plerumque reticulatis.

Eenjarige of zeldzamer overblijvende kruiden, meestal behaard of ruwharig met afwisselende, gave, getande, gelobde, vindeelige of ingesneden bladen, waarvan de onderste soms overstaande zijn; bloemen blauw, purper of wit, in spiraalvormige eindstandige bijschermen; kelk 5-lobbig, bij vruchtrijpheid iets vergroot, kroon klok-, bijna rad-, buis- of schotelvormig, somtijds van aanhangselen voorzien, met dakpansgewijze knopligging. Meeldraden uitstekend of ingesloten, aan den voet van de kroon bevestigd; helmhokjes meestal eivormig; vruchtbeginsel 1-hokkig met 2 smalle wandstandige zaadlijsten. Stylen beneden vergroeid. Eitjes 2 of vele op iedere zaadlijst; zaaddoos 1-hokkig of schijnbaar bijna 2-hokkig wegens het naar binnen groeien der zaadlijsten, tweekleppig; zaden meestal netvormig geaderd.

SOORTSBESCHRIJVING: Annua erecta, scabra vel hispida, sine glandulis vel apice parum glandulosa, foliis 4—8 jugo-pennatifidis, jugis linearibus vel oblongo-linearibus uni-vel bipennatifidis, omnibus sessilibus vel subsessilibus, lobis plerumque lineari-oblongis; spicis in cymis congestis, demum elongatis; pedunculis fructus brevissimis erectis vel ascendentibus, calicis lobis linearibus vel lineari-spathulatis, capsula ellipsoidea fere duplo longioribus; staminibus stiloque conspicue exsertis.

Opgerichte eenjarige, ruwe of ruwharige planten, zonder klieren of alleen aan den top des stengels geklierd; bladen 4—8 jukkelig, ingesneden met lijnvormige of langwerpige-lijnvormige slippen, die wederom 1 of 2-jukkelig ingesneden zijn, alle zittend of bijna zittend, lobben meestal lijn-langwerpig. Aartjes tot bijschermen vereenigd, later verlengd, vruchtstelen zeer kort opgericht of uitstaand, kelkslippen lijnvormig of lijn-spatelvormig, bijna dubbel zoo lang als de elliptische zaaddoos; meeldraden en styl buiten de kroon uitstekend.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloem van boven gezien. *b.* Bloem van terzijde. *c.* Opengekneden kroonbuis met meeldraad. *d.* Stamper. *e.* Kelk. *f.* Vruchtkelk. *g* en *g'*. Zaden. *h* en *h'*. Zaaddoos van verschillende zijden gezien. *i.* Zaadje nat. gr.

GROEIPLAATS: Californische plant, doch een zeer gewone tuinplant. In de laatste jaren ook aangeplant als bijvoedsel en wellicht hierdoor verwilderd.

NEDERLAND: Zij werd in ons land het eerst verzameld door den Heer H. J. KOK ANKERSMIT in 1892 langs den Rijn bij Arnhem, in 1898 bij de meelfabriek te Deventer, terwijl zij in dat jaar nog waargenomen werd op de eerstgemelde groeiplaats door Mej. A. L. L. PILGRIM en Dr. L. POSTHUMUS haar waarnam in 1900 als opslag in een tuin te Dordrecht. De afgebeelde planten werden door mij overvloedig aangetroffen op een veldje bij de schietbaan onder Wageningen, ver van menschelijke woningen verwijderd.

PHACELIA TANACETIFOLIA Benth.

Phacélie à fleurs de Tanaisie.

Fleurit: Juillet—Sept. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Hydrophyllées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Herbes annuelles ou plus rare perennes, le plus souvent hirsutes ou scabres; feuilles alternes, entières, dentées, lobées, pennatifides ou dissequées, les inférieures rarement opposées; fleurs bleues, purpures ou blanches, formant des cymes scorpioides terminales; calice 5-lobé, pendant la maturité de la fruit un peu amplié, corolle campanulée un peu en roue, tubuleuse ou en sous-coupe, quelquefois avec des appendices, les lobes imbriqués. Etamines saillantes ou enfermées, attachées à la base de la corolle; anthères le plus souvent ovées; ovaire 1-loculaire, placentas 2, étroits, adnés aux valves; styles soudés à la base. Ovules 2 ou plusieurs sur chaque placenta. Capsule 1-loculaire ou apparemment presque 2-loculaire par les placentas courbés en dedans, à deux valves; graines le plus souvent réticulées.

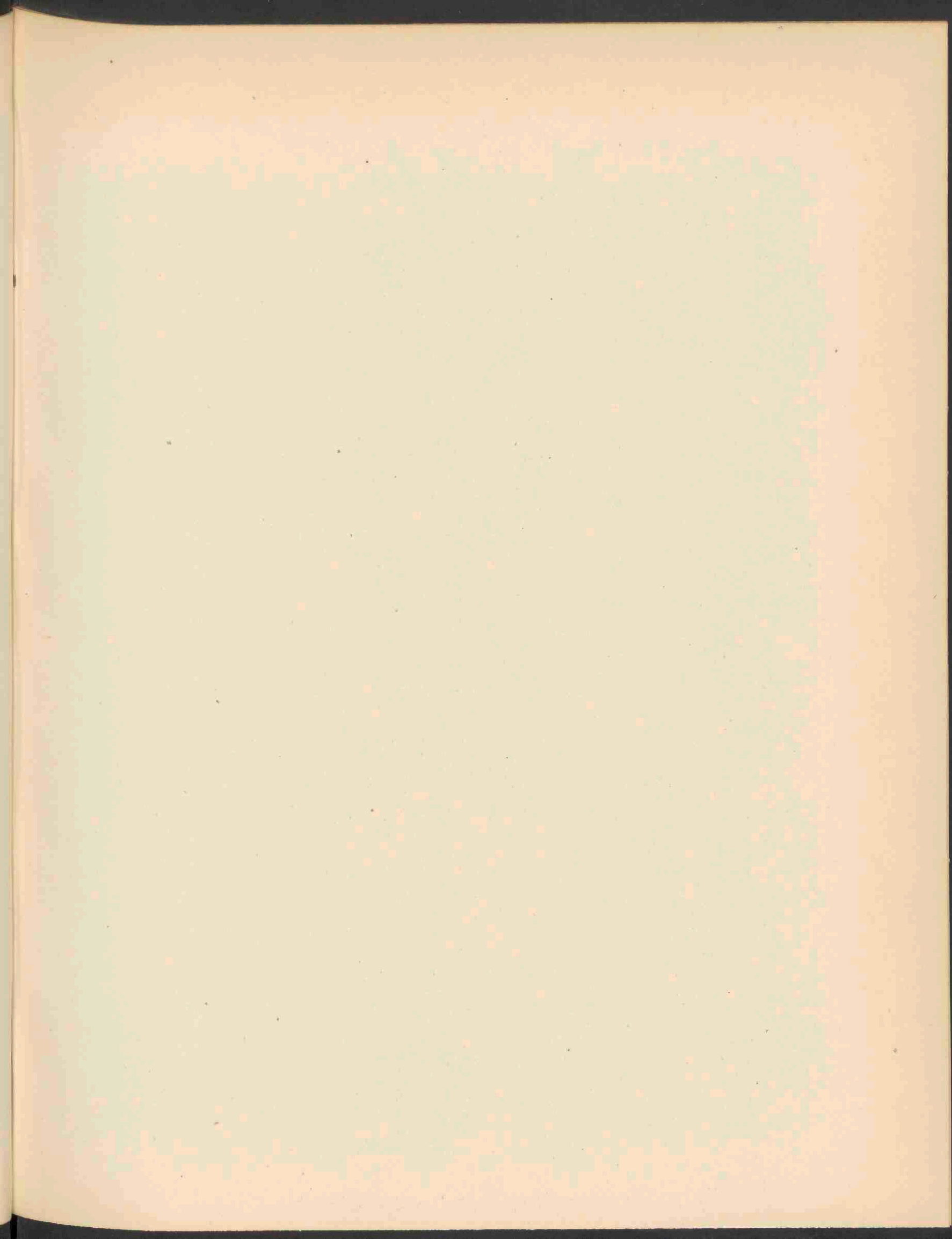
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Plante annuelle dressée scabre ou hérissée, sans glands ou un peu glanduleuse au sommet; feuilles pennatifides à 4—8 paires de folioles; ceux-ci linéaires ou oblongs-linéaires, uni-ou bipinnatifides, toutes les feuilles sessiles ou subsessiles à lobes le plus souvent linéaires-oblongs. Epis arrangés en cimes, à la fin allongés; pédoncules fructifères très courts, dressés ou ascendants; divisions du calice linéaires ou linéaires-spathulées, presque deux fois plus longues que la capsule ellipsoïde. Etamines et style évidemment saillants.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur vue par dessus. *b.* Fleur vue en profil. *c.* Tube de la corolle découpé. *d.* Ovaire. *e.* Calice. *f.* Tige portant des fruits. *g* et *g'*. Graines. *h* et *h'*. Capsule vue de divers côtés. *i.* Graine gr. nat.

HABITAT: Plante de la Californie, mais cultivée partout dans les jardins. Dans les années dernières plantée pour nourriture des abeilles et peut-être quelquefois échappée.

PAYS-BAS: Dans notre pays elle a été récoltée pour la première fois par feu M. H. J. KOK ANKERSMIT, en 1892, le long du Rhin près de Arnhem, et en 1898 près de la fabrique à blé à Deventer; en même temps elle fut signalée de nouveau près de Arnhem par Mlle A. L. I. PILGRIM, tandis que le DR. L. POSTHUMUS l'a signalée en 1900 comme plante adventive dans un jardin à Dordrecht. Les plantes dessinées ont été trouvées abondamment par moi-même dans un petit champ aux environs de Wageningen, bien éloigné de demeures humaines.

CEPHALANTHERA ENSIFOLIA RICH. 1742.

CEPHALANTHERA ENSIFOLIA Rich.

Zwaard Boschlelie.

Hoogduitsch: Schwertblättriges Waldvöglein.

Engelsch: Narrow Cephalanthera.

Bloeit: Mei—Juni. ♀.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XX. Ord. I. Gynandria. Monandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Orchidaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XXI. N°. 1672.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Ovario glabro, labelli lamina obtusissima transverse latiori, laciniis perigonii exterioribus acutis, bracteis ovario multo brevioribus, infimis quandoque idem aequantibus, foliis lanceolatis superioribus lineari-lanceolatis acuminato-acutis. Flores nivei, macula in apice labelli flava.

Vruchtbeginsel onbehaard; lobben van het labellum zeer stomp in het midden het breedst, buitenste slippen van het bloemdek spits, schutblaadjes veel korter dan het vruchtbeginsel, de alleronderste soms even lang als dit; bladen lancetvormig, toegespitst. Bloemen sneeuw wit, vlek op den top van het labellum geel.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Lip van terzijde. *b.* Dezelfde van voren. *c.* Meeldraad.

GROEIPAALTS: In boschrijke streken over geheel Europa tot in Westelijk Azië, minder algemeen dan *C. grandiflora* (pallens).

NEDERLAND. Bij ons slechts waargenomen in Zuid Limburg en wel bij Valkenberg. De afgebeelde plant werd aldaar in Mei 1903 verzameld door Mej. Icke en mij welwillend ter afbeelding afgestaan. *C. ensifolia* en *grandiflora* zijn door geen scherpe kenmerken gescheiden; ik heb daarover uitvoeriger gehandeld in Nederl. Kruidk. Archief 3. II. p. 391.

CEPHALANTHERA ENSIFOLIA Rich.

Céphalanthère à feuilles en glaive.

Fleurit: Mai—Juin. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XX. Ord. I. Gynandria. Monandria.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Orchidées.

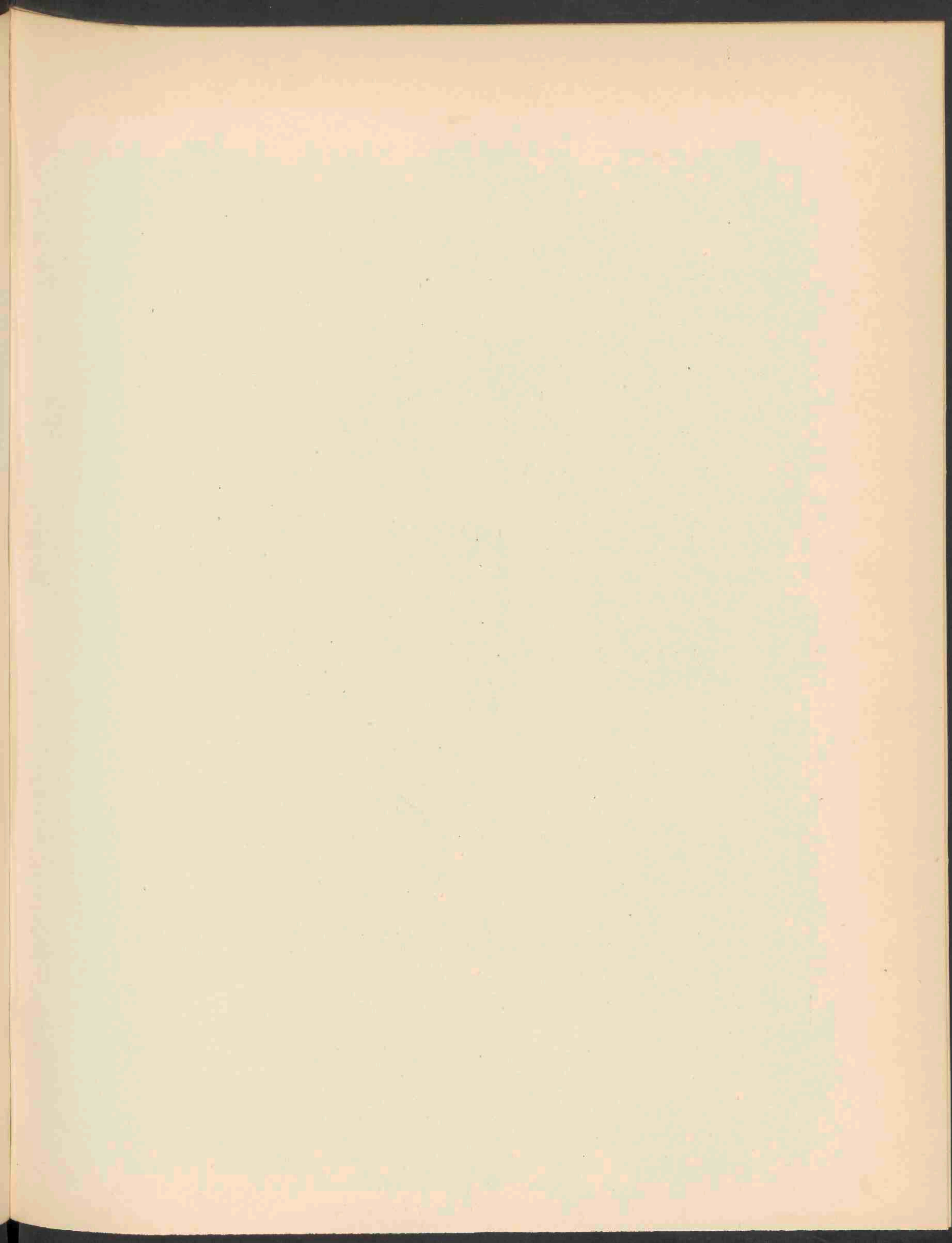
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1672. Vol. XXI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ovaire glabre. Labelle à lobe moyen largement ovale, plus large que long, les trois divisions périgonales externes aigues, bractées beaucoup plus courtes que l'ovaire, les inférieures quelquefois aussi longs que celui-ci. Feuilles ancéolées, acuminées-aigues. Fleurs blanches à labelle taché de jaune au sommet.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Labelle vu en profil. *b.* Le même vu en face. *c.* Etamine.

HABITAT: Lieux ombragés dans toute l'Europe jusqu'en Asie occidentale; moins commun que la Céphalanthère à grandes fleurs.

PAYS-BAS: Chez nous la plante n'a été signalée que dans le Sud du Limbourg, aux environs de Fauquemont. La plante dessinée a été récoltée en Mai 1903 par Mlle Icke, qui eût la bienveillance de me procurer un exemplaire. Les différences entre *C. grandiflora* et *ensifolia* ne sont pas très marquantes; j'ai traité de ces différences tout au long dans le Nederl. Kruidk. Archief 3. II. p. 391.

AMSINCKIA INTERMEDIA LEHM. 1743.

AMSINCKIA INTERMEDIA Fisch.

Bloeit: Mei—Juni. ☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Boraginaceae.

GESLACHTELIJKE KENMERKEN: Zie Dl. XX. N°. 1532.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule erecto simplici aut parce ramoso, foliis lanceolato-linearibus. Corollae fauce glabra, nuda, limbo tubo subbreuiore; staminibus ad faucem insertis. Differt ab *A. lycopsioides* insertione staminum.

Stengel opgericht, enkelvoudig of weinig vertakt, bladen lancet-lijnvormig; bloemkeel kaal, naakt, zoom iets korter dan de kroonbuis, meeldraden op de keel der kroon ingeplant. De soort verschilt van *A. lycopsioides* door de inplanting der meeldraden.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Bloempje vergr. *b.* Bloem met opengescheurde buis. *c.* Kelk vergr. *d.* Dezelfde nat. gr. *d'*. Dezelfde van boven gezien en vergroot. *e.* Stamper. *f.* 2 vruchtjes vergroot. *A'*. Bovenst bloemtakje, na eenige dagen meer ontrold en rechter opstaand.

GROEIPLAATS: In Noord-Californie, doch ook elders ingevoerd met granen bijv. reeds lang bekend in Frankrijk.

NEDERLAND: De afgebeelde plant is genomen naar een inlandsch exemplaar, gevonden 23 Mei 1904 bij de Meelfabriek te Middelburg door den Heer GERTH VAN WIJK aldaar. Over de kenmerken der soorten van het geslacht *Amsinckia* vergelijkte men Nederl. Kruidk. Archief 2. VI, p. 439.

AMSINCKIA INTERMEDIA Fisch.

Fleurit: Mai—Juin. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. V. Ord. I. Pentandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Boraginées.

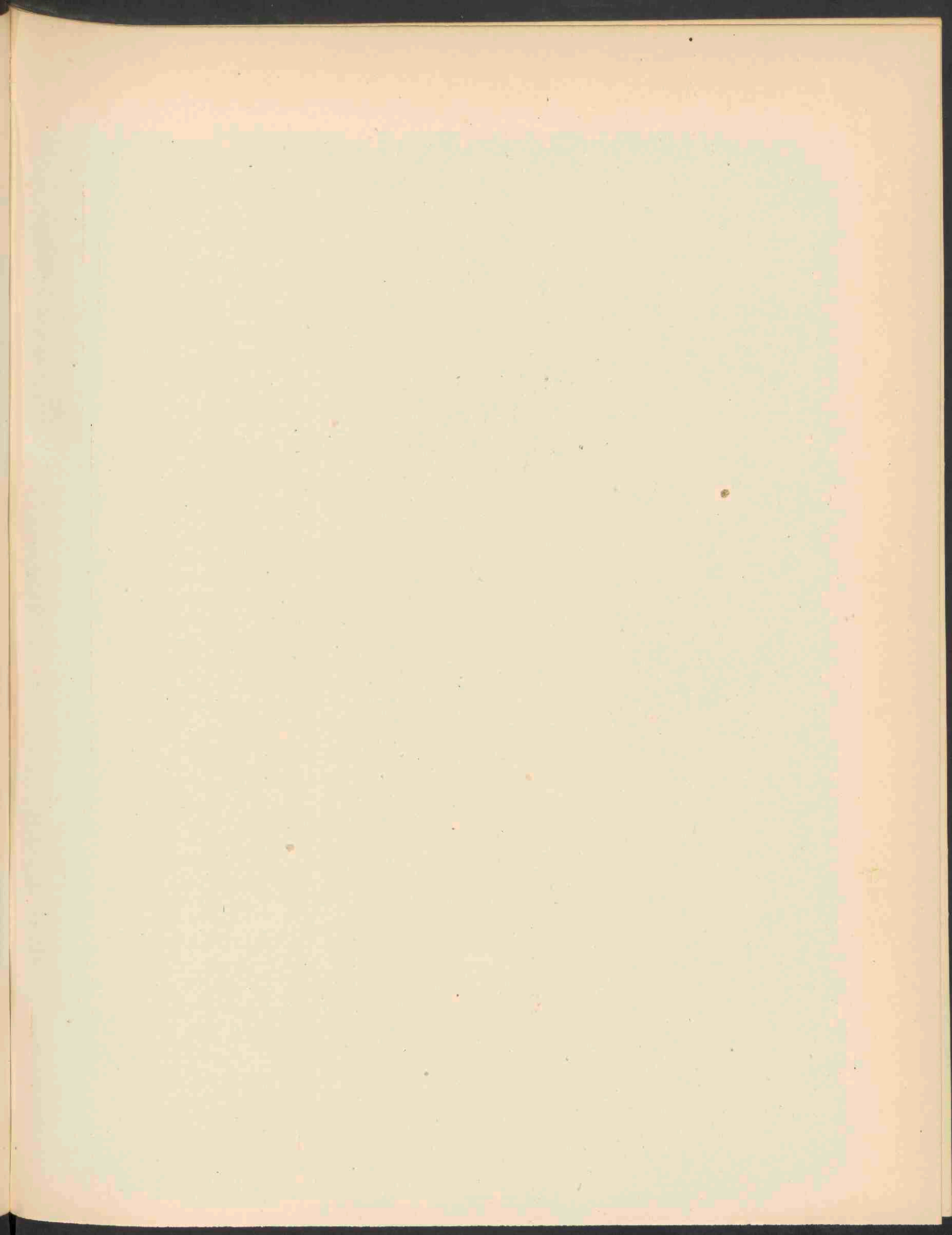
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1532. Vol. XX.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige dressée, simple ou un peu rameuse, feuilles lancéolées-linéaires. Gorge de la corolle glabre, nue, limbe plus courte que le tube; étamines insérées sur la gorge. Se diffère d'*Amsinckia lycopsioides* par l'insertion des étamines.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur grossie. *b.* Fleur à tube découpé en long. *c.* Calice grossi. *d.* Le même gr. nat. *d'.* Le même vu en dessus et grossi. *e.* Ovaire. *f.* 2 Graines gr. *A'.* Sommet d'une tige florale plus déroulée après quelques jours et plus dressée.

HABITAT: Californie septentrionale, mais aussi importé ailleurs par le blé p. e. déjà connu pendant plusieurs années en France.

PAYS-BAS: La plante dessinée m'a été envoyée par M. GERTH VAN WIJK, qui l'avait trouvée près de la fabrique à blé à Middelbourg. Quant aux caractères des espèces du genre *Amsinckia* voyez *Kruidk. Archief* 2. VI. p. 439.

TRICHIA CHRYSOSPERMA D.C. 1744.

TRICHIA CHRYSOSPERMA D. C.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulales Mycetes. Sect. Myxomycetes. Ord. Trichiaceae.

AFDEELINGSKENMERKEN: Peridia discreta sessilia vel stipitata, irregulariter rumpentia, membrana simplici vel duplici, calce deficiente. Tubi capillitii aut liberi utrinque attenuati aut reticulatim juncti, protuberantiis taeniolas spirales sistentibus instructi.

Vruchtlichamen afzonderlijk, zittend of gesteeld, onregelmatig openbrekend, met enkelvoudige of dubbele wand, zonder kelk. Capillitiumbuizen of vrij, aan beide einden versmald, of netvormig verbonden, voorzien van uitwassen in den vorm van spiraalbanden.

GESLACHTSKENMERKEN: Tubuli capillitii simplices liberi, apicibus attenuati, rarissime hinc inde furcati.

Capillitiumbuizen enkelvoudig, vrij, aan de toppen versmald, zeer zelden hier en daar vertakt.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Peridiis dense congestis, sessilibus, rotundis, flavis, subinde subcinamomeis, elateribus cylindraceutis 8, rarius 5 μ crassis apiculo levi vix vel leviter curvulo, taeniolis spiralibus 4—5, tenuibus, leviter prominentibus, venis tenerrimis longitudinalibus junctis; sporis sphaeroideis, laete aureo-ochraceis, reticulatis.

Vruchtlichamen dicht opeengehoopt, zittend, rond, geel, later eenigszins kaneelkleurig. Elateren cilindervormig, 8, zelden 5 μ breed met glad, nauwelijks of licht gekromd topje en met 4—5 weinig uitstekende, smalle spiraalbanden, die door zeer smalle langsnerven verbonden zijn. Sporen bolvormig, helder goudgeel netvormig geaderd.

GROEIPLAATS: Op vochtig, vermolmd hout, gevonden in Zweden, Frankrijk, Duitschland, Italië, België, Finland, Noord-Amerika, Australië en Tasmanië.

NEDERLAND: Door mij werd de plant gevonden op de rottende bast van een doode appelboom onder Voorschoten, den 12 Nov. 1901.

TRICHIA CHRYSOSPERMA D. C.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Sect. Myxomycètes. Ord. Trichiées.

CARACTÈRES DE LA SECTION: Périodies disloquées, sessiles, ou stipitées, s'ouvrant irrégulièrement, à membrane simple ou double, sans incrustations calcaires. Tuyaux du capillitium tantôt libres, atténués aux extrémités, tantôt conjugués en forme de réseau avec des bandelettes saillantes en forme de spirales.

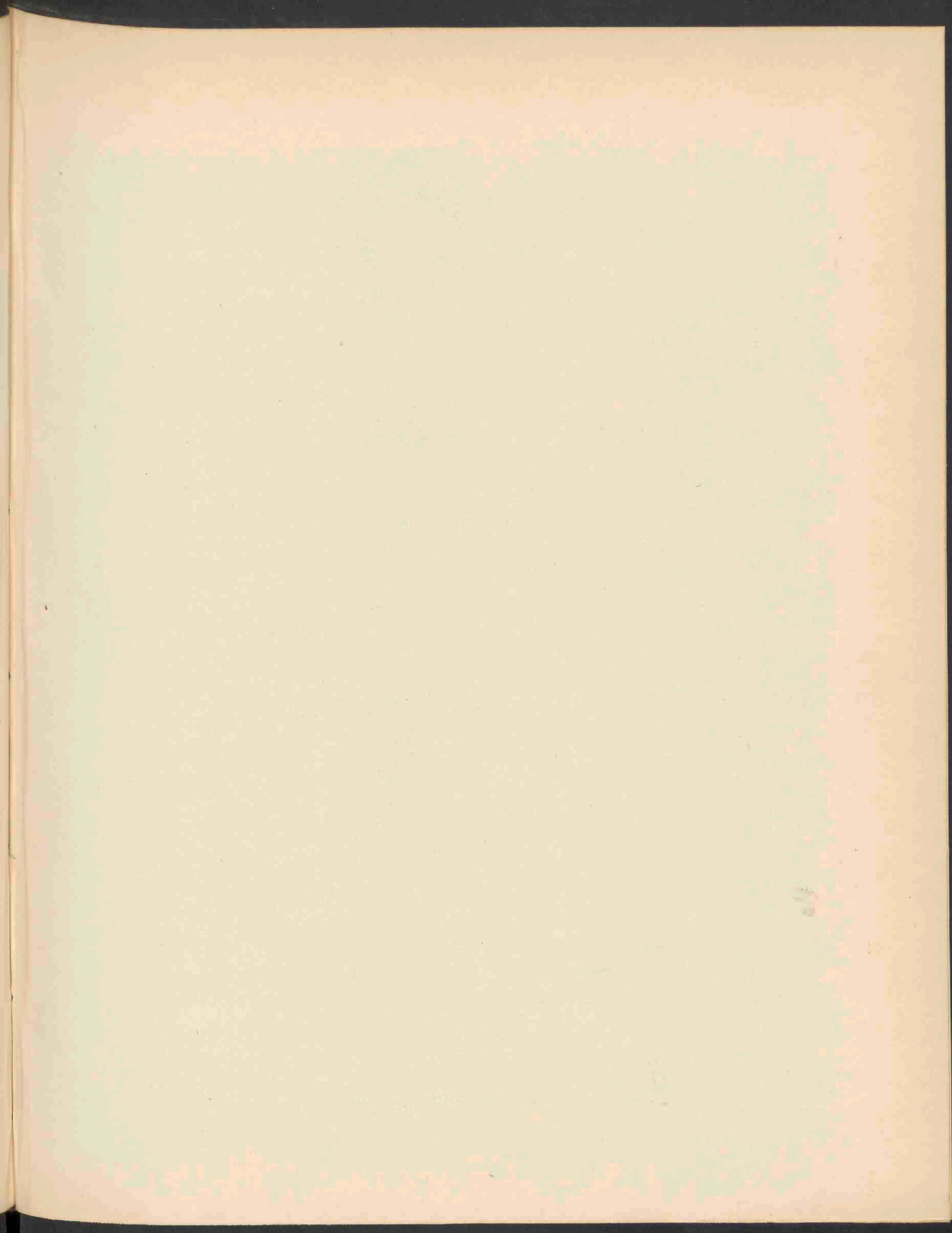
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Tuyaux du capillitium libres et simples, atténués aux extrémités, çà et là fourchés.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Périodies densément réunies sessiles, arrondies, jaunes, plus tard presque couleur de canelle; élatères cylindriques, 8, plus rare 5 μ larges, au sommet lisses, à peine ou très peu récurbées, bandelettes en forme de spirales 4—5, minces, peu prominentes, reliées par des veines longitudinales très étroites; spores sphaeroidales, d'une couleur gaie d'or ochracé, réticulées.

HABITAT: Sur le bois humide pourrissant en Suède, France, Allemagne, Italie, Belgique, Finlande, dans l'Amérique du Nord, l'Australie et en Tasmanie.

PAYS-BAS: Cette champignon a été trouvée par moi-même sur l'écorce pourrissante d'un pommier mort à Voorschoten, le 12 Novembre 1901.

PEZIZA MACROPUS PERS. 1745.

PEZIZA MACROPUS Pers.

Grootstelige bekerzwam.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. Ord. Discomycetes.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XV. N°. 1200.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Ascomate cupulato, hemisphaerico, dein explanato, murinofuscescente, sicco fusco, extus cinereo cinereo-hirto, 1—3 c.M. latit.; stipite sursum attenuato, levi v. irregulariter lacunoso, tandem subfistuloso, cinereo cinereo-hirto, 1—4 c.M. alt.; 1—2 m.M. crass.; ascis cylindraceutis 140—160 = 13—16; sporidiis monostichis, ellipsoideis vel fusoido-ellipsoideis, 20—27 = 11—14; paraphysibus filiformibus 4 μ cr., apice clavato-incrassato, 6—12 μ cr.

Vruchtlichaam napvormig, half bolvormig, later afgeplat, muiskleurig bruin droog donkerbruin, van buiten grijs en grijsbehaard, 1—3 c.M. breed; steel naar boven versmald, glad of met onregelmatige holten, ten laatste bijna hol, grijs en grijsbehaard, 1—4 c.M. hoog, 1—2 m.M. dik; sporenbuizen cilindervormig 140—160 bij 13—16 μ , sporen eenzijdig, elliptisch of spoelvormig-elliptisch, 20—27 bij 11—14 μ , paraphysen draadvormig, 4 μ dik, aan den top knotsvormig verdikt en daar 6—12 μ dik.

Peziza macropus Pers. *Obs.* II, p. 26, t. 1, f. 2; *Syn. Fung.* 645; *Fr. Syst. Myc.* II, p. 57; *Gill. Disc.*: *Helwella macropus* Karst. *Myc. Fenn.*, p. 37; *Sacc. Syll.* VIII, p. 84.

VERKLARING DER AFBEELDING: a. Vergroot gedeelte van de achterzijde met ruige haren bezet.

GROEIPLAATS: Op den grond en op rottende boomstronken in schaduwrijke beschstroken in Finland, Zweden, Engeland, Duitschland, Frankrijk, België, Italië en Noord-Amerika.

NEDERLAND: De champignon werd in November 1903 op het buitengoed Neethof bij Haarlem door Dr. M. GRESHOFF gevonden, die haar mij welwillend ter afbeelding toezond.

PEZIZA MACROPUS Pers.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Discomycètes.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1200, Vol. XV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Ascome cupuliforme, hémisphérique, plus tard aplatie, couleur gris de souris, ou brun, sèche brune, à l'extérieur grise et à poils gris, 1—3 c.M. large; pied atténué au sommet, lisse ou irrégulièrement lacuneux, à la fin presque fistuleux, gris et à poils gris, 1—4 c.M. haut, 1—2 m.M. large; asques cylindriques 140—160 = 13—16, sporidies monostiques ellipsoïdes ou en forme de fuseaux ellipsoïdes, 20—27 = 11—14; paraphyses filiformes, 4 μ larges, au sommet épaissies en massue, 6—12 μ larges.

Peziza macropus Pers. *Obs.* II, p. 26, t. 1, f. 2; *Syn. Fung.* 645; *Fr. Syst. Myc.* II, p. 57; *Gill. Disc. P. helvelloides* Cooke, *Myc.* f. 190; *Helvella macropus* Karst. *Myc. Fenn.* p. 37; *Sacc. Syll.* VIII, p. 84.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Partie grossie du côté inférieur occupée par des poils rudes.

HABITAT: Sur la terre et sur les vieilles souches d'arbre dans les lieux ombragés de la Finlande, de Suède, d'Angleterre, d'Allemagne, de France, de Belgique, d'Italie et de l'Amérique du Nord.

PAYS-BAS: Ce champignon a été trouvé au maison de campagne Neethof près de Harlem, en Novembre 1903, par M. le DR. M. GRESHOFF, qui eût la bienveillance de m'envoyer quelques plantes pour notre dessin.

GALIUM ELONGATUM PRESL. 1746.

Jan 1906 N° 46

GALIUM ELONGATUM PRESL.

Groot Moeras Walstroo.

Hoogduitsch: Groszes Sumpf Labkraut.

Engelsch: Great Marsh Bed-strau.

Bloeit: Juli. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. IV. Ord. I. Tetrandria. Monogynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Rubiaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. I. N° 33.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliis plerumque quaternis, magnis, lineari-oblongis, antice latioribus, obtusis, muticis, uninerviis, margine retrorsum scabris; caulibus erectis, robustis, quadrangularibus, retrorsum scabris; panicula erecto-patente, pedicellis fructiferis rectis, horizontaliter patentibus, fructibus maioribus quam in *G. palustri*, manifeste rugosis. Flores albi; variat glaberrimum, aculeolis nempe in caule foliisque nullis et foliis in caule quinis senisve.

Bladeren meestal in kransen van vier, groot, lijn-langwerpig, naar voren breeder, stomp, zonder stekelpuntje, eennervig, met achterwaarts gebogen stekeltjes aan den rand, stengels opgericht, stevig, vierkant, met naar beneden gerichte stekeltjes; pluim met schuin opgerichte takken; vruchtsteeltjes recht, horizontaal uitstaand; vruchtjes grooter dan bij *G. palustre* en duidelijk putrimpelig. Bloemen groot, wit. Wisselt af met gladde stengels en niet gestekelde bladranden en voorts door 5- of 6-tallige bladkransen.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Bloem en knop vergr. *b.* Vruchtje vergr. *c.* Doorsnede stengel. *A.* Vruchtdragende tak.

GROEIPLAATS: Op moerassige weiden, in vochtige boschjes en langs slooten vrij algemeen.

NEDERLAND: Op verschillende plaatsen van ons land aangetroffen. De afgebeelde planten werden mij toegezonden door den Heer W. C. VAN EMBDEN te Utrecht in Aug. 1898, als gevonden bij den Ezelsdijk en het Vossegat aldaar.

GALIUM ELONGATUM PRESL.

Gaillet des marais allongé.

Fleurit: Juillet. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. IV. Ord. I. Tetrandria. Monogynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Rubiacées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 33. Vol. 1.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles ordinairement 4 par verticille, linéaires-oblongues, plus larges au sommet, obtuses, mutiques, uninerviées, aiguillonnées-rudes sur les bords; tiges robustes, dressées, quadrangulaires, rudes sur les angles; panicle à rameaux étalés-dressés; pédicelles fructifères non courbés, écartés à angle droit; fruits plus grands que chez le *G. palustre*, fortement chagrinés. Fleurs blanches; la plante varie par les tiges et feuilles lisses et les feuilles quelquefois verticillées par 5 ou 6.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Fleur et bouton, gr. *b.* Fruit, gr. *c.* Section transversale par la tige. *A.* Rameau fructifère.

HABITAT: Marais et lieux humides assez commun.

PAYS-BAS: Dans tout notre pays trouvé aux localités les plus diverses. Les plantes dessinées me sont envoyées par Mr. W. C. VAN EMBDEN à Utrecht en Août 1898, trouvées par lui-même près du Ezelsdyk et le Vossegat non loin de cette ville.

ISOETES LACUSTRE L.

Forma curvifolium Casp.

Hoogduitsch: Brachsenkraut.

Engelsch: Quillwort.

Vruchtijd: Aug.—Oct. 21.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. I. Cryptogamia, Filices.

NATUURLIJK STELSEL: Cryptogamae. Ser. Lycopodiales s. Selagines. Ord. Isoetaceae.

FAMILIE- EN GESLACHTSKENMERKEN: Sporocarpia ovalia vel subrotunda, basi foliorum dilatata concava innata, membranacea, non dehiscencia, superne membranea semilunari e folio emergente semitecta et apice squamula cordata fulta; intus filis e dorso radiatim progredientibus et sporangia gerentibus perducta, biformia, alia externe torulosa, sporangia maiora continentia, alia levia, sporangiis minutissimis pulveraceis farta. Sporae maiores costis 3 apice conjunctis annuloque elevato notatae sunt.

Sporenkapsel-houders ovaal of bijna rond, aangegroeid aan de opgeblazen holle bladvoeten, vliezig, niet openspringend, van boven door een halvemaan-vormig vlies, dat uit het blad ontspringt, half bedekt en aan den top met een hartvormige schub voorzien; van binnen met van uit de rugvlakte uitstralende draden voorzien, welke de sporangien dragen, van tweeërlei vorm: de eene van buiten bultig, de makro-sporangien bevattende, de andere glad en gevuld met zeer kleine poedervormige sporangien. Makrosporen met 3 aan den top samenkomende lijsten en van een verheven ring voorzien.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Macrosporangia minutissime muricato-spinulosa.

Bases foliorum non bulbiforme congestae; folia 4—15 c.M. longa, lete viridia, tela laxa constructa, valde lacunosa, ideo diaphana, stomatibus et fasciculis carentia, epidermate cuticula tenui obtecto, linearia, erecta, basi dilatata in vaginam dorso levem; velum tantum sporocarpium partem superiorem tegens, area margine membranacea fere aequalongia; ligula ovalis, parva. Rhizoma compressum, carnosum, inveteratum bilobum et duobus sulcis verticalibus instructum. Radices fere glabrae, Plantae robustae omnino submersae.

Makrosporen zeer fijn bestekeld. Bladvoeten niet tot een bolvormig orgaan samengevoegd; bladen 4—15 c.M. lang, helder groen, opgebouwd uit een los weefsel dat vol groote holten is en daarom doorschijnend, zonder huidmondjes en vaatbundels en met een door een dunne cuticula bedekte opperhuid, lijnvormig, opgericht, aan den voet tot een van buiten gladde scheede verbreed; velum slechts het bovenste deel van het sporocarpium bedekkend; area bijna even lang als de vleezige rand; ligula ovaal, klein. Rhizoom samengedrukt, vleezig, op ouderen leeftijd tweelobbig en voorzien van twee verticale voren. Wortels bijna glad. Planten stevig, geheel ondergedoken.

BIZONDERE SOORTELIJKE KENMERKEN: Caule depresso-globoso, usque ad 2.5 c.M. lato, cicatricibus insertionis lobarum 3—5, rarissime 7, longitudinaliter furcatis; foliis ad numerum 70 (rarissime 200), plerumque 16 c.M. longis, usque ad 2.5 m.M. latis, ad dorsum ventralem late sulcatis, marginibus rotundatis, parte superiore fere teretibus, breviter acuminatis, satis rigidis, obscure viridibus, paulum diaphanis; partibus vaginalibus laxiuscule obtingentibus, 1.5 c.M. longis, 1 c.M. latis, laete fuscis. Velum circiter partem foveae tertiam superiorem tegens. Ligula latitudine sua vix longior. Labium fere linea recta obtusum. Sporangia albida. Macrospora circiter 0.5—0.6 m.M. crassae, languide cinereo-canescens, dense obtectae verrucis papillosis depressis, pro parte in costas pro-

ductis et passim reticulatim confluentibus. Microsporae copiosae, subfusco-canescens, 0.040—0.043 m.M. longae et 0.023—0.028 m.M. crassae, leves, marginibus confusis.

Stam neergedrukt kogelvormig, tot 2.5 c.M. breed, afscheidingsvlakken der lobben met 3—5 (zelden 7) overlansche voren. Bladen tot 70 (zelden 200) meest tot 16 c.M. lang en 2.5 m.M. breed, aan de buikzijde ondiep gootvormig; aan de randen afgerond, naar boven toe bijna steelrond, kort toegespitst, tamelijk stijf, donkergroen, weinig doorschijnend. Scheede-deelen elkander slechts los bedekkend, 1.5 c.M. lang en 1 c.M. breed, helder bruin. Velum ongeveer het bovenste derde deel der groeve bedekkend. Ligula nauwelijks langer dan haar breedte. Lip bijna rechtlijnig afgeknot. Sporangien witachtig. Makrosporen ongeveer 0.5—0.6 m.M. dik, mat grijsachtig wit, meestal met lage, ten deele lijstvormig verlengde en hier en daar netvormig verbonden fijnkorrelige wratten bezet. Mikrosporen bruingrijs, 0.040—0.043 m.M. lang en 0.023—0.028 m.M. breed, glad, met onduidelijke zijkanen.

β. *Curvifolium*: Onderscheidt zich van den hoofdvorm door de achterwaarts teruggebogen bladeren.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Buitenkant. *b.* Binnenzijde van de bladbasis. *c.* Bladvoet van de middelste bladeren. *d.* Een der buitenste bladeren met sporangien. *e.* Dwarsdoorsnede van een blad. *f.* Overlans doorsnede blad. *g.* Vertakte wortel; alle figuren vergroot.

GROEIPLAATS: Britsche eilanden, Faer-Oer, Denemarken, Skandinavië met uitzondering van het noordelijk gedeelte, Noord-Rusland tot Lijfland, Novgorod en Littaueu, Centraal-Frankrijk, Oost-Pyreneeën en Noord-Amerika.

NEDERLAND: Ofschoon *Isoetes* reeds vroeger voor ons land werd vermeld, blijken deze opgaven weinig betrouwbaar te zijn, aangezien het weinige bewijsmateriaal, dat er was, bij nader onderzoek bleek te behooren tot het geslacht *Alisma*. Deze variëteit werd in 1904 op eene excursie onder leiding van Dr. J. W. C. GOETHART ontdekt in de Smalle Eesterzanding bij Drachten, in Friesland.

ISOËTES LACUSTRE L. F. CURVIFOLIUM CASP, 1747.

ISOETES LACUSTRE L. FORMA CURVIFOLIUM L.

Isote des Lacs à feuilles recourbées.

Fruits en Août. 21.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. I. Cryptogamia. Filices.

SYSTÈME NATUREL: Cryptogames. Sér. Lycopodiales ou Sélagines. Ord. Isoétacées.

CARACTÈRES DE L'ORDRE: Sporocarpes membraneux, naissant dans une cavité creusée sur la face interne de la base des feuilles dilatées en gaine et adhérent à leur nervure, renfermant des sporanges de deux sortes: les uns (macrosporocarpes) situés à l'aisselle des feuilles externes; les autres (microsporocarpes) situés à l'aisselle des feuilles intérieures; les uns et les autres semblables de forme, de structure, d'insertion et recouverts de même par le voile, qui part des bords de la fossette fructifère et les recouvre tantôt complètement, tantôt incomplètement. La fossette fructifère est séparée des bords membraneux de la gaine par une auréole ou bande plus opaque, lâchement celluleuse ou lacuneuse à l'intérieur et surmontée d'une petite écaille ou ligule. Sporocarpes oblongs, un peu comprimés, uniloculaires, dépourvus de valves, membraneux et parcourus par les fils qui en partant de l'insertion des sporanges s'irradient en tous sens; macrosporocarpes visiblement bosselés; microsporocarpes lisses. Macrosporanges d'abord réunis par quatre, puis séparés, divisés par une arête circulaire en deux hémisphères dont l'un porte le hile à sa base et l'autre un peu plus allongé porte trois côtes qui, en divisant sa surface en trois triangles sphériques, se réunissent au même point qui est le sommet du sporange. Les microsporanges ressemblent à une fine farine, blancheâtre et à la fin brunâtre.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Macrosporanges très-finement muriqués-spinuleux. Feuilles non réunies en forme de bulbe par leurs bases, mesurant de 4 à 15 centimètres, d'un vert clair, d'un tissu très-lâche à lacunes très-grandes, par conséquent diaphanes, dépourvues de stomates, ainsi que de faisceaux fibreux, à épiderme pourvu d'une cuticule très-mince, linéaires, dressées, dilatées en forme de gaine à la base; gaine lisse au dos; voile ne recouvrant que la partie supérieure du sporocarpes; auréole presque aussi large que le bord membraneux; ligule ovale petite. Rhizome déprimé charnu, acquérant avec l'âge deux sillons verticaux, et devenant bilobé. Racines presque glabres. Plante robuste, entièrement submergée.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES SPÉCIAUX: Souche déprimée-globuleuse, large jusque 2.5 c.M., cicatrices avec 3—5, rarement 7 sillons longitudinaux. Feuilles en nombre de 70, le plus souvent jusque 16 c.M. longues, jusque 2.5 m.M. larges, à la côte centrale superficiellement canaliculées, aux bords rotondés, vers le sommet presque cylindriques, brièvement acuminées, assez raides, d'un vert obscur et peu diaphanes. Parties vaginales se couvrant légèrement, 1.5 m.M. longues. 1 c.M. larges, d'une couleur brune-claire. Voile recouvrant seulement le tiers supérieur des fossettes. Ligule à peine plus longue que large. Lèvre tronquée presque en ligne droite. Sporanges blancheâtres. Macrospores environ 0.5—0.6 m.M. larges, ternes, grises-blancheâtres, recouvertes de verrues papilleuses peu élevées, en partie allongées en côtes et çà et là confluentes en forme de réseau. Microspores en grande quantité d'une couleur grise-brunâtre, 0.040—0.043 m.M. longues et 0.023—0.028 m.M. crasses, lisses, à bords confluent. La var. β . *curvifolium* se distingue de l'espèce principale par ses feuilles recourbées en arrière.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a*. Face extérieure et *b*. Face intérieure de la base des feuilles. *c*. Partie inférieure d'une feuille intérieure. *d*. Partie de la base d'une feuille extérieure avec les sporanges. *e*. Section transversale par la feuille. *f*. Section longitudinale par la feuille. *g*. Racine ramifiée. Toutes les figures grossies.

HABITAT: Iles britanniques, Faer Oer, Danemarque, Scandinavie à l'exception de la partie septentrionale, Russie du Nord jusque Liveland, Nowgorod et Lithuanie, France centrale, Pyrénées orientales, et l'Amérique du Nord.

PAYS-BAS: L'Isoètes est une plante déjà signalée autrefois dans notre pays, mais les notices étaient bien peu dignes de foi, même les sujets récoltés sous le nom d'Isoètes sont devenus par un examen détaillé des espèces d'*Alisma*. La variété figurée dans notre planche a été trouvée pendant une excursion sous la direction du Dr. J. W. C. GOETHART en 1904 dans un lac nommé le Smalle Eesterzanding dans la Province de Frise, aux environs de Drachten.

ERIGERON LINIFOLIUM W.

Vlasbladige Fijnstraal.

Hoogduitsch : Flachsblättriges Berufkraut.

Engelsch : Flax-leaved Fleabane.

Bloeit : Juni—Sept. ☉

STELSEL VAN LINNAEUS : Cl. XIX. Ord. II. Syngenesia, Polygamia superflua.

NATUURLIJK STELSEL : Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN : Zie Dl. I. N°. 70.

SOORTELIJKE KENMERKEN : foliis superioribus anguste linearibus, inferioribus elongato-lanceolatis acutis; floribus radiatis filiformibus, pappo rufo, capitulis magnitudinis medioeris; planta tota patente-hirsuta.

Bovenste bladen smal lijnvormig, benedenste langwerpig lancetvormig, toegespitst. Straalbloemen alle lijnvormig met rossig vruchtpluis. Hoofdjes van middelmatige grootte; geheele plant afstaand behaard.

VERKLARING VAN DE PLAAT : *a.* Omwindsel. *b.* Binnenbloempje. *c.* Buitenst straalbloempje. *d.* en *e.* Vrucht met vruchtpluis. *f.* Bloembodem. *g.* Omwindselblaadje.

GROEIPLAATS : Op bouwlanden in Zuid-Europa en Noord-Afrika.

NEDERLAND : Zij werd in Augustus 1898 door wijlen den Heer Kok ANKERSMIT te Apeldoorn gevonden als opslag uit scheepsvuil.

ERIGERON LINIFOLIUM W. 1748.

ERIGERON LINIFOLIUM W.

Vergerette à feuilles de Lin.

Fleurit : Juin—Sept. ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XIX. Ord. II. Syngenesia. Polygamia superflua.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Composées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 70. Vol. I.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Feuilles supérieures étroitement linéaires, les inférieures allongées-lancéolées, aiguës; fleurs de la circonférence à corolle filiforme, aigrettes fauves. Calathides de grandeur médiocre; toute la plante étalée-poilue.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Péricline. *b.* Fleur du disque. *c.* Fleur de la circonférence. *d.* et *e.* Fruit avec aigrette. *f.* Réceptacle. *g.* Foliole du péricline.

HABITAT: Champs cultivés de l'Europe méridionale et du Nord de l'Afrique.

PAYS-BAS: La plante a été trouvée en Août 1898 par feu M. H. J. KOK ANKERSMIT aux environs du village d'Apeldoorn, probablement rapportée par des abatis de vaisseau.

AGARICUS PLACENTA BATSCH.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. O. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XVIII. N°. 1375.

SOORTELIJKE KENMERKEN: pileo glabro, paulum carnosum, convexo-patente, umbonato, orbiculari, margine introrso-incurvato, glabro, levi, humido colorato ut nux juglandis v. obscure castaneo, in statu exsiccato fusco-albido et fulgente: stipite farcto, cilindrico, subfusco v. fusco, striato ad tordendum inclinato; lamellis confertis, basi emarginatis, subcarnosis, pallido-roseis.

Hoed een weinig vleezig, bol, vlak uitlopend, genaveld, cirkelvormig, met naar binnen gebogen rand, glad, onbehaard, nootkleurig of donker kastanjebruin in vochtigen toestand; bruin grijs en glanzend in drogen staat. Steel gevuld, cilindervormig, bruinachtig of bruin, gevoerd, met neiging om zich te wringen. Plaatjes dicht opeen, aan den voet uitgerand, iets vleezig, licht rose.

Entoloma Placenta. *El. Fg.* p. 18; *Fr. Ep.* p. 190; *Sacc. Syll.* V. p. 682; *Prodr.* p. 331; *Cooke Ill.* tab. 314; *Oud. Rév.* I. p. 209; *Masseé, Br. Fg. Fl.* II, p. 270.

GROEIPLAATS: Algemeen op vochtige plaatsen.

NEDERLAND: Bij ons gevonden te Amsterdam en bij het Paviljoenshuis te Haarlem op 23 Mei 1900 door wijlen den Heer F. W. VAN EEDEN, die de champignon voor dit werk heeft doen afbeelden.

AGARICUS PLACENTA BATSCH. 1749.

AGARICUS PLACENTA BATSCH.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1375. Vol. XVIII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau peu charnu, convexe-étalé, mamelonné, exactement orbiculaire, au bord courbé en dedans, lisse, glabre, noisette ou châtain-foncé à l'état humide, brun-grisâtre et luisant à l'état sec. Pied plein, cylindrique, brunâtre ou brun, strié, ayant la tendance à se tordre. Feuilletts rapprochés, échancrés à la base, un peu charnus, rosés-pales.

Entoloma Placenta. *El. Fg.* p. 18; *Fr. Ep.* p. 190; *Sacc. Syll.* V, p. 682; *Prodr.* p. 331; *Cke. Ill.* tab. 314; *Oud. Rév.* I, p. 209; *Masseo, Br. Fg. Fl.* II, p. 270.

HABITAT: Lieux humides.

PAYS-BAS: Dans notre pays récolté aux environs d'Amsterdam et à Harlem près du Musée par feu M. F. W. VAN EEDEN, qui a pris soin de faire dessiner le champignon pour la Flore Batave.

AGARICUS PESSUNDATUS FR.

STELSEL VAN LINNAEUS : Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL : Cellulares mycetes. O. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN : Zie Dl. VII, No. 1039.

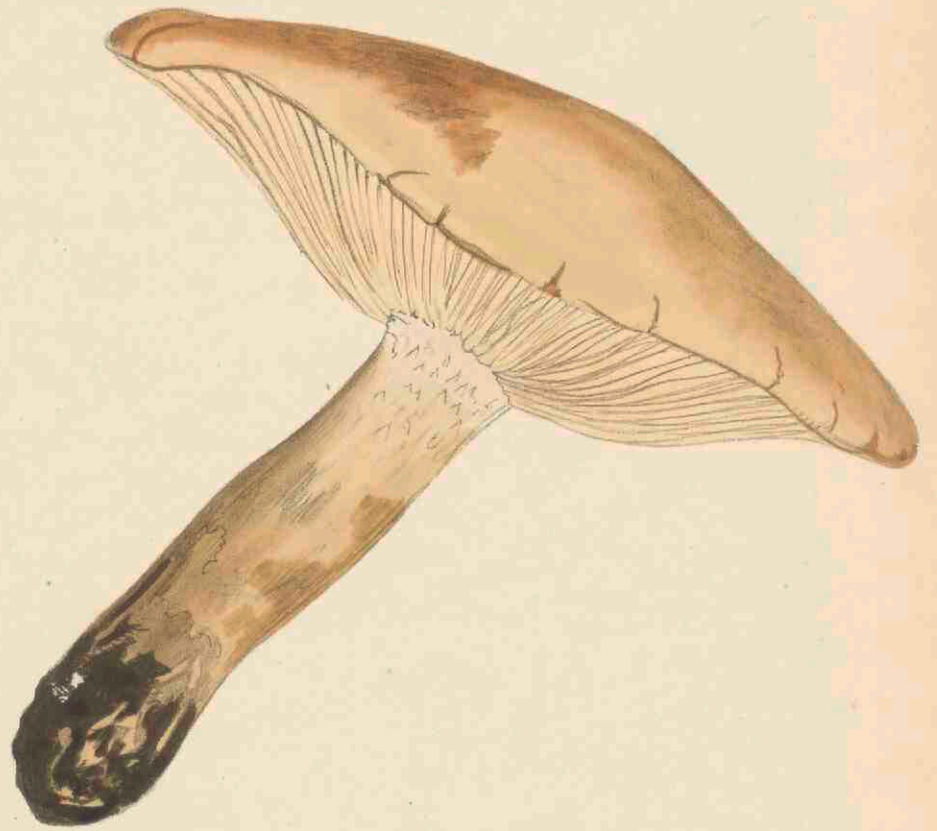
SOORTELIJKE KENMERKEN : Pileo carnosio, convexo, dein complanato, valde obtuso, undulato, glabro, plerumque locis diversis annulatum maculato, viscido, rutilo-fusco v. rufescente, ad marginem pallidiore; margine incurvata, glabra; lamellis profunde emarginatis, subliberis, primum angustissimis, et nitido-albis, dein largioribus et e rufescente coloratis; stipite fere glabro, albo, fere to, primum bulboso et rorato, dein elongato.

Hoed tamelijk vleezig, bol, later uitgespreid, zeer stomp, golvend, glad, meestal hier en daar met in ringen geplaatste vlekken, kleverig, roodbruin, naar den rand lichter wordend; rand naar binnen gebogen, glad; plaatjes diep uitgerand, bijna vrij, eerst zeer smal en helder wit, later breeder en roodachtig getint; steel bijna glad, wit, gevuld, eerst bolvormig en bedauwd, later verlengd.

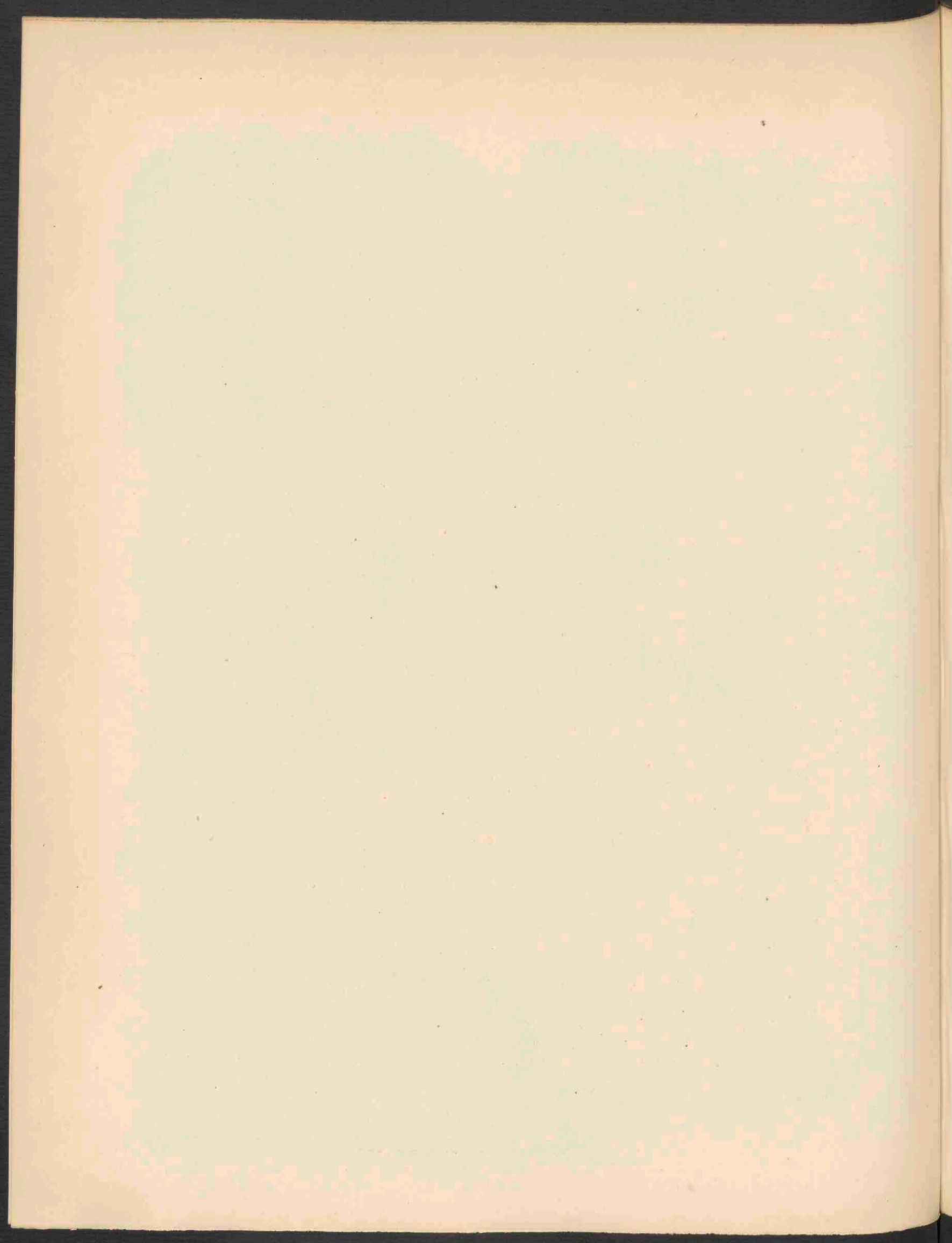
Tricholoma pessundatum Fr. *Ep.* 51. *Sacc. Syll.* V, p. 94, *Ned. Kr. Arch.* 2, III, p. 238; *Arch. Néerl.* XIV, p. 214; *Oud. Rév.* I, p. 64; *Cke. Hb.*, p. 28; *Massee. Br. Fg. Fl.* III, p. 184.

GROEIPLAATS : In dennen bosschen.

NEDERLAND : Door Prof. OUDEMANS in 1878 ontdekt langs een weg tusschen Hilversum en Baarn, terwijl de afgebeelde plant werd gevonden in October 1893 door wijlen den Heer F. W. VAN EEDEN op Saxenburg en in de Schapenduinen bij Haarlem.

AGARICUS PESSUMDATUS FR. 1750.

AGARICUS PESSUNDATUS FR.

SYSTÈME DE LINNÉ : Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Champignons.

SYSTÈME NATUREL : Cellulaires Mycètes. O. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES : Voyez le N°. 1039, Vol. VII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES : Chapeau à la chair ferme, convexe, plus tard déprimé, très-obtus, à bord flexueux, lisse, présentant parfois des impressions circulaires foncées rangées en cercles autour du centre, visqueux, brun-marron ou bai, devenant plus pâle vers le bord ; à bords enroulés glabres ; feuillets sinués, presque libres, d'abord très étroits, de couleur claire-blanche, plus tard plus larges et roussâtres ; pied presque glabre, blanc, plein, d'abord en forme de bulbe et arrosé, puis allongé.

Tricholoma pessundatum Fr. *Ep.* 51 ; *Sacc. Syll.* V, p. 94 ; *Ned. Kr. Arch.* 2, III, p. 238 ; *Arch. Néerl.* XIV, p. 214 ; *Oud. Rév.* I, p. 64 ; *Cke. Hdb.*, p. 28 ; *Massee, Br. Fg. Fl.* III, p. 184.

HABITAT : Bois de pins.

PAYS-BAS : Le champignon a été découvert dans notre pays en 1878 par M. le Prof. OUDEMANS le long d'un chemin entre Hilversum et Baarn, tandis que notre dessin a été composé d'après les exemplaires trouvés par feu Mr. F. W. VAN EEDEN dans les Schapenduinen et près la maison de campagne nommée Saxenburg aux environs de Harlem en Août 1893.

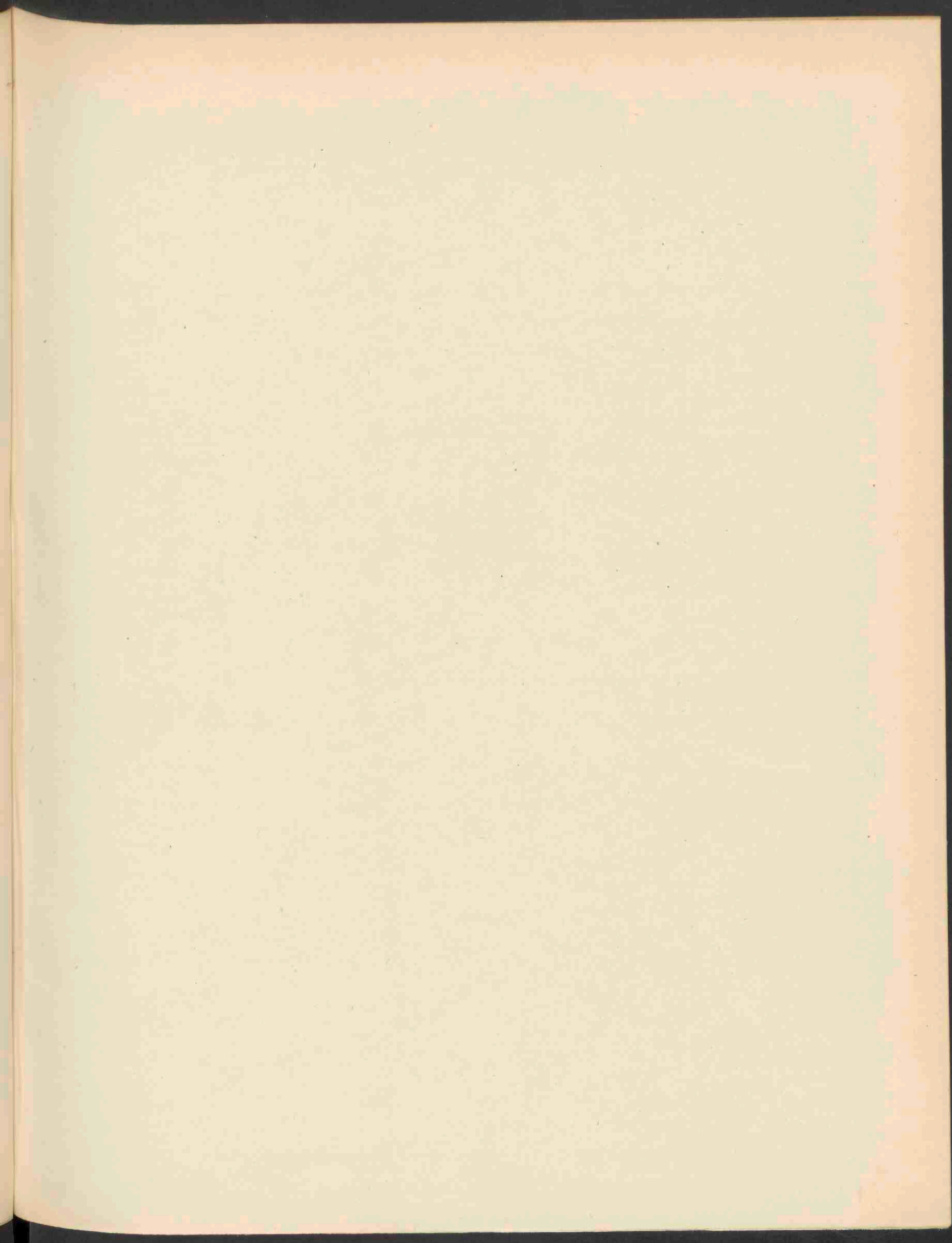
RESEARCH REPORT

Submitted to the Board of Directors of the Corporation
on the 15th day of January, 1925.

The following report was prepared by the Research Department
of the Corporation during the year ending December 31, 1924.

The Research Department has during the year under review
been engaged in a study of the various factors which
affect the production of the Corporation's principal
products. The results of this study are set forth in
the following report.

The first part of the report deals with the general
conditions of the industry and the position of the
Corporation therein. The second part deals with the
various factors which affect the production of the
principal products. The third part deals with the
results of the study and the recommendations of the
Research Department.

RUBUS ARRHENII LANGE 1751.

Jan. 1906 n. 46

RUBUS ARRHENII LANGE.

Arrhenius Braam.

Hoogduitsch: Arrhenius' Brombeere.

Engelsch: Arrhenius' Bramble.

Bloeit: Juli—Aug. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XII. Ord. III. Icosandria Polygamia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Rosaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XIX. N°. 1571.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Turiones e basi arcuata scandentes vel procumbentes subteretes superne obtusanguli parce pilosi aculeis brevibus conformibus e basi dilatata compressa reclinatis instructi; folia quinato-digitata, petiolo supra plano, stipulis brevibus filiformibus; foliola omnia petiolulata argute serrata utrinque viridia et sparsim pilosa, nervis subtus prominulis, terminale ellipticum acuminatum. Rami floriferi longi stricti; inflorescentiae elongatae laxae ramuli patentes elongati subcymoso-partiti pauciflori, pedunculi longi tomentoso-hirti aculeati vulgo sparsim glandulosi; flores parvuli vel mediocres; sepala ovata acuminata tomentoso-hirta in flore fructuque patentia; petala suborbicularia breviter unguiculata plana utrinque pilosa; stamina stylis multo breviora; germina glabra; fructus mediocris nitidi drupeolae numerosae parvae stylis persistentibus munitae. (Focke).

Loten met gebogen voet opstijgend of kruipend, bijna rond, naar boven toe stompkantig, matig afstaand behaard en voorzien van gelijkvormige korte, uit verbreedden voet plotseling versmalde, achterwaarts gebogen stekels; bladeren vijfdeelig-voetvormig, bladsteel van boven vlak, steunblaadjes kort draadvormig; blaadjes alle gesteeld, scherp gezaagd, aan beide zijden groen en zwak behaard, met naar onder uitstekende nerven; eindblaadje elliptisch aangespitst. Bloemtakken lang en smal; zijtakken der lange en losse pluim afstaand, lang, eenigszins bijschermvormig vertakt, weinig bloemig; bloemstelen lang viltig behaard, bestekeld, meestal verspreid klierig; bloemen klein of van middelmatige grootte; kelkbladen eivormig toegespitst, viltig behaard, gedurende den bloeitijd en bij vruchtrijpheid afstaand; bloembladen bijna rond, kort genageld, vlak en beiderzijds behaard; meeldraden veel korter dan de stylen; vruchtbeginsel kaal; vrucht middelmatig van grootte, glanzend, bestaande uit talrijke kleine steenvruchtjes, welke door de niet afvallende stylen bekroond zijn.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: a. Bloemblaadje. b. Kelk met bloembodem. c. Vruchtbeginsel met styl.

GROEIPLAATS: In bosschen en boschranden en in hagen in beschaduwde streken. Van af de omstreken van Flensburg door Sleeswijk-Holstein, Neder-Saksen en Noordelijk Westfalen verbreid, zuidelijk tot Brunswijk, Hannover, en Burgsteinfurt. In België slechts afwijkende vormen.

NEDERLAND: Schijnt bij ons slechts in de noordelijke provinciën aangetroffen te worden, waar zij door den Heer W. W. SCHIPPER werd verzameld. Ook de afgebeelde plant werd door den Heer SCHIPPER verzameld in het Olteterperbosch in Juli 1904.

RUBUS ARRHENII LANGE.

Ronce d'Arrhenius.

Fleurit : Juillet—Août. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XII. Ord. III. Icosandria. Polygynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Rosacees.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1511. Vol. XIX.

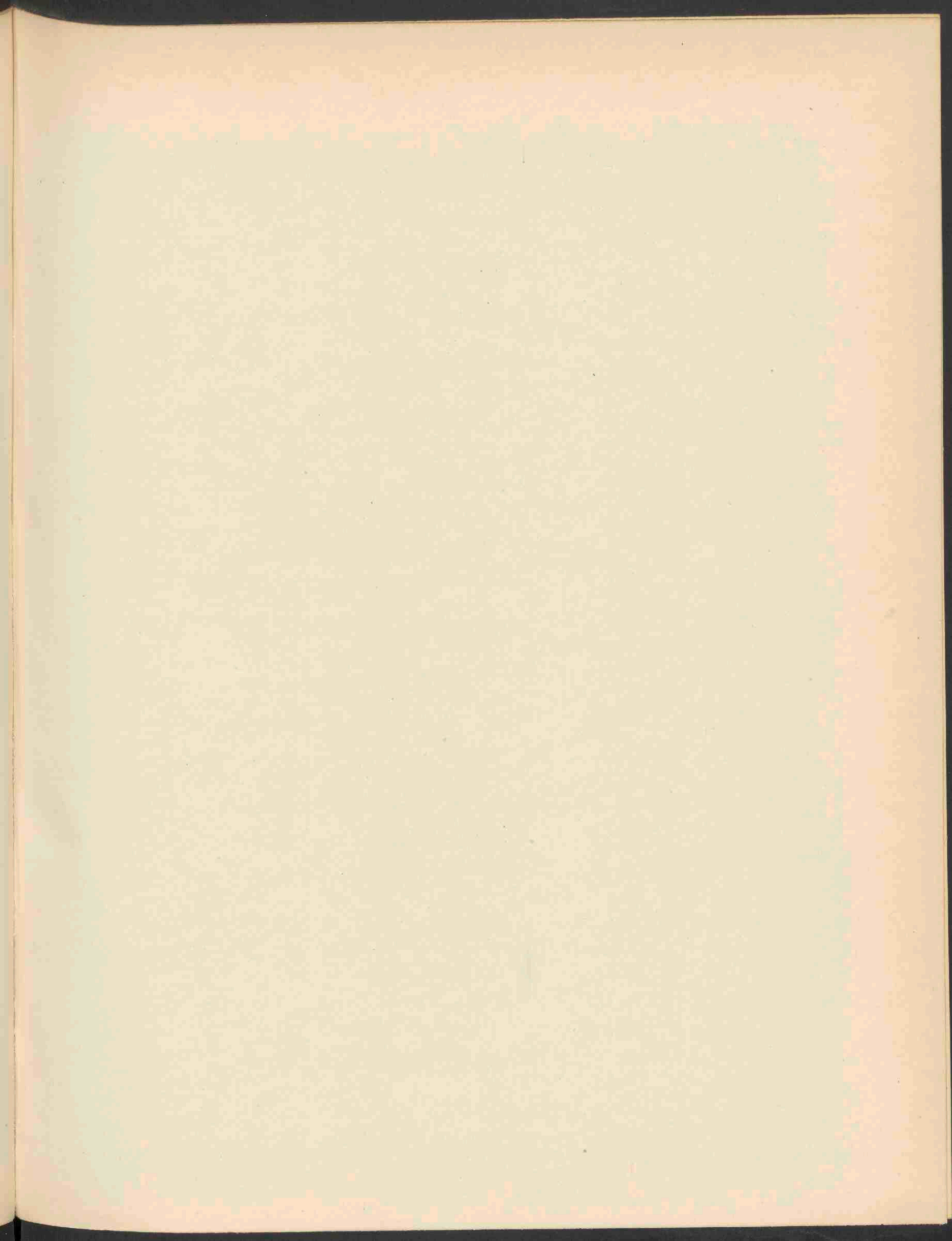
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Tige arquée, grimpante ou décombante, arrondie, à peine anguleuse au sommet, un peu poilue, armée d'aiguillons petits, élargis à la base, subitement contractés en crochets inclinés; feuilles caulinaires quinées-digitées, pétiole commun plane en-dessus, stipules petites, linéaires, folioles toutes pétiolulées, dentées en scie, vertes des deux côtés et pubescentes, à nervures un peu saillantes en-dessous; la terminale elliptique, acuminée. Rameaux fleuris dressés, grêles; fleurs en grappe terminale, simple ou un peu rameuse à la base, pauciflore, très lâche, presque corymbiforme, pédoncules très grêles, étalés, tomenteux-pubescents, un peu aciculés et quelquefois glanduleux; fleurs petites ou médiocres; calice à segments ovales acuminés tomenteux-hirsutes, étalés pendant la floraison et à la maturité; pétales obovés, planes, brièvement atténués à la base, poilus des deux côtés; étamines beaucoup plus petites que les styles; fruits médiocres, noirs, luisants, formés de carpelles nombreux petits, couronnés par les styles persistents.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Pétale. *b.* Calice avec le réceptacle. *c.* Carpelle avec le style.

HABITAT: Dans les bois et ses bords et dans les haies aux contrées boisées. Des environs de Flensbourg par le Sleswig-Holstein, la basse Saxe et la Westphalie du Nord jusqu'au Brunswick, le Hanovre et Burgsteinfourt. En Belgique ne se trouvent que des formes différentes.

PAYS-BAS: La plante ne semble être rencontrée que dans les provinces septentrionales, où elle a été récoltée par M. W. W. SCHIPPER de Winschoten. Aussi la plante dessinée a été recueillée par M. SCHIPPER au bois de Olteterp en Juillet 1904.

FESTUCA MYUROS L. 1752.

FESTUCA MYUROS EHRH.

Langbaardig Zwenkgras.

Hoogduitsch: Mäuseschwanz Schwingel.

Engelsch: Rat's-tail Fescue.

Bloeit: Juni—Sept. ☉ en ☉☉.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. III. Ord. II. Triandria Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Gramines.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. IV. N°. 271.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Panicula secunda contracta subspicata arcuato-nutante, ramis infimis panicula multo brevioribus, valva superiore acuta, inferiore duplo pluriesve brevior, floribus lanceolatis subulato-attenuatis, longe aristatis, arista brevioribus scabris, ligula biaurita, radice fibrosa.

Pluim eenzijdig, samengetrokken, bijna aarvormig, gebogen-overhangend, onderste takken veel korter dan de pluim, bovenste kelkkafje toegespitst, onderste 2 tot vele malen korter; kroonkafjes lancetvormig elsvormig toegespitst, lang genaald en zelf korter dan de naald, ruwrandig; tongetje 2-oorig; wortel vezelig.

VERKLARING DER AFBEELDING: *a.* Achterzijde en *b.* aar van ter zijde, *c.* afzonderlijke bloempakjes, *d.* kroonkafjes.

GROEIPLAATS: Op onbebouwde plaatsen, op heuvels en in zandstreken.

NEDERLAND: Reeds vroeger hier en daar op muren en op hooge zandgronden gevonden. De afgebeelde plant werd in Juli 1894 geplukt op den St. Pietersberg en ons door den Heer E. J. M. DE HAAS S. J. welwillend ter afbeelding toegezonden.

FESTUCA MYUROS EHRH.

Vulpie Myuros.

Fleurit: Juin—Sept. ☉ et ☉ ☉.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. III. Ord. II. Triandria Digynia.

SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Gramines.

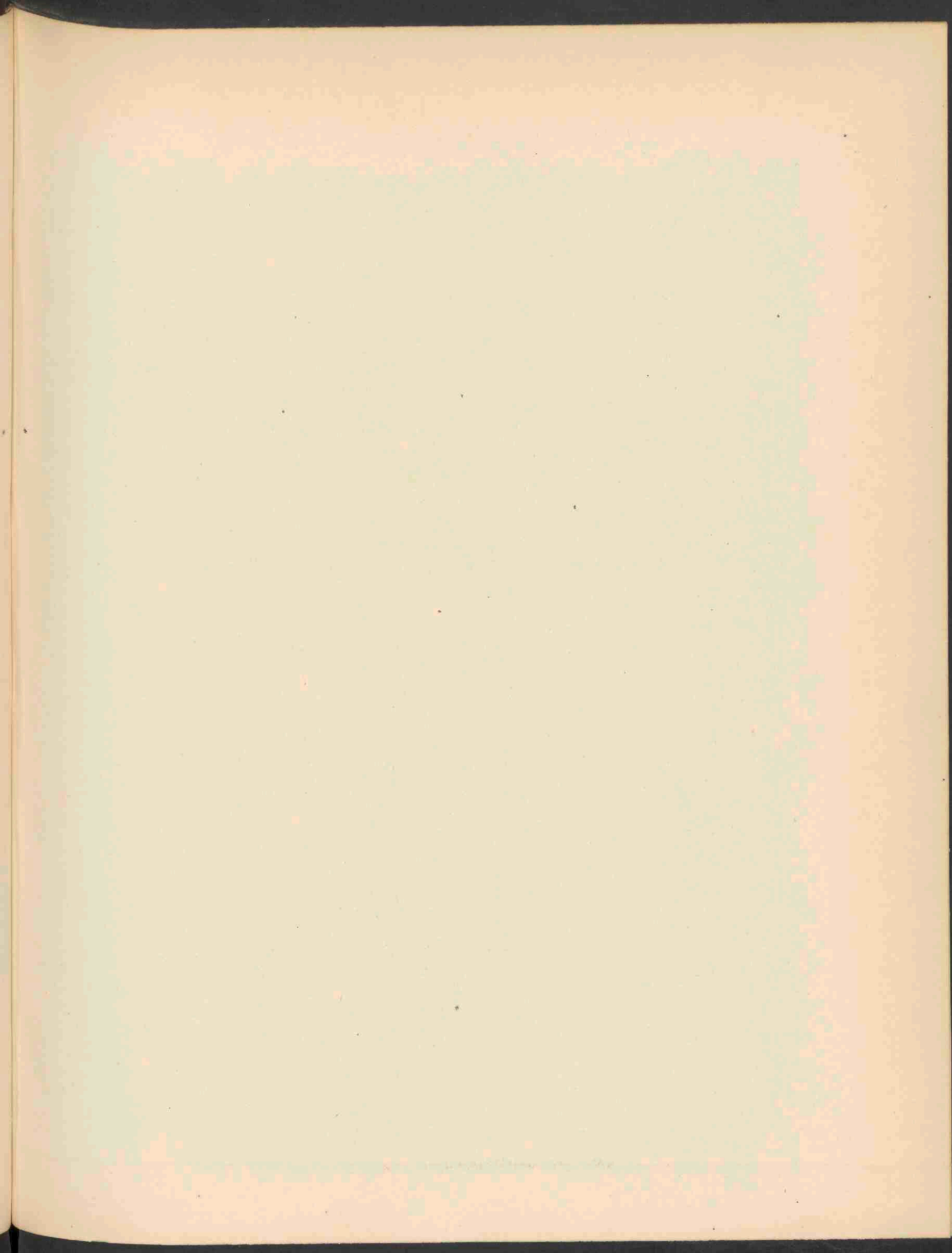
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 271. Vol. IV.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Panicule spiciforme, subunilatérale, grêle, un peu lâche, arcuée-dressée, contractée, rameuse; glumes glabres, lancéolées-subulées, très inégales; la supérieure deux fois plus courte que la fleur immédiatement supérieure moins son arête; glume inférieure extrêmement courte. Glumelle inférieure acuminée, tantôt velue sur toute sa face externe, tantôt seulement à la base, toujours longuement ciliée, prolongée en une arête, plus longue que la fleur; glumelle supérieure bien plus courte, brièvement bidentée au sommet. Ligule très courte, munie des deux côtés d'oreillettes. Racine fibreuse.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Côté d'arrière. *b.* Vue en profil d'une partie de la panicule. *c.* Epillets séparés. *d.* Glumelles.

HABITAT: Lieux incultes, collines et contrées sablonneuses.

PAYS-BAS: Chez nous la plante a été trouvée déjà plutôt sur des murailles et aux lieux hauts sablonneux. L'exemplaire dessiné a été recueilli sur le montagne de St. Pierre près de Maestricht par le Père E. J. M. DE HAAS en 1894, qui eût la bienveillance de nous envoyer la plante pour notre Flore.

CAMELINA MICROCARPA ANDRZ. 1753.

CAMELINA MICROCARPA ANDRZ.

Kleinvruchtige Huttentut.

Hoogduitsch : Dotter.

Engelsch : Camelina.

Bloeit : Juni—Juli. ☉

STELSEL VAN LINNAEUS : Cl. XV. Ord. 1. Tetradynamia. Siliculosa.

NATUURLIJK STELSEL : Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Cruciferae.

GESLACHTSKENMERKEN : Zie Dl. XVIII. N°. 1376.

SOORTELIJKE KENMERKEN : Differt a specie principali floribus pallidioribus, siliculis seminibusque minoribus, superne rotundatis, processis valvulae longioribus.

Onderscheidt zich van de hoofdsoort door bleeker bloemen, kleinere zaden en vruchtjes, die van boven meer afgerond zijn en meestal langer uitsteeksels der kleppen.

GROEIPLAATS : Komt met de hoofdsoort voor op akkers en zandige plaatsen; wordt ook verbouwd.

NEDERLAND : Op verschillende plaatsen als opslag. De afgebeelde plant is afkomstig uit Wijchen, waar zij in 1897 werd aangetroffen bij een korenmolen door Dr. J. W. C. GOETHART en mijzelf.

CAMELINA MICROCARPA ANDRZ.

Cameline à petits fruits.

Fleurit: Juin—Juillet. ☉

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XV. Ord. I. Tétradynamia. Siliculosa.

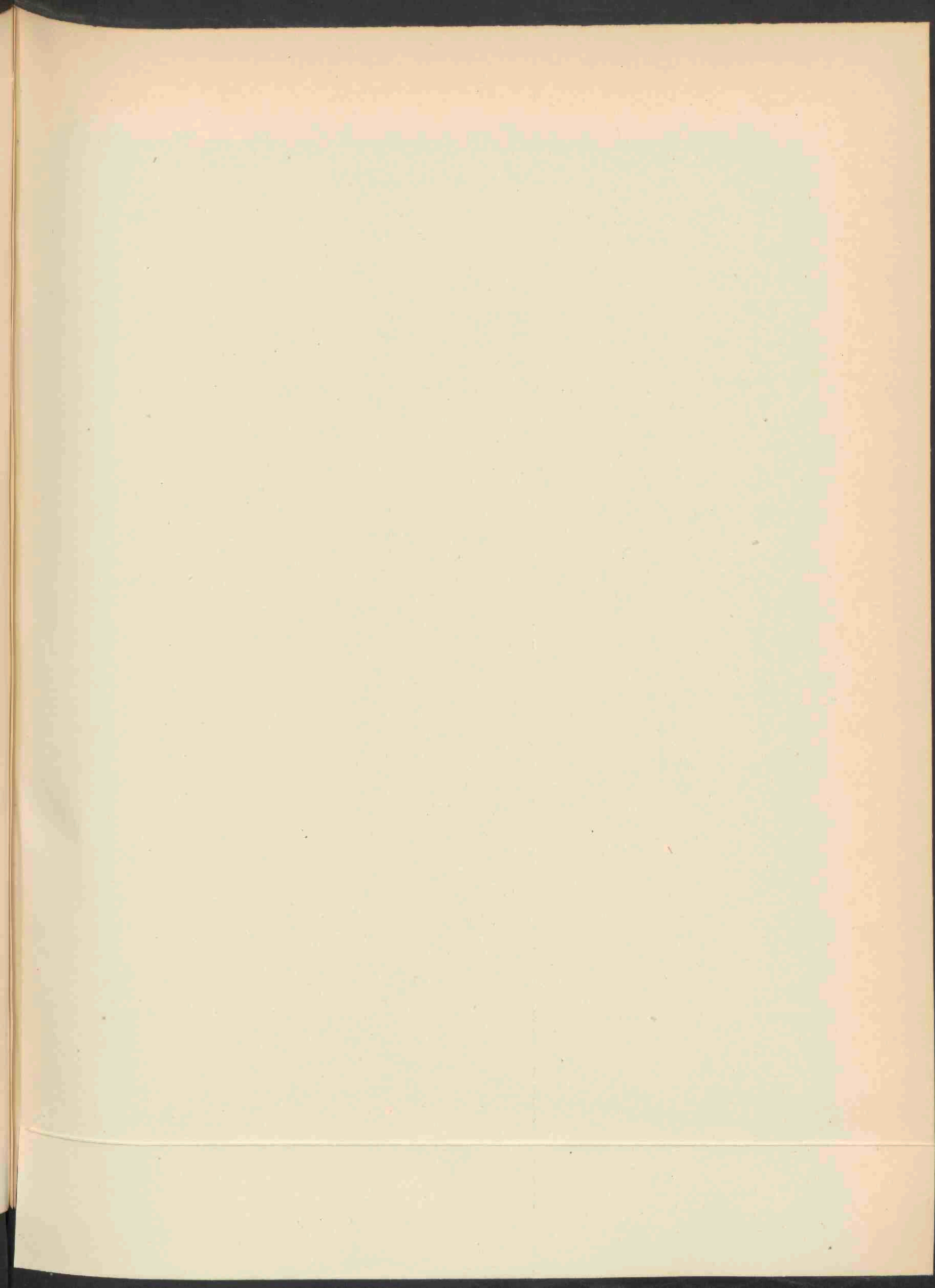
SYSTÈME NATUREL: Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Crucifères.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1376. Vol. XVIII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Se distingue de l'espèce principale par ses fleurs plus pâles, ses silicules plus petites et plus arrondies au sommet, le prolongement des valves plus long.

HABITAT: Dans les moissons semées avant l'hiver et cultivé.

PAYS-BAS: En divers endroits subspontané. La plante dessinée a été recueillie au voisinage d'un moulin à blé près du village de Wychen en 1897 par M. le Dr. J. W. C. GOETHART et moi-même.

SPARGANIUM DIVERSIFOLIUM G. 1754.

SPARGANIUM DIVERSIFOLIUM GRÄBNER.

Verscheidenbladige Egelskop.

Hoogduitsch: Verschieden blättriger Igelkolben.

Engelsch: Various-leaved Sparganium.

Bloeit: Juni—Juli. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXI. Ord. I. Monoecia. Triandria.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Monocotyledoneae. Ord. Sparganiaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. III. N°. 205.

SOORTELIJKE KENMERKEN: caule laxe-erecto v. longe fluitante; foliis angustis, fere omnino aequalis, subito in apicem obtusum angustatis, inferioribus, in tempore florendi plerumque destructis, omnino planis, ecarinatis, superioribus dorso concavis vel angulatis, vel basin versus breviter et acute carinatis, in facie superiore planis; spicis femineis 1—3, masculis 1—6, remotis; drupis obovatis.

Stengel slap-opgericht of lang drijvend; bladen smal, bijna overal even breed blijvend, plotseling tot een stompen top versmald, de onderste, die gedurende den bloeitijd meestal vergaan zijn, geheel vlak, zonder kiel, de bovenste op den rug vlak gewelfd, of kantig, benedenwaarts met korte scherpe kiel, van boven geheel vlak; vrouwelijke hoofdjes 1—3, mannelijke 1—6; ver afstaand; vruchten omgekeerd eivormig.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Meeldraad. *b.* Vrouwelijk bloemhoofdje. *c.* Vrucht met bloei-bladen. *d.* Vruchtbeginsel. *e.* Vruchtje. *f.* Vergroot gedeelte van een blad. *A.* Plant op $\frac{1}{4}$ van de lengte.

GROEIPLAATS: In meren en in veenplassen in het subatlantische florengebied.

NEDERLAND: De soorten van het geslacht Sparganium tot deze groep behorende, zijn nimmer goed onderzocht; er worden herhaaldelijk vormen aangetroffen, die in meer of mindere mate van de beschreven soorten afwijken. Ook deze plant, in 1902 door den Heer F. J. STRUYKENKAMP bij Wanneperveen gevonden, behoort tot die twijfelachtige vormen, die oudtijds tot *Sp. minimum* werden gerekend.

SPARGANIUM DIVERSIFOLIUM GRÄBNER.

Rubanier à feuilles diverses.

Fleurit : Juin—Juillet. 4

SYSTÈME DE LINNÉ : Cl. XXI. Ord. I. Monoecia. Triandria.

SYSTÈME NATUREL : Vasculaires Monocotylédonées. Ord. Sparganiées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES : Voyez le N°. 205. Vol. III.

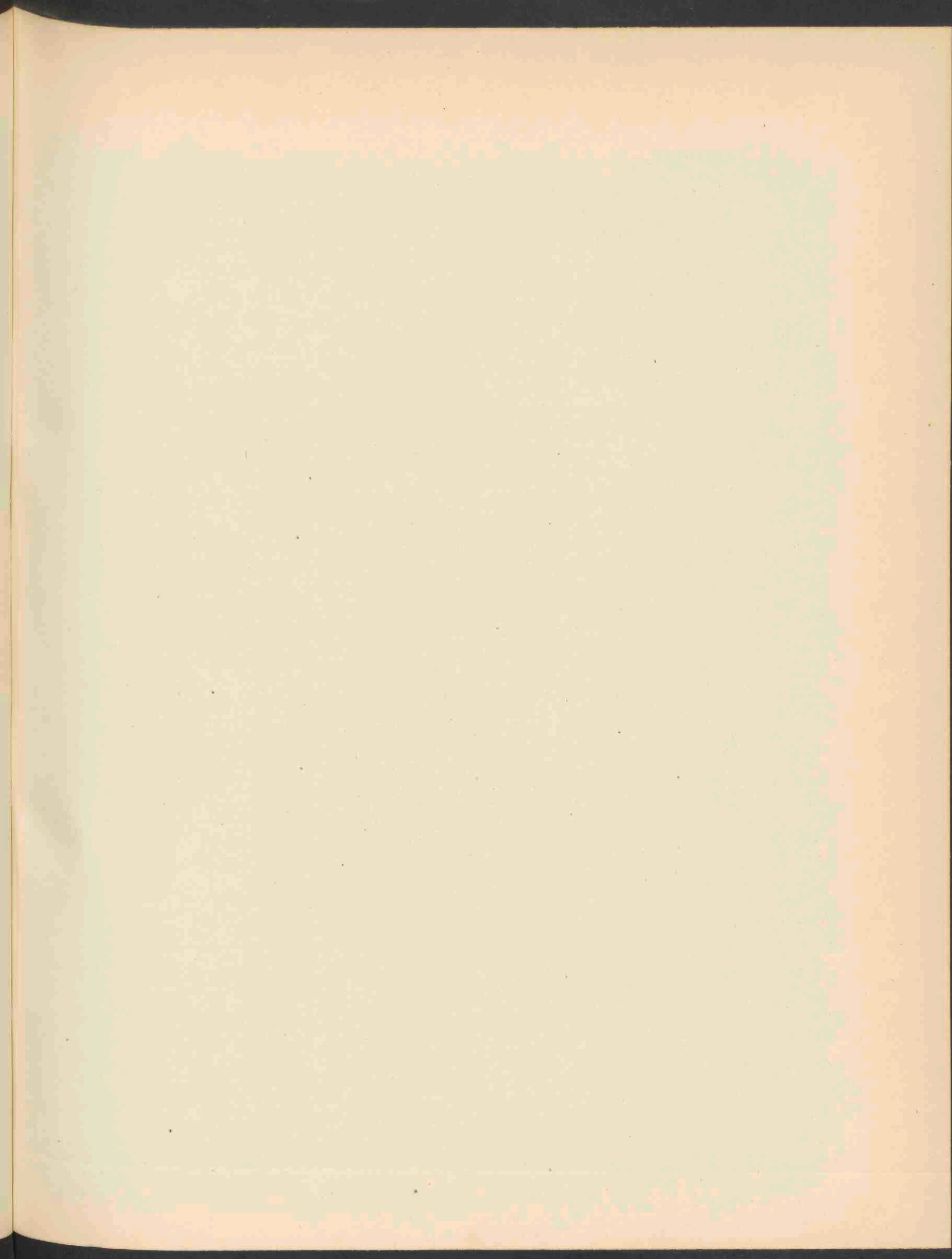
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES : Tiges dressées, très flexibles ou allongées-flottantes ; feuilles linéaires dans toute leur longueur de la même largeur, brusquement atténuées en un sommet obtus, les inférieures ordinairement disparues au temps de la floraison, entièrement planes, sans carène, les supérieures concaves sur le dos ou anguleuses, vers la base à carène courte et acute, en dessus entièrement planes ; capitules femelles 1—3, mâles 1—6, espacés ; fruits obovoïdes.

EXPLICATION DE LA PLANCHE : *a.* Etamine. *b.* Capitule femelle. *c.* Fruit avec les feuilles florales. *d.* Ovaire. *e.* Fruit. *f.* Partie grossie de la feuille. *A.* Plante à $\frac{1}{4}$ de sa longueur.

HABITAT : Lacs et marais tourbeux dans le territoire florale atlantique.

PAYS-BAS : Les espèces du genre *Sparganium* appartenant à cette division, ne sont jamais examinées exactement ; on trouve à plusieurs fois des formes, qui se distinguent plus ou moins des espèces bien décrites. De même la plante figurée, recueillie en 1902 par M. F. J. STRUYKENKAMP dans les tourbières près de Wanneperveen, appartient à ces formes douteuses, qui sont comptées autrefois parmi les variétés de *Sp. minimum*.

PLUTEUS LEONINUS SCHAEFF 1755.

PLUTEUS LEONINUS SCHAEFF.

Leeuwkleurige Pluteus.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares mycetes. O. Hymenomyces. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XVIII. N°. 1405.

SOORTELIJKE KENMERKEN: pileo tenuiter carnosus, campanulatus, dein explanatus, glabro, levi, flavo v. fulvo, margine striato; lamellis liberis, distantibus, e fulvo-fuscis; stipite 5—8 c.M. longo, fere ubique aequalato, albido, striato, solido.

Hoed met dun vleesch, klokvormig, later uitgespreid, glad, naakt, geel of taankleurig, met gestreepten rand; plaatjes vrij, tamelijk wijd afstaand, geelachtig-bruin; steel 5—8 c.M. lang, bijna overal even breed, witachtig, gestreept, gevuld.

Agaricus Leoninus Schaeff. t. 48; *Cke. Hdbk.* p. 118; *Cke. Illustr.* pl. 421, fig. A.

GROEIPLAATS: Gezellig of in kleine troepen op boomstammen.

NEDERLAND: Zij werd voor het eerst in ons land gevonden in Sept. 1903 door Mej. C. E. DESTRÉE in een vermolmden olmenstam te Domburg. De teekening werd vervaardigd en ons welwillend afgestaan door Mej. A. OETEROP te Middelburg.

PLUTEUS LEONINUS SCHAEFF.

Pluteus Couleur de lion.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

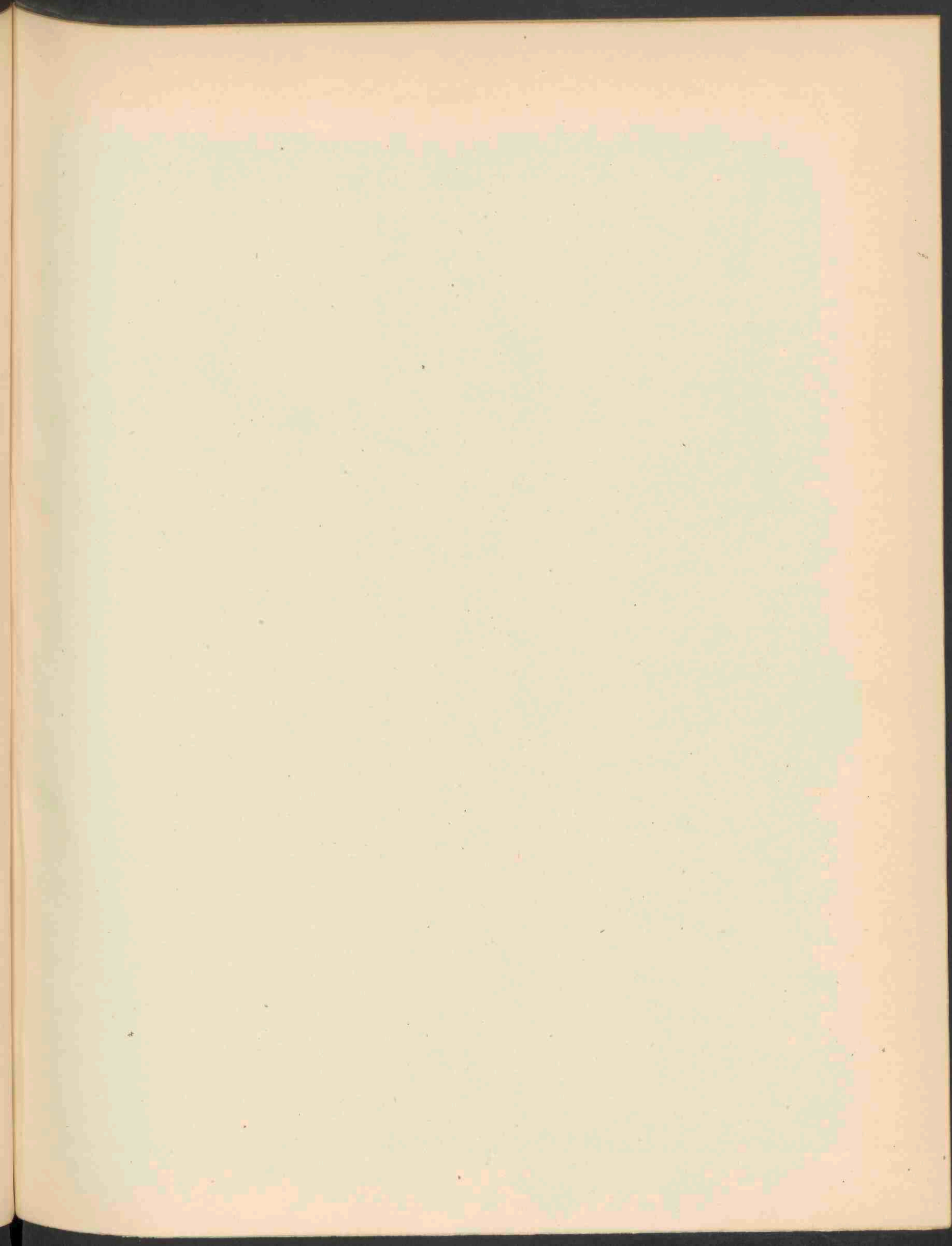
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1405. Vol. XVIII.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau peu charnu, campanulé, puis étalé, glabre, lisse, jaune ou fauve, à bords striés; feuillets libres, espacés, bruns-jaunâtres, pied solide, 5—8 c.M. long, presque de la même largeur dans toute sa longueur, blancheâtre strié.

Agaricus Leoninus Schaeff, t. 41; *Cke. Hdbk.* p. 118; *Cke. Illustr.* p. 421 fig. A.

HABITAT: En groupes et formant de petites touffes sur les troncs d'arbre.

PAYS-BAS: Découvert dans notre pays en Sept. 1903 par Mlle C. E. DESTRÉE sur un tronc pourri d'un orme à Dombourg. Le dessin a été composé par Mlle A. OGTROP, qui nous l'a offert gracieusement pour la Flore Batave.

LEVISTICUM OFFICINALE KOCH, 1756.

Jan. 1908 9.45
REG

LEVISTICUM OFFICINALE KOCH.

Lavas.

Hoogduitsch: Liebstöckel.

Engelsch: Lovage.

Bloeit: Juli—Aug. 2.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. V. Ord. II. Pentandria. Digynia.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledonae. Ord. Umbelliferae.

GESLACHTSKENMERKEN: Calicis margo obsoletum. Petala incurvata, subrotunda, integra cum lacinula brevi. Fructus a dorso compressus, mericarpiis versus marginem hiantibus utrinque bialatus. Mericarpiis jugis 5, alatis; ala jugorum lateralium duplo latiore. Valleculae 1 vittatae. Carpophorum bipartitum. Albumen antice planiusculum.

Kelkzoom onduidelijk. Bloemblaadjes ingebogen, bijna rond, gaaf met kort slipje. Vrucht ruggelings afgeplat, helften aan den rand van elkander afwijkend en aan beide zijden van twee vleugels voorzien. Deelvruchtjes met 5 gevleugelde ribben, vleugel tweemaal korter dan de zijribben. Voegen met 1 oliestriem. Vruchtdrager 2-deelig. Kiemwit aan de voorzijde afgeplat.

SOORTELIJKE KENMERKEN: Involucrum et involucella polyphylla; fructus oblongus, maturus curvatus; folia maxima nitentia, 2—3 plo pennata, laciniis magnis rhomboideis apice inciso-lobatis; floribus pallido-flavis.

Algemeen en bijzonder omwindsel veelbladig; vrucht langwerpig, bij rijpheid gebogen, bladen groot, glanzend, 2—3 maal gevind met groote ruitvormige van boven ingesneden-gelobde slippen; bloemen bleekgeel.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Bloempje. *b.* Vruchtbeginsel. *c.* Doorsnede vrucht. *d.* Rijpe vrucht. *e.* Dwarsdoorsnede vrucht.

GROEIPLAATS: Vermoedelijk afkomstig van de Alpen van Zuid Frankrijk en de Pyreneeën, echter vooral bij boerenwoningen gekweekt en hier en daar een enkele maal verwilderd.

NEDERLAND: Meestal gekweekt als geneesmiddel voor het vee. De plant werd door Dr. GOETHART en mij in 1897 in verwilderden staat bij Groesbeek gevonden.

LEVISTICUM OFFICINALE KOCH.

Livèche.

Fleurit : Juillet—Août. 24.

SYSTÈME DE LINNÉ : Cl. V. Ord. II. Pentandria. Digynia.

SYSTÈME NATUREL : Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Ombellifères.

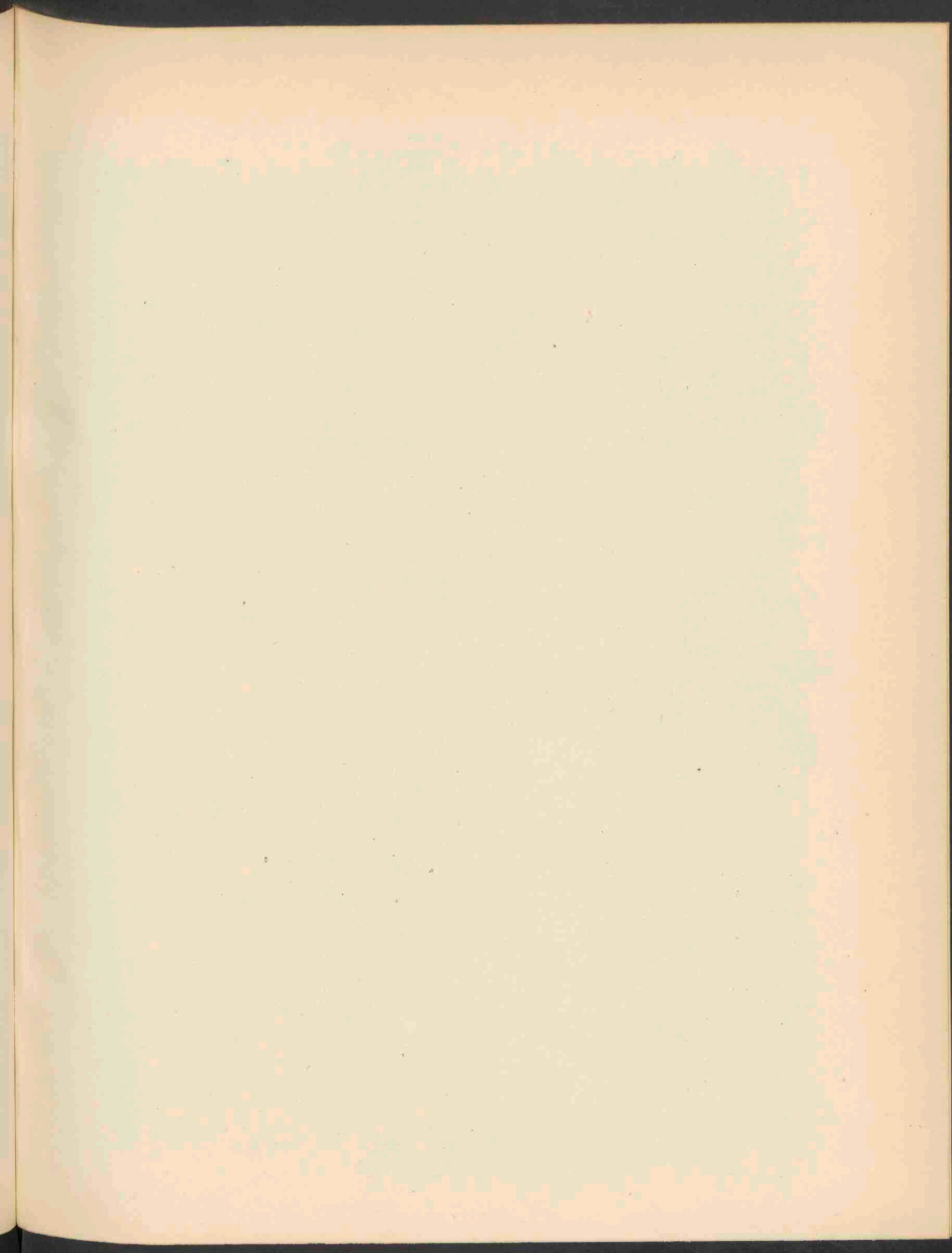
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES : Calice à limbe oblitéré. Pétales orbiculaires, non émarginés, avec un lobule fléchi en dedans. Fruit oblong, comprimé par le dos; méricarpes à 5 côtes ailées, dont les marginales plus largement; vallécules munies d'une bandelette; carpophore libre, bipartite.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES : Involucre et involucelle polyphylles; fruit oblong, courbé à la maturité, feuilles grandes, luisantes, bi-tripennatiséquées, à segments grands rhomboïdaux, incisés-lobés dans leur moitié supérieure; fleurs jaunes pâles.

EXPLICATION DE LA PLANCHE : *a.* Fleur. *b.* Ovaire. *c.* Fruit coupé longitudinalement. *d.* Fruit mûr. *e.* Fruit, section transversale.

HABITAT : Probablement originaire du Sud de la France et des Pyrénées, mais cultivé partout auprès les habitations de paysan et quelquefois subspontané çà et là.

PAYS-BAS : Le plus souvent cultivé pour médicament en faveur du bétail. La plante a été trouvée subspontanée en 1897 par le Dr. J. W. C. GOETHART et moi-même près d'une habitation dans le village de Groesbeek.

ANTHEMIS TRIUMFETTI L. 1757.

ANTHEMIS TRIUMPHETTI L.

Triumphetti's Kamille.

Hoogduitsch: Triumphetti's Hundskamille.

Engelsch: Triumphetti's Chamomile.

Bloeit: Juli—Aug. 21.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XIX. Ord. II. Syngenesia. Polygamia superflua.

NATUURLIJK STELSEL: Vasculares Dicotyledoneae. Ord. Compositae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. IV. N°. 284.

SOORTELIJKE KENMERKEN: foliis pubescentibus bipennatifidis, rachi dentata, pennulis pectinatim dispositis subserratis, serraturis mucronatis, receptaculo subhemisphaerico, paleis lanceolatis in mucronem rigidum acuminatis; acheniis tetragono-compressis anguste alatis utrinque quinque striatis, margine arguto terminatis; ligulis diametrum transversalem disci aequantibus.

Bladen zachtharig, dubbel vinspletig, met getande hoofdnerf; slippen kamvormig geplaatst en een weinig gezaagd; zaagtanden stekelpuntig; bloembodem half-bolrond, schubben lancetvormig in een stijve punt toegespitst; vruchtjes 4-hoekig, samengedrukt, smal gevleugeld en aan weerszijden met 5 strepen, aan den top in een scherpen rand uitlopend; lintbloemen even lang als de doorsnede van den bloembodem.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Bloem, overlans doorgesneden. *b.* Lintbloempje. *c.* Buisbloempje. *d.* Omwindselblaadje. *e.* Strooschubje.

GROEIPLAATS: In bergachtige streken van Zuid-Oost Europa.

NEDERLAND: Gevonden op het Pothoofd te Deventer in 1895 door wijlen den Heer H. J. Kok ANKERSMIT. De afgebeelde plant is geteekend naar exemplaren door den Heer ANKERSMIT in zijn proeftuin gekweekt.

ANTHEMIS TRIUMPHETTI L.

Anthemide de Triumphetti.

Fleurit : Juillet—Août. 24

SYSTÈME DE LINNÉ : Cl. XIX. Ord. II. Syngénésia. Polygamia superflua.

SYSTÈME NATUREL : Vasculaires Dicotylédonées. Ord. Composées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES : Voyez le N°. 284. Vol. IV.

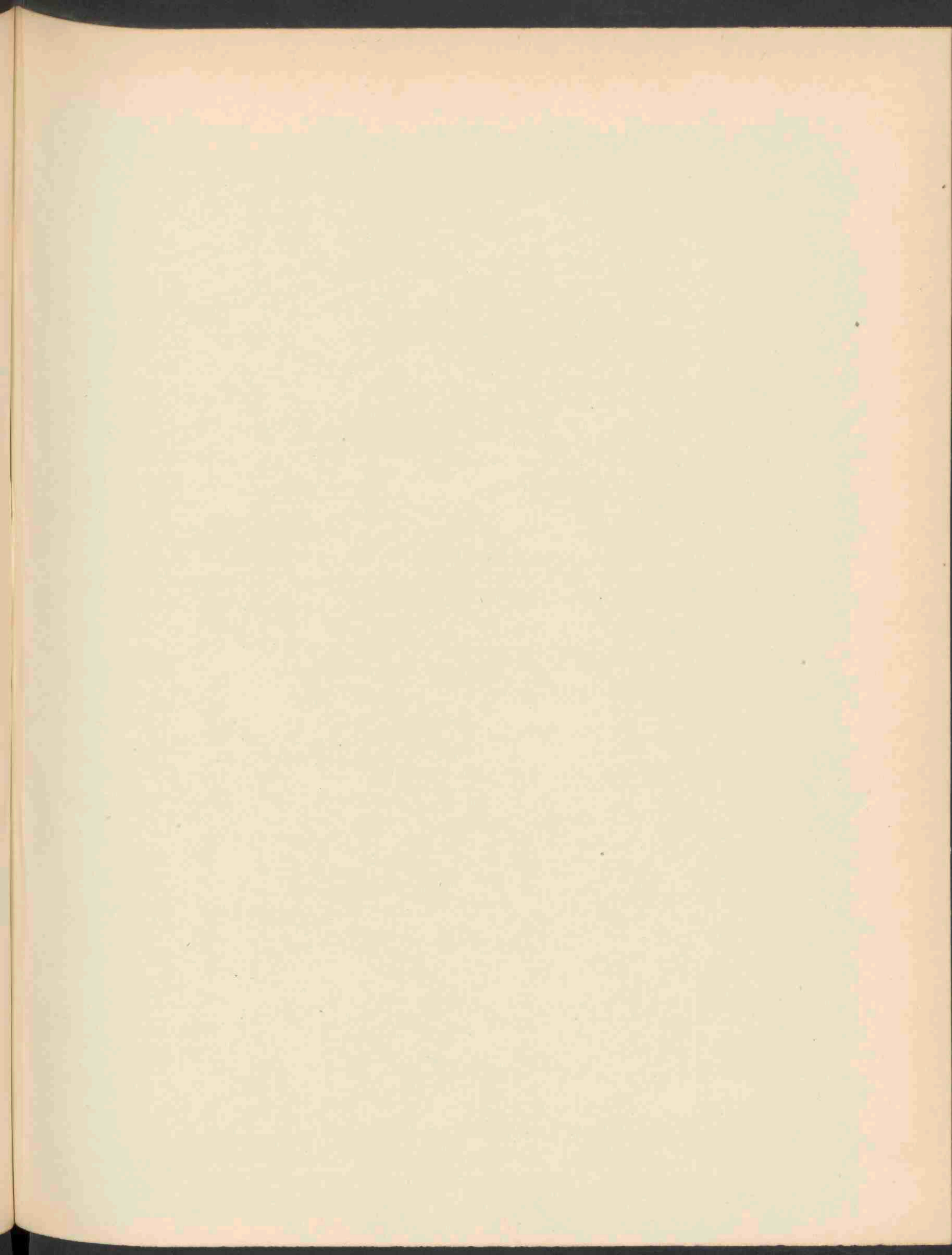
CARACTÈRES SPÉCIFIQUES : feuilles velues bipennatifidées, à rachis denté, à segments disposés comme les dents d'un peigne, un peu dentés en scie, dents toutes brièvement cuspidées. Réceptacle subhémisphérique, écailles du réceptacle étroitement lancéolées, acuminées en une pointe rude; akènes tétragonaux-comprimés, étroitement ailés, munis de 5 stries sur chaque face et au sommet d'une couronne membraneuse aigue. Corolles de la circonférence aussi longues que le diamètre du disque.

EXPLICATION DE LA PLANCHE: *a.* Calathide, section longitudinale. *b.* Fleur de la circonférence. *c.* Fleur du disque. *d.* Foliolle du péricline. *e.* Ecaille du réceptacle.

HABITAT : Bois des montagnes de l'Europe Sud-est.

PAYS-BAS : La plante a été trouvée au Pothoofd à Deventer en 1895 par feu M. H. J. Kok ANKERSMIT. Les figures sont dessinées d'après les exemplaires cultivés par M. Kok ANKERSMIT dans son jardin d'expérience à Apeldoorn.

LYCOPODIUM ANNOTINUM L. 1758.

LYCOPodium ANNOTINUM L.

Wolfsklaww.

Hoogduitsch: Sprossender Bärlapp.

Engelsch: Interrupted Clubmoss.

Vruchttijd: Juli—Sept. 24.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. I. Cryptogamia. Filices.

NATUURLIJK STELSEL: Cl. Cryptogamae. Ser. Lycopodiales s. Selagines. Ord. Lycopodiaceae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. VI. N°. 440.

SOORTELIJKE KENMERKEN: caulibus repentibus, ramis erectis adscendentibusve inferne semel pluriesve dichotome fissis, simplicibus; foliis lineari-lanceolatis, acuminatis, mucronatis, antice serratis patentibus reflexisve, spicis terminalibus solitariis sessilibus, bracteis lato-ovatis cuspidatis eroso-denticulatis.

Stengels kruipend, takken opgericht of opstijgend, onderaan eens of meermalen vorksgewijze gespleten, enkelvoudig; bladen lijn-lancetvormig, toegespitst, naar voren stekelpuntig gezaagd, afstaand of teruggeslagen; aren eindstandig, alleenstaand, zittend; schubben breed eivormig, toegespitst, uitgevreten-gezaagd.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN: *a.* Blaadje. *b.* Plaatsing der blaadjes.

GROEIPLAATS: In bergachtige, boschrijke streken en op steenige plaatsen in Centraal- en Noord-Europa, Russisch-Azië en Noord-Amerika, van af de Alpen tot de arktische streken.

NEDERLAND: Voor het eerst gevonden op een excursie onder leiding van Dr. J. W. C. GOETHART in het bosch te Olteterp, waar de plant op een enkele plaats een groote uitgestrektheid besloeg, doch niet bloeide.

LYCOPodium ANNOTINUM L.

Lycopode à feuilles de genévrier.

Fructifère : Juillet—Août. 2.

SYSTÈME DE LINNÉ : Cl. XXIV. Ord. I. Cryptogamia. Filices.

SYSTÈME NATUREL : Cl. Cryptogames. Sér. Lycopodiales ou Sélagines. Ord. Lycopodiacées.

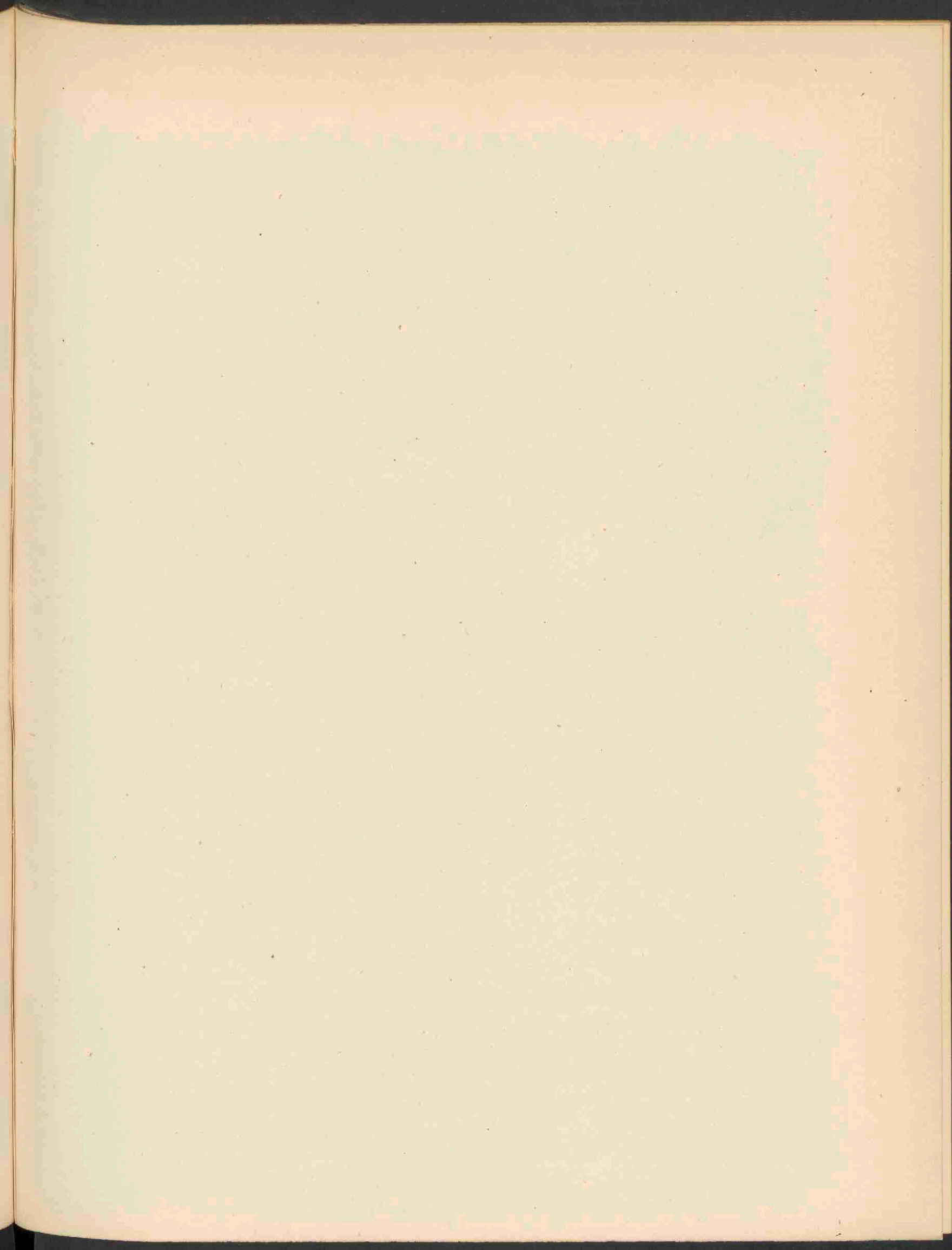
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES : Voyez le N°. 440. Vol. VI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES : Tiges rampantes et radicantes, rameaux dressés ou ascendants, ordinairement dichotomes, simples ; feuilles linéaires-lancéolées, acuminées, vers le sommet dentées en scie mucronulées, étalées presque horizontalement ou même réfléchies ; épis cylindriques, sessiles et solitaires au sommet des rameaux, bractées ovales-acuminées, irrégulièrement denticulées-érodées.

EXPLICATION DE LA PLANCHE : *a.* Feuille. *b.* Disposition des feuilles.

HABITAT : Lieux montagneux boisés et lieux incultes pierreux, dans l'Europe centrale et septentrionale, la Russie asiatique et l'Amérique du Nord, depuis les Alpes jusqu'aux régions arctiques.

PAYS-BAS : Trouvé pour la première fois pendant une excursion sous la direction du Dr. J. W. C. GOETHART dans le forêt de Olteterp, où la plante à une seule place occupait un terrain bien étendu ; malheureusement elle ne montrait aucun épi fructifère.

PSILOCYBE AMMOPHILA DUR EN LEV. 1759.

PSYLOCYBE AMMOPHILA DUR. ET LEV.

Zandminnende Psilocybe.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia, Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. Ord. Hymenomycetes. Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XX. N°. 1570^b.

SOORTELIJKE KENMERKEN: pileo 2—3 c.M. lato, carnosulo, e flavo fusco, hemisphaerico, dein explanato et umbonato; lamellis dente subdecurrente planis, confertis, colorem fumi ostendentibus, sporis obscuris conspersis; stipite circiter 5 c.M. longo, per dimidiam partem inferiorem clavata in arenam consistente et mycelio religato oblecto, parte superiore alba, cava; sporis elliptico-fusifor-
mibus, $12 \times 8 \mu$.

Hoed 2—3 c.M. breed, eenigszins vleezig, half bolvormig, later afgeplat en genaveld, geelachtig bruin; plaatjes met een eenigszins aflopenden tand, vrij dicht bijeen, rookkleurig met de donkere sporen bepoederd; steel ongeveer 5 c.M. lang, de onderste helft knotsvormig in het zand ingezakt en met het netvormige mycelium overdekt, de bovenste helft wit, hol; sporen elliptisch-spoelvormig, $12 \times 8 \mu$.

Agaricus ammophilus Montagne in *Expl. Scient. Alg.* t. 31; *Cke. Hdbk.* p. 210; *Cke. Ill.* pl. 606 B; *Massee, Br. Fg. Fl.* I, p. 369.

GROEIPLAATS: In zandgronden.

NEDERLAND: Gevonden in het zand der zeeduinen tusschen Domburg en Westkapelle in Juni 1904 door Mej. C. E. DESTRÉE, die de goedheid had exemplaren ter afbeelding aan ons af te staan.

PSYLOCYBE AMMOPHILA DUR. ET LEV.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

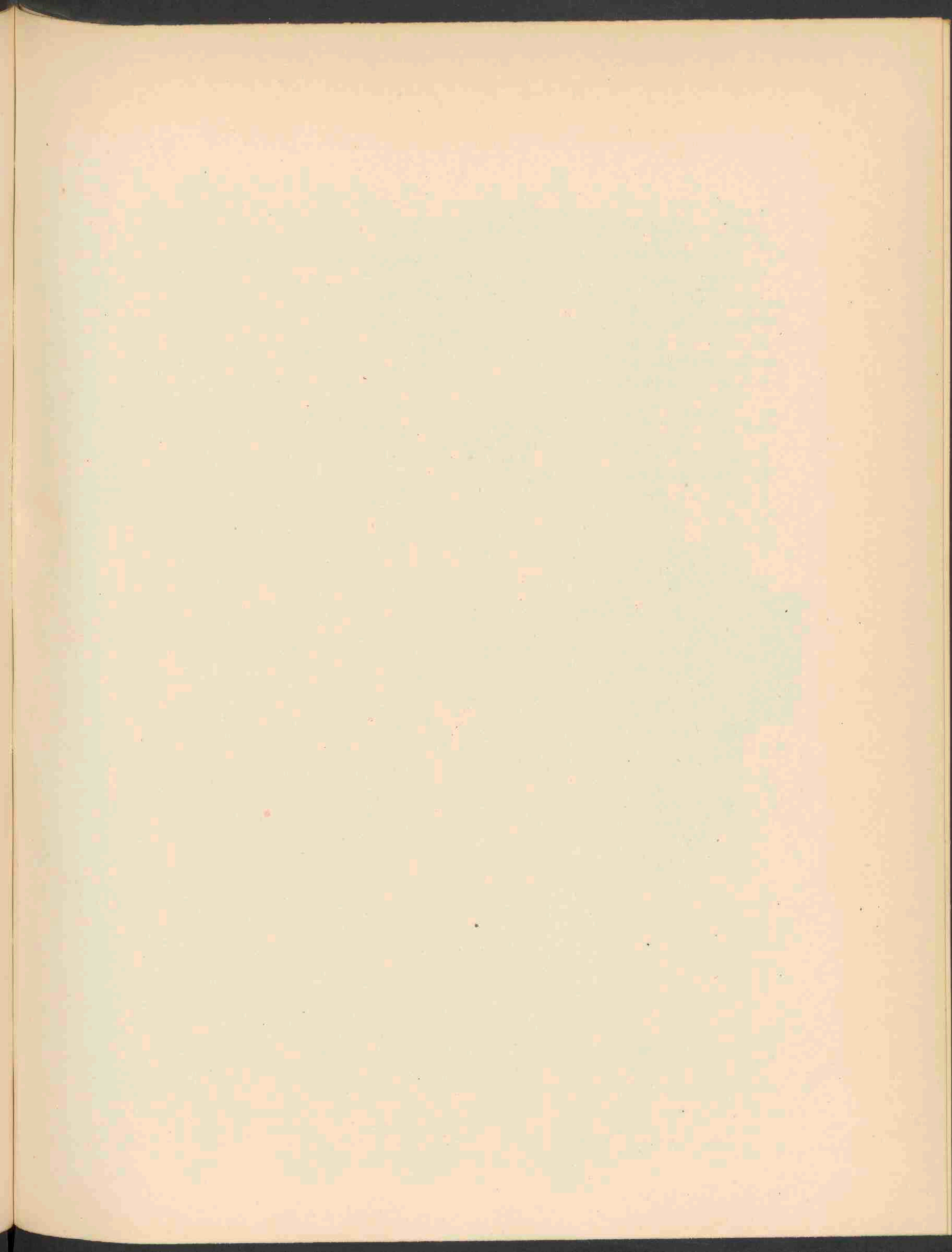
CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 1570^b. Vol. XX.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau 2—3 c.M. un peu charnu, hémisphérique, plus tard étalé, mamelonné, d'un brun jaunâtre; feuillets planes, à dents un peu décurrentes, rapprochés, couleur de fumée, poudrés des spores obscures; pied environ 5 c.M. de longueur, la moitié inférieure en massue, s'enfonçant dans le sable et couverte du mycélium réticulé; la partie supérieure blanche, creuse; spores elliptiques-fusiformes. $12 \times 8 \mu$.

Agaricus ammophilus Montagne in *Expl. Scient. Alg.* t. 31; *Cke. Hdbk.* p. 210; *Cke. Ill.* pl. 606 B; *Massée, Br. Fg. Fl.* I, p. 369.

HABITAT: Lieux sablonneux.

PAYS-BAS: Trouvé dans le sable des dunes maritimes entre Dombourg et Westkapelle en Juin 1904 par Mlle C. E. DESTRÉE, qui eût l'obligeance de nous procurer les exemplaires pour notre dessin.

AGARICUS SUB-ALUTACEUS BATSCH 1760.

AGARICUS SUB-ALUTACEUS BATSCH.

STELSEL VAN LINNAEUS: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

NATUURLIJK STELSEL: Cellulares Mycetes. Ord. Hymenomycetes Tr. Agaricineae.

GESLACHTSKENMERKEN: Zie Dl. XI. N°. 824.

SOORTELIJKE KENMERKEN: pileo carnosio, molli, convexo-plano, dein depresso, obtuso, inaequali, glabro, flavescente, denique pallescente; lamellis adnato-decurrentibus, latis, satis distantibus, albidis; stipite solido, firmo, elastico, nudo.

Hoed vleezig, zacht, afgeplat bol, later ingedrukt, stomp, ongelijk, glad, geelachtig, daarna verbleekend; plaatjes aangegroeid-aflopend, breed, tamelijk ver afstaand, witachtig; steel gevuld stevig, veerkrachtig, naakt.

Clitocybe subalutacea Batsch f. 194; *Cke. Hdbk.* p. 48; *Massee, Br. Fg. Fl.* II. p. 411.

GROEIPLAATS: Onder boomen.

NEDERLAND: Gevonden in September 1896 onder hakhout op den Hartekamp bij Haarlem door wijlen den Heer F. W. VAN EEDEN.

AGARICUS SUB-ALUTACEUS BATSCH.

SYSTÈME DE LINNÉ: Cl. XXIV. Ord. V. Cryptogamia. Fungi.

SYSTÈME NATUREL: Cellulaires Mycètes. Ord. Hyménomycètes. Tr. Agaricinées.

CARACTÈRES GÉNÉRIQUES: Voyez le N°. 824. Vol. XI.

CARACTÈRES SPÉCIFIQUES: Chapeau charnu, mou, convexe-plane, enfin déprimé, obtus, inégal, glabre, jaunâtre, puis pâlissant; feuillets adnés-décurrents, larges, assez bien écartés, blancheâtres; pied solide, ferme, élastique, nu.

HABITAT: Sous les arbres.

PAYS-BAS: Trouvé en Septembre 1896 sous les broussailles de la maison de campagne le Hartekamp près de Harlem par feu M. F. W. VAN EEDEN.

